Karnataka State Archives
(Departmental Library)
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳು
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
ಪುಸ್ತಕ ಸಂಖ್ಯೆ Accession No. 1855(A)
ಮುದ್ರಣ ವರ್ಷ.....

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE FIRST DAY

OF THE

FOURTH SESSION

OF THE

FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

MONDAY, 2ND SEPTEMBER 1968

BHADRAPADA 11, 1890 (SAKA)

Vol. XIII—No. 1

Karnataka State Archives,
(Department of Library)
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ) 4855
ಪುಸ್ತಕ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No....
ದಿನಾಂಕ Date.....

BANGALORE:
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1968

Price: 25 Paise

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE SECOND DAY

OF THE

FOURTH SESSION

OF THE

FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

TUESDAY, 3RD SEPTEMBER 1968

BHADRAPADA 12, 1890 (SAKA)

Vol. XIII—No. 2

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1968

Price : 25 Paise

CONTENTS

	PAGES
Starred Questions and Answers ...	17—42
Panel of Chairman—(Announced) ...	43
Arrest and Release of Members—(Announcement) ...	43—44
Secretary's Report—	
Statement showing the Bills assented to, by the Governor or the President ...	44—45
Papers laid on the Table—	
List of Officers of IAS/IPS belonging to scheduled castes and Scheduled Tribes as promised in reply to Question No. 210 on 17th April 1968	45—51
Second Annual Report of the Mysore State Vigilance Commission for 1966-67	
Accounts and Audit Report of the MSRTC for 1965-66	
Fifth Annual Administration Report of the MSRTC for 1965-66	
Mysore Ministers' Salaries and Allowances (Amendment) Ordinance, 1968	
Annual Accounts and Audit Report of the Water Supply and Sewerage Board, Bangalore for 1964-65	
Annual Report of the Mysore Iron and Steel Ltd. 1966-67	
Audit Report on the Accounts of the Mysore State Khadi and Village Industries Board for 1963-64	
Notifications, Rules and Orders issued under the Several Acts and Rules in force in the State	
Tenth Report of Business Advisory Committee Report —(Adopted) ...	51
Notice of Adjournment Motion *re*: the Consideration of the Mahajan Commission's Report—(Consent withheld) ...	52—53
Notice of Adjournment Motion *re*: Drought Situation in the State—(Consent withheld) ...	53—54

[*Continued at next Cover Page*]

	PAGES
Introduction of Bills—	
(i) Mysore Ministers' Salaries and Allowances (Amendment) Bill, 1968 (ii) Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rate) (Amendment) Bill, 1968 (iii) Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rate) (Second Amendment) Bill, 1968 (iv) Mysore Irrigation (Amendment) Bill, 1968 (v) Mysore Legislature Salaries (Amendment) Bill, 1968 (vi) Mysore Courts of Civil Judges (Validation Proceedings) Bill, 1967 and (vii) Mysore Health Cess (Amendment) Bill, 1968	54—56
Petition from certain Ryots *re* : Abolition of Land Revenue, etc.—(Presentation) ...	56—60
Statement by the Chief Minister *re*: Scarcity Conditions prevailing in certain parts of the State ...	61—67
Mysore State Legislature Proceedings (Protection of Publication) Bill, 1966, as passed by the Legislative Council —(Passed) ...	67—75
Mysore Agricultural Pests and Diseases Bill, 1967, as reported by the Joint Select Committee—(Passed) ...	75—96

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE THIRD DAY

OF THE

FOURTH SESSION

OF THE

FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

WEDNESDAY, 4TH SEPTEMBER 1968

BHADRAPADA 13, 1890 (SAKA)

Vol. XIII—No. 3

BANGALORE :

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS

1968

Price : 25 Paise

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE FOURTH DAY

OF THE

FOURTH SESSION

OF THE

FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

THURSDAY, 5TH SEPTEMBER 1968

BHADRAPADA 14, 1890 (SAKA)

Vol. XIII—No. 4

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1968
Price : 25 Paise

CONTENTS

	PAGES
Starred Questions and Answers ...	157—182
Short Notice Question and Answer ...	182—183
Statement by Chief Minister *re*: the Visit of Sub-committee of Parliament in connection with the holding of the Session of Parliament at Bangalore ...	183—185
Papers laid on the Table—	
Notifications issued under certain Acts in force in the State ...	185
Point of order *re*: laying on the Table of Notifications relating to Gadag Co-operative Cotton Sale Society, Limited ...	185—205
Election of Speaker ...	205
Felicitations of Speaker ...	205—218

———

THE MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

OF THE

PROCEEDINGS OF THE FIFTH DAY

OF THE

FOURTH SESSION

OF THE

FOURTH LEGISLATIVE ASSEMBLY

FRIDAY, 6TH SEPTEMBER 1968

BHADRAPADA 15, 1890 (SAKA)

Vol. XIII—No. 5

BANGALORE :
PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING, STATIONERY AND PUBLICATIONS AT THE GOVERNMENT PRESS
1968
Price : 25 Paise

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Speaker

Sri S. D. Kothavale, B.A. (HONS), LL.B.
(Elected on 5-9-1968)

Deputy Speaker

Sri D. Manjunath, B.SC., B.L.

Panel of Chairmen

A : Declared on 4-9-1968 :—

1 Dr. R. Nagan Gouda

2 Sri G. Rame Gowda

B : Declared on 9-9-1968 :—

1 Sri A. H. Srinivas

2 Smt. Leelavathi Rai

Karnataka State Archives,
(Departmental Librar)
ಕನಾ. ಟಪ ರಾಜ್ಯ ಪತ್ರಾಗಾರ
(ಇಲಾಖಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯ)
4855
ಸ್ವೀಕೃತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No.....
ದಿನಾಂಕ Date.....

Secretary

Sri Te. Hanumanthappa

Deputy Secretary

Sri K. S. Thimmappa Gowda

Council of Ministers

1	Sri Veerendra Patil	... Chief Minister.
2	Sri Mohammed Ali Mehtab Ali	... Minister for Transport.
3	Sri B. Rachaiah	... Minister for Agriculture.
4	Sri Ramakrishna Hegde	... Minister for Finance, Planning and Youth Welfare.
5	Sri K. Puttaswamy	... Minister for Labour.
6	Sri K. V. Shankara Gowda	... Minister for Education.
7	Sri P. M. Nadgouda	.. Minister for Development.
8	Sri K. Lakkappa	... Minister for Public Works.
9	Sri M. Rajashekhara Murthy	... Minister for Industries, Information and Publicity.
10	Sri Y. Ramakrishna	... Minister for Health.
11	Sri V. L. Patil	... Minister for Social Welfare.
12	Sri H. V. Koujalgi	... Minister for Revenue.

Ministers of State

1	Sri A. J. Doddameti	... Minister of State for Minor Irrigation.
2	Sri Alur Hanumanthappa	... Minister of State for Forests.
3	Sri G. B. Shankara Rao	... Minister of State for Veterinary and Animal Husbandry.
4	Sri H. C. Linga Reddy	... Minister of State for Fisheries and Ports.
5	Sri B. Vittaldas Shetty	... Minister of State for Food and Civil Supplies.

Deputy Ministers

1	Sri H. C. Boraiah	...	Deputy Minister for Transport.
2	Sri A. P. Appanna	...	Deputy Minister for Industries.
3	Sri D. B. Pawar	...	Deputy Minister for Agriculture.
4	Sri B. L. Gowda	...	Deputy Minister for Co-operation.
5	Sri D. Parameswarappa	...	Deputy Minister for Major Irrigation & Electricity.
6	Smt. Basavarajeswari	...	Deputy Minister for Social Welfare.
7	Sri G. Basavannappa	...	Deputy Minister for Health.
8	Sri N. M. Kotrabasaiah Sogi	...	Deputy Minister for Education.
9	Sri Basavaraj Magavi	...	Deputy Minister for Public Works.
10	Sri G. Thammanna	...	Deputy Minister for Sericulture.
11	Sri Manik Rao Patil	...	Deputy Minister for Home.

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Alphabetical List of Members

	Sriyuths—		*Constituency*
1	Abdul Gaffar, H. R.	...	Shivajinagar
2	Abdul Khudus Anwar	...	Bhadravathi
3	Agnihotri, S. V.	...	Dharwar (Rural)
4	Aithala, P. V.	...	Surathkal
5	Allum Karibasappa	...	Kurugod
6	Amaregowda, G.	...	Sindhnoor
7	Amin, S. K.	...	Udipi
8	Amalorpavam, M. A.	...	Bharathinagar
9	Anjanappa, P.	...	Pavagada (S.C.)
10	Alur Hanumanthappa	...	Nelamangala
11	Appanna, A. P.	...	Mercara
12	Arakeri, S. S.	...	Balloli (S.C.)
13	Aziz Sait	...	Narasimharaja
14	Badri Narayan, A. R.	...	Shimoga
15	Bangarappa, S.	...	Sorab
16	Bapu Gowda	...	Shahapur
17	Basanna, S. H.	...	Molakalmuru
18	Basaviah, B.	...	Kollegal (S.C.)
19	Basavannappa, G.	...	Shikaripur (S.C)
20	Basavaraju, M.	...	Krishnarajanagar
21	*Smt. B. Basavarajeswari*	...	Manvi
22	Bellad, N. L.	...	Ranibennur
23	Bhaskar Shetty, B.	...	Kaup
24	Bhimanna, S.	...	Bhalki
25	Bola Raghuram Shetty	...	Karkal
26	Bolasetti, B. A.	...	Bailahongal
27	Bommai, S. R.	...	Kundgol
28	Bommegowda, M. K.	...	Krishnarajapet
29	Boraiah, H. C.	...	Chitradurga
30	Boriah, T. P.	...	Bannur
31	*Smt. Champabai Bogale*	...	Kagwad (S.C.)
32	Channabasanagouda Hanumanthgouda	...	Yelburga
33	Chandrakanth, G.	...	Bidar
34	Channabasappa, H. M.	...	Periyapatna
35	Channabasappa, G.	...	Arsikere
36	Channiah, T.	...	Mulbagal (S.C.)
37	Channiah, S.	...	Krishnaraja
38	Channegowda, N. A.	...	Pandavapur
39	Chikke Gowda	...	Gubbi
40	Chikke Gowda, N.	...	Hoskote

	Sriyuths—		*Constituency*
133	Pattanashetti, K. M.	...	Badami
134	Pattanashetti, M. R.	...	Guledgud
135	Patil, B. M.	...	Bijapur
136	Patil, B. S.	...	Bagewadi (Bijapur Dist.)
137	Patil, G. N.	...	Hoovinahippargi
138	Patil, K. H.	...	Gadag
139	Patil, M. R.	...	Hubli (Rural)
140	Patil, N. S.	...	Afzalpur
141	Patil, F. S.	...	Kalaghatgi
142	Patil, R. M.	...	Navalgund
143	Patil Shidagouda Shivagouda	...	Sadalga
144	Patil Satyagouda Satagouda	...	Hukkeri
145	Patil, V. L.	...	Raibag
146	Patil, V. N.	...	Humnabad
147	Pawar, D. B.	...	Athani
148	Peeranna, R.	...	Heggadadevanakote (S.C.)
149	Prabhakar, K.	...	Varthur (S.C.)
150	Prabhurao Dhondiba Jagadale	...	Hulsoor
151	Pundaleekappa, E.	...	Kushtagi
152	Puttadasa, H.	...	Sathnur (S.C.)
153	Puttaranganath, S. H.	...	Belur (S.C.)
154	Puttaswamy, K.	...	Chamundeswari
155	Puttaswamy, K. M.	...	Chickballapur
156	Puttaswamy, S.	...	Chamarajanagar
157	Rachiah, B.	...	Santhemaranahalli (S.C.)
158	Raja Pid Naik	...	Shorapur
159	Rajiah Shetty, C. K.	...	Chicknaikanahalli
160	Rajashekhara Murthy, M.	...	T-Narasipur
161	Ramanna, M. N.	...	Turuvekere
162	Ramachandra, A.	...	Sullya (S.C.)
163	Ramakrishna, Y.	...	Uttarahalli (S.C.)
164	Ramakrishna Hegde	...	Haliyal
165	Ramappa, M.	...	Hosadurga
166	Ramegowda, B. N.	...	Sira
167	Ramegowda, G.	...	Doddaballapur
168	Ranganath, K. H.	...	Mudigere (S.C.)
169	Range Gowda, C. R.	...	Magadi
170	Ratnakumar Shetty, K.	...	Mudabidre
171	Rudrappa, S.	...	Chitapur
172	Sadashivappa Patil	...	Deodurg
173	Sadyojatha, M. M. J.	...	Kudligi
174	Sanganagouda, K.	...	Lingsugur
175	Sanikop, B. M.	...	Kittur
176	Sarwesh, J. P.	...	Serum (S.C.)
177	Sastry, C. M. S.	...	Chickmagalur
178	Sayanak, B. B.	...	Belgaum

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Alphabetical List of Members

	Sriyuths—		*Constituency*
1	Abdul Gaffar, H. R.	...	Shivajinagar
2	Abdul Khudus Anwar	...	Bhadravathi
3	Agnihotri, S. V.	...	Dharwar (Rural)
4	Aithala, P. V.	...	Surathkal
5	Allum Karibasappa	...	Kurugod
6	Amaregowda, G.	...	Sindhnoor
7	Amin, S. K.	...	Udipi
8	Amalorpavam, M. A.	...	Bharathinagar
9	Anjanappa, P.	...	Pavagada (S.C.)
10	Alur Hanumanthappa	...	Nelamangala
11	Appanna, A. P.	...	Mercara
12	Arakeri, S. S.	...	Balloli (S.C.)
13	Aziz Sait	...	Narasimharaja
14	Badri Narayan, A. R.	...	Shimoga
15	Bangarappa, S.	...	Sorab
16	Bapu Gowda	...	Shahapur
17	Basanna, S. H.	...	Molakalmuru
18	Basaviah, B.	...	Kollegal (S.C.)
19	Basavannappa, G.	...	Shikaripur (S.C)
20	Basavaraju, M.	...	Krishnarajanagar
21	*Smt. B. Basavarajeswari*	...	Manvi
22	Bellad, N. L.	...	Ranibennur
23	Bhaskar Shetty, B.	...	Kaup
24	Bhimanna, S.	...	Bhalki
25	Bola Raghuram Shetty	...	Karkal
26	Bolasetti, B. A.	...	Bailahongal
27	Bommai, S. R.	...	Kundgol
28	Bommegowda, M. K.	...	Krishnarajapet
29	Boraiah, H. C.	...	Chitradurga
30	Boriah, T. P.	...	Bannur
31	*Smt. Champabai Bogale*	...	Kagwad (S.C.)
32	Channabasanagouda Hanumanthgouda	...	Yelburga
33	Chandrakanth, G.	...	Bidar
34	Channabasappa, H. M.	...	Periyapatna
35	Channabasappa, G.	...	Arsikere
36	Channiah, T.	...	Mulbagal (S.C.)
37	Channiah, S.	...	Krishnaraja
38	Channegowda, N. A.	...	Pandavapur
39	Chikke Gowda	...	Gubbi
40	Chikke Gowda, N.	...	Hoskote

	Sriyuths—		*Constituency*
41	Chikke Gowda, K. P.	...	Sakleshpur
42	Churchihalmath, C. M.	...	Mundargi
43	Dasankop, K. M.	...	Dharwar City
44	Dayananda Sagar, R.	...	Chamarajpet
45	D'Mellow, P. F.	...	*Nominated*
46	Desai, C. M.	...	Sindgi
47	Desai, G. N.	...	Hanagal
48	Desai, R. M.	...	Bilgi
49	Devaraja Urs, D.	...	Hunsur
50	Deve Gowda, H. D.	...	Holenarsipur
51	Dhananjiah, B. R.	...	Ramanagaram
52	Digamber Rao B. Kalmankar	...	Aland
53	Doddabore Gowda, B.	...	Srirangapatna
54	Doddamani, R. V.	...	Naragund (S.C.)
55	Doddameti, A. J.	...	Ron
56	Doddanagoud, M.	...	Siruguppa
57	Duggappa, G.	...	Bharmasagar
58	Ganga Bovi	...	Gulur (S.C.)
59	Gangadhar, B. P.	...	Tumkur
60	Ganganna, B.	...	Kallambella
61	Gangi Reddy, T. K.	...	Chintamani
62	Gopala Gowda, S.	...	Thirthahalli
63	Ghorpade, M. Y.	...	Sandur
64	Govinda Reddy, G. T.	...	Madhugiri
65	Gowda, B. L.	...	Challakere
66	Gowdh, D. S.	...	Devanahalli
67	Guraddi, S. M.	...	Muddebihal
68	Halappa, N. G.	...	Channagiri
69	Halaswamy, J. R.	...	Jagalur
70	Hanji Shivanna	...	Tarikere
71	Hegde, R. M.	...	Kumta
72	Huchmasthy Gowda, N.	...	Huliyurdurga
73	Iddinabba, B. M.	...	Mangalore-2
74	Jalisatgi, M. M.	...	Bhatkal
75	Jatti, B. D.	...	Jamkhandi
76	Jayaprakash Narayan, M. H.	...	Sirsi (S. C.)
77	Jayaprakasha Shetty, S.	...	Brahmavar
78	Jwalanaiah, H. B.	...	Hassan
79	Kadam, B. P.	...	Karwar
80	Kalyan Rao, M.	...	Kalgi
81	Kanthi, S. R.	...	Hungund
82	Krishnan, M. S.	...	Malleswaram
83	Krishnappa, T. V.	...	Channapatna
84	Kondajji Basappa	...	Davangere
85	Koujalgi, H. V.	...	Parasgad
86	Kothavale, S. D.	...	Sankeswar.

	Sriyuths—		*Constituency*
87	Kotrabasaiah Sogi, N. M.	...	Hadagali
88	Lakshmipathi, R. N.	...	Gowribidnur
89	*Smt. Lalithabai Chandrasekhar*	...	Kamalapur
90	*Smt. Leelavathi Rai, K.*	...	Bantwal
91	Linga Reddy, H. C.	...	Malur
92	Lokayya Naik, N.	...	Virajpet (S. T.)
93	Made Gowda, G.	...	Kirugavalu
94	Magavi, B. V.	...	Haveri
95	Mahadev G. Banakar	...	Byadgi
96	Manvi, G. K.	...	Nippani
97	Manche Gowda, M.	...	Maddur
98	Mallappa, M.	...	Birur
99	Mallikarjunaswamy, M.	...	Malavalli (S. C.)
100	Manjunath, D.	...	Hiriyur (S. C.)
101	Manjunathaiah, G. M.	...	Somwarpet
102	Manik Rao Sham Rao	...	Aurad
103	Mohamed Ali	...	Gulbarga
104	Muniswamiah, R.	...	Anekal (S. C.)
105	Muniappa, A	...	Bagepalli
106	Murnal, B. T.	...	Bagalkot
107	Nadkarni, D. S.	...	Ankola
108	Nadagouda, K. P.	...	Mudhol
109	Nadagouda K. R.	...	Yadgiri
110	*Smt. Nagamma*	...	Kalmala (S. C.)
111	Nagan Gouda, R.	...	Hospet
112	Nagappa, M.	...	Raichur
113	Nagappa	...	Mandya
114	Nagappa, H.	...	Hanur
115	Nagappa, V.	...	Bellary
116	*Smt. Nagarathnamma Hiremath*	...	Gandhinagar
117	*Smt. Nagarathnamma, K. S.*	...	Gundlupet
118	Naik, L. S.	...	Gokak (S. T.)
119	Nandihali, P. B.	...	Uchagaon
120	Nanjappa, A.	...	Shanthinagar
121	Nanjappa, B.	...	Gandasi
122	Nanjegowda, H. N.	...	Arkalgud
123	Narasappa Yenkappa	...	Gurumitkal (S. C.)
124	Narayana Gowda, E.	...	Bethamangala
125	Narayana Gowda, G.	...	Vemagal
126	Narayanaswamappa, B.	...	Yelahanka
127	Narayanaswamy, B. L.	...	Srinivasapur
128	Nijalingappa, S.	...	Shiggaon
129	Panchagavi, A. R.	,,	Arabhavi
130	Parameswarappa, B.	...	Holalkere
131	Parameswarappa, D.	...	Honnali
132	Pattanshetty, C. L.	,,	Bagewadi (Belgaum Dist.)

	Sriyuths—		*Constituency*
133	Pattanashetti, K. M.	...	Badami
134	Pattanashetti, M. R.	...	Guledgud
135	Patil, B. M.	...	Bijapur
136	Patil, B. S.	...	Bagewadi (Bijapur Dist.)
137	Patil, G. N.	...	Hoovinahippargi
138	Patil, K. H.	...	Gadag
139	Patil, M. R.	...	Hubli (Rural)
140	Patil, N. S.	...	Afzalpur
141	Patil, F. S.	...	Kalaghatgi
142	Patil, R. M.	...	Navalgund
143	Patil Shidagouda Shivagouda	...	Sadalga
144	Patil Satyagouda Satagouda	...	Hukkeri
145	Patil, V. L.	...	Raibag
146	Patil, V. N.	...	Humnabad
147	Pawar, D. B.	...	Athani
148	Peeranna, R.	...	Heggadadevanakote (S.C.)
149	Prabhakar, K.	...	Varthur (S.C.)
150	Prabhurao Dhondiba Jagadale	...	Hulsoor
151	Pundaleekappa, E.	...	Kushtagi
152	Puttadasa, H.	...	Sathnur (S.C.)
153	Puttaranganath, S. H.	...	Belur (S.C.)
154	Puttaswamy, K.	...	Chamundeswari
155	Puttaswamy, K. M.	...	Chickballapur
156	Puttaswamy, S.	...	Chamarajanagar
157	Rachiah, B.	...	Santhemaranahalli (S.C.)
158	Raja Pid Naik	...	Shorapur
159	Rajiah Shetty, C. K.	...	Chicknaikanahalli
160	Rajashekhara Murthy, M.	...	T-Narasipur
161	Ramanna, M. N.	...	Turuvekere
162	Ramachandra, A.	...	Sullya (S.C.)
163	Ramakrishna, Y.	...	Uttarahalli (S.C.)
164	Ramakrishna Hegde	...	Haliyal
165	Ramappa, M.	...	Hosadurga
166	Ramegowda, B. N.	...	Sira
167	Ramegowda, G.	...	Doddaballapur
168	Ranganath, K. H.	...	Mudigere (S.C.)
169	Range Gowda, C. R.	...	Magadi
170	Ratnakumar Shetty, K.	...	Mudabidre
171	Rudrappa, S.	...	Chitapur
172	Sadashivappa Patil	...	Deodurg
173	Sadyojatha, M. M. J.	...	Kudligi
174	Sanganagouda, K.	...	Lingsugur
175	Sanikop, B. M.	...	Kittur
176	Sarwesh, J. P.	...	Serum (S.C.)
177	Sastry, C. M. S.	...	Chickmagalur
178	Sayanak, B. B.	...	Belgaum

	Sriyuths—		*Constituency*
179	Shamanna, T. R.	...	Fort-Bangalore
180	Shankara Rao, G. B.	...	Hirekerur
181	Sharangouda Inamdar	...	Jewargi
182	*Smt. Shardavva M. Pattan*	...	Ramdrug
183	Shettar, S. S.	...	Hubli
184	Shivappa, S.	...	Shravanabelagola
185	Shivappa, V. L.	...	Tiptur
186	Siddaiah, D. M.	...	Biligere
187	Sidramappa Khuba	...	Basavakalyan
188	Siddaveerappa, H.	...	Harihar
189	Siddaiah Kashimath	...	Shirhatti
190	Singari Gowda, K.	...	Nagamangala
191	Sirdesai, N. B.	...	Khanapur
192	Shivanna, T. S.	...	Koratagere
193	Solur Siddappa	...	Kudur
194	Somashekharappa, I	...	Hosanagar
195	Soudagar, B. S.	...	Chikodi (S. C.)
196	Srikantaiah, L.	...	Nanjangud
197	Srinivasa, K. H.	...	Sagar
198	Srinivasa Nayak, M.	...	Mangalore–1
199	Subba Rao Halsnad	...	Baindur
200	Surpur, M. K.	...	Indi
201	Thammanna, G.	...	Kunigal
202	Thammaiah, K. M.	...	Kadur
203	Thimmiah, P.	...	Basavangudi
204	Thimmegowda, K. G.	...	Kanakapura
205	Thirumaladevaraya	...	Gangavathi
206	Vastrad, S. B.	...	Tikota
207	Vatal Nagaraj	...	Chickpet
208	Veerappa Gowda, K. N.	...	Sringeri
209	Veerendra Patil	...	Chincholi
210	Venkatagiriyappa, P.	...	Kolar
211	Venkatarayappa, B.	...	Sidlaghatta
212	Virupaksha Gouda B.Malipatil	...	Koppal
213	Vittaldas Setty, B.	...	Puttur
214	*Smt. Winnifred F. Fernandes*	...	Coondapur
215	Yenka Nayak	...	Harapanahalli (S.C.)
216	*Vacant*	...	K.G.F. (S.C.)
217	*Vacant*	...	Belthangadi

CONTENTS

	PAGES
Condolence Resolution *re*: the Demise of Sri B. Vaikunta Baliga, Speaker, Legislative Assembly—(Adopted) ...	1—16
Obituary Reference *re*: Demise of Sriyuts Mali Mariyappa, Y. Veerupakshappa and Srinivasa Rao Ekbelikar ...	16

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, 2nd September 1968

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

Mr. DEPUTY SPEAKER (SRI D. MANJUNATH) in the Chair.

CONDOLENCE RESOLUTION *re:* THE DEMISE OF SHRI B. VAIKUNTA BALIGA, SPEAKER, LEGISLATIVE ASSEMBLY

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I regret to announce the death of the hon'ble Sri B. Vaikunta Baliga, Speaker of the Mysore Legislative Assembly on 6th June 1968 at Madras. I request the Chief Minister to move the motion.

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—Sir, I beg to move:

"That this House records its profound sense of sorrow at the death of Hon'ble Sri B. Vaikunta Baliga, Speakar of this House who will long be remembered with affection and regard for the distinction with which he discharged the duties of his office, and offers its condolences to the members of the bereaved family."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Motion moved:

"That this House records its prefound sense of sorrow at the death of Hon'ble Sri B. Vaikunta Baliga, Speaker of this House who will long be remembered with affection and regard for the distinction with which he discharged the duties of his office, and offers its condolences to the members of the bereaved family."

†ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಪ್ರೋತ್ಸಿನ ದಿವನ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತದ ಜೀವನವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖದಾಯಕವಾದ ನಷ್ಟವೇಶವಾಗಿದೆ. ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾವರು ಇಪ್ಪೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಬಿ. ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾವರು 1962 ರಿಂದ 1968 ಜೂನ್ 6ನೇ ತಾರೀಕಿನವರೆಗೂ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅವರು ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಾ ನಮ್ಮನ್ನರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ನಾವು ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನನಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅವರು ಮತ್ತು ನಾನು

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಮತ್ತು ಅವರು ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಿತೃಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಪ್ರೇಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಯಾವ ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಅವರು 1895, ಏಪ್ರಿಲ್ 10 ರಲ್ಲಿ ಬಂಟವಾಳದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿ ಅಲ್ಲಯೇ ಬೆಳೆದು ಅವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಮದ್ರಾಸಿನ ಪಚ್ಚೈಯಪ್ಪ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿ ಹೊಂದಿ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದು 1916-17 ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೆನಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣ ಪದಕದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಂಪಾದಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಬ್ಯಾನಂಗ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವರು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆಭಾಗವಹಿಸಿದಂಥಾದ್ದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನಿಕೆ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಆದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ಕೆನರಾ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಕನ್‌ವೇಯನ್ಸ್ ಕಂಪನಿ, ಮತ್ತು ಮಣಿಪಾಲ್ ಎಜುಕೇಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅನೇಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದುಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಶಿಸ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾಗಿ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದಾದ್ದನ್ನು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು 1952 ರಲ್ಲಿ ಪಾಣೆಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಮದ್ರಾಸ್ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದರು. 1957 ರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದರು. ಕಳೆದ ಎರಡು ಮಹಾಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದು ಅನೇಕರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. 1957-58 ರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ, ಮತ್ತು 1961 ರಿಂದ 1962 ರವರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ, 1962 ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಅಂದರೆ ಜೂನ್ 6, 1968 ರವರೆಗೂ ಸತತವಾಗಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥಾದ್ದನ್ನು ಈವೊತ್ತು ನಾವು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಲಾರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಅಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಲಾರದಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸಹನೆ, ತಾಳ್ಮೆಗಳಿಂದ ದಾರಿ ದೀಪವಾಗಿ ನಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿರುವಂಥ ಕರ್ತವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ, ಪಕ್ಷಪಾತ ರಹಿತ ದೃಷ್ಟಿ, ನ್ಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿ, ನಿರ್ಮಲ ಅಂತಃಕರಣ ಮುಂತಾದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕರಣೀಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಅಪಾರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಭಿರುಚಿ ಇತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಏನಾದರೂ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ ತಮ್ಮ ಸಮಯವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಓದಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವಾಗಲೂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸಕ್ತಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು, ಆರೀತಿ ಪದೇ ಪದೇ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮವಾದ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ನೆನಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಗಳು, ಕಾನೂನುಗಳು ಅವರ ನಾಲಗೆಯಮೇಲೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಘನತೆಗೆ ಬಹಳ ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ಎನೂ ಧಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹ ಆದರ್ಶವಾದಿ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಂತಹ ಆದರ್ಶವಾದಿ ನಿರ್ಮಲ ಅಂತಃಕರಣದ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾದ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುವಂಥಾ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಿಕ್ಕುವಂಥಾದ್ದು ಬಹಳ ದುರ್ಲಭ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕಳೆದ 6 ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯಲಾರವು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಏನು ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಮರೆಯಲಾರದಂತೆ ಅವರ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥಾದ್ದು

ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಬಂಧುವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾರವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಕೋರುವ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭಾನಾಯಕರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅತಿ ಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಶಾಸನಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸುಮಾರು 6½ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೌರವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಶಾಸನಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬರಲಿ, ಅದನ್ನು ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಕೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹೊರತು ಅವರು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಬರುವ ಅಭ್ಯಾಸ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ತರಿಸಿ ಓದಿ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಸಂತುಷ್ಟವಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಓದುವುದು ಎಂದರೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ವಸ್ತು. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಮಸೂದೆ ಬರಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ತರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಅದು ಶಾಸನಕರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಈ ಲೈಬ್ರರಿ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಂತೋಷವಾಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ, ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಕೂಡ ಲೈಬ್ರರಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಲೈಬ್ರರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈಕುಂಠಬಾಳಿಗಾರವರ ಹೆಸರನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಏನು ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ 2–3 ಅಂತಸ್ತಿನ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಲಿಟ್ರೇಚರ್ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತರಿಸಿ, ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿರುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮಮಟ್ಟದ ಲೈಬ್ರರಿ ಆಗುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಮಾರಕ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿ ಕಳೆದ 6 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೆನು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಬಂದರೆ ಸಭೆಗೆ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೂ ಅವರಿಗೂ ಏನಾದರೂ ಘರ್ಷಣೆಯಾದರೆ, ಅಂತಹವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಛೇಂಬರಿಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ರೂಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ನಡೆವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುಕರಿಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಜಗಳವಾಗುತ್ತದೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರಾದರೂ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಚೇಂಬರ್‌ಗೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದುವರೆಗೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯ ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಅವರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದವರು. ಯಾರೇ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಡಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮರೆನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದವರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದಾರತ್ವ ಇತ್ತು. ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದಂಥ ಅವರು ನಮ್ಮ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಆರೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯು ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಭಕ್ತಿ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ಒಳಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ತಮ್ಮ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಗೂ ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ಈ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದುದ್ದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಸಹ ಕಾನೂನಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಸಭೆಗೆ ಬಂದರೆ ಸಾಯಂಕಾಲ 6 ಗಂಟೆವರೆಗೂ ಸಹ ಕುಳಿತಿದ್ದು ಯಾರು ಯಾರು ಏನೇನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಶಬ್ದ ಕೂಡ ಬಿಡದೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯ ನಡೆವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದದು. ಅವರು ನಿಧನ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ರಾಗಿದ್ದು ನಮಗೆರ್ಲಾ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಕೋರಿ ಅವರ ಬಂಧುವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅವರ ಅಗಲಿಕೆಯಿಂದ ಆದ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದಯಾಮಯನು ಪಾಲಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಕೋರಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಂ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ (ಪಿರಿಯಾಪಟ್ಟಣ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವಾಗುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನನಗೆ ಅವರು ಚಿರಪರಿಚಿತರು. ಅವರು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರು ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌಜನ್ಯ ಸ್ವಭಾವದವರು. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಗೆಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಬಹಳ ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕವರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದರು. ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮದ್ರಾಸಿನ ಒಂದು ಭಾಗ ಸೇರಿದಮೇಲೆ ಅವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದರು. ಅವರು ಬಹಳ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಎರ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕೂಡಾ ವ್ಯರ್ಥಾ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಿತ್ರರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಕೂಡ ವ್ಯರ್ಥಾ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬಾರದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲಿಯೇ ಆದರ್ಶವಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎಂಬ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಉಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸಕರೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಸಲ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗುಂಪಾದಾಗ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ, ಒಳ್ಳೆಯ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ಸಭೆಯು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಯಾರಿಗೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರ ನಿಧನದಿಂದ ನಮಗೂ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೂ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ದೇಶಕ್ಕೂ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ.ವಿಧಿವಿಲಾಸವನ್ನು ಯಾರಿಂದಲೂ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲ ನಮಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ದೈವೇಚ್ಛೆ. ಅವರು ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಧನರಾಗಿದ್ದು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಶೋಕವಾಗಿದೆ. ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ಆದ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಅವರ ಸಂಬಂಧೀಕರಿಗೆ, ಪುತ್ರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯು ಅನುತಾಪವನ್ನು ಕಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೂಡ ಸೇರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ನನಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗಿ 25–30 ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಅವರು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ,ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮದ್ರಾಸ್ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರ ಗೌರವಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದರು. ಒಳ್ಳೆಯ ವಕೀಲರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ತನ್ನ ರಾಜ್ಯ, ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಮೀರಿಸಿದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೂ ಸಹ ನನಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಇಂತಹ ಕಡೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪಗೈರೆ. ಸದಾ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅವರು ದೊಡ್ಡವರಾಗಿದ್ದರು. ಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದರು ಹಾಗು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇವೆ. ಅವರನ್ನು ಮಾನ್ಯಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೊಗಳುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅವರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ, ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಪಾರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವರನ್ನು ಲೋಕಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇವು. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅನೇಕರಿಗೆ ಇವರು ಲೋಕಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಆಪೇಕ್ಷೆ ಇತ್ತು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಅವರನ್ನು ಮೀರಿಸುವಂಥ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಅರಿಸುವುದು ನಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ದೊರಕಲಿ

ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇದುವರೆಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು, ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಗೆ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸಂಕಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಇದ್ದರು, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿಗುಣಗಳು ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇದುವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮಾತು ಬೇರೆ, ಅವರು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿದ್ದದು ನಿಜ, ಆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಯು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗುಣ, ಹಿರಿಮೆಯಗುಣ ಅವರಲ್ಲಿದ್ದ ಮಾನವೀಯತೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅವರು ಬಹಳ ಸೌಜನ್ಯದಿಂದ, ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣದಿಂದ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರು ಏನು ಎಂಥ ಆಕ್ರೋಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಅದನ್ನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಿರಿಮೆಯ ಗುಣ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. 1967ನೇ ಇಸವಿಯ ಚುನಾವಣೆ ಆದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಇಲ್ಲಿದಿದ್ದರೆ, ಇನ್ಯಾರಾದರೂ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಸಭೆಯನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು ವಿದ್ಯೆಯ ಒಂದು ಗಣಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಲೇಖನ ಏನಾದರೂ ಬರೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಸುಮಾರು ನೂರಾರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದಿ ಕರಗತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರೆದು, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮಗೆ ಕೂಡ ತೋರಿಸಿ, 'ನೋಡಿ ಇಂಥ ವಿಷಯ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇತರರಿಗೂ ತಿಳಿಸುವ ಒಂದು ಗುಣ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ನಮಗೆ ಸ್ವೀಕರ್, ಏನಪ್ಪಾ, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡ ತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣಬಹುದು, ಅಧಿಕಾರ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಲೀನಿಯಂಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದರೂ, ಅವರು ಬಹಳ ಸುಲಲಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ, ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು, ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ಅವರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತುಂಬುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬಂದರೂ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಬರೇ ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ ಕಾನೂನು ಇದೆ, ಅದರ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಈಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಸಭಾಪತಿಗಳು ಯಾರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೋ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಲಂಬನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರಿಗಿದ್ದಂತಹ ತಾಳ್ಮೆ, ಸೌಜನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ನಹಕಾರ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಒಂದು ಸಾರಿ ಚುನಾವಣೆ ಆದ ಮೇಲೆ, ಅವರು, ನಾನು ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಸೇರಿದವನಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಲೋಕನಭೆಯ ನಾಯಕರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ನೀತಿ ಏನಿದೆಯೆಂದರೆ, ಯಾವ ದಿವನ ಅವರು ಚುನಾಯಿಸಿ ಬರುತ್ತಾರೋ, ಅಂದಿನಿಂದ ಅವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿರಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ನಾನು ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಸೇರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಸರ್ವರನ್ನೂ ಸಮಾನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೂ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಬಿಡಬಾರದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಕಾಹಿಲೆ ಬಿದ್ದಮೇಲೆ, ಅವರು ಪುನಃ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನು ಒಮ್ಮೆ ಸಾಯಲೇಬೇಕು. ಆದರೂ, ಅವರು ಏನು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಹಾಕಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೋ, ಅದನ್ನು ನಾವು ಸದಾ ಪ್ರಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಈ ಮನೆಯ ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕರು ಸೂಚಿಸಿದಂತಹ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri P. F. D'MELLOW (Nominated).—Mr. Deputy Speaker Sir, I deem it a great honour to be allowed to associate myself with the sentiments and tributes paid by the Leader of the House and the other distinguished speakers who preceded me. I claim it my proud privilege, representing as I do a very, very small voice in this august House, to be able to add my tribute on this occasion.

Sir, the late Mr. Baliga is undoubtedly one of the giants among the architects that India has so far produced in laying the foundations for a true and lasting parliamentary democracy. For my part, I only wish to add one point to his great contribution, and that is, his rulings, conventions and the many bits of advice that he gave us every year, tending to build what, to my mind, represents the highest and truest parliamentary democracy. It is an insurance that minority opinion will always be heard with every consideration and patience in this House and throughout the country so long as parliamentary democracy remains with us.

A great gentleman has left us and it is not only this House but the country and the world is poorer by his passing.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ (ಕುನುಗುಂದ).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು ನನಗೆ ಪರಮ ಮಿತ್ರರೂ ಹೌದು, ನನ್ನ ಹಿರಿಯರೂ ಹೌದು. ಅವರು ನನ್ನ ಜೊತೆಯಿಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಮಯವಿದ್ದರು ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಮಿತ್ರರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜ್ಯದ ಪುನರಚನೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಅವರು ನನ್ನ ತರುವಾಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಂದರು. ಅವರು ಮಹಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕು ನನಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ಎಂದರೆ ಏನು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅನುಭವ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದ ಹೆಚ್ಚಳ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ, ನನ್ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕೆಲವು ಕಷ್ಟಗಳು ಇದ್ದವು, ಆದರೆ ನೀವು ಅನುಭವಿಸಿದಂತಹ ಕಷ್ಟ ನಾನು ಅನುಭವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬರುವಂತಹ ಎರಡಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳೂ ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕು, ಎಂದು. ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಎರಡಾ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ; ನೀವೇ ನನ್ನ ಗುರು, ಎಂದು ಅವರು ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಎರಡಾ ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯೂಲೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಅರಿತಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನನ್ನು, ಅವನು ತನ್ನ ಮಿತ್ರ, ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯು ಒಂದು ಧರ್ಮದ ಸಭೆಯಲ್ಲ, ಇದು ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸಭೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿವರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಚಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಭಾವನೆಯನ್ನು ನರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಯಾರಿಗೂ ನೋವಾಗದಂತೆ ವರ್ತಿಸುವುದೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಲಕೆಲವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬಿಸಿ ವಾತಾವರಣವಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಯ ನಮಗೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ, ಅವರು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ, ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು, ಅವರು ಮಾಡಿದಂತೆ ಕೆಲಸವನ್ನು, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಸಮಸ್ಯೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಶಾಂತ ಗುಣ, ನಮ್ರತೆ, ಸೌಮ್ಯತೆ, ಸೌಜನ್ಯತೆ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಬರಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಯಾರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬಂದರೂ, ಅವರು ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಇವತ್ತು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಅಗಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ; ನಾವು

ದುಃಖದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅವರ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಬರುವಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಿ, ಈ ನೂಡನೆಯನ್ನು ನಾವು ಅನುಮೋದಿಸಿ, ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

1-30 P.M.

† ಶ್ರಿ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಸಂತಾಪಸೂಚಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಕಾನೂನಿನ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮೇರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಅದು ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿ ಈ ಎರ್ನಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಮೂರಾಗ್ರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿದರು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ನಡೆಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಧಾನಸಭೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ನಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ, ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುವ ಬಗೆಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ವಿವರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ನಡಸಿದರು. ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ಒಂದು ಜ್ಞಾನರಾಶಿ ನಷ್ಟವಾಯಿತೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರಷ್ಟು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ನುಲಭವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಅವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಅಕಾಲ ನಿಧನದಿಂದ ನಮಗೆ ತುಂಬಲಾರದಷ್ಟು ನಷ್ಟ ವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು, ಅವರ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದುದು 1962 ರಲ್ಲಿ ಎಂದು ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆಗ ಒಂದು ಸಾರಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ರೂಂಜಿಗೆ ಬಂದರು. ಅಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪನವರು ಮತ್ತು ನಾನು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಅವರು ಕುಳಿತು ನಮ್ಮ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ಕೈಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಪಳಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಯೇ ನಾನು ಇದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಉಂಟು. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರಣವಿಂದಲೂ, ಅನೇಕವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿನಾಕಾರಣ ಕೂಡ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ವಕ್ರದೃಷ್ಟಿಗೆ ಗುರಿಯಾದುದೂ ಉಂಟು. ಎರಡು ಬಾರಿ ಈ ಸಭೆಯು ಶಿಸ್ತಿನ ದಂಡಕ್ಕೆ ನಾನು ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದೆ. ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂಥಾದ್ದು ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಆಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಯಾವತ್ತೂ ನಾನು ಕಹಿಯಾಗಿ ಅಥವಾ ವೈಷಮ್ಯ ವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬಹುದು. ಅದೇನೆಂದರೆ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಅವರ ಹೃದಯ ತೀರಾ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ದುರಾದೃಷ್ಟದಿಂದ ಅವರ ಪಾರ್ಥಿವ ಶರೀರವನ್ನು ನಾನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ದೆಹಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಹೊರಟಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮತ್ತಷ್ಟು ದುಃಖಿತನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ, ನಾನು ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರ ಪರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ಮುಳ್ಳೇಶ್ವರಂ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನೊಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರ ಪರಿಚಯ ನಾಗಿ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷವಾದರೂ ಅವರ ಸಂಪರ್ಕ ನನಗೆ ಹಿಂದಿ ನಿಂದಲೂ ಇತ್ತು. ಅವರು ಮೊದಲು ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಅವರೊಡನೆ ಅನೇಕಸಾರಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ, ಹಾಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಮತ್ತು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ನನಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ, ಅವರಷ್ಟು ಆಳವಾದ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಾನವೀಯತೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಇತರ ಅನೇಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಾಣಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಯಾವ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ನನಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ನಮ್ಮನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕಳುಹಿಸುವಷ್ಟು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗುಣ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಕೆಲಸಗಾರರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮುಷ್ಕರ ನಡೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್)

ದಾಗ ನಾನು ಸುಮಾರು 50—60 ಕೆಲಸಗಾರರೊಡನೆ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ, ಏಕೆ ಈ ಬಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಿ, ಆಫೀಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಆಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ನನ್ನನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದು ನೋಡಬೇಕೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾನು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರಜಾಗ್ರತೆ ಯಾಗಿ ಬರಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಬಂದೆವು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ ಅನಂತರ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗದೇ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕೇವಲ ಸ್ವಲ್ಪದಿವಸಗಳೊಳಗೇ ಬಗೆಹರಿಸಿದರು. ಅವರು ತಂದೆಯೋಪಾದಿ ಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡರು. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ, ಊಟ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು ಇಂತಹ ಆತ್ಮೀಯತೆಯನ್ನು ದಿವಂಗತ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾರವರಲ್ಲಿ ಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತಹ ವರನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ನೀವು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಆಗಿರುವುದು ಸಂತೋಷ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಅವರ ಮಾತಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದು ಹೀಗಿದೆ :

> "I was asked to keep in mind that the Government party was in majority and that I must safeguard the interests of the Opposition and a little leniency be shown and more scope given to them. Certainly, the principle of democracy is that the minority must have its say and it is said that the majority will have its way. But, in between we must reconcile and in the process of reconciliation, the Speaker is there to help and to hold the scale, not the scale to weigh gold but the finest scale necessary to weigh a more precious thing than gold. That means, I must be impartial. I assure that it will be my sincere endeavour not only to be impartial so far as individual is concerned, but demonstrate that I am impartial and convey the impression not noly to the members but to the country and let us know that there is the country that is watching us and let us also feel that we are satisfying our own conscience that we are trying to do the best in the service of the country."

ಕಳೆದ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕಬಾರಿ ನಮಗೂ ಅವರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಠ್ಯಭೇದ ನಡೆದಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಸಹ ಅವರು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು, ಅಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮಂದೆಯೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಮ್ಮಮೇಲೆ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಉದಾತ್ತವಾದ ದೇಶಭಕ್ತಿ, ನಿ ಕ್ಕೆ ಇದೆಯೆಂಬುದು ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ನಿಷ್ಪಾಪಂತ ದೇಶಭಕ್ತರಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ರಾಜಕೀಯ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹಾಗಿರಲಿ, ಅದು ಬೇರೆ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಈ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ ವಿಶ್ವಾಸ ಇತ್ತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ನಮಗೆ ಬಂದಾಗ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ನೀರಾವರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥವರನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರಂತಹ ಮೇಧಾವಿಗಳನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತರನ್ನೂ ಯಾರನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ ದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ರೂಲಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು, ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಂಥಹ ಮೇಧಾವಿ

ಗಳು ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದಾರೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಅರಬ್ಬೀ ಕಥೆಯು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

"He who knows not and knows not he knows not; He is a fool—shun him.

"He who knows not and knows he knows not; he is simple—Teach him.

"He who knows and knows not he knows; he is asleep— wake him.

"He who knows and knows he knows; he is wise— follow him."

ಇದರಲ್ಲಿ ಕಡೆಯದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಅವರು ನಮಗೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯು ನಾಯಕರು ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠಬಾಳಿಗಾ ಅವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಂತಾಪ ಸೂಚನಾ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿಸಿದ್ದು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಂತೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿನ ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಇಲ್ಲದ ಈ ಸಭೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಸಭೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಮನೋವ್ಯಥೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂತು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇಧಾವಿ; ಧೀಮಂತ; ಧರ್ಮ, ನ್ಯಾಯ, ಕಾನೂನು ಇವುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ನ್ಯಾಯಧರ್ಮಗಳ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅಂಥಾ ಮಹಾ ಮೇಧಾವಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಏಳಿಗೆಗೋಸ್ಕರ ದುಡಿದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೂ ಒಬ್ಬರು ಎಂದು ನಾವು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಸತತವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೇಗ ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಗುಣಮುಖನಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವವಶಾತ್ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿ ಹೊರಟುಹೋದರು. ಅವರ ಭೌತಿಕ ಶರೀರ ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರ ಒಂದು ಆತ್ಮದ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿದ್ದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವರು. ಇಂಥಾ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ಈ ಸಭೆ ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಮತ್ತು ಅವರು ನಮಗೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅವರ ಬಂಧು ಬಳಗದವರಿಗೆ ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ದುಃಖವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಪರಮಾತ್ಮನು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯು ನಾಯಕರು ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಏನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ನನ್ನ ಕಂಬನಿಯನ್ನು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬಳ್ಳಾರಿ) —ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ರಾಜ್ಯದ ನೂತನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಬಹಳ ಬಡವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಆರಕೇರಿ)

ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾದ ಜ್ಞಾನ ಬಂಢಾರ ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಮತ್ತು ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ರೂಲಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವರು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಮೇಧಾವಿಗಳಾಗಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಮಾಡಿದಂತಹ ಸೇವೆ ಅಗಾಧವಾದುದು ಆದರಿಂದ ಅವರ ಹೆಸರು ಇಡೀ ಭರತಖಂಡದಲ್ಲೇ ರೋಕಶಾಹಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಅಜರಾಮರವಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದಂತಹ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಒಂದು ಶಿಸ್ತು, ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಂತಃಕರಣ ಅವರು ಆಡಿದಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ತರುಣನಿಗೂ ಸಂಜೀವಿನಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ತರುಣನನ್ನು ಅವರ ಚೇಂಬರಿಗೆ ಕರೆದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು: "ನೀವುಗಳು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು". "ಒಂದು ಉದಾತ್ತವಾದ ಧ್ಯೇಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ದೇಶವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ನಡೆದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು" ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ ಒಬ್ಬ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವಿಂದು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಒಂದು ಅಪರ್ಯಾಪ್ತ ಪ್ರೀತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಅವರು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಂಥಾ ಒಂದು ಮಹಾ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು, ಒಂದು ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಶ್ರೀ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾರವರಂತಹ ಸ್ಪೀಕರ್ ಹಿಂದೆ ಯಾರು ಆಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಆದರ್ಶ ಸ್ಪೀಕರ್ ಯಾರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತಾ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಒಂದು ಅಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಅವರ ಅಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ದುಃಖವನ್ನು ಭರಿಸಲು ದೇವರು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಚಿರ ಶಾಂತಿಯು ದೊರೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಾನು ನಮ್ಮ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ನನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟರ್ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಯಾವ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಂಥವರು ಈ ದಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ನಾಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರ ಅನುಭವ ಅವರು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದದ್ದು. ಅವರು ತುಂಬಾ ಜನಾನುರಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿ ಹೋಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಒಂದು ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಾಳಿಗರು ಇದ್ದರೆ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇದರ ಬದಲಾಗಿ ಇದೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರಬೇಕಾದ ದುರ್ದೈವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಅನುತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಮತ್ತು ಮೇಧಾವಿಯಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಇಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ನೆನಪು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಳವಾದ, ಅಗಾಧವಾದ ಕಾನೂನಿನ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಇತ್ತು. ಇಂಥಾ ಮಹಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ದುಃಖಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ ಒಂದು ಸಮೀಪವರ್ತಿ ಸಂಬಂಧ ನನಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅವರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಅವರೊಡನೆ ಇದ್ದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಪೂರ್ಣವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಆಗಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಓದಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ನಾಡಿಗೆ ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ನೀಡಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲ ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈಗಿನ ಒಂದು ರಾಜಕಾರಣ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕಡಿಮೆಯೇ ಸರಿ. ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ಈ ನಾಡಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಜಾ ತಂತ್ರಕ್ಕೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಆಘಾತವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಒಂದು ಅಗಲುವಿಕೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ದೇವರು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಭಗವಂತನು ಚಿರ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥಾಲಯ 4855
ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕ್ರಮಾಂಕ Accession No...

†Sri R. DAYANANDA SAGAR (Chamarajpet).—Mr. Speaker, Sir, we are facing a very sorrowful situation. Speaker Baliga was one of the very brilliant and most learned men not only in the State of Mysore but in the whole country. His demise is a very great loss to us, particularly for Mysoreans, and this House has grown poorer by his demise. Sir, this is a very wide world; many are born here unseen, unheard and unnoticed. Only a few people occupy positions of importance and eminence and amongst them very few indeed go to the top, endear themselves to all sections of the people, and become not only popular but by their great qualities become great. Their demise becomes a sorrowful matter for everybody. The feelings expressed by the Ruling Party, much more so, by the Opposition depict the feelings of sorrow and it is a testimony to the fact how great a man Baligaji was and how really poorer we are having lost him.

Sir, we are on the verge of electing another Speaker. We would like to have a person who would come as nearer as possible to Baligaji because Baligaji was above politics, above petty feelings and it is required of a man occupying such a high position that he should be more humble, more accommodative and more affectionate specially to the minority. He was so and he had feelings of affection towards the minority and at the same time he never offended the majority party also. He was affectionate to us, but at the same time he was more considerate towards the Opposition. These are some of things which make a man great, specially a Speaker of eminence. Therefore, Sir, when we are on the verge of electing a new Speaker, we have got to exercise our reasonability and try to see as far as possible that we bring in another person who would be as able and who would come as nearer as possible to Baligaji, if possible by unanimity putting aside small differences we have. So saying, Sir, I pray God Almighty that Baligaji's soul rest in peace.

So saying, Sir, I support the Resolution moved by our Leader.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಲೋಕಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾಲಂಕರ್ ರವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಪೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೋ ಅಂತಹ ಗೌರವಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಪಡೆದು ಅಷ್ಟು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ತೀರ್ಪುಗಳು ಮತ್ತು ಅವರು ಶಾಸನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ವಿಧಾನ ಈ ಎಲ್ಲ ಆದರ್ಶಗಳು ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿವೆ. ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ಈ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಎದುರುಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳೊಡನೆಯೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನಗಳೇ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಡೆ ಎಂದರೆ ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ)

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಅವರು ಗೌರವಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಹಿರಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಿಂದ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಗೌರವ ತಂದಿದ್ದ ಮಹನೀಯರು ಅವರು ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಸಹಜವಾದ ಪ್ರೇಮ ಹಾಗೂ ವಾತ್ಸಲ್ಯಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಂತಹ ಒಬ್ಬ ಉನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ದೊಡ್ಡತನ ಅವರು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಇತರರೊಡನೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದಾಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವಾರು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು. ಇಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಸಿ. ಆರ್. ರಂಗೇ ಗೌಡ (ಮಾಗಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರ ನಿಧನದಿಂದ ನಾವೆಷ್ಟು ದುಃಖದಿಂದ ಇದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನನಗಂತೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಸಹೋದರರಾಗಿ ಇದ್ದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಕುಟುಂಬದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದೆ. ಅವರು ಸಮಷ್ಟಿ ಕುಟುಂಬದ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಲಾಭ ಇಂದು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಲಾಭವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇವರಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಶಾಲ ದೃಷ್ಟಿ, ಸಮತೆ, ಅಂತಃಕರಣ ಹಾಗೂ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸನಗಳನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಜನರೆಲ್ಲರ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದರು ಅವರಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಬಲ್ಲಿದರು ಎನ್ನುವ ಭೇದ ಭಾವನೆಯೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಉನ್ನತ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸಿಗುವುದು ದುರ್ಲಭ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರೊಡನೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ನಾನು ಸೇರುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂತ್ತು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಇವರು ಒಂದು ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಸಬ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇವರೊಡನೆ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗಿತ್ತು. ಆಗ ಅವರು ನೀಡಿದಂತಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳು ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಳಿಯದೇ ಇದೆ. ಇವರು ನನ್ನನ್ನು ಒಂದು ಶಿಶು ಬೆಳೆಸಿದಂತೆ ನನಗೆ ತಂದೆಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇವರು ನನಗೆ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹಾಗೂ ಗುರುಗಳಾಗಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಇದು ಅವರ ಮಮತೆಯ ಪ್ರತೀಕವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಇವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದು ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಪದೇಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬಹಳ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಉನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಅನಾಥವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅದೇ ಸಾಕ್ಷತ್ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದಿವಸ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇವೆ. ಇಂತಹ ಉನ್ನತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಚಿರ ಶಾಂತಿ ದೊರೆಯಲಿ ಮತ್ತು ಇವರ ನಿಧನದಿಂದ ಆಗಿರುವ ದುಃಖವನ್ನು ಭರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಭಗವಂತನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಭಾನಾಯಕರು ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

2-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್ (ಬ್ಯಾಡಗಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈವರೆಗೂ ನನ್ನ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರ ಸದ್ಗುಣ, ಸೌಜನ್ಯ ಹಾಗೂ ಅವರ ಸರಳತನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಅವರ

ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನರ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕವನವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ: ಸೃಷ್ಟಿ ಬಹಳ ವಿಶಾಲವಾದದ್ದು. ದಿಗಂತದವರೆಗೂ ಮುಂಜಾ ಹನಿ ಬಿಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಈ ಸದನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದ ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳಕು, ಶಾಂತಿ, ತಾಳ್ಮೆಗಳು ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಂಥಾ ಒಬ್ಬ ಆದರ್ಶಮೂರ್ತಿಗಳು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಅನನ್ಯರೂಢರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನರ್ಪಿಸಲು ನಾನು ಈ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕವನವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ—ಅದು ಹೀಗಿದೆ:

ಬಾಳಿಗರೆ ನಿಮ್ಮಡಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ
ಅರ್ಪಿಸುವೆ ತನುಮನದ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ॥ಪಲ್ಲವಿ॥
ಸೌಜನ್ಯ ಸರಳತೆಯ ಮೈವೆತ್ತ ಮೂರ್ತಿ
ದಿಗ್ ದಿಗಂತಕು ಹಬ್ಬಿನಿಂತ ಕೀರ್ತಿ—
ಹಣ್ಣಾದ ಹೃದಯದಲಿ ಹಾಲು ಜೇನು
ಮರಳಿ ಭೂಮಿಗಿಳಿದೊಮ್ಮೆ ಬಾರದೇನು ?
ತುಂಬ ಬಾರವಹಾನಿ ದೇಶಕಾಯ್ತು
ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವೆಮಗೆ ದೊರೆಯದಾಯ್ತು—
ನಮತೆ ಮಮತೆಗೆ ಮಾನಲಟ್ಟ ಜೀವ
ಶುಭ್ರಸದ್ಯಶ ಶಿಖರ ನಿಮ್ಮ ಭಾವ—
ನಿನ್ನಮಲ ಜೀವಿತವಕಂಡು ವಿಧಿಯು
ಕೊಂಡು ಒಯ್ದಿತು ನಮ್ಮ ನಾಡ ನಿಧಿಯು—
ಬಾಳಿಗರೆ ನಿಮ್ಮಡಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ
ಅರ್ಪಿಸುವೆ ತನುಮನದ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ಕುಂದುಗೋಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಮುಂದಿಸಿರತಕ್ಕ ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಡಬಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರಲ್ಲದ್ದ ಆ ಘಂಟಾಘೋಷವಾದ ಧ್ವನಿ, ಅವರ ಘಂಟಾನಾದ ಹಸನ್ಮುಖ ಹಾಗೂ ಅವರ ಹಿನಿನಗು ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವೇಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಂಥ ಹೊಸಬರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ಒಳ್ಳೇ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ದೇಶದ ಆದರ್ಶ ಶಾಸನಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಶಾಲ ಭಾವನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅವೇನೆಂದರೆ—ಈ ದಿವಸ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹಿಂದೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ಜಲವಿವಾದಗಳು ನಡೆದಿದ್ದವೋ ಅಂಥವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿ ನಮಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಅವರು ಸದಾ ದೇಶದ ಹಿತಚಿಂತನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು. ಅಂಥ ಒಬ್ಬ ಉದಾರವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಅಂಥವರು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಬಹಳ ದುರ್ಲಭ. ಅವರು ನಮಗೆ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಂತೆ ನಾವು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ, ಹಾಗೂ ಅವರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

‡ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿರುವ ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನಾನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಬಾಳಿಗರು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಳ್ ನಾಗರಾಜ್)

ಆ ದಿವಂಗತರು ಅವಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಈ ಸಭಾಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ ಒಂದು ಮೆರುಗನ್ನು ಕೊಡಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಆದರ್ಶ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ನೀತಿವಂತರು ; ಅವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಮಾನವೀಯತೆ ಇತ್ತು. ಅಂಥವರು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಗಲಿದರೂ ಅವರು ಈ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕದಲ್ಲಿ ನುವರ್ಣಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಡುವಂಥ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಚಿರಂಜೀವಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವು ಒಂದು ಸ್ಮಾರಕವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ, ಭಗವಂತನು ಮೃತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಈಯುವೆಂದು ಹಾರೈಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Sri M. A. AMALORPAVAM (Bharathinagar).—Mr. Speaker, Sir, it is with pride and pleasurb I rise before you to support the resolution moved by the Hon'ble the Leader of the House. This House has sustained an irreparable loss in the passing away of that intellectual giant Shri Vaikunta Baliga. If we were to mourn the loss or condole the death or pay tributes to a lesser person than Sri Baliga, I would certainly sound repetitive and redundant since we are all paying rich tributes to one who appeared like an intellectual Gulliver and in whose presence we looked like Lilliputs. Even if we are to speak for hours together we would not have paid adequate compliments. Sri Baliga was not an individual ; he was an institution. Shri Baliga was not merely a person; he was a personality. By his erudition and scholarship he has proved beyond all shadow of doubt that it would never be easy or possible for any one to replace that extraordinarily eminent and illustrious personality. When we think of Speakers, we normally think of Vithalbhai Patel and Mavalankar and in the same category we think of Shri Vaikunta Baliga. Without fear of contradiction I can safely submit that perhaps he was the best Speaker in the entire country. I am not trying to make any invidious distinction when I say that he was the best Speaker because by his amiable nature, affable temperament, ready witticism and his sparkling intellectual ready rulings, he has outbeaten himself. Even an incurable optimist he has made a little pessimistic today and the pessimism is due to the fact whether the void that has been created by the demise of this memorable person can ever be filled. I really feel that I am privileged to associate myself with the eminent Speaker of the day in paying my humble tributes to the great soul. May his soul rest in peace.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ರೈ (ಬಂಟ್ವಾಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವರು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಸಂತಾಪಸೂಚಕ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದದ್ದು ಆ ಬಂಟ್ವಾಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ. ಈ ದಿವಸ ನಾವಾವರೂ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರುವುದು ಏವೇ ಬಂಟ್ವಾಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ. ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಬಹಳ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಒಬ್ಬ ದಕ್ಷನಾದ ಸುಪುತ್ರನನ್ನು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇಂದು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆ ಸುಪುತ್ರನಿಗೆ ನಾನು ಈ ದಿವಸ ಆ ಬಂಟ್ವಾಳ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನತ ಪರವಾಗಿಯೂ, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮಿಕಿಳಾ ಸದಸ್ಯರ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಯ ಜ್ಯೋರಿಟಿಂಟಿನವರ ಪರವಾಗಿಯೂ, ಆ ಸುಪುತ್ರನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಸರ್ವದಾ ಶಾಂತಿ ಲಭಿಸಲೆಂದು ಹಾರೈಸಿ ಹಾಗೂ ಆ ಮೃತರ ಕುಟುಂಬ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಪರಮಾತ್ಮನು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ್ (ಸುರತ್‌ಕಲ್).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗರ ಹೆಸರು ಹೆಚ್ಚು ನವರಿಗೆ ಅವರ ಜನ್ಮ ಹೆಸರು ಏನು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಅದು ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗ ಅಂತ. ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣ ಭಕ್ತಕ್ಕ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನ್ಯಾಯ, ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಸದಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಆಳುವಂತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇರಲಿ ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ನೂತನವಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗರವರ ಆಟೋಟ್ಯೂಡ್ ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಓದಿ ಹೇಳಿದರು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷ ದವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಅವಕಾಶ, ಆಳುವಂತಹ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಡೆಯುವಂತಹ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಈ ಎರಡನ್ನೂ ನಡೆಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಬಾಳಿಗಾರವರ ಈ ಒಂದು ಆಟಿಟ್ಯೂಡ್‌ನ್ನು ನೂತನವಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಂತಹ ನಾನೂ ಕೂಡ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದೇ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ನೂತನವಾಗಿ ಬಂದಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು, ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿತಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಸದಾ ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಅವರು ಬಂದಂತಹ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬೆಳಕಿನ ಅಂಗಡಿಯಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಷ್ಟೊಂದು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಸಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅದು ಮರೆನಾಡಾದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಒಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇವತ್ತು ಬೆಳಕನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬೆಳಗಿನ ಅಂಗಡಿಯವರಾದ ಅವರಿಂದ ಈ ಸಭೆಗೂ ಬೆಳಕು ಬರುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಆ ಬೆಳಕು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ದೂರವಾಗಿದೆ, ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಂತಹ ಒಂದು ಬೆಳಕನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾರವರಿಗೆ ನನ್ನ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ (ಅರಭಾವಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಅತಿನೊಂದ ಹೃದಯದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ದುಃಖದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನಾನು ಕೂಡ ನನ್ನ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರೊಡನೆ 5 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನಾನು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರ ಪರಿಚಯ ನನಗೆ ಇತ್ತು, ಅನೇಕ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಅವರ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆ, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೆ. ಅವರ ಉದ್ದನೆಯ ಟೋಪಿ, ವಿಶಾಲವಾದ ಅಜಾನುಬಾಹು ಶರೀರ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶಾಲವಾದ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಉದಾರ ಹೃದಯ, ಹಾಗೂ ಅವರ ಅನುಭವ ಇವುಗಳು ಅವರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಲಿ ಆಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋದವರು ಯಾರೂ ಬರೀ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ, ಬರೀ ಕೈಯಿಂದ ಮರಳುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಸನ್‌ಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರಲಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಹೋದರೂ ಅವರ ಕೀರ್ತಿ ಅವರಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಪಂಜಾಬು, ಬಿಹಾರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿದ್ದೇನೆ, ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತಾಪಗಳ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಯಾವುದೇ ವಕ್ತಿಯಾಗಲಿ, ಸದಸ್ಯ ರಾಗಲಿ, ಹೊರಗಿನವರಾಗಲಿ ನೀವು ಬಾಳಿಗರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನೀವು ಎಂತಹ ಭಾಗ್ಯಶಾಲಿಗಳು, ಇಂತಹ ಉತ್ತಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ ಅನ್ನುವಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕ ಸಲ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಕೂಡ ಬಾಳಿಗರನ್ನು ಅವರ ಗುರು ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅನೇಕರು ತಿಳಿದಂತಹವರೂ ಕೂಡ ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅಂತಹ ಮಾನ್ಯತೆ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು, ಇವತ್ತು ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಅಗಲಿದ್ದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ, ಅವರ ಮನೆಯವರಿಗೂ ಕೂಡ ಅಪಾರ ದುಃಖವುಂಟಾಗಿದೆ, ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I also associate myself with the sentiments expressed by the Hon'ble Chief Minister, and the Leader of the Opposition and other members of the House. The question is:

"That this House records its profound sense of sorrow at the death of Hon'ble Sri B. Vaikunta Baliga, Speaker of this House, who will long be remembered with affection and regard for the distinction with which he discharged the duties of his office, and offers its condolences to the members of the bereaved family".

The motion was adopted.

OBITUARY REFERENCE *re*: DEMISE OF Sriyuts MALI MARIYAPPA Y. VEERUPAKSHAPPA AND SRINIVASA RAO EKHELIKAR

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I also regret to make a reference to the death of (1) Sri Mali Mariyappa, a member of the Constituent Assembly during 1948-49, a member of the first and second Legislative Assembly and also a former Minister of the Government of Mysore and also a sitting member of the Lok Sabha on 25th May 1968, (2) Sri Y. Veerupakshappa, a Member of the first and second Legislative Assembly, on 7th June 1968, (3) Sri Srinivasa Rao Ekhelikar, a Member of the first Legislative Assembly.

I shall convey the condolences of this House to the members of the bereaved families.

As a mark of respect we will stand in silence for a minute.

(*The House stood in silence for a minute*)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House now stands adjourned to meet tomorrow at 1-00 P.M.

The House adjourned at Fifteen Minutes past Two of the Clock to meet again at One of the Clock on Tuesday the 3rd September 1968.

WD 11116—GPB—500—21-9-68

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, 3rd September 1968.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

MR. DEPUTY SPEAKER (SRI D. MANJUNATH) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Payment of Maintenance Grants to Non-Government High Schools

1. Sri B. P. KADAM (Karwar).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether the Education Inspector, North Kanara had called all the Headmasters of the non-Government High Schools (numbering about ninety) from the district to receive their school maintenance grant on the 10th of March 1968 at the headquarters, Karwar ;

(*b*) if so, whether it is a fact that the Head Masters were not paid any grant and they had to return disappointed ;

(*c*) whether Government would now pay this grant to the schools for the year ending March 1968 ?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Yes.

(*b*) No. It is not a fact. They were paid all the grant except maintenance grants.

(*c*) Yes ; the maintenance grants for the year 1967-68 based on the same years, accounts will be released by the District Educational Officers/Educational Inspectors by the end of October 1968.

Sri B. P. KADAM.—May I know what exactly is the reason for non payment of the maintenance grants even after calling all the teachers of the District?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—There was no money at that time. Therefore it was not paid.

Sri B. P. KADAM.—Is it not a fact that surplus budget was shown by the Finance Minister?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—Under this particular head there was not sufficient money.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಈ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ್ಲೂ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಆಖ್ಯೆರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದರ ವೈಶಿಷ್ಟತೆಯೇನು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಮಾರ್ಚ್ ಆಖ್ಯೆರು ವರ್ಷದ ಆಖ್ಯೆರು ಆದ್ದರಿಂದ ಆಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು; ಅಷ್ಟೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಡಕರ್ಣಿ.—ಇಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಹಾಗೆಲ್ಲೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ನಿರ್ವಹಣಾ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಉಳಿದು ಇತರ ಎಲ್ಲ ಅನುದಾನಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅವು ಯಾವುವು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟ್, ಸೈನ್ಸ್ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಅನುದಾನಗಳಿವೆ.

Sri B. P. KADAM.—May I know if maintanance grants were refused throughout the State ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—It is almost so, Sir.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಏಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಆ ದಿವಸ ಯಾವ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡವಿದ್ದರೆ ಅದು ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗ ತಾ? ಇಕ್ಕೊ ಅಂಥ ಅನುದಾನಗಳ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು.

Sri B. B. SAYNAK.—Sir, may I know whether maintenance grants were not issued in Belgaum District ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—I have already answered, Sir.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಹೊಸವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ಅನುದಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ—ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಹೌದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಇದು ವರೆಗೂ ಯಾವ ವರದಿಗಳೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೋ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಇಲ್ಲ. ರೆಕಾಗ್ನಿಷನ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲೆ ಈ ನಿರ್ಬಂಧ ಇರುತ್ತದೆ.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Maintenance grant that you are giving is the major assistance to schools. If you give other grants, they are very meagre. You have delayed the disbursing of maintenance grants and this has caused hardship to teachers.

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—This question refers only to 1966-67. Afterwards, we have implemented the cheque system. After that there is no difficulty. The salary of the entire teaching staff is being paid in time.

Sri B. P. KADAM.—Is it not a fact that the other grants were not paid on that day ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—On that day, equipment grant and science grants were paid.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ, ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು, ಹಳ್ಳಿಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿ ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೇ ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—It does not arise out of this question. Anyhow if you permit. I am prepared to answer this question.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Next question. The hon. Member is absent. Next question.

Representation from teachers of Shanthi Vidhya Mandir High School, Rajajinagar

3. Sri K. H. PATIL (Gadag).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether any representation has been received from the teachers of Shanthi Vidya Mandir High School, Rajajinagar at Bangalore against the management for their removal on the ground that they demand their salaries to be paid according to Government scales of pay ;

(*b*) whether the Department has given any directions to the said management in this regard ;

(*c*) if so, whether they have filed a writ petition and obtained stay order from the High Court ;

(*d*) the result of the counter affidavit from the Government side ;

(*e*) whether the Government is now deviating from the previous stand even though High Court's Stay Orders is vacated in favour of Government ;

(*f*) the number of employees who are sufferers in this respect ;

(*g*) the measure, Government have taken in this respect against the Institution ?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) Yes.

(Sri K. V. SHANKARA GOWDA)

(*d*) The stay order was vacated by the High Court as per its orders dated 5th October 1967.

(*e*) No.

(*f*) Six.

(*g*) The Deputy Director of Public Instruction, Bangalore has been asked to conduct detailed enquiry.

Sri K. H. PATIL.—How many years do the Government desire to take to complete this enquiry ?

† Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—We have no desire to prolong it. The case is pending before the High Court. Therefore, we cannot complete the enquiry.

Sri K. H. PATIL.—The case that is before the High Court is different. The Deputy Director of Public Instruction, Bangalore, has been asked to conduct the enquiry ; that is stated in the reply. Since some of the staff members have not been paid their salaries, how are they to maintain themselves ? What is the Government's stand to complete the enquiry ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—True, before the Writ Petition was filed, we have referred the matter to the Deputy Director to conduct the enquiry. But afterwards the Writ Petition was filed. So during the pendency of the Writ Petition we cannot conduct the enquiry.

Sri M. S. KRISHNAN.—Has it come to the notice of the Government that those very people whose services have been terminated, have themselves formed into an association and running unauthorised institution ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—Though I would like to answer the question, I would not like to, the matter is pending before the Court.

Protection to the Ex-Service Personnel in the State.

4. MAJOR P. F. D'MELLOW (Nominated).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether Government has received any representations concerning the need to provide for protection to the aged, the destitute and the homeless ex-service personnel in this State ;

(*b*) whether Government is aware that there are good number of ex-servicemen and their dependents in Bangalore who are without any means to provide protection for themselves and their dependents and are in need of care and comfort ;

† Indicates that the speeches or remarks have not been revised by the member concerned.

(*c*) whether they propose to appoint a committee consisting of members of this Legislature, to enquire into the matter and report on the facilities available or required to be made available to them to meet the situation ?

A.— Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) No.

MAJOR P. F. D'MELLOW.—Arising out of the replies to (*a*) and (*b*), Government are pleased to state that they are aware of the distress of the Ex-Service personnel. Will the hon'ble Chief Minister, who also happens to be the Chairman of the Mysore Soldiers and Airmen's Board, be pleased to instruct this Board to prepare the report as to the facilities that they feel necessary for the destitute Ex-Servicemen and their dependents ?

† Sri VEERENDRA PATIL.—That Board is meant for this purpose. This Board will certainly consider any representation that it receives. I do not know on what lines the hon'ble Member wants the Board to prepare the report. If any representations are received, the Board is there to consider them.

MAJOR P. F. D'MELLOW.—May I clarify ? The Government are pleased to state that they are aware of the distress of these people. Possibly the Board is not aware. Will the Government then inform the Board of its awareness about the distress of these people and ask the Board to investigate the means to alleviate their distress ?

Sri VEERENDRA PATIL.—This much I can tell the hon'ble Member—that this subject will also be taken into consideration when the Board meets.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—May I know the number of these people coming under the category of the aged, destitute and homeless ex-service personnel in the State ?

Sri VEERENDRA PATIL.—This is a scheme for Ex-Servicemen. We have got District Boards. We have also got the State Board. All such proposals will be considered in this Board. This old-age pension is a separate thing and it also comes under this scheme.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—May I know the number of persons that have been benefited and helped by this Board in the State ?

Sri VEERENDRA PATIL.—If the hon'ble Member puts a separate question, I will get that information.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದುವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ಮನವಿಗಳು ಬಂದಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಮಾಹಿತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅನೇಕ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರೂ ಸಹ ಎಕ್ಸ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಪರ್ಸನೆಲ್‌ಗೆ ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲ.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Is it not a fact that the Maharashtra Government has given 5 lakhs rupees through S.R C. to this Government for this purpose and this Government has not claimed this amount ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, if specific questions are put, then only it would be possible for Government to collect the information and supply it to the House.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸತಕ್ಕ ಮಾಜಿ ಸೈನಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನವಲತ್ತುಗಳು ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲಿ ಏಜ್ಡ್ ಎಕ್ಸ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ಮನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಎಕ್ಸ್‌ಸರ್ವಿಸ್‌ಮನ್ ಆಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಸಿವಿಲಿಯನ್ಸ್ ಆಗಿರಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಪೆನ್‌ಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸೌಲಭ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಏಜ್ಡ್ ಮೆನ್ ಯಾರಾದರೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಈ ಸ್ಕೀಂ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಫೆಂಡ್ ಇನ್ ನೀಡ್, ಎಂಬ ಸೊಸೈಟಿ ಇದೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಡಿಮೆಲ್ಲೊ ಅವರೇ ಚೇರ್‌ಮೆನ್. 5 ಜನ ಡೆಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಎಕ್ಸ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ಮೆನ್‌ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ 65 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರೊಪೋಜಲ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೋಮನ್ನು ಎಕ್ಸ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ಮೆನ್ ನಲುವಾಗಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ರೆಫ್ಯುನೆಂಟ್ ಕರ್ನರ್ ಶೋಬಾಚನ್ ಅವರು ಇವರ ನಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಹೋಮನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭವಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri K. H. PATIL.—Will it be possible to consi ler these people on par with the political sufferers in the matter of granting lands and other facilities ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ತರಹ ರಿಯಾಯಿತಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ನಮ್ಮದು ಡ್ಯೂ ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇರುವ ಸೈನಿಕರು ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನುಗಳಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೇ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಕ್ಸ್ ಸರ್ವಿಸ್‌ಮೆನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Will the Government be pleased to consider the advisability of utilising the funds that are allocated for this purpose both from the Centre and the State—there is a State fund also—to the fullest extent wherever there are representations ?

Sri VEERENDRA PATIL.—Certainly we will consider. The Board is meant for that purpose. Although I am the Chairman of that Board, the Board has not met after I took over charge. I will see that the Board meets soon and all the suggestions of the hon'ble members will be considered by the Board.

Major P. F. D'MELLOW.—I only want the Chief Minister to know the purpose of my question. My purpose is to expedite the relief to these men, which has been outstanding from a long time apart from the old age pension. Is the Chief Minister not aware that other States have already provided for this category of people ? All I request him is to expedite the relief.

Sri VEERENDRA PATIL.—I have said just now and I have informed the House that the Board has not yet met ; and I will see that the Board meets as early as possible and all these questions will be considered in the Board.

Supply of S.S.L.C. Result Sheet

5. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum) —

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether the S.S.L.C. Board had collected 50 paise from each candidate to supply result sheet at his residence ;

(*b*) if so, why the result sheets have not been supplied by Government so far ;

(*c*) the total amount received by Government in this behalf ?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education). —

(*a*) No. The fee was collceted to supply the result.

(*b*) The results were sent to the schools in time.

(*c*) Government do not collect this amount, as the Board is statutory one. Rs. 98,312-50 were collected by the Board by way of Result Intimation Fee. The Board supplied the paperwise marks of all candidates to each school.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know whether the S.S.L.C. Board is collecting Rs.15 plus 50 naye paise from each candidate ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—Yes, it is true they are collecting.

Sri B. B. SAYANAK.—What is the necessity to collect 50 paise extra from each candidate ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—It is collected with a view to supply the result sheets to each school.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜಾವ್ಯಾನಮ್ಯ.—ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಿಂದಲೂ 50 ಪೈಸೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಪೋಸ್ಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ತಲಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಲಪಿಸದಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಪ್ರೋಸ್ಪೆಕ್ಟಸ್ ಕಾರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಸೆಂಟರುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಳುಹಿಸಲಾಗುತಿತ್ತು. ಈಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸ್ಕೂಲಿಗೂ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಖರ್ಚನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ 50 ಪೈಸೆ ಹಾಕಿದೆ.

Sri N. B. SIRDESAI.— May I know whether the Board has incurred expenditure to the extent of Rs. 98,312-50 for supplying marks list to each school ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—If the hon'ble member puts another question, I will be able to answer.

Sri B. P. GANGADHAR.—Is it not a fact that 50 paise is collected from each candidate with the understanding that the result will be supplied to the individual candidates at their doors ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—It is not correct.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—In answer to (a), you have said "No." To what part of the question the reply is 'No' and to what part the other reply refers ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—To the question whether the Board is collecting 50 paise to supply result sheets to each candidate' the answer is 'No'.

Sri D. B. KALMANKAR.—What was the practice before this collection was started ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—The practice was that the result sheets were supplied to the centres and not to the individual schools.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್ ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಟಪಾಲ್ ಮೂಲಕ ಇಂಟಿಮೇಷನ್ ಕಾರ್ಡನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.— ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಆ ರೀತಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ನಿಜ. ಆದರಿಂದ ಅನೇಕ ಅನಾಹುತಗಳು, ಹ್ಯೂಮನ್ ಎರರ್‌ಗಳು ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾಸಾದವರಿಗೆ ಫೇಲು, ಫೇಲಾದವರಿಗೆ ಪಾಸು ಆಗಿ ಆದರಿಂದ ಅನೇಕ ಅನಾಹುತಗಳು ಆಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

Maraswamy as a Tourist Centre

6. Sri SUBBA RAO HALSNAD (Baindur).—

Will the Minister for Transport be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact that Maraswamy in Maravanthi Village, Kundapur Taluk, South Kanara District has been selected as a Tourist Centre ; if so, when it would be opened ;

(*b*) whether there is a scheme to construct a Travellers' Bungalow in Kollur village in Kundapur Taluk, South Kanara District as there is a famous Mukambica Temple and many people are coming there for worship ?

A.—Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport).—

(*a*) A recommendation has been made to Government of India to locate a Hotel in Maravanthe area.

(*b*) No.

Sri SUBBA RAO HALSNAD.—I have no supplementary.

Mr DEPUTY SPEAKER.—Then, next question.

Release of Revenue waste lands for cultivation

7. Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) the total acreage of Revenue waste lands released for cultivation in Khanapur Taluka, Belgaum District since 1966 to 1968 and the acreage of Revenue waste lands still to be released;

(*b*) the basis on which the Revenue waste lands are being granted to the cultivators;

(*c*) whether cultivators of Revenue waste lands are treated as trespassers when they hold possession of the land without any written or implied permission from Government and they are asked to pay penalty before lands are regranted to them ;

(*d*) the basis on which and by whom the rate of penalty is fixed for such trespass ?

A.—Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) (i) 1,441-23 acres.

(ii) 6,870-36 acres.

(*b*) Lands under the control of the Revenue Department were being granted as per the Bombay Land Revenue (Mysore Amendment) Rules, 1960, till 28th March 1968 from which date, the provisions of the Mysore Land Grant Rules, 1968, have come into force.

(*c*) They are treated as unauthorised occupiers of Government land for the purpose of Section 94 of the Mysore Land Revenue Act, 1964.

(*d*) As per Section 94 of the Mysore Land Revenue Act, 1964, the power to fix the penalty has been delegated to the Tahsildar.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know how the cultivators of revenue waste lands in Khanapur Taluka, who have been in actual possession of the land from 1956 and who have been paying land revenue regularly can be treated as trespassers or unauthorised cultivators and how T. T. fine and penalty can be levied on them ?

Sri H. V. KOUJALGI.—From the persons who have been using lands without the Government authority, some penalty is collected and they are still illegal occupants.

Sri M. S. KRISHNAN.—May I know how many such unauthorised cultivators are there in Khanapur Taluka ?

Sri H. V. KOUJALGI.—1,441 acres are under illegal occupation.

Sri M. S. KRISHNAN.—Will the Government be pleased to consider making their occupancy permanent without this penalty ?

Sri H. V. KOUJALGI.—The Government is thinking whether in suitable cases we should grant those lands by taking some price from them.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know whether the Government would be kind enough to waive the amount of fine and penalty as the Government is already directly or indirectly establishing the occupancy rights of the cultivators by accepting the land revenue from them regularly ?

Sri H. V. KOUJALGI.—Only penalty is collected from them every year.

Sri V. N. PATIL.—In view of the shortage of foodgrains in the State will Government consider granting these lands to these unauthorized occupants on the basis of permanent occupancy at an upset price by charging them 10 times the land revenue ?

Sri H. V. KOUJALGI.—As I said just now the Government is thinking of grant of such lands to these occupants, but what amount is to be recovered from them will be considered when the Bill for the same comes up for consideration before the House.

Sri B. P. GANGADHAR.—May I know since what time these lands are under unauthorized occupation and further whether Government is aware that there is some Government Circular issued already that if some persons are in unauthorised cultivation for a period of over 6 years, the said lands will be confirmed in their name ?

Sri H. V. KOUJALGI.—This question pertains to Khanapur Taluk. They are under illegal occupation since 1958.

ಶ್ರೀ ಎಚ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪ.—ಖಾನಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅನ್‌ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ ಆಗಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಉಳಿದಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅನ್‌ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ ಇಲ್ಲಿ 1,441 ಎಕರೆಯಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ 6,888 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿ ಉಳಿದಿದೆ.

Sri N. G. HALAPPA.—How many of these unauthorized cultivators are sufficient holders and how many of them are landless ?

Sri H. V. KOUJALGI.—That information is not with me.

Sri A. R. BADRINARAYAN.—Are unauthorized occupants preferred to the regular applicants who are landless persons ?

Sri H. V. KOUJALGI.—No.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know whether Government has considered the cases of persons who are in unauthorized occupation and cultivation of the lands after 1960 and whether they will be granted patta ?

Sri H. V KOUJALGI.—This question will have to be considered while regranting these lands to them.

Soil Conservation work

8. Sri K. SANGANGOUDA (Lingasugur).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(*a*) the names of villages where soil conservation work was taken up in Lingasugur Taluk, Raichur District during 1966-67, 1967-68 ;

(*b*) the names of villages that are going to be taken up during 1968-69 ?

A.—Sri D. P. PAWAR (Deputy Minister for Agriculture).—

(*a*) 1966-67.—

1	Gejjalgatta	2	Kotha
3	Kamalpurahatti	4	Karadhal
5	Amdihal	6	Piklihal

1967-68.—

1	Neeralkeri	2	Anehosur
3	Ichanal	4	Karadkal
5	Santi Kallur	6	Amdihal
7	Piklihal	8	Ulimeshwar
9	Wyas Nandihal	10	Mattur
11	Mudgal	12	Bellihal

(*b*)—

1	Yalgaldinni	2	Kamal
3	Nagarhal	4	Talikatti
5	Haleur	6	Bendoni
7	Yardihal	8	Ashal
9	Nandihal	10	Janthapur
11	Gudihal	12	Lingasugur

ಶ್ರೀ ಕೆ. ನಂಗನಗೌಡ.—ರೈತರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಕಂತು ಗಳಲ್ಲಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ ಮತ್ತು ಹೊಸದಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ ?

Sri D. B. PAWAR.—This point is under consideration.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

Sri D. B. PAWAR.—We are moving the Agricultural Re-Finanace Corporation to allot some funds for the purpose.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ 66-67ರಲ್ಲಿ ಆರು ಹಳ್ಳಿಗಳು, 67-68ರಲ್ಲಿ 12 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು 68-69ರಲ್ಲಿ 12 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್‌ವೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೀರಿ ?

Sri D. B. PAWAR.—Actually these soil conservation schemes are taken up under section 37 (1) of the Land Improvement Act. All such cases will be considered by Government.

Sri D. B. KALMANKAR.—Has it come to the notice of the Government that some people, who have given consent to such soil conservation works being done by Government, have done it themselves and even then forcibly the department is putting the bunds ?

Sri D. B. PAWAR.—No such case is reported so far..

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಭೂಸಾರ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾವಲುಗಾರಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

Sri D. B. PAWAR.—I have already answered that question. All these works are taken up under section 37(1) of the Mysore Land Improvement Act.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಸ್ಕಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ ವತಿಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. B. PAWAR.—Usually when an area is declared as a scarcity area, to provide labour for the unemployed people and also to remove scarcity, these works are taken up.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಆರ್. ಹಾಲಸ್ವಾಮಿ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ವಿಪರೀತ ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಒಡ್ಡುಗಳು ಒಡೆದುಹೋಗಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri D. B. PAWAR.—It is for the Government to lay the bunds and the ryots are supposed to carry on the subsequent repairs.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಆರ್. ಹಾಲಸ್ವಾಮಿ.—ಒಡ್ಡನ್ನು ಹಾಕಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಒಡ್ಡನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕಾದರೆ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri D. B. PAWAR.—It is an elaborate question.

Tank near Huliyapur in Kushtagi Taluk

9. Sri E. PUNDALEEKAPPA (Kushtagi).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) the estimated cost of the tank to be constructed near Huliyapur in Kushtagi Taluk ;

(*b*) the extent of land that would be submerged under the said tank ;

(*c*) the extent of land that will be irrigated by the said tank (Talukwise information may please be given) ;

(*d*) the compensation that has to be given to the lands that would be submerged ;

(*e*) when the said construction work would be commenced ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) The project is under investigation.

(*b*) Does not arise in view of reply at (*a*).

(*c*) Does not arise in view of reply at (*a*).

(*d*) Does not arise in view of reply at (*a*).

(*e*) Does not arise in view of reply at (*a*).

ಶ್ರೀ ಐ. ಪುಂಡಲೀಕಪ್ಪ.—ಈ ಯೋಜನೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಪರಿಶೀಲನೆ ಯಾವಾಗ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದು 1965 ರಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ರಫ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಡೀಟೈಲ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಐ. ಪುಂಡಲೀಕಪ್ಪ.—ಕುಷ್ಟಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್:—ಇದು ಚಿಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ 21 ರಿಂದ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚು ಆಗಬಹುದೆಂದು ಸರಾಸರಿ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನೆಯ ಡೀಟೈಲ್ಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಯಾರುಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚೆಗಾವಿ.—ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬರಗಾಲ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷವೇ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬಹಳ ಕಡೆ ಇವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದಾಗ ಹಣದ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಮತ್ತು ಇತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಪ್ಲಾನ್ ಅಂಡ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

1-30 P.M.

Moodabidri and Moolky as new taluk Headquarters

10. Sri K. RATNAKUMAR SHETTY (Mudabidri).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) whether the Government have any proposal to make Moodabidri and Moolky as new Taluk Headquarters at least by the next year *i.e.*, 1969 ;

(*b*) if not, the reasons therefor ?

A.—Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue)—.

(*a*) No.

(*b*) Shortage of funds.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರತನ್‌ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಹಣದ ಕೊರತೆ ನೀಗಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri H. V. KOUJALGI.—It cannot be said now.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರತನ್‌ಕುಮಾರ್‌ಶೆಟ್ಟಿ.—ನಮಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಊರಿನ ಜನರು ವಂತಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಹುದೇ ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಇದು ರೆಕರಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ, ಕಟ್ಟಡಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ರೆಕರಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆನ್ಸಸ್ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 65 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾನ್-ರೆಕರಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆನ್ಸಸ್ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೋಬಳಿಗಳು ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ—ಆಡಳಿತ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 3 ಲಕ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎರಾ ಹೋಬಳಿಗಳನ್ನೂ ತಾಲ್ಲೂಕಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಗ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಈ ತರಹ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇದೆ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಕೂಡ ಒಮ್ಮೆಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆ ತೀವ್ರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಈ ರೀತಿ ತಾವು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೋ, ಅಥವಾ ಗೊತ್ತಿದ್ದೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ?

(ಉತ್ತರ ಇಲ್ಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.— ಹಣದ ಕೊರತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ 1962 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲ, ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂಳ್ಯ ಮತ್ತು ಬಂಟವಾಳ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಆರಿಸಿ ಬಂದರು ಅಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಯಿತು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರಬಹುದು, ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸಚಿವರು ಹಣದ ಅಭಾವದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಮೂಡಬಿದ್ರೆಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇದೇ ತತ್ವ ಬಾಗಲಕೋಟೆಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಹೇಗೆ ? ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಡಗೌಡರು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನದ್ಯಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತಲೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ನದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಸ್ಕೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಇದರಲ್ಲಿ ರೆಕರಿಂಗ್ ನಾನ್-ರೆಕರಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡೀಚರ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ.

Sri P. V. AITHALA.—May I know whether in the entire State no new Taluk is going to be formed in 1969 ?

Sri H. V. KOUJALGI.—It is not possible to form any new Taluk before 1969 for want of funds.

Sri P. V. AITHALA.—The Hon'ble Minister was pleased to say that for paucity of funds it is not possible to form any new Taluk. May I know whether this is the policy for the entire State ?

Sri H. V. KOUJALGI.—That is the policy for the entire State.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—What is the criteria that is followed to create a new Taluk ?

Sri H. V. KOUJALGI.—Some are big and some are small places. Administrative convenience and geographical conveniences have to be taken into consideration for formation of new Taluks. For these regions, there is a proposal to reconstitute.

Sri S. SIVAPPA.—Is it the bigness or the smallness of the Taluka population or the bigness or smallness of the Congress people residing in the district that is the criteria ?

Sri H. V. KOUJALGI.—It is the administrative convenience.

Sri K. H. PATIL.—May I know the definite policy of the State Government in respect of forming Taluk headquarters and District headquarters ?

Sri H. V. KOUJALGI.—As I said earlier, for the sake of administrative convenience there is a case for readjustment for some of the Taluks. But, we will have to take a decision at a later stage, not now.

Starting of a College of Fisheries at Mangalore

11. Sri B. BHASKAR SHETTY (Kaup).—

Will the Minister of State for Fisheries and Ports be pleased to state :—

(*a*) whether there is any proposal before Government for starting a college of Fisheries at Mangalore ;

(*b*) when this college will be started ;

(*c*) the cost for establishing this new College ?

A.—Sri H. C. LINGA REDDY (Minister of State for Fisheries and Ports).—

(*a*) No.

(*b*) Does not arise in view of reply given to clause (*a*).

(*c*) Does not arise in view of answer to (*b*) above.

After the answers given to this question, certain developments have taken place. According the revised answer, the answer to question (*a*) is 'Yes', and questions to (*b*) and (*c*) the detailed particulars are under consideration of the Government.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ?

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವೈಸ್‌ಚ್ಯಾನ್ಸಲರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟಿನೊಡನೆ ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಇದರ ಅಂದಾಜು ವೆಚ್ಚವೆಷ್ಟು ? ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ 44.47 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು, 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಟೇಟ್ ಸಚಿವರು ದೆಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರೊಡನೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ವಿಚಾರವನ್ನಾದರೂ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಅದರ ಫಲವೇನು ?

Sri H. C. LINGA REDDY.—In principle they have agreed for the starting of the College.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ? ಇದರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಈಗ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ 3 ವರ್ಷದ ಕೋರ್ಸ್ ಇರಬೇಕು, ವರ್ಷಕ್ಕೆ 25 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾನ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡಲಾಗುವುದು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದವರು. ಪಿ ಯು. ಸಿ. ಆದವರು ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವರು.

Sri B. P. GANGADHAR.—May I know the cost of establishing this College both recurring and non-recurring ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಈಗತಾನೆ ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದೆವೆ. 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರೆಕರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ನಾನ್ ರೆಕರಿಂಗ್ ಬೆಚ್ಚ ಎರಡೂ ಸೇರಿ 44.47 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಬಹುದು.

Sri N. CHIKKE GOWDA.—May I know whether the entire cost of establishing this college, will be met by the I.A R.I.?

Sri H. C. LINGA REDDY.—Yes.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Is there any other College of this nature in India or is this the first college to be established in the entire country ?

Sri H. C. LINGA REDDY.—There is no such college in the entire country. The Agricultural University Act has made provision for the starting of a college of fishery science.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Has the Government already taken any decision on this question ?

Sri H. C. LINGA REDDY.—The Government has agreed in principle to start the college on the proposals made by the University.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—When you have first answered you have said 'No' and subsequently it has been changed. May I know on what date this answer 'No' was furnished and when it was converted to 'Yes' ?

Sri H. C. LINGA REDDY.—The answer 'No' was given just about a month ago. The question was first given notice of on 27th February 1968 and it was subsequently renewed by the member. Subsequent to it, I paid a visit to the Marine Products Processing Centre at Mangalore. This is a post-graduate institution and they have provided for 10 months training now and also we have transferred the Research Institute for Fisheries to the University. They are making proposal to us and Government of India in this behalf. The recent developments have taken place within the last fifteen days.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Is there any such College in the world ?

Sri H. C. LINGA REDDY.—There are. In fact in Japan there are two Fisheries Universities.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಾಲೇಜೊಂದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಲಹೆಯೇನಾದರೂ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದರೆ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಲೋಕಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರುವಂಥ ದಿನಕರ ದೇಸಾಯಿ ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾಲೇಜಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಅವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲವೇ, ಸತ್ಯವಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ಮನವಿಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಇವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ವೇಳೆಗೆ ಅಂಥ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭಾತ್ಯರ ಶೆಟ್ಟರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದ್ದು 27 ಫೆಬ್ರುವರಿ 1968ರಲ್ಲಿ. ಅದರ ಮೇರೆ ಮುಂಡಿನ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದವರೂ, ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿದ್ದರ ಮೇರೆ ಈಗ ಅಂಥ ಕಾಲೇಜು ಆಗತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾತ್ಯರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಐದಾರು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. 1965ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೆಸ್ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮತ್ಸ್ಯ ಕಾಲೇಜು ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 1961ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮನೂಪೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಅಡಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ)

Sri P. V. AITHAL.—Whether this College is intended to be run by the Fisheries Federation or by the Fisheries Marketing Federation or by Fisheries Corporation or directly by the Government?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ.—ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಪ್ರಪೋಸಲ್ 15 ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಂತು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಅದು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ 2-3 ವರ್ಷವಾಯಿತು. ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾಲೇಜು ಮತ್ತು ವೆಟರನರಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಬಿಡಿದು ಈಗ ಫಿಷರೀಸ್ ಸೈನ್ಸ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

Construction of Hostel for Depressed Class

12. Sri M. MALLAPPA (Birur).—

Will the Minister for Social Welfare be pleased to state :—

(*a*) whether it is not a fact that there is a proposal for the construction of Depressed Class Hostel at Birur;

(*b*) whether it is a fact that the Government have reserved two acres of land in S. N. 2/7 Birur Kaval just by the side of Bangalore-Honnavar Road within the Town limits of Birur about five years back;

(*c*) action taken so far for the construction of the Hostel at Birur?

A.—Sri V. L. PATIL (Minister for Social Welfare).—

(*a*) No.

(*b*) No.

(*c*) Does not arise.

Sri M. MALLAPPA.—Has it come to the notice of the Government that they are running a hostel for depressed class students for the past hundred years at Birur?

†ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇರಬಹುದು.

Sri M. MALLAPPA.—Is there no necessity for the construction of hostel building at Birur?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆಯೂ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇ ಕಾರಣವೇನು? ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವೆ? ದುಡ್ಡನ್ನು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸು ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತ ಕೆಲಸ ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನ್ಯೂನ್ಯತೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ನಂತರ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ 2/7ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ತೀರ್ಮಾನ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳು ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದರು. ಹಾಸ್ಟಲ್ ಇರುವುದೇ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಅದರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಚಿತ್ರ ಕೊಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಸ್ಟಲ್ ಇವೆ. ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ಅವರ ನೆರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಈಗಾಗಲೇ 50 ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಹಣ ಇದ್ದರೆ ಕಟ್ಟಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನೆರವು ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆ ? ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ, ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಡ ಕಟ್ಟುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಬೀರೂರ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಡ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಂತೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That question does not arise.

Sri KONDAJJI BASAPPA.—What is the financial assistance given by the Central Government ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಜಾತಿ ವಾದ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹಾಡು ಹಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಸಪರೇಟ್ ಆಗಿ ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಆದುದರಿಂದ ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕೆಳಗೆ ಏಕೆ ಇದನ್ನು ಕ್ಲಬ್ ಮಾಡಕೂಡದು ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ 2 ಎಕರೆ ಕೂಡ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅವರು ನಾನು ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿದ್ದೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಫೈಲ್ ತರಿಸಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಆರ್ಡರ್ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಆರ್ಡರ್ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ, ನಿಮ್ಮವರ್ಗದವರ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇನ್ನೂ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಫೈಲ್ ತರಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು.

Sri B. P. GANGADHAR.—Just now you were pleased to submit that there is a proposal for starting a hostel in district headquarters as well as taluk headquarters. May I know whether the Government has prepared any Scheme with respect to that ? May I also know by what time the same will be completed ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎರ್. ಪಾಟೀರ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. 50 ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—What is the time limit ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎರ್. ಪಾಟೀರ್.—ಸ್ಥಳ ತೊಂದರೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳ ಸಿಕ್ಕಿದ ನಂತರ ಅದು ಆಗ ಬಹುದು. ಟೈಂ ಲಿಮಿಟ್ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಆದ ಕಡೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸದೇ ಬೀರೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎರ್. ಪಾಟೀರ್.—ಬೀರೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಂದಾದರೂ ಹಿಂದುಳಿದವರ ಹಾಸ್ಟರ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎರ್. ಪಾಟೀರ್.—ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರಂತೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 120 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಂದೊಂದು ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎರ್. ಪಾಟೀರ್.—ಎರಡ್ನಾ ಕಡೆಗೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೊಂಡಜ್ಜಿ ಬಸಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ನವರ್ಗದವರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎರ್. ಪಾಟೀರ್.—ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಹೇಳಬಹುದು.

Sale of Lottery Tickets

13. Sri S. M. GUREDDI (Muddebihal).—

Will the Minister for Finance, Planning and Youth Affairs be pleased to state :—

(*a*) whether they have thought of collecting money for developmental works through sale of lottery tickets ;

(*b*) if so, at what stage it is ?

A.—Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance, Planning and Youth Affairs).—

(*a*) Yes.

(*b*) Scheme is being prepared by getting the connected information.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ರಾಫರಿ ಟಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ದೊರಕಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಈಗಲೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ಬೇರೆ ರಾಜ್ಯದವರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಫರಿ ಟಿಕೇಟ್ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಜಾಬ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಈ ರಾಫರಿ

ಟಿಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಮೂಲಕ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಹೇಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ.

Sri M. RAMAPPA.—Is it considered necessary that this House shoud pass any enactment for implementing this scheme ?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Yes, Sir.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಒಂದು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ಯಾಂಬಲಿಂಗ್ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ರಾಟರಿ ಟಿಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದು ಅನ್ಯಾಯವಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ರಾಟರಿ ಟಿಕೇಟ್ ಮಾರುವುದು ಗ್ಯಾಂಬಲಿಂಗ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಟಿಕೆಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ರಾಟರಿ ಟಿಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಶೇಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಇದುವರೆಗೆ ಯಾರನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಆದಮೇಲೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಮೇಲೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.— ಸರ್ಕಾರದವರು ಜೂಜುಗಾರಿ ನೀತಿಯನ್ನು, ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟ ನೀತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಕಾರ್ಯೋನಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಜೂಜುಗಾರಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಭಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ರಾಟರೀ ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದು ಜೂಜುಗಾರಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮೈಸೂರು ದೇಶ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾದ ದೇಶವೆಂದು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಮಾದರಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಈ ರಾಟರಿ ತರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಇದರಿಂದ ಈ ಮೈಸೂರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಮೈಸೂರು ಒಂದು ದೇಶವಲ್ಲ, ಇದು ಒಂದು ರಾಜ್ಯ. ಈಗ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ರಾಟರಿ ತಯಾರು ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಜ್ಯವಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರ, ಪಂಜಾಬ್ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಒಂದೆರಡು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದು ಜೂಜುಗಾರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ರಾಟರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಇದರಿಂದ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

Selection of Text Books

14. Sri S. R. BOMMAI (Kundgol).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether Government have prescribed selected text books for Primary, Middle and High Schools ;

(SRI S. R. BOMMAI)

(*b*) if so, on what subjects the books will be prescribed;

(*c*) the names of the authors and publishers of such books;

(*d*) the basis on which these books were selected;

(*e*) whether Government intend to have uniform text books for the next academic year all over the State;

(*f*) if so, in respect of which subject and what classes, the text books will be prescribed (Classwise information may be given)?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Yes.

(*b*) On all subjects except electives.

(*c*) *Vide* list placed on the Table of the House. *

(*d*) The selection of Text Books is made according to the Text-book Committee Rules. A copy of the Rules is placed on the Table of the House.*

(*e*) Yes; except in 8 subjects in which Text-books have not been completed Three years since their prescription as Text-Books.

(*f*) In all subjects except the following:—

1 VIII Standard Social Studies—Kannada and English Medium.
2 VIII Standard General Science—Kannada and English Medium.
3 IX Standard Compulsory English Text.
4 IX Standard General Mathematics—English Medium.
5 X Standard Compulsory English Non-Detailed Text.
6 VI Standard Social Studies—Kannada Medium.
7 X Standard Kannada Non-Detailed Text.
8 X Standard Compulsory English Non-detailed Text.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—(ಗು)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಎಂಟು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳು ಪೂರೈಸದಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಳದು ಇತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಕ್ಷೀತಿಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡರಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಂದರೆ ಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇದುವರೆಗೂ ತಯಾರು ಆಗಿಲ್ಲವೇ?

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ಯೂನಿಫಾರಂ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಸ್ಕ್ರೈಬ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಂಟು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಮೂರು ವರ್ಷದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪಯರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಂಟು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದೇವೆ.

* Copy placed in the Mysore Legislature Library.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮೈ.—68-69 ರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮಂದೊಮ್ಮೆ ರೂಲ್ಸ್ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಪುಸ್ತಕ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್‌ಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಹಾನಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ನಂಪಾದನೆ ಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

Extension to officers of Spun Silk Mills, Channapatna

15. Sri T. V. KRISHNAPPA (Channapatna).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to their notice that a certain officer has been given extension for the third time in Spun Silk Mills, Channapatna;

(*b*) if so, the grounds on which the said officer was given extensions;

(*c*) the rules governing extensions ?

A.—Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(*a*) No.

(*b*) This does not arise in view of reply to clause (*a*) of the question.

(*c*) Work Service Rules.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಮೂರನೆ ಬಾರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರ ಸೇವಾಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಏನುಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಯಾರು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Is it a fact that the services of the Spinning Master have been extended and he has been given extension thrice ?

Sri B. RACHAIAH.—This is in connection with the appointment of one Mr. Nanjundaiah. If you put a separate question, I will be able to answer.

2-00 P.M.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Without ascertaining the fact you have stated here. Now, you say that one Nanjundiah was given extension thrice.

Sri B. RACHAIAH.—I never said that three extensions were given to him. The question pertains to the appointment of Mr. K. V. Nanjundaiah.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—In view of the question put by the hon'ble member of this House, do Government think it better to enquire into the matter ?

Sri B. RACHAIAH.—Sir, it is ascertained that K. V. Mr. Nanjundaiah was employed by a former private company at Channapatna and there was a dispute between the private company and this official. Compromise between the two parties was arrived at before the Tribunal and the Tribunal has suggested that he is not guilty of any charges made by the Liquidator.

Amount provided for welfare of Scheduled Castes

2. Sri S. S. ARAKERI (Ballolli).—

Will the Minister for Social Welfare be pleased to state : —

(*a*) the total amount provided for the Welfare of Scheduled Castes under various heads under III Five Year Plan ;

(*b*) the amount spent on various heads ;

(*c*) the physical targets achieved ;

(*d*) the reasons for not spending the full amount and the amount that lapsed ?

A.—Sri V. L. PATIL (Minister for Social Welfare).—

	Economic Uplift	*Education*	*Health, Housing and other Schemes*
(*a*)	48·92	129·30	38·22
(*b*)	44·21	118·89	33·31

(*c*) *Vide* Statement I laid on the Table of the House. *

(*d*) *Vide* Statement II laid on the Table of the House. *

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಈಗ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ (ಅ) ಮತ್ತು (ಆ) ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. 48.92 ಎಂದು ಒಂದು ಅಂಕಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅಥವಾ ಕ್ರೋರ್‌ನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ?

† ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—48.92 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಹಾಗಾದರೆ ಇಕನಾಮಿಕ್ ಅಪ್‌ಲಿಫ್ಟ್, ಎಜುಕೇಷನ್ ಮತ್ತು ಹೆಲ್ತ್, ಹೌಸಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದು ಸುಮಾರು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆದುದು. ಇಕನಾಮಿಕ್ ಅಪ್‌ಲಿಫ್ಟ್, ಹೆಲ್ತ್ ಮತ್ತು ಹೌಸಿಂಗ್, ಎಜುಕೇಷನ್—ಇವುಗಳ ಸ್ಕೀಮ್ಸ್ ಏನಿವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಯಾಕ್ಷನ್ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ಥಳ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು

* Copy placed in the Mysore Legislature Library, *vide* No. 1, dated 3rd September 1968.

ಸ್ಕೀಂಗಳಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಇಕನಾಮಿಕ್ ಅಪ್‌ಲಿಫ್ಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರುಗಳು, ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಿಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಸುಮಾರು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಒಂದನೇ ಎರಡನೇ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಏಟಂನಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರುಳ್ಳ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20·1 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿರುವುದು ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಷತೆ ಕೋರಿಸುವುದರಿಂದ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

Sri V. L. PATIL.—It is a suggestion for consideration.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಈಗ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿರುವ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಡವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರ ಸೇರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ನಲುವಾಗಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಹಣ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೆಂದು 1967-68ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 70 ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಾರದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹಣ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತೇನೂ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

Sri G. DUGGAPPA.—Sir, some of the reasons given by the Government for the non-utilisation of the provision meant for the developmental work of the Harijans are due to lapses of the executive staff. May I request the Minister to take action against those officers who are responsible for not spending the amount earmarked?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದು ನ್ಯಾಯಫ್ ನಿಂದಲ್ಲ, ಬೇರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಆಗಿದೆ. ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

Sri G. DUGGAPPA.—I will send this letter. You will find the reasons.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If the member wants more information, he may put a specific question.

Sri G. DUGGAPPA.—I am asking a specific question. The reasons given by the Government for not having spent fully the amount earmarked for the development of Depressed Classes, definitely and clearly indicates the lapse on the part of executive officers of the Government. May I request them to take such action as is necessary against such officers who have not utilised the grant in time?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅಫಿಷಿಯರ್ ಲೈನಿನಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಾರದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದು ಆ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Question Hour is over.

PANEL OF CHAIRMEN

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is an announcement under rule 9 of the Rules of Procedure and Conduct of Bussines in the Legislative Assembly. I nominate the following members to the Panel of Chairman for the current session.

Sri R. Nagan Gouda.

Sri G. Rame Gowda.

The names of the other members to be nominated will be announced later.

ARREST AND RELEASE OF MEMBERS

Announcement

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Subsequent to the last sitting of the Assembly communications have been received by me about the conviction and release of the members of the Assembly. List of such communications has been prepared and circulated to all the members of the House.

As ordered by the Chair the statement referred to above, is reproduced below :—

Statement showing the Arrest, Conviction and Release of the Members of the Assembly.

Sl. No.	Name of the Member	When and where arrested	Under what provisions of Law	Whether convicted and if so, how long (Approximately)	Date of release
1	Shri B. Bangarappa	At 2-30 P.M. on 13th May 1968 at Sorab Taluk Office, District Shimoga.	Under Section 151 of Cr. P.C.	Not convicted	13-5-1968
2	Shri Bolaraghurama Shetty.	1-15 P.M. on 13th May 1968 at New Delhi.	Under Section 188 I.P.C.	Convicted for 10 days.	...
3	Shri N. G. Halappa	At 12-00 Noon on 27th May 1968 at Channagiri, Shimoga District.	Under section 94 of the Mysore Police Act.	Convicted till the rising of the court.	27-5-1968
4	Shri S. Gopala Gowda	At 12-50 P.M. on 27th May 1968 at Thirthahalli.	Under section 94 of the Police Act.	Convicted till the rising of the courts.	27-5-1968
5	Shri Aziz Sait	At 10-45 A.M. on 31st May 1968 at Mysore.	Under Section 92 (0), Mysore Police Act.	Convicted under Section 243 Cr. P.C. till the rising of the Court.	31-5-1968
6	Shri Vatal Nagaraj	At 5-30 P.M. on 8th June 1968 at Bangalore.	Under Section 92, Cl. (0) of the Mysore Police Act.	Not convicted	8-6-1968
7	Shri Vatal Nagaraj	At 11-10 A.M. on 22nd June 1968 at Bangalore.	Under Section 151 of. Cr. P.C.	Not convicted	22-6-1968
8	Shri Vatal Nagaraj	At 10-30 A.M. on 25th June 1968 at Bangalore.	Under Section 151 of. Cr. P.C.	Not convicted	25-6-1968
9	Shri Vatal Nagaraj and Shri B. P. Gangadhara	At 12 Noon on 19th July 1968 at Tumkur.	Under Section 151 of. Cr. P.C.	Not convicted	19-7-1968

SECRETARY'S REPORT

SECRETARY.—I beg to lay on the Table a Statement showing the Bills which received the assent of the Govenor or the President, as the case may be, subsequent to the report made during the Previous Session.

Statement showing the Bills assented to by the Governor or the President.

Sl. No.	*Name of the Bill*	*Date of Assent*	*Assented by*
1	The Land Acquisition (Mysore Amendment and Validation) Bill, 1967.	12th March 1968	President
2	The Mysore Land Reforms (Second Amendment) Bill, 1967.	20th March 1968	do
3	The Mysore Appropriation Bill, 1968.	22nd March 1968	Governor
4	The Mysore Appropriation (Vote on Account) Bill, 1968.	22nd March 1968	do
5	The Mysore Appropriation (No. 2) Bill, 1968.	13th May 1968	do

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Next item.

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Miniser).—I beg to lay.....

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ನಲುವಳಿ ನೂಡನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ ಅದು ಏನಾಯಿತು ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order.

Sri B. P.GANGADHAR (Tumkur).—As I have.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order.

Sri B. P. GANGADHAR.—This must be raised only after the qusetion Hour. There is an adjournment motion tabled.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order.

Sri B. P. GANGADHAR.—This subject that I am just raising must be taken up only now.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order. Some papers are to be laid now.

Sri K. H. PATIL (Hubli).—Sir, we have come here to safeguard the interest of the public. If not more, we are equally responsible for it. Regarding questions, the Government has failed in its duty because....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I do not know what you the hon'ble member is representing.

Sri K. H. PATIL.—Under the Rules we have no provision to write applications to you. Unfortunately I am not on the Treasury Bench.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I am following the rules of procedure. He knows the rules of precedure very well.

Sri K. H. PATIL.—I am bringing to your kind notice that the Government is deliberately avoiding replying to some of the questions which are adverse to their interest.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—In respect of what questions ?

Sri K. H. PATIL.—We have asked questions. They are not givinig answers. They are not seeking your permission to take time.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Please give me those questtions. I will get them examined and I will send for the replies.

PAPERS LAID ON THE TABLE

List of Officers of IAS/IPS belonging to Scheduled Castes and Scheduled Tribes as promised during Third Session.

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—Sir, I lay on the Table of the House a copy* of the List of Officers of IAS/IPS belonging to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes as promised during Third Session, 1968, in reply to Starred Question No. 210 by Sri Muniyappa, answered by the Ex-Chief Minister on 17th April 1968.

I big to lay :

(*a*) The Second Annual Report of the Mysore State Vigilance Commission (1966–67) together with a memorandum explaining the reasons for non-acceptance of the Commission's advice in certain cases as required under rule 7 of the Mysore State Vigilance Commission Rules, 1965;

(*b*) Suppression of Immoral Traffic in Women and Girls (Mysore Amendment) Rules, 1968 ;

Notification No. HD 6 PIT 65, dated 24th February 1968, issued under section 23 of Suppression of Immoral Traffic in Women and Girls Act, 1956 (Central Act No. 104 of 1956).

---

* Copy placed in the Mysore Legislature Library, *vide* No. 2, dated 3rd September 1968.

Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport and Tourism).—I beg to lay :

(*a*) (i) The Mysore Motor Vehicles (First Amendment) Rules, 1968 ;

Notification No HD 125 TMR 65, dated 12th March, 1968.

(ii) The Mysore Motor Vehicles (Second Amendment) Rules, 1968;

Notification No. HD 103 TMR 65, dated 12th May, 1968 ;

under section 133 (3) of the Moter Vehicles Act, 1939;

(*b*) Reciprocal Agreement between Mysore and Delhi ;

Notification No. HD 82 TMI 64, dated 10th May, 1968 ;

under section 16 (2) of the Mysore Motor Vehicles Taxation Act, 1957.

(*c*) Accounts and Audit Report of the Mysore State Road Transport Corporation for the year 1965-66;

under section 33 (4) of the Road Transport Corporatson Act, 1950 (Central Act 64 of 1950).

(*d*) Fifth Annual Administration Report of the Mysore State Road Transport Corporation during the year 1965-66, under section 35 (3) of the Road Transport Corporation Act, 1950. (Centaal Act 64 of 1950):

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance and Youth Affairs).—I beg to lay:

Erratum to the Mysore Prohibition (Health and Drug Permits) Medical Board Rules, 1966;

Notification No. HD 120 EDC 69, dated 17th May 1968 ;

under section 125 of the Mysore Prohibition Act, 1961.

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Labour).—I beg to lay :

(*a*) A copy of the Mysore Ministes Salaries and Allowances (Amendment) Ordinance, 1968 (Mysore Ordinance No. 1 of 1968) as required under article 213 (2) (a) of the Constitution of India ;

(*b*) Election programme of Municipalities;

Notification No HMA 11 MNC 68, dated 13th June 1968 ;

under section 383 (3) of the Mysore Municipalities Act, 1964.

(*c*) Order relating to supersession of the Sirsi Town Municipal Council ;

Notification No. PLM 53 CAD 63, dated 16th March 1968 ;

under section 316 (5) of the Mysore Municipalities Act, 1964.

(*d*) Annual Accounts and Audit Report thereon of the Water Supply and Sewerage Board, Bangalore for the year 1964-65 ;

under sub-section 5 (a) of the Bangalore Water Supply and Sewerage Act, 1964.

(*e*) The Mysore Legislature (Rate of Rent for Accommodation to Mofussil Members) Rules, 1968 ;

Notification No. LAW 127 LGR 67, dated 29th May 1968 ;

under section 15 (2) of the Mysore Legislature Salaries Act, 1956.

(*f*) The Industrial Disputes (Mysore) (First Amendment) Rules, 1968 ;

Notification No. FCL 18 LLE 68, dated 1st July 1968; under sub-section (4) of section 38 of the Industrial Disputes Act, 1947.

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—I beg to lay:

(*a*) The Mysore Village Panchayats Travelling and Daily Allowances to Chairman and Vice-Chairman and Members of the Panchayats) Rules, 1968 ;

Notification No. DPC 56 VAC 66, dated 6th April 1968 ;

under section 246 of the Mysore Village Panchayats and Local Boards Act, 1959.

(*b*) Shri Hiranyakeshi Sahakara Sakkare Karkane Niyamit, Sankeswar—Transfer of Shares—

Notification No. DPC 85, CSF 67 dated 2nd July, 1968 under section 130 of the Mysore Co-operative Societies Act, 1967.

Sri M. RAJASEKHARA MURTHY (Minister for Industries, Information and Publicity).—I beg to lay :

(*a*) The Mysore Iron and Steel, Ltd., Annual Report for 1966-67;

under section 619 A of the Companies Act, 1956.

(*b*) Audit Report on Accounts of the Mysore State Khadi and Village Industries Board for the year 1963--64 ;

under section 26 of the Mysore Khadi and Village Industries Act, 1956.

Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—I beg to lay :

The Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners' Registration and Medical Practitioners, Miscellaneous Provisions (Amendment) Rules, 1968 ;

Notification No. HMA 109 PIM 68, dated 24th/25th June 1968 ;

under sub-section (3) of section 30 of the Mysore Ayurvedic and Unani Practitioners' Registration and Medical Practitioners' Miscellaneous Provisions Act, 1961.

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue). —I beg to lay :

(*a*) Remission of Fees payable in respect of certain documents ; Notification No. LAW 3 CCF 65, dated 18/19th March 1968 ;

under sub-section (2) of section 70 of the Mysore Court Fees and Suits Valuation Act, 1958.

(*b*) The Mysore Land Improvement Loans (First Amendment) Rules, 1968 ;

Notification No. RD 5 TKV 68 dated 3rd May 1968 ;

under sub-section (3) of section 10 of the Mysore Land Improvement Loans Act, 1963.

(*c*) (i) The Mysore Land Reforms (Legal Assistance to Poor Tenants) Rules, 1968 ;

Notification No. RD 78 LRY 67 dated 4th May 1968 ;

(ii) Direction by the Government relating to the Lands exceeding one standard Acre belonging to Charitable Institutions shall not be exempted from the provision of section 22 of the Mysore Land Reforms Act, 1961 ;

Notification No. RD 58 LRY 66 dated 22nd July 1968,

under section 140 of the Mysore Land Reforms Act, 1961.

(*d*) The Mysore Rent Control (Amendment) Rules, 1968 ;

Notification No. RD 139 GHR 66 dated 27/28th March 1968 ;

under section 60 of the Mysore Rent Control Act, 1961.

(*e*) 1 Suspension and remission of Land Revenue in certain villages of Bilgi Taluk of Bijapur District

Notification No. RDF 26 TRM 65 dated 4th May 1968 ;

2 Suspension and remission of Land Revenue in certain villages of Shiggon Taluk, Dharwar District ;

Notification No. RDF 41 TRM 65 dated 5th June 1968 ;

3 Suspension and remission of Land Revenue in certain villages of Nargund Taluk, Dharwar District ;

Notification No. RDF 42 TRM 65 dated 23rd May 1968 ;

4 Suspension of Land Revenue in certain villages of Byadgi Taluk, Dharwar District ;

Notification No. RDF 36 TRM 65 dated 4th June 1968 ;

5 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1968-69 in Villages of Shirahatti Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVS 8164 dated 20th June 1968 ;

6 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1962-63, 1963-64, 1965-66 and 1966-67 in Nargund Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR/7791 dated 5th May 1967 ;

7 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1963-64, 1966-67 in certain Villages of Gadag Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7727 dated 23rd March 1967 ;

8 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1962-63, 63-64, 64-65, 65-66 and 66-67, in certain Villages of Mundargi Taluk of Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7807 dated 25th May 1967 ;

9 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1962-63, 63-64 in certain Villages of Gadag Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7409 dated 21st July 1966 ;

10 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1964-65, 65-66 in certain Villages of Byadgi Taluk ; Dharwar District ;

Notification No, REVSR 7422 dated 21st July 1966 ;

11 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1963-64, 1965-66, 1966-67 in certain Villages of Haveri Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7730 dated 23rd March 1967;

12 Suspension of Land Revenue for the Revenue Year 1962-63, 1963-64 ; 1965-66, 1966-67 in certain villges of Hubli Taluk, in Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7800 dated 22nd May 1967 ;

13 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1962-63, 1963-64, 1965-66, 1966-67 in certain villages of Dharwar Taluk, in Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7806 dated 24th May 1967 ;

14 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1963-64, 1965-66 in certain Villages of Dharwar Taluk in Dharwar District.

Notification No. REVSR 7733 dated 25th March 1967 ;

15 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1962-63, 1963-64 in certain Villages of Kundagol Taluk ;

Notification No. REVSR 7802 dated 15th June 1967 ;

16 Suspension of Land Revenue for the Revenue Year 1968-69 in certain Villages of Gadag Taluk Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7993 dated 22nd February 1968 ;

17 Suspension of Land Revenue for the Revenue Year 1968-69 in certain villages of Navalgund Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR 8162 dated 18th June 1968 ;

18 Suspension of Land Revenue for the Revenue Year 1963-64, 65-66 in certain Villages of Ranibennur Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7797 dated 9/10th May 1967 ;

19 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1961-62, 1963-64, 1964-65, 1965-66 in certain villages of Ron Taluk, Dharwar District ;

(SRI H. V. KOUJALGI)

Notification No. REVSR 7411 dated 21st July 1966 ;

20 Suspension of Land Revenue for the Revenue Year 1962-63, 1963-64, 1965-66, 1966-67 in certain villages of Shirahatti Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7731 dated 25th March 1967 ;

21 Suspension of Land Revenue for the Revenue Year 1965-66, 66-67 in certain villages of Chitradurga Taluk, Chitradurga District.

Notification No. DCB 23/65-66 dated 21st June 1966 ;

22 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1963-64, 65-66, 1966-67 certain Villages of Shiggaon Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7788 dated 4th May 1967 ;

23 Suspension of Land Revenue for the Revenue Year 1962-63, 63-64, 65-66, 66-67 in certain villages of Haveri Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7790 dated 5th May 1967 ;

24 Suspension of Land Revenue for the Revenue year 1963-64, 65-66, 66-67 in certain villages of Ranibennur Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR 7734 dated 25th March 1967 ;

25 Suspension of Land Revenue for the Revenue Year 1962-63, 63-64, 65-66, 66-67 in certain villages of Shiggon, Kundagol, Dharwar District ;

(*a*) Notification No. REVSR 7455, dated 21st July 1966 ;

(*b*) Notification No. REVSR 7741, dated 1st April 1967 in certain Villages of Hirekerur Taluk, Dharwar District for 1965-66 and 1966-67 ;

26 Suspension and remission of Land Revenue in certain Villages of Ron Taluk, Dharwar District for 1961-62, 1962-63 and 1963-64 ;

Notification No. RDF 40 TRM 65, dated 19th July 1968,

27 Suspension of Land Revenue for the Revenue Year 1964-65, 65-66, 66-67 and 67-68 in certain Villages of Ron Taluk, Dharwar District ;

Notification No. REVSR 8166, dated 26th June 1968 ;

28 Remission of Land Revenue in certain villages of Naragund Taluk, Dharwar District ;

Notification No. RDF 4 TRM 68 (i) dated 12th February 1968 ;

29 Remission of Land Revenue in certain villages of Shirahatti Taluk, Dharwar District,

(a) Notification No. RDF 1 TRM 68 (i), dated 19th February 1968 ;

(b) Notification No. RDF 1 TRM 68 (ii) dated 19th February 1968;

30 Remission of Land Revenue in certain villages of Indi Taluk, Bijapur District ;

Notification No. RDF 6 TRM 67 (a), dated 8th June 1967.

31 Remission of Land Revenue in certain villages of Gadag Taluk Dharwar District;

Notification No. RDF 3 TRM 68 (i), dated 12th February 1968 ;

32 Remission of Land Revenue in certain villages of Mundargi Taluk, Dharwar District ;

Notification No. RDF 5 TRM 68 (i), dated 19th February 1968,

as required under section 194 (2) of the Mysore Land Revenue Act, 1964.

(*f*) (i) The Mysore Land Revenue (Third Amendment) Rules, 1967.

Notification No. RD 25 ELR 67, dated 18th December 1967,

(ii) The Mysore Land grant Rules, 1968, Notification No.RD 43 GNA 66, dated 21st March 1968,

as required under section 198 of the Mysore Land Revenue Act, 1964.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Papers are laid on the Table.

TENTH REPORT OF BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I present the Tenth Report of Business Advisory Committee.

The question is :

"That the Assembly agrees with the Tenth Report of the Business Advisory Committee".

The motion was adopted.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The report is adopted.

Sri S. S. SHETTAR (Hubli).—I want to move an amendment under rule 228, that the report of the Business Advisory Committee be referred back to the Committee to consider the time allotment for discussion of the Mysore Urban Development Boards Bill, 1967.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—We have allotted time and that has been adopted.

Sri S. S. SHETTAR.—Under rule 228 when the report of the Business Advisory Committee is presented, if any member feels that the allotment of time for any business is not properly made, then this kind of amendment can be moved.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The report is adopted already.

NOTICE OF ADJOURNMENT MOTION *re*: CONSIDERATION OF THE MAHAJAN COMMISSION'S REPORT

Sri B. P. GANGADHAR.—There is an adjournment motion tabled by Sri Vatal Nagaraj in Respect of discussion of the Mahajan Commission's Report.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮಹಜನ್ ವರದಿಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ, ಸ್ವಾಮಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The power of setting up a machinery to deal with these things rest with the Central Government. The State Government cannot do anything in the matter. This has already been intimated to the concerned members who had sent the notices.

† **Sri S. S. SHETTAR.**—The recommendation of the National Integration Council has far-reaching consequences and we apprehend that when the said machinery is set up the report of the Mahajan Commission will not at all be implemented. That is why we want to discuss this matter in today's agenda by means of an adjournment motion. The Central Government is bypassing the Mahajan Commission's Report. Our Chief Minister also has stated that much water has flown under the bridge after the report of the Mahajan Commission and that he will not be satisfied with anything, other than the Mahajan Commission Report. Yet the Central Government seems to bypass the Mahajan Commission Report. We are very much pained to note that this is the attitude of the Central Government and this attitude of the Central Government has got to be curbed. If that is not done it will have a very bad effect and it may happen that the Mahajan Commission Report will not at all be implemented. Thereby we will be the losers. So, sufficient opportunity should be given to discuss this issue today itself.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The consent is withheld and the notice is disallowed.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—I rise on a point of order, Sir. You were pleased to state that you have disallowed the adjournment motion. My submission is that under rule 54, in case of such refusal there is a procedure to be followed. The proviso to rule 54 reads :

> "Provided that where the Speaker has refused his consent under rule 50 or is of opinion that the matter proposed to be discussed is not in order, he may, if he thinks necessary, read the notice of motion and state the reasons for refusing consent or holding the motion as not being in order."

So, if consent is refused, reasons have to be stated. My submission is that the Speaker may give the reasons for refusing consent.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It has already been disposed of. There is no merit in the point of order raised by the hon. Member.

NOTICE OF ADJOURNMENT MOTION *re*: DROUGHT SITUATION IN THE STATE

† Sri V. N. PATIL (Humnabad).—Sir, I have given notice of an adjournment motion to discuss the acute drought conditions prevailing throughout the State. Now, the important question to be discussed by this House, in my humble opinion, should be the drought conditions in the State and not the Ministers' Salaries and Allowances (Amendment) Bill and other matters We should take notice of it, but it is unfortunate that my adjournment motion has been disallowed. It is mentioned in the letter sent to me that the Chief Minister is going to move a motion in that behalf. So, I insist and request the Chair to see that this motion is allowed and discussed today.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Has the hon. Member sent notice of any adjournment motion ?

Sri V. N. PATIL.—I have sent a notice and I have been informed that my notice is disallowed. That is why I am asking the Chair to reconsider it.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I cannot reconsider it. The reasons are also stated in the letter which was delivered to the hon. Member. The hon. Member may kindly go through the reasons why it was disallowed. I may state that I am also very much interested in scarcity conditions. I have consulted the Leader of the House in this matter and we have decided to take up this matter in the House and the hon. Member can take his chance to speak. The matter will be elaborately discussed.

Sri B. P. GANGADHAR.—The motion tabled by my hon. Friend regarding scarcity conditions is a very serious matter and is more important than any of the Bills mentioned in the agenda ; they are not of such urgency and importance, especially the Bill to raise the salaries and allowances of the Ministers.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon. Member is repeating.

Sri S. S. SHETTAR.—Drought is prevailing everywhere and we have not been taking any concrete steps to solve the problem. This problem should be given the topmost priority and not the Ministers' Salaries and Allowances (Amendment) Bill. The drought situation should be taken up today and the Bill might be taken up at any other time because the Congress benches are very sure that it will be passed. This is a matter concerning the entire State. Kindly take it up first.

†Sri VEERENDRA PATIL.—Sir, I want to make the point clear. It appears most of the hon'ble Members have not gone through the Agenda that is now before the House for today. We are not going to take up the consideration of the Mysore Ministers' Salaries and Allowances (Amendment) Bill, 1968, today. I am only introducing it. After the introduction is agreed to, I am going to make a statement on the drought situation in the State and certain literature is going to be circulated for the information of the hon'ble members. I felt that the hon'ble members may take some time to go through the literature and that they will be in a position to offer their views and suggestions tomorrow. Today I am going to make a statement about the drought situation and tomorrow the discussion will commence. That only shows, not only the hon'ble members, but the Government is also equally or rather more anxious than the members to discuss the situation. We are not taking up any Bills, except a few today. The hon'ble members may require to go through the literature that we are going to circulate to all the Members, and tomorrow the discussion will start. After introduction of the Bills, I am going to make a statement about the drought situation.

INTRODUCTION OF BILLS

Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—Sir, I rise to a Point of Order. I think, the Bill that is going to be introduced is the Mysore Ministers' Salaries and Allowances (Amendment) Bill, 1968. Here, I would like to refer to Rule 67 of the Rules of Procedure. It says:

> "If the Bill is a Bill which under the Constitution cannot be introduced without the previous sanction or recommendation of the Governor, the member shall annex to the notice such sanction or recommendation conveyed through a Minister, and the notice shall not be valid until this requirement is complied with."

My problem is this: I do not know whether this requirement has been complied with though the notice has been given to us. Article 207 of the Constitution is very clear. It says:

> "A Bill or amendment making provision for any of the matters specified in sub-clauses (*a*) to (*f*) of clause (1) of article 199 shall not be introduced or moved except on the recommendation of the Governor, and a Bill making such provision shall not be introduced in a Legislative Council:
>
> Provided that no recommendation shall be required under this clause for the moving of an amendment making provision for the reduction or abolition of any tax."

Under these circumstances, I submit that unless previous sanction or recommendation of the Governor has been obtained, permission for introduction should not be given.

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Parliamentary Affairs).—The objection raised by the hon'ble Member is a stereotyped one. Perhaps, the hon'ble Member is not able to notice that this Bill is being introduced to replace the Ordinance which has been issued by the Governor. It is the Governor who issues the ordinances. When the Bill to replace the Ordinance is sought to be introduced, necessary sanction will have been obtained.

Mr. DEPUTY SPEAKER.— There is no merit in the Point of Order raised by the hon'ble Member Sri M. S. Krishnan. Recommendation of the Governor is necessary when we take it up for consideration.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—Sir, Rule 67 of the Rules of Procedure is very clear about this!

Mr. DEPUTY SPEAKER.—With regard to the introduction of this Bill, the objection raised by Sri M. S. Krishnan, is not at all tenable.

Sri M. NAGAPPA.—The restriction laid down for the introduction of the Bill as required under the Rule 67 of the Rules of Procedure is as laid down under Article 207 of the Constitution, whereas this Ordinance which has been promulgated is under article 213 of the Constitution. Even after the promulgation of this Ordinance, the Governor might have withdrawn or taken any other action. Whether the Governor has specificallv given his consent for the introduction of this Bill has to be proved before this House before the introduction is made. Merely saying that there is an Ordinance, cannot remove the restriction laid down under Rule 67 of the Rules of Procedure read with Article 207 of the Constitution.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅನುಚ್ಛೇದ 203ರ ಪ್ರಕಾರ ಆದರೆ ಆಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

Sri M. S. KRISHNAN.—This is one of the Money Bills.

Sri VEERENDRA PATIL.—I beg to move:

(i) The Mysore Ministers' Salaries and Allowances (Amendment) Bill, 1968;

(ii) The Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rate) (Amendment) Bill, 1968;

(iii) The Mysore Irrigation (Levy of Betterment Contribution and Water Rate) (Second Amendment) Bill, 1968;

(iv) The Mysore Irrigation (Amendment) Bill, 1968.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Bills are introduced.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೆ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಹೊಸದಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ನೂತನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ.

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Labour).—Sir, the subject now on hand is introduction of Bills. Let it be over and then Sri Sivappa can have his say. Sir, I beg to introduce:

"The Mysore Legislature Salaries (Amendment) Bill, 1968, which has been published in the Mysore Gazette under Rule 64 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly."

Sir, on behalf of the Minister for Revenue, I beg to introduce:

"The Mysore Courts of Civil Judge (Validation Proceedings) Bill, 1967"

which has been published in the Mysore Gazette under Rule 64 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Bills are introduced.

Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—Sir, I beg to introduce:

"The Mysore Health Cess (Amendment) Bill, 1968"

which has been published in the Mysore Gazette under Rule 64 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Mysore Legislative Assembly.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Bill is introduced.

PETITION FROM CERTAIN RYOTS *re*: ABOLITION OF LAND REVENUE, ETC.

Presentation.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಾನು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಬೇಡಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ರೈತರ ಪರವಾಗಿ 74 ಜನ ರೈತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ರಾಜು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭೂಕಂದಾಯ ರದ್ದುಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ, ಲೆವಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ, ಭೂರಹಿತ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತಹ ಪೆಟಿಷನ್‌ನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಇಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The petition is presented.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ನಾವು ಹೋದ ಶಾಸನಸಭೆ ಸೇರಿದಂದಿನಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಈ ಸಭೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಧ್ಯೆ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆಗಳು ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಘಟನೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಬದಲಾವಣೆ, ಹೊಸ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಹಳಬರು ಇರಬಹುದು, ಹೊಸಬರು ಅನೇಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇವತ್ತು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಶಾಸನಸಭೆ ಸೇರಿದತಕ್ಕ ಈ ಮೊದಲನೆ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈಗ ನೂತನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವು ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಅದರ ನೀತಿ, ಧೋರಣೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು

ಅದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುವುದು ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದೆ, ಬಹುಮತವಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗ. ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಈ ದಿವನ ಅನುಸರಿಸುವುದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನೂತನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

2-30 P.M.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೇ ನೂತನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂದು ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಂಬಲವಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಂಕೆಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಇರುವ ಏಕಮಾರ್ಗ ನೂತನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ಸಭೆಯ ಬಹುಮತ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುವುದು. ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆಯಾದಮೇಲೆ ಅದರ ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಕೇಳಿಕೆ ಕೊಡವ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಕಾನೂನು ರೀತಿಯಾಗಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಕಡ್ಡಾಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೇರಿಕೆ ಬಂತು, ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೇಕೆ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಒಂದು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಸಭೆಯ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಭೆಯವರು ಹೊಂದಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೂತನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಸಭೆಯ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಚನೆಯಾದಮೇಲೆ ಅದರ ನೀತಿ, ಧ್ಯೇಯ, ಧೋರಣೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ವಿವರಣೆ ಕೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೇಕೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು ಹೇಗೆ ಆಯಿತು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿರುವಾಗ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯಬಾರದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದರೆ ನನಗಿಂತ ಮೊದಲು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅಖಿಲಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿಯಾದರೂ ಇರಬೇಕು ಅಥವಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯಾದರೂ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಏಕೆ ಎರಡು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ ಎರಡನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದ, ಎಂದು ಅನೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವೇಕೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ವಿಚಾರ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ ಸಭೆಯ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಏಕೆ ಬಂತೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೇನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬದಲಾವಣೆಯಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಹೊಸ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೊಕಿಕೊಳ್ಳುತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಹೊದಲಿದ್ದೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ, ಈಗಿರುವುದೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ನೀತಿ, ಧೋರಣೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಈಗೇನೂ ನೀತಿಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಧೋರಣೆ ಅಥವಾ ಧ್ಯೇಯದಲ್ಲಾಗಲೀ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಅದು

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಸರಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಪಾಡಿಕೆ. ಇಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದೆ, ಅದೇ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹೊಸ ನೀತಿ, ಧೋರಣೆ ಮುಂತಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಅಮೇರೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಡಕುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲೂನೂ ಒಡಕಿಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ಒದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಾಗಲೀ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಿರುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅದು ಅವರವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಇತರರು ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕ ಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟಿದೆ, ಅದು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಚಿಂತಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಆ ಪಕ್ಷ ಈ ಪಕ್ಷ ಎಂದು ಬೇಧ ಮಾಡದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕಲೆತು ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರಿ ಪಕ್ಷದ ಸಹಕಾರ ವಲ್ಲದೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸಹಕಾರವೂ ಕೂಡ ಆವಶ್ಯಕವೆಂದು ಅವನ್ನು ಕೋರಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಜಟಿಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಪಕ್ಷಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಕಲೆತು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಮೇಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಾಹಮಾಡಿ ದೇಶಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಉದ್ದೇಶ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಲು ಪಕ್ಷಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಳುವ ಪಕ್ಷದೊಂದಿಗೆ ಇತರ ಪಕ್ಷಗಳವರೂ ಕೂಡ ಸಹಕರಿಸಿ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಹಕಾರ ನೀಡುವಾಗ ರಚನಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ನಾವು ಇಂದು ಸೇರಿ ಈ ನಾಡನ್ನು ಕಟ್ಟೋಣ, ಈ ನಾಡನ್ನು ಬೆಳಗೋಣ, ಈ ನಾಡನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಥದಲ್ಲಿ ತಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಡಕು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಒಡಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If it had been raised in the form of point of order, I would have given the ruling.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihar).—Now Sir, that you gave an opportunity to raise this point through the Leader of the Opposition, even though the subject was not on the agenda I would like to say a few words.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If there is a change in the Leadership of the Party there is no necessity to give any ruling about it.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದ ಮೇರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದನ್ನು ಬಹಳ ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೇ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ನೀತಿ ಇದೆ, ಅದೇ ಧೋರಣೆ ಇದೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ

ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಒಂದು ರೀತಿಯ ವ್ಯಸನವೂ ಆಯಿತು, ಗಾಬರಿಯೂ ಆಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿತ್ತು, ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಆಡಳಿತ ಉನುಬನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಕೊಂಡು ಮೇಲೆ ಏಳುತ್ತ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಹುರುಪು ಕೊಟ್ಟು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ಎಲ್ಲ ಇತ್ತು ಎಂದು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರವನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಟ್ಟು ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ.

ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಆಡಳಿತದ ಕೀಲುಗಳೆಲ್ಲ ಸಡಿಲವಾಗಿವೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕೀಲುಗಳಲ್ಲದ ಗಾಡಿಗಳು ಓಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಲಗಾಮು ಇಟ್ಟು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಬ್ಯೂರಾಕ್ರೆಸಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಎಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೋ, ಅಷ್ಟೂ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಿಂದ ಲಗಾಮನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲುರತಕ್ಕ ಆಡಳಿತವರ್ಗ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು there are three bug bears ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಪತ್ರಿಕೆ ಇವೊತ್ತು ತರಲಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ತಹಸೀಲ್ದಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೆಲವರು ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ. ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಆದೇ ಒಬ್ಬ ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಫೋನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಸಲ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದಾಗಲೂ 20 ಪೈಸೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಂದ ಅನೇಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಬಂದಾಗ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ಸಾರಿ, ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾರಿ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನಗಳು ನನ್ನಂಥವನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ನಾನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಆಡಳಿತದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಹೀಗೆಯೇ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಟೀಪಿಂಗಾ ಜನರಲೈಸೇಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ, ದಕ್ಷರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದು 5 ಗಂಟೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರಿಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ದಕ್ಷತೆ ಮೊದಲು ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಉಳಿಗಾಲವಿರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೀವು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಬಂದು ಕೆಲವು ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಅದೇ ರೀತಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಅನೇಕರು ನಮಗೆ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ. ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಹುದು. ಮೊದಲನೆ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಇಂಟ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ದೈವನಿಯಾಮಕವಾದ ಏನು ಅಧಿಕಾರ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ನೀವು ಯಾವರೀತಿ ದೇಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಈ ಕಡೆಯ ಪಕ್ಷದವರ ಸಹಕಾರ ನೀವು ಏನು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕುದು ಬರುತ್ತದೆ. ನೀವೇನಾದರೂ ತಪ್ಪು ರೀತಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿ ಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ; ಮತ್ತು ದೇಶ ಯಾವರೀತಿ ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹೊಸ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೇ ಪಕ್ಷ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಆದೇ ನೀತಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಇದೇ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಮುಂದಿನ ಶಾಸನ ಸಭೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮಾಜಿಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ದೊಡ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ 1947ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತು, ಇವೊತ್ತು ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಈಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವವರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿವರಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇವೊತ್ತು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಆರೂಢರಾಗಿರುವವರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬಿೀ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ ಅವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ವೇಳೆಗೆ ಅದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇವರಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ 1947ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಏನಿತ್ತು, ಇವೊತ್ತು ಏನಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ದೇಶ ಇವರ ಮಾತನ್ನು ನಂಬುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲೇ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮಾತಿಗೂ ಒರೆಗಲ್ಲನ್ನು ಹಚ್ಚುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ವಿವರಗಳ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ. ಮುಂಚೆ ಇದ್ದ ಮು ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಸಲ್ಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾರು ಯಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ರಿಮೈಂಡರ್ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಕ್ಲರೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ನಿಮಗೆ ಈ ರೀತಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಅಧಿಕಾರ ಏದೆ, ಏಕೆ ಕೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸಭೆಯ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಹೇಪರುಗಳನ್ನೂ ಹರಡುತ್ತೇನೆ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಓದಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತ ಇದ್ದಾರೆ. ತಯಾರಾದ ತಕ್ಷಣ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ ಯಾರು ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಅವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಯಾರು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆ ಪಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲಾ ಬಂದ ನಂತರ ಮುಂದೆ ಏನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹಿಂದಿರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೂ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೂ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಲಾಲ್‌ಬಹದ್ದೂರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದರು, ಕೈರಾನ್‌ರವರೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದರು, ಆವರೆ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಇದೆ. ಅವರುಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಟೀಕೆ ಅಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಭಿರುಚಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶಗಳು, ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಥವಾ ಕಾಲಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಿಮ್ಮದೇ ಆದಂಥ ಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ತರುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

STATEMENT BY CHIEF MINISTER *re*: SCARCITY CONDITIONS IN THE STATE

Sri VEERENDRA PATIL.—Mr. Speaker, I beg to present briefly an assessment of the situation in the various parts of the State, the attempts made to obtain Central assistance for the implementation of an Emergency Programme prepared by the Government to meet the situation, the financial and other achievements, the difficulties encountered and also the policies which will be pursued by Government in this vital matter.

I have purposely avoided encumbering this opening speech with too much statistics as I want the problems in their broad outlines to be properly appreciated. I shall look forward to the valuable suggestions from all quarters in this House as to how the situation is to be tackled in future.

In making the statement I do not seek to maintain either that everything possible has been done or that there is ground for despair. There is no human problem that cannot be solved by determination and dedicated effort. I shall look forward to the discussion that will follow this Resolution and I shall be glad to furnish such further information as may be called for during the debate on occasion when I may be called to reply to it.

The failure of the crucial August-September rains in 1967, coming as it did after two bad years in 1965 and 1966, rendered extensive kharif areas in the State vulnerable to severe distress. The position was accentuated by the failure of pre-monsoon showers in 1968 shattering hopes of a passable kharif harvest even in 1968. Heavy rainfall in the coastal areas in July 1968 gave rise to some glimmerings of hope that the monsoon would traverse the interior Districts also; but this hope again was belied. From the beginning of the current year, more than 100 of the 174 Taluks in the State are experiencing scarcity conditions in various degrees and more than half the number of 26,000 villages in the State are experiencing agricultural distress. The failure of the monsoon has shrunk the availability of employment, thereby greatly attenuating the purchasing power of the rural population.

Quite early in 1968, an approach was made to the Government of India anticipating the serious trouble that was lying ahead of the State and seeking their assistance in tackling the problem in a planned, systematic and thorough-going manner. Though this met with no immediate tangible response, a Study Team visited the State during the third week of June, 1968, and were fully briefed about the conditions obtaining in the State. A comprehensive programme for scarcity relief at a total cost of Rs. 8.3 crores as set out in the Memorandum presented to the Team was formulated. The Government of India have accepted this

(SRI VEERENDRA PATIL)

programme so far as the financing of scarcity relief works is concerned and have allotted Rs. 2.5 crores up to now to be used for carrying out scarcity relief works including soil conservation in the affected area. They have not, I am sorry to say, conceded our demands for funds in regard for what we considered to be the vital contents of our emergency programme, namely the sinking of fresh Irrigation wells and the energising of wells by extending rural electrification and supply of electrical and diesel pump-sets. These are, in our view, basic in character and will greatly make the areas now entirely depending on the monsoon to be somewhat less vulnerable even when the rainfall is less than average. The view of the Government of India at that time was that these items were in the nature of acceleration of plan projects and so had to be accommodated within the State Plan. I have, however, taken up the matter afresh at the highest level and hope to be able to secure additional assistance from the Centre even in regard to these programmes also.

A comparative study of rainfall in April, May, June and July, 1967, and the same months in 1968 indicates that while the rainfall in April and May 1968 was about normal in most of the Districts (though deficient in South Kanara and Coorg), June 1968 witnessed a significant short fall in the Districts of Shimoga, Chikmagalur, Bidar, Gulbarga, South Kanara, Dharwar and Belgaum Districts. July 1968 also proved disappointing, the deficiency being marked in Bangalore, Belgaum, Bidar, Bijapur, Hassan and Shimoga Districts. August 1968, which was the last hope for the kharif sowings brought very little rainfall in the Districts of Bangalore, Kolar, Tumkur, Chikmagalur, Mandya, Hassan, Gulbarga, Bidar, Belgaum and Dharwar, thereby deepening the shadow of distress over the entire State, excepting South Kanara and North Kanara. These two districts, however, had their full measure of trouble on account of the floods due to torrential rains which wrought havoc on more than 9,000 acres of agricultural land and brought about collapse of numerous houses, damaged public communications and also took several valuable lives.

3-00 P.M.

The collapse of the Kharif monsoon therefore has resulted in sowing operations coming to a standstill in Challakere, Hosadurga, Chitradurga, Jagalur, Hiriyur and Molkalmuru Taluks of Chitradurga District. In Sira, Pavagada, Madhugiri Taluks of Tumkur District such sowings as were done in areas which received some rains in July 1968 have either not germinated or have withered away. The same was the case in the Taluks of Gauribidanur, Bagepalli and Gudibanda of Kolar District, in Arsikere and Channarayapatna Taluks of Hassan District and in parts of Kadur and Tarikere Taluks of Chikmagalur District. The position is the same under the non-canal areas of Mandya District, Mysore District and over

the whole of Bijapur District. As a result of drying up of several major tanks not only are their atchkats bereft of crops but the water levels in the irrigation wells are dropping.

The recognised way and indeed the only feasible way in which Government can meet such a situation is by organising relief works well dispersed all over the affected area, organising emergency feeding of vulnerable groups of pre-school children and nursing the expectant mothers and by concentrated expenditure from budget grants in scarcity areas so as to swell the quantum of employment. These measures have been adopted to the maximum extent possible, though there is room and need now for amplifying the allotments for distress relief works. Sums aggregating Rs. 1,06,55,000 have been given under "64—Famine Relief" to the four Divisions, Rs. 43,50,000 to Bangalore Division, Rs. 32,50,000 to Mysore Division, Rs. 17,31,000 to Belgaum Division and Rs. 13,24,000 to Gulbarga Division. Further allotments to the Divisions are being made out of the additional Central assistance of Rs. one crore just communicated.

For Soil Conservation (contour bunding), a total sum of Rs. 87 lakhs has been sanctioned out of which an expenditure of Rs. 57,11,000 has been incurred for contour bunding 1,60,000 acres fresh area and completing incomplete works over an area of 25,000 acres.

A large number of villages in several districts have been declared as scarcity areas under Section 37 (1) of the Mysore Land Improvement Act, 1961 to enable soil conservation work to be taken up. 8,138 villages have been so declared.

The number of relief works in progress in Bangalore Division is 1,726, in Mysore Division 760, in Belgaum Division 358, and in Gulbarga Division 114 The estimated number employed on scarcity relief works is 35,000 to 40,000 per day. An equal number are estimated to be employed on Soil Conservation works per day. The number of agricultural labourers and marginal cultivators who are in need of employment and support was estimated at Rs. 21.5 lakhs in June 1968, but the present number may easily be put at twice that figure. The Deputy Commissioners of Districts have been instructed to work out integrated District relief plans taking into account the budgeted grants available with Government departments also, for providing maximum relief. They have also been told to take up works of permanent utility and employing at least 100 to 200 people. Government have agreed to finance sinking of irrigation wells at the rate of 10 irrigation wells in private holdings in each of the affected Taluks with the approval of the local authorities, 25 per cent of the cost of which (Subject to a ceiling of Rs. 5,000) will be treated as subsidy and 75 per cent as loan, if the well is successful. If the well is unsuccessful, the entire expenditure will be borne by Government. The P.W.D have been instructed to take up as many minor irrigation works out of budgeted grants as possible in the scarcity areas. In 1967-68, 153

(SRI VEERENDRA PATIL)

budgeted works estimated to cost Rs. 216.77 lakhs were ordered to be taken up in the scarcity affected areas. Three hundred and twenty-eight minor irrigation works costing below Rs. 1 lakh each at a total estimated cost of Rs. 85.86 lakhs have also been taken up Apart from the above, 73 new minor irrigation works each costing above Rs. one lakh at a total estimated cost of Rs. 282.78 lakhs have been provided in the Budget estimates for 1968-69 and the Chief Engineer has been authorised to take up these works without delay. Deepening of existing drinking water wells is an acceped item of scarcity relief work to be met from "64 Famine Relief". P.W.D. schedule rates will be paid for deepening existing drinking water wells. Out of about 39,416 irrigation wells sanctioned under the Liberalised Rules, 29,622 wells have been completed up to the end of March, 1968. Under the C.D. Programme, out of about 19,000 irrigation wells sanctioned, about 12,000 wells have been completed. Six thousand eight hundred and fifty-three wells sanctioned under the Liberalised Rules and 5,550 wells sanctioned under the C.D. programme are in progress. Extension of time till the end of September 1968 has been granted for completion of all these wells. Further extension of time till the end of March, 1969, is under consideration.

With effect from 1st November 1965, sinking of new irrigation wells has been entrusted to the Co-operative sector through Primary Land Development Banks. The Mysore State Central Co-operative Land Development Bank has so far sanctioned 27,822 irrigation wells, out of which 5,787 wells have been completed up to the end of June, 1968.

We have also under consideration a proposal to purchase air-compressors, blasting equipment and trucks for the purpose of quick deepening of wells. Besides completing a large number of such works within a short time, these works are labour intensive also. The total cost of the proposed scheme is of the order of Rs. 23 lakhs.

Wherever scarcity of fodder is felt, the Deputy Commissioners have been authorised to procure fodder from any source of supply, either from the forest areas or from any other area within the District or from any surplus area outside the district and make it available for the cattle. The rates paid for transport of fodder per running mile are not to be in excess of the sanctioned P.W.D. rates and the transport contracts are to be invariably fixed after calling for tenders. The cost of transport of fodder is debitable to "64 Famine Relief" and is not to be recovered from the beneficiaries by including it in the cost price of fodder. However, the cost price, as such, of the fodder is to be recovered from the beneficiaries.

An Emergency Feeding Programme—a nutritious midday meal to children below five and expectant and nursing mothers in the affected parts of the eight Districts of Bangalore, Tumkur, Kolar, Chitradurga,

Hassan, Chickmagalur, Mandya and Mysore was started from March 1968 in order to forestall malnutrition in vulnerable groups and is in operation. There are 3,042 Centres catering at present to 5,64,722 persons, including school-going children in the age group of 6-11. There is scope to raise the total number of beneficiaries to 9,49,500.

Powers of suspending Land Revenue have been delegated to Deputy Commissioners of Districts under the new uniform rules for suspension and remission of Land Revenue. They have suspended Land Revenue collections in 7,000 villages. Wherever warranted such suspensions will be granted by the Deputy Commissioners. Instructions have been issued to the Deputy Commissioners of Districts of the affected area not to resort to coercive methods for recovery of loans granted by Government. In regard to Land Revenue arrears also the Deputy Commissioners are to use discretion which recovering the arrears. They are to restrict coercive steps in the affected areas only to those defaulters who are in a position to pay but deliberately fail to do so.

My colleagues and myself have toured the scarcity affected areas intensively and have seen for ourselves the difficult conditions under which our rural population is placed. We have also had opportunities of discussing with the representatives of the people, the effectiveness of the Government's efforts.

I am painfully aware of some of the defects which appear in the manner in which these programmes are worked. One disheartening thing is the slowness with which the expenditure is being incurred. It may surprise the House to learn that out of a total allotment of about Rs. 1.90 crores made available for scarcity relief works and soil conservation, the total expenditure is hardly Rs. 1.10 crores. It is not because the funds allotted are excessive, but because the officials in some cases have failed to act with imagination and are slow. I have instructed that hereafter district officials need not limit themselves to the quantum of funds placed at their disposal as ceiling for the sanction of works for execution. Because, what is ultimately spent is a fraction of the total amount sanctioned. Government have therefore suggested that relief works of an estimated cost of twice or thrice the total funds available may be authorised for execution so that relief may go to the people promptly from out of the funds available. The final expenditure will undoubtedly be limited to the funds available after bringing the works to a safe stage. I have also instructed that red tape should be cut to the minimum in this matter and larger powers be delegated to the Field Officers in the matter of sanction of these works. A Cabinet Sub-Committee has been constituted for the purpose of review of the actual achievements of programme and will keep itself in day-to-day touch with the developments all over the State.

There is still too much red tape in the matter of sanctioning of estimates, drawal of funds and disbursal which tend to slow down the pace of relief to the people. I have also heard that some middlemen

(SRI VEERENDRA PATIL)

are coming to appear in order to make illegitimate profit out of these works. I have also heard complaints that some officers entrusted with the sacred duty of implementing these programmes have proved to be men of questionable integrity. I cannot find words strong enough to condemn these persons. Government will award exemplary punishment to officers or others guilty of self-seeking in this hour of trial. The Taluk Development Boards have to play their worthy role in executing the works allotted to them.

It is not possible for the Governmental agency alone to tackle this mighty problem. In this context, I greatly welcome the helping hand extended by the Bharat Sevak Samaj which has offered to set up 'food for work' camps in the scarcity affected areas where every person, who works on approved projects, be it for common benefit or for his own benefit in his own field, will get two kgs. of wheat per day, to which will be supplemented 50 paise per day in the case of persons working on approved scarcity relief works. The total grain commitments to the Samaj in the State on this account at present is of the order of 32,000 quintals. Lists of works have already been drawn up by the various Deputy Commissioners and have been forwarded to the Bharat Sevak Samaj authorities and Government have issued orders agreeing to bear transportation costs, costs of storage and organisational expenses. I hope to be able to see the inauguration of the first of these camps near Bangalore within a couple of days. I am sure these camps will go a long way to alleviate the suffering of the unemployed agricultural labourers.

Government is aware that these measures are all just palliatives. The real remedy lies in the adoption of long term measures. We have a rough outline of what we should like to do in this regard and are seriously considering the constitution of a committee to go into this question comprehensively and to make recommendations. A better utilisation of water resources and a better exploitation of underground water, construction of percolation tanks designed to build up sub-soil water and the sinking of wells in tank acheuts with the idea of saving tank water for a period when most tanks are likely to become dry are some of the measures that can be considered. I shall, in due course, acquaint the House with the details of this programme. We will of course require in a large measure the assistance of the Centre if we have to implement any ambitious programme of this type.

Before closing, I should like to assure the House that the entire Governmental machinery is pledged to devote itself heart and soul to tackle this problem in a mood of dedication and service so that we may be able, at least to a moderate extent, to alleviate the suffering of a large section of our rural population which is in travail as a result of unprecedented adverse seasonal conditions.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Copies of the Statement by the Chief Minister will be distributed to all the members. Now the House will adjourn and will meet after half-an-hour.

The House rose at Ten Minutes past Three of the Clock to re-assemble at Forty Minutes past Three of the Clock.

The House re-assembled at Forty-five Minutes past Three of the Clock.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

MYSORE STATE LEGISLATURE PROCEEDINGS (PROTECTION OF PUBLICATION) BILL, 1966.

(as passed by the Legislative Council)

(Motion to consider)

Sri K. PUTTASWAMY.—I beg to move :

"That the Mysore State Legislature Proceedings (Protection of Publication) Bill, 1966, as passed by the Legislative Council, be taken into consideration."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Motion moved :

"That the Mysore State Legislature Proceedings (Protection of Publication) Bill, 1966, as passed by the Legislative Council, be taken into consideration."

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, this is a very short Bill but very important Bill as far as the Press is concerned. The Central Legislature have passed the Parliamentary Proceedings (Protection of Publication) Act, 1956 (Central Act 24 of 1956) and that protects the publication in a newspaper of a substantially true report of any proceedings of either House of Parliament unless the publication is proved to have been made with malice or unless the publication is not for the public good. It also protects reports or matters broadcast by means of wireless telegraphy as part of any programme or service provided by means of broadcasting station situated in India. In the State, we do not have any such Bill. The Standing Committee of the All India Newspapers Editors Conference has recommended the enactment of a similar law by the State Legislatures so that the Press in the States may function more freely. It is also considered necessary to undertake legislation on the lines of the Central Act. This short Act has been passed by the Upper House. Now it is placed before this House for consideration.

(SRI K. PUTTASWAMY)

Sir, under the present law, as it stands, the publication of any Newspaper of the proceedings of the legislature is not protected. You are aware, Sir, in the Indian Penal Code there are so many exceptions from the law of defamation and the publication of the proceedings of the legislature is not given any exception from the law of defamation. Unless a law is passed giving protection to the Press, it is likely that the Press may come into certain difficulties. Sir, the Press performs a very important service to the public by publishing the proceedings of the legislature. The public in general can only come to know of the deliberations of the legislature through the Press. Hon.Members of the House have certain immunities for the statements they are going to make on the floor of the House. As it stands, the same immunity is not enjoyed by the Press. The Press, *bona fide* may publish the proceedings of the legislature and they may be called upon to answer any such publication in courts of law. In order to give this protection to the Press, the short Bill is introduced and I am sure that this is a Bill which is not at all controversial and it will receive support from all quarters of this House.

† SRI K. H. PATIL (Gadag).—Sri, I support the Bill that has been moved by the hon. Minister. I am glad that Sri K. Puttaswamy among all other things which the Government is doing contrary to the interest of the public, at least has moved this Bill and we all support the Bill heartily. As he rightly pointed out, there is no controversy over this Bill and it has the support of all the members of the Opposition. I only requeet the members of the Treasury Benches that such liberty should be given to the Press not only pertaining to proceedings of this House but also to see that more and more liberty is given to the Press while publishing matters with a view to purify the administration of Government.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ನನ್ನಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ (ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್) ಬಿಲ್, 1966 ಏನಿದೆ ಇದು ಪ್ರಗತಿಪರವಾದಂಥ ಮಸೂದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದುದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕ್ಲಾಜು 3 ರಲ್ಲಿ Unless the publication is proved to have been made with malice ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮ್ಯಲೀಸ್ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನಷ್ಟು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಒಂದು ಡೆಫಿನಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೊಟೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಇನ್ನೂ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಮಸೂದೆ ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದೆ. 1966ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಈಗ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪಾರ್ಲಮೆಂಟಿನವರು ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಅನುಸರಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಅಡಾಪ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಮಸೂದೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದು 8—10 ವರ್ಷಗಳು

ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ತಡವಾದರೂ, ಈಗಲಾದರೂ ಎಚ್ಚೆತ್ತು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

† Sri BOLA RAGHURAM SHETTY (Karkal).—Mr. Speaker, I support the Bill on general principles. But I submit that there are certain features in the Bill which are not for the good and the freedom of the Press. Section 3 (2) reads :

> "(2) Nothing in sub-section (1) shall be construed as protecting the publication of any matter, the publication of which is not for the public good".

What is public good is not defined. So, there is a discretion for the authority to decide what is public good. There is much scope for the ruling party to misuse the word 'public good'. Suppose a paper does not support the party in power, if that paper publishes the proceedings of the Assembly which is substantially true and correct, even then there is a handle for the Government to take steps against such a paper. So, I submit that the word 'public good' is not necessary. It has to be removed.

In the definition clause "newspaper" is defined.

> "Newspaper" means any printed periodical work containing public news or comments on public news, and includes a news-agency supplying material for publication in a newspaper."

Supposing the proceedings of a House is published in a hand-bill or on a cinema slide. In that case, there is no protection for such publication. So, the definition of newspaper is not necessary and that word "newspaper" in section 3 should be removed. With these objections, I support the Bill on general principles.

4-00 P.M.

†Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Mr Speaker, I welcome this Bill being of a progressive nature. I am one of those who think that this Bill should have come earlier. Why the Government has delayed in bringing forward this Bill, is not understandable. Anyway as it has come now I welcome it wholeheartedly.

As has been suggested by the hon'ble member, the definition of the word newspap r is not comprehensive enough. It only includes some printed periodical work. It should have been more comprehensive. Even the pamphlets or boo lets or others which supply the contents of the proceedings should have been included. Even they are also published in public good. The only requirement is, that it should be substantially correct. I fail to understand the meaning of the words "unless the publication is proved to have been made with malice". As is well-known, this body is a sovereign body and all the members of this House are not

(SRI D. B. KALMANKAR)

subject to the liabilities that may arise in a court of law according to the Constitution and rules of procedure. The hon'ble members of this House are at liberty to say whatever they want to say and whatever they say is in the interest of the public good. Whatever we say here is in the interest of the public good and so my submission is that the words "unless a publication is proved to have been made with malice" might be struck off. Whatever is done in this House is for the good of the people because we are here as representatives of the people. We are elected by the people and we represent their problems and grievances. So, to say "that unless publication is proved to have been made with malice", is not correct.

Secondly, it appears that this is purposely inserted so that some periodicals which may choose to give the account of the proceedings of this House which may not be favourable to the party in power are harassed. There may be some speeches delivered here which may go against the ruling party. So in order to make such periodicals which are critical of the omissions and commissions of the Government liable for action, this clause is put in. My submission is that the press is the fourth estate and it must have unfettered freedom. This clause gives the Government some arbitrary powers to strike off some of the periodicals which may appear to be not working for them.

Thirdly, this includes news agency and it is good.

With these observations I welcome this Bill.

†SRI V. N. PATIL (Humnabad).—The Bill that is introduced deserves to be welcomed and it requires some encouragement. Still I feel there are some loopholes in the Bill and if they are not plugged in time, there is the possibility of their being misused. I am using the word "loophole" deliberately because recently we have come across a few noblest possible decisions. Pious decisions were taken during the National Integration Council Meeting at Srinagar. Out of those decisions one worst thing for our democracy is one that relates to the press. One of the pious decisions was to curb some of the papers which were doing anti-social propaganda work. For some injustice done to Harijans in Andhra, these papers were taken to task and their publicity was withdrawn and they were blacklisted. Here, in this Bill we have two possibilities. Nobody knows what the framers had in their mind about the meaning of the words "public good'. It can be interpreted in several ways. Sometimes if a word is used which is not for the furtherance of the interests of the ruling party or if those papers oppose the policies or expose some of the weaknesses, they may harass such papers. So it is necessary to define what is "public good." I support this Bill and at the same time I request the Government to look into the matter and make it more comprehensive and exhaustive. It is very necessary to define what is "public good."

Again the words "substantially true report" have been mentioned. Can we draw a hard and fast line? If in what has been said here in the House, some words are omitted and reported, the spirit of what is said will still be there, but some words may not be there. What should happen? There is the possibility of conflict and if it is interpreted as substantially untrue report, what should happen? These possibilities are there and it can be misused to curb Press which unfortunately may not be in the good books of the ruling party. On this basis I say that these two things have to be well defined. These two things make liable a particular press or journalist for being punished. Before punishment is given the criminal law requires that he must know what offence is committed.

These are the two lacunae and if they are not remedied it will result in unnecessary harassment and the Bill instead of doing good, may result as a tool to do some possible mischief. It is necessary in the interest of fair press that these two things are explained.

With these suggestions I request the Minister to incorporate in the definition clause the explanation for these two words.

† SRI L. SRIKANTAIAH (Nanjangud).—I welcome this Bill. I have heard with patience some of the comments made by some of my learned colleagues. In the first place it must be submitted that the fear expressed by my learned friends that the Bill has not defined their concept of public good is not tenable. The object of the Bill is to accord protection to the Press while publishing the proceedings of this House. While that is the main object of this Bill, naturally the burden is cast on the person to show that the publication is not in the interest of public good. We know quite well that the concept of public good cannot be defined at all. At best the court can, taking all the circumtances into consideration, decide what is for public good and what is not for public good. It is for the person to prove that what has been published in the Press is not for the public good. Therefore, naturally the Bill has cast that burden of proof on the person who alleges that the report that has been published is not in the interests of public good.

Likewise there is also the proviso to clause 3, namely "unless the publication is proved to have been made with malice." Here again the Bill has justly thrown the burden of proof on the person who alleges that the report has been made with malice. The word "malice" has been judicially defined and it need not find a place in the Bill itself.

Then, Sir, this Bill has brought forward on the recommendation of the All-India Newspaper Editors' Conference to accord protection to the publication made of the proceedings of this House.

A comment was made about the use of the expression "substantially true report of any proceedings". In fact, if we go through the proceedings of the Upper House, a serious comment was made there about this expression. Some members have said that it must be a literal

(SRI L. SRIKANTAIAH)

report and some others suggested that it must be an exact report. It must be noted that the proceedings of the House occupy volumes where different varieties and divergences of opinion find expression. In a small paper of 6 to 8 pages it is very difficult to give an exact reproduction of the proceedings that take place in the House. At best it depends upon the skill and ability of the reporter who can sum up the proceedings of the House. Fortunately this clause has got a rider that the report in the press by the reporter must be substantially a true report. I think this qualification suffices and it is a good guarantee that the proceedings of the House have been reported well.

Another comment was also made by my learned colleagues to the effect, what is to happen to those who publish small pamphlets and cinema slides. This Bill is not intended for them. This Bill is only meant to give protection to those who want to report the proceedings of this House through the Press. Others who want to report the proceedings of this House either in the form of pamphlets or through cinema slides must take the consequences of law because this is an exclusive privilege granted to journalists and not for any outsider. If they transgress the law, well the Indian Penal Code and the Law of Torts and the rest of the laws in the country will take care of them.

With this observation I think the criticism made against this Bill is not well-founded. I welcome this Bill.

†SRI S. S. SHETTAR (Hubli).—Mr. Speaker, Sir, once it so happened when I spoke on the floor of the House about the Mysore Lamp Factory, I had to speak about branding of the bulbs by them when I said that if they were of inferior quality they were branded in the name of Mysore Lamp Factory. This factory is having foreign collaboration. When I spoke of this some of the papers reported this fact. Then one of the paper was called upon by the management of the factory as to why such a report was published. I understand that a member who speaks on the floor of this House is protected. Sometimes if he speaks the same thing outside the floor of the Assembly he will not be protected. There are so many such instances. Likewise if some of the newspapers publish a true report, even then they apprehend some danger that they would be prosecuted in a court of law. So I consider that in such cases it is better and even right to protect the papers also if they publish a substantially true report of the proceedings of the Assembly. It is as good as protecting them also when they publish a substantially true report.

I also share the views expressed about the wording in sub-clause (2) namely "public good." It may affect the freedom of the Press. It is indirectly taking away the existing right of the Press. I understand that the general law contained in the Indian Penal Code is more clear. Whenever a substantially true report of any proceedings is

published it will not amount to defamation or it will not amount to crime. Here in this Bill this particular word has been qualified. The question is whether this qualification would amount to a limitation of the rights which already exist with the press and whether it is within the discretion of the person who publishes a substantially true report or whether it is within the discretion of the prosecution which considers that it is not n public good. This aspect has to be considered carefully because the prosecution may think that it is not in public good but the person who publishes a substantially true report may consider that it is in public good. This is the sort of confusion that has been created. Let the Government remove this confusion by clarifying the point as to whether it is in the discretion of the person who publishes it to judge whether it is in public good. If he considers that it is in public good, then it should not be considered as harming the interests of the public at all. I hope the Minister will accept this suggestion and remove this lacuna in the Bill.

†SRI K. PUTTASWAMY.—Sir, I am very grateful to the hon'ble members who have participated in the debate and offered their comments on this short Bill. There seems to be some misapprehension in some quarters of this House that this Bill is intended to regulate the relationship of the Government with the Press. I want to make an admission on this occasion that the relationship between the Governmene and the Press has throughout been very cordial in this State. What it sought to be done in this Bill is to extend protection to the Press fos publication of the proceedings of this House in newspapers and also in matters which are broadcast by means of wireless, telegraphically.

Sir, while considering this Bill we should not forget that even the citizen who is outside the Legislature has a very valuable right and he has the right to seek such protection as is necessary. Under section 499 of the Indian Penal Code, dealing with the ordinary law of defamation, there are certain exceptions. The hon'ble members drew the attention of this House to the use of the words "public good" and "substantially true report", and the word "malice". They seem to feel that these words require better definition. Perhaps if the hon'ble members go through section 499 of the Indian Penal Code they will come to know that these or similar words are used in that section. The words 'substantially true report' come in the fourth exception to section 499. What is substantially true and what is not substantially true—these matters have been interpreted by courts for several years. Therefore, it is not very necessary for us to define what is substantially true and what is not substantially true. Even if we are to make an attempt, I do not think it would be possible for this House to define this phrase beyond any doubt. As I submitted earlier, the citizen who is outside has the right to expect certain protection to his interest also. The hon'ble Members of this House enjoy immunities under article 194, but we are all aware that we do not enjoy the same immunities for statements that we make outside this House. Even a member of this House or a member

(SRI K. PUTTASWAMY)

of Parliament is not given any protection for statements that he makes outside the Legislature or Parliament; he is only given protection by the Constitution for what he says in this House. Now, what is to happen if matters relating to a citizen of this country are published in the newspaper and how is he to protect his interest? Here Government does not come into the picture; it is a matter between the Press and the citizen who feels that he is affected. When is it that the Press will get protection? When the publication in a newspaper is a substantially true report of the proceedings of this House, the Press has protection.

The hon. Members drew pointed attention to the word 'malice'. Here it is for the person who complains against the Press, who takes proceedings in a criminal court against the Press, to prove that the matter published in the Press is published out of malice. How difficult it is to prove this? Some of the hon. Members who are practising in criminal courts are aware of it. It is almost impossible to attribute motive and establish malice when the matter published in the Press is substantially true. What the Press has to take care of is whether the matter published is substantially true. For more than twenty years after we attained freedom legislatures have functioned and matters have been published in the Press and I have not come across even one instance in our State where the Press has been proceeded against for publication of the proceedings of the House in the newspapers.

Some members pointed out that the protection which is given to the newspapers is not given to the handbills and cinema slides. Why protection should be given to handbills and cinema slides or posters, I fail to understand. Do we want what we say here to be published in the newspapers as propaganda material? And if anybody does so, he will have to take the consequences of such publication under the ordinary law. It is not intended to protect the interest of a person who evinces more interest than what is necessary in trying to publish the proceedings of both the Houses of Legislature. I may, however, assure that this Bill has been brought, though late, with the best of motives. We want to give that protection which is very necessary for the Press to function very freely and fearlessly and I am glad that all sections of the House have accorded their support to this Bill. I request that this Bill be passed unanimously.

MR. DEPUTY SPEAKER.—The question is:

"That the Mysore State Legislature Proceedings (Protection of Publication) Bill, 1966, as passed by the Legislative Council, be taken into consideration."

The motion was adopted.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

" That clauses 2 to 4 both inclusive stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 2 to 4 were added to the Bill.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

" That clause 1, the title and the preamble stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 1, the title and the preamble were added to the Bill.

Motion to pass.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I beg to move :

" That the Mysore State Legislature Proceedings (Protection of Publication) Bill, 1966, as passed by the Legislative Council be passed."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

" That the Mysore State Legislature Proceedings (Protection of Publication) Bill, 1966, as passed by the Legislative Council, be passed."

The motion was adopted

MYSORE AGRICULTURAL PESTS AND DISEASES BILL, 1967 AS REPORTED BY THE JOINT SELECT COMMITTEE.

(Motion to Consider)

Sri D. B. PAWAR (Deputy Minister for Agriculture).—Sir I beg to move :

"That the Mysore Agricultural Pests and Diseases Bill, 1967, as reported by the Joint Select Committee, be taken into consideration."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Motion moved :

" That the Mysore Agricultural Pests and Diseases Bill, 1967, as reported by the Joint Select Committee, be taken into consideration."

Sri D. B. PAWAR.—Sir, this Bill was introduced in this House on 5th July 1967 and after debating over this Bill, the House thought that on account of certain coercive measures adopted in this Bill, this Bill be referred to a Joint Select Committee. The motion for getting the concurrence of the Legislative Council to refer the Bill to a Joint Select Committee was passed by this House on 2nd August 1967. The Legislative Council agreed with the proposal on 4th August 1968 and accordingly the Bill was referred to a Joint Select Committee consisting of 12 members of this House and 4 members of the Upper House.

After due consideration of this Bill, the Joint Select Committee has suggested a few amendments, specially amendments to clauses 8, 12, 13, 14 and 18. These are the five amendments proposed by the Joint Select Committee and the report of the Joint Select Commettee is placed before the House. I request the members to take this report into consideration.

4-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ...

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon'ble Member may move his amendment and then speak.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, I move :

"That the Mysore Agricultural Pests and Diseases Bill, 1967, be recommitted to the same Joint Select Committee."

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Amendment moved :

"That the Mysore Agricultural Pests and Diseases Bill, 1967, be recommitted to the same Joint Select Committee."

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಅವಶ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಈಗ ಇದನ್ನು ಇಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಆಷ್ಟೊಂದು ನಂತೋಷದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಅನುಭವ ಪಡೆದಂತಹ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರ ರನೇಕರು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದು ಈ ರೀತಿ ಆಯಿತು ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಪೆಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೀಸಸನ್ನು ರೈತ ನೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಪ್ರಕೃತಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಖಾಯಿಲೆಗಳು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮಾನವ ನಮಾ ಜಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾಲಂತಾ ಮುಂತಾದ ಪಾರ್ಟ್‌ಗಳು ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಸನ್ಯ ನಮಾಜದಲ್ಲೂ ಈ ಖಾಯಿಲೆಗಳು ಪ್ರಕೃತಿದತ್ತವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರಾದರೂ ಅಥವಾ ದೇಶವಾದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖುದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾ ಬ್ದಾರಿಯಿಂದ, ರಾಜ್ಯದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಆದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಏನೂ ಅರಿಯದಂತಹ ರೈತನಿಗೆ ಅವನೇ ಇದನ್ನು ರೆಮೆಡಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಿವೆಂಟ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ಬರಾತ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದು ಕಷ್ಟ. ಸೆಕ್ಷನ್ 4 ಮತ್ತು ಸಬ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 1, ಕ್ಲಾಸ್ 1—

"On the issue of a notification under section 3, the Deputy Director of Agriculture may, by notice, direct every occupier within the affected area to carry out such preventive or remedial measures..."

ನಮ್ಮ ನಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಭಾರಿ ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತರಿರತಕ್ಕ ಅಮೆರಿಕಾ ಆಥವಾ ಇನ್ನಾವುದಾದರೂ ದೇಶದ ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಹುದೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನ ಮಟ್ಟ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇದನ್ನು ರೆಮಿಡಿ ಆಥವಾ ಪ್ರಿವೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ನೂರಾರು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಖಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುವುದನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ರೈತನೇ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಕಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ, ರೈತನಿಗೆ ಅವನಿರುವುದೇ ಒಂದು ಸ್ವರ್ಗ ಫಾರ್ ಎಕ್ಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಹೊಚ್ಚೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೇ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ರೆಮಿಡಿ ಆಥವಾ ಪ್ರಿವೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವನೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಲೆಕ್ಷನ್ ರೀತ್ಯಾ ಆಥವಾ ಚಾರ್ಜ್ ಆನ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು ಇದು ತುಂಬಾ ಅನುಚಿತ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರೆಮಿಡಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಪ್ರಿವೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ರೈತನು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದು, ಆದರೆ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಕಾನೂನು ಬಲದಿಂದ ಅವನೇ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ತಪ್ಪು. ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಖುದ್ದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ರೈತ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ಅವನೇ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಆಥವಾ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಎಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಸ್ಥಳಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಮಾರ್ಗ ಅನುಸರಿಸಿ ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ಅವರು ಮೈಮರೆತು ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಿ ಒಬ್ಬ ರೈತನ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷ ಇದ್ದು ಅತನನ್ನು ಚಿತಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊಚ್ಚೆಕಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಟಿಫೈ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕ್ವಶ್ಚನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಹಕ್ಕನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸತಕ್ಕ ಬಲ್ಲು ಇದು ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಫೆನ್ಸನ್ ಅನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ರೈತನನ್ನು ಫೀನಲೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಪೆಸ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಡಿಸೀಸಸ್‌ಗೆ ರೈತ ಕಾರಣ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವನನ್ನು ಪೀನಲೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವುದು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. 3ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಸಬ್ ಕ್ಲಾಸ್ 1,2,3ರಲ್ಲಿ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು ಇವೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳು ಇದರಲ್ಲಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಡೆಸ್ಪಾಟಿಕ್ ಆಗಿ ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಕ್ವಶ್ಚನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವು ಕೂಡ ರೈತನಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಪ್ರೊಗ್ರೆಸೀವ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕಾನೂನು ಅವಶ್ಯ ಅಂತ ಅನಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಯಾರು ಖಾಯಿಲೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಾರದು ಇರಬೇಕು, ಅಂತ ಏನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ಈ ಅರ್ಥ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ರೈತನನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

> "It is the duty of the State Government to cure such diseases ; it is not the ryot's duty. The ryot should not be penalised for the nature's curse."

ಎಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪುನಃ ಇದನ್ನು ಪುನರ್‌ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಫಾರ್ಮುಲೇಟ್ ಮಾಡಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಖಾಂತರ ಬಂದಿರುವಂತಹ ಮೈಸೂರು ಅಗ್ರಿಕರ್ಚುರಲ್ ಪೆಸ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಡಿಸೀಸಸ್ ಬಿಲ್‌ನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ವಾಪಸು ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ಇವೆರಡನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾರ ಮೇರೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದರಿಂದರೇ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನಾ ಮುಖವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಇರುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದು ರೈತನಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ, ಇರುವುದು ಸರ್ವಥಾ ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬಂದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೈತ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆತನ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಈ ಬಿಲ್ಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆ ಹುಳು ಹುಪ್ಪಟೆಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದು ರೈತನ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ರೈತನ ದುಡಿಮೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಪ್ರಚಾರದ ಮುಖಾಂತರ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೋಗರಾಡಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸದೆ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ರೈತನಿಗೆ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಇದರಿಂದ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಒಬ್ಬ 18 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವಂತಹ ಒಬ್ಬ ಮಗ ರೈತನಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಆತನನ್ನು ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಕರೆದು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಮತ್ತು ರೈತ ತನ್ನ ಬೆಳೆ ಏನಿದೆ ಅದು ನಾಶವಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಜ್ಞರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, ಯಂತ್ರಗಳು ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ರೈತನನ್ನು ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುವುದು ಸರ್ವಥಾ ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ, ಜಮೀನು ಆದಾದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ, ದೇಶದ ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವಂತಹ ರೈತನನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಆತನನ್ನು ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು, ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಇದು ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುವಂತಹ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅದನ್ನು ಕೋಗರಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜನರನ್ನು, ರೈತರನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರೈತನನ್ನು ಕಾನೂನಿನ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಆತನನ್ನು ದಂಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಅನ್ನುವಂತಹದು ಏನಿದೆ ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾದೀತು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ರೈತನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅವನು ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವನ ಮೇರೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಮೂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಂದಿರುವ ರೋಗ ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ರೈತನಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯು ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು, ಬಂದಿರುವ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಬೆಳೆಯು ನಾಶವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ. ಈ ಬಿಲ್ಲು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಪುನಃ ಇದನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಗದಗ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗಿರುವ ಬಿಲ್ಲು ಅತ್ಯಂತ ಸದುದ್ದೇಶವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ರೂಪರೇಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತುಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಒಕ್ಕಲುತನದವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಬಂದರೂ ಸಹ ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು, ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಈ ದಿವಸ ಬೀಳಿಗೆ ರೋಗ ಬರುವುದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವ ಸರಕಾರ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳುವ ಸರಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಮಾಡಲು ಅವರನ್ನು ಗುರಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉಪಸಮಿತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿವೇದನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಧಿಕಾರ ಯಾರಿಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ದಿವಸ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾವು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವವರೆಗೂ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಇಂದಿರುವ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರೂ ಕೂಡ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿಯಬೇಕು. ಇಂದು ನಾವು ಮಾಡುವಕಾಯಿದೆ ಮುಂದೆ ನಾವು ಅಧಿಕಾರ ಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸಹ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಅರಿಯಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಿಲ್ಲು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ದೋಷ ದೋಷಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇಂದು ಆ ಸಮಿತಿಯು ವರದಿ ಬಂದರೂ ಸಹ ಆ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲರು ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸೆಕ್ಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿರುವುದು ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ನಾನು ಬೆಳೆದ ಪೈರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೇ! ರೈತನ ಕೈಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳಿಂದ, ರೋಗದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವಾಗ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದೇನೋ ಸರಿ. ಆದರೆ ರೈತ ಸಹಕರಿಸಲಿಲ್ಲ, ರೋಗ ನಿವಾರಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆ ಒಂದು ನೆಪದಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ ರೈತನಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ಖರ್ಚನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ! ರೈತ ಆ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಅವನ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯೇ! ಹೀಗೆ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತನನ್ನು ಹಿಂಸೆಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಇದೆ. 7 ದಿವಸ ರೈತನನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ರೈತರನ್ನು ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ; ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಂದರೋ ಅದು ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು, ಬೆಳೆಗೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶ ಅದಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವಂತಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬೀಳಿಗೆ ಬರುವ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ತರುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಜ್ಞಾನ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದರೆ, ಅವರೆ ತಂದ ಉದ್ದೇಶ ಸರವೇರುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂದು ವಿಮಾನದಿಂದ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಶಿಂಪಡಿಸಿ ಸರಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೈತರ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಮತ್ತು ಕರೆದಾಗ 7 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂಬುದು ರೈತರಿಗೆ ಕಿರುಕುಳವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಓದಿದರೆ ಅನೇಕ ಲೂಪುಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷದೋಷಗಳು ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಅವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕದೆ ಅಥವಾ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೂ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಅವಕಾಶವಾಗದೆ ದೋಷದೋಷಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಂಜೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಸೆಲೆಕ್ಟ್

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಕಮಿಟಿಗೆ ಅಥವಾ ಬೇರೊಂದು ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ವಿತ್‌ಡ್ರಾ ಮಾಡಿ ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇಂದು ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬರುವಂತಿದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾದ ಹಕ್ಕು ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೇ ಒಂದು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೇ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ ವಿಷಧಿ ಸಿಂಪಡಿಸಲು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಉಪಯೋಗವೇ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆತಿರುವ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಲು ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿಪರ್ಯಾಸವಿದೆ. ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಂದರೋ ಅದು ನೆರವೇರದೆ ಬಹಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗಲಿದೆ. ಇಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದಿದ್ದರೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಸರಕಾರ ಉಳುವವರನ್ನು ತನ್ನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿಡಬೇಕು ಎಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆ ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರ ಇಂದು ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿದೆ. ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ನೈತಿಕ ಬೆಂಬಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಸರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ನಮ್ಮದು ರೈತರ ರಾಜ್ಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ರೈತರನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿನ ಕೂಲಿಗಾರರಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ರೈತರ ಮತ್ತು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಈ ಕಾಯಿದೆ ಈಗಿರುವಂತೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿ ಇದನ್ನು ಪುನರ್ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಂಥ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕು, ರೈತರ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗದೆ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಗೆ ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾದಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿಮಿ ನಾಶಕಗಳು ಬಂದಿರುವುದು ಏಕೆ? ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳಿಂದ ರೈತನಾದವನು ತನ್ನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಲು ಎಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೇ? ತನ್ನ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತಾನೇ ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆಯೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಸಮಿತಿಯವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ನಸಿ ಕಾಯಿಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ. ಏರ್ ಬೋರ್ನ್, ವಾಟರ್ ಬೋರ್ನ್, ಸೀಡ್ ಬೋರ್ನ್ ಮತ್ತು ಸಾಯಿಲ್ ಬೋರ್ನ್ ಇವುಗಳೂ ಇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತನಾದವನು ಜವಾಬ್ದಾರ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದರೆ, ರೈತನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೀಟ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಖರ್ಚಿನಿಂದಲೇ ಬೇಕಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ರೈತನಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಕೂಡಿರಬೇಕು. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರಾದರೂ ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಯನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದು ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೇ ವಿನಾ ಗಾಯದ ಮೇಲೆ ಉಪ್ಪು ಹಾಕಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಾದಿಗಳಿಂದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ರೈತರು ಅದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಔಷಧಿ ತರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಔಷಧಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತರಹ ಖಾಯಿಲೆಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು

ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಫ್ಲೇಗು, ಕಾಲರಾ ಬಂದರೆ ಅದು ಬರದಂತೆ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದನ್ನು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯತ್ತಿಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ? ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ರೈತರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಾದಿಗಳ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ರೈತನಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡದೆ, ಹಣವನ್ನು ಕರ್ತಾಯವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯವೂ ಅಲ್ಲ ಧರ್ಮವೂ ಅಲ್ಲ.

ರೈತನು ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ಆ ಕ್ರಮ ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಿರಬೇಕು. ಅವನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೀಟ ಕಾಯಿಲೆ ಇದ್ದರೆ ಅವನು ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಔಷಧಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಲಾಭವಿದೆ ಆದರೆ ಆ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ 7 ದಿವಸಗಳವರೆಗೆ ಅವನಿಂದ ಸೇವೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ದುರುದ್ದೇಶಪೂರಿತ ಸಾಧನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ, ಮಾನ್ಯ ನಂಜೇಗೌಡರು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದು ಪಡಿಗೆ ನನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ನಂತರ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದೆ ಎಂದು ನೋಟೀಸ್ ನನಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಾಜರಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರು ಏನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಅದನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸ್ವತಃ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು, ಕೈಮುಟ್ಟಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಕಷ್ಟಗಳೇನಿವೆ, ಅವರ ತೊಂದರೆಗಳೇನಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮನದಟ್ಟಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಶಾಸನವಲ್ಲಿ ತಂದರೆ ಆಗ ಇದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಇದನ್ನು ನೀವು ಶಾಸನ ಕದತಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರೀತಿ ನೀತಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ, ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೈತನೇ ನಾವಾದೂ ಮುಖ್ಯನಾದವನೇ, ಅವನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಿಂದೇನಾದರೂ ಬಂದಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ನಂಜೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುತ್ತವಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ರೈತರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣನಾದಾನು, ಶಾಸನದಿಂದ ಒಂದು ಒತ್ತಡವನ್ನು ರೈತನ ಮೇಲೆ ಹೇರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ, ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅಂಥ ರೋಗ ರುಜಿನಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟತಕ್ಕುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ನಗರದಲ್ಲಿ ಕಾಲರ ಅಥವಾ ಫ್ಲೇಗ್ ಬಂತು ಎಂದು, ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆವಾಗ ಈ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಖರ್ಚಿನಿಂದಲೇ ನೀವೆಲ್ಲ ಏನೇನು ಔಷಧಿ ಬೇಕು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ವತಃ ನೀವೇ ತಂದುಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟಾರು? ಆ ರೀತಿ ಬಂದ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ, ಆ ರೀತಿ ನೀವು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಕಾಯಿಲೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾಗಿರುವ ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ರೈತನ ಮೇಲೆ ಶಾಸನಬದ್ಧವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಹೇರುತ್ತೀರಿ? ಇದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಶಾಸನದಿಂದ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ಹುಚ್ಚು ಸಲಹೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ರೀತಿ ಯಾರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೋ ಶಾಸನದಿಂದ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ, ರೈತನೇ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು, ಅವನಿಂದ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಯಾರು ಕೊಟ್ಟರೋ ನನಗಂತೂ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ)

ನಾನು ಹೋದ ಸಾರಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ರೈತರು ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ಬತ್ತದ ಫಸಲನ್ನು ಇಟ್ಟರು. ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಹೊಡೆ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲಿಗಳು ಹಾವಳಿ ಮಾಡಿದುವು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. ಹುಲಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯಬಹುದು, ಇಲಿಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು ಎಂದರೆ ಹೊಡೆ ಬಂದಾಗ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಷುರು ಮಾಡಿದುವು. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಔಷಧಿ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾಕಿದರೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಇಮ್ಯೂನಿಟಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಅವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವು ಬಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದುವು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಬತ್ತದ ಫಸಲು ಲುಕ್ಸಾನಾಯಿತು. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬರೆದು ಇಲಿಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾಗುವ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಇಲಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುತಕ್ಕ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅವು ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯು ಒಂದಕ್ಕೆ 2೦ರಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಬೆಳೆದಿವೆ. ಇಲಾಖೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಅದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರನ್ನು ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಎಂದರೆ ಬಹುಶಃ ಜೊಟಲಿಜೇರಿಯರ್ ಸ್ವೀಟ್ಸ್ ಇರಬಹುದೇ ಹೊರತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಪರಿತಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಾಗಲೀ, ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಈ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಕಾಯಿಲೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಅದು ಬರದಂತೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಆ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ, ರೈತರೇ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಆ ರೀತಿ ಕಾನೂನು ಬೇರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೈತನ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ರೈತನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೇ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಅವನು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಎಲ್ಲಿಂದ ದುಡ್ಡು ತರುತ್ತಾನೆ? ನೂರಕ್ಕೆ 80 ಜನ ರೈತರಿರುವ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾನೂನು ತರುವುದು ಶುದ್ಧ ಮೂರ್ಖತನ, ಅವಿವೇಕದ ಪರಮಾವಧಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ನೀವು ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಶಾಸನ ಕಡತದಲ್ಲಿಟ್ಟರೂ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

5-00 P.M.

ನೀವು 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅಷ್ಟು ಶಾಸನಗಳನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಹಳೆ ಕಡತದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಇಲಿಗಳು ತಿಂದು ಹಾಗೆಯೇ ಹಾಳಾಗಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ವರ್ಗದವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಕೇಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಜನಗಳು ಬಹಳ ಹುಷಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ರೈತನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾನೆಯೇ? ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ತಾನೇ ಬಂಡಿರತಕ್ಕ ಹುಳಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಗಿಟ್ಟಿ ಹುಳಗಳು ಬರುತ್ತದೆ. ಹುಳಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು, ಹೆಂಗಸರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ನುಡುಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕಾಯಿದೆ ಇಲ್ಲದೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಪುಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ, ಪುರುಷಾರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಏರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಬಹಳ ದಿವಸ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲರುವ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಮರಕ್ಕೆ ಬರುವ ರೋಗವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕಾಜ್ಯೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಗಂಧದ ಮರಕ್ಕೆ ರೋಗ ಬಂದು ಇಡೀ ಗಂಧದ ಐಶ್ವರ್ಯ ನಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದಾಗ ನನಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಇಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು.

ಇವನ್ನೇ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡದೇ ಇರುವಾಗ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮುರಕ್ಕೆ ಹುಳ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ತಡೆಯುತ್ತೀರಿ ? ಅದೇ ರೀತಿ ಮರಗಳಿಗೆ ಸಾಪಿರಾರು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಜನರನ್ನು ರೇಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಫೇರಾವೋ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು 100ಕ್ಕೆ 80 ಜನರು ಇರುವ ರೈತರು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಫೇರಾವೋ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೇ ಸತ್ತು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾನೂನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? That government is the best which is least governed. ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬಹಳ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ; ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಪುನಃ ಹಾಕಬೇಕು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ತರಕೂಡದು. ಯಾವ ರೋಗ ರುಜಿನಗಳನ್ನು ಶಾಸನದಿಂದ ತಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ ಅದು ಶಾಸನದಿಂದ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮನೆ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೂ ಹೋಗಿ ದಾರಿ ತೋರಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರು ಅಷ್ಟು ದಡ್ಡರೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟಿಸೈಡ್ ಮತ್ತು ಮದ್ದು ಹೊಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ತರುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸ ಬೇಕಾದುದು ಉತ್ತಮ. ಹಾಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕತ್ತೂರು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಉಪಸಚಿವರು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಬಿಲ್ಲು ಏನು ಇದೆ. ಮೈನೂರು ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರ್ ಪೆಸ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಡಿಸೀಸ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಿಲ್ಲು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅನೇಕ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಏನು ಒಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಆಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೋ, ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು, ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹೈಬ್ರೀಡನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆ ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರೋಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಚ್ಯೂಮಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಔಷಧಿ ಹೊಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ನುಮ್ಮನೆ ಕೂತಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಇದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ. 4-8 ಜನರು ಈ ಹೈಬ್ರೀಡ್ ರೋಗ ರುಜಿನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಔಷಧಿ ಹೊಡೆಯ ಬೇಕು ಎಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ವಿರೋಧಮಾಡಿ ಅಲ್ಲ ಹೊಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೊದುತನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುವ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ರೈತರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಹೈಬ್ರೀಡಿನ ರೋಗ ರುಜಿನಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಂಡು ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ಲಾನ್ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಮಾಡಿದೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಏನೂ ಮಾಡದೆ ನುಮ್ಮನೆ ಕೂತರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಖಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕೆಂಬುದೇ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಿಲ್ ತಂದಂಥಾದ್ದು ಯೋಗ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೋಡುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಒಂದು ಮೈನೂರು ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಚರ್ ಪೆಸ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಡಿಸೀಸ್ ಬಿಲ್ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಯಿದೆ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಂಡರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಈ ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಒಂದು ದೋಷವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಒಂದು ಸಫಲತೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಿಯಾಂಬರ್ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ :

"Whereas it is expedient to take measures to prevent the introduction, spread or reappearance of pests, plant diseases

(ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ)

and various weeds, injurious to crops, plants trees or water supply or obstruction to wateer-ways within the State of Mysore and to make provision for other matters connected therewith ;

ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ವಸ್ತುತಃ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೂ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೂ ವಿಷಯ ಬಂದಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಆರಂಭವಾದಾಗ ನಂಜನಗೂಡು, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿದರು. ಮಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಕಂಡು ಬಂತು. ಜೋಳದ ಸಂಪೂ ಕೂಡ ಬಂತು. ಯಾವ ವರ್ಷವೂ ಆಗದೇ ಇರುವ ಜೋಳ ಈ ವರ್ಷ ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ರೈತರು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದು ಹೊಡೆ ಕಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪುರು ಆದಮೇಲೆ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಪ್ರತಿಶೊಂದು ಹೂವು ಕೂಡ ಕಪ್ಪು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಶುರುವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರಿಗೆ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ರೋಗ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮನವರಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಉತ್ತರ ಏನು ಬಂತು ಎಂದರೆ ಇದು ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರದೇಶ ಚಿಟ್ಟೆ ರೋಗ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು ಅದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ತುಂಬಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೂ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಗೊಬ್ಬರ ರಸಾಯನಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸ್ಟಾಕ್ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು. ಆದರೆ ಉಂಟಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಈ ರಸಾಯನಿಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಕೊಂಡು ಈ ರೋಗವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯು ಯಾರಿಗೂ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ತಗಲತಕ್ಕ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನಾಕ್ಯುಲೇಶನ್, ಮತ್ತು ವೇಕ್ಸಿನೇಶನ್ ಹಾಕಲು ತೀವ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಹ ರೋಗ. ಬಹುಶ: ಇವು ಸಾಕಷ್ಟು ಪುಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವಂತಹ ಆಹಾರಗಳಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ರೈತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಂಥ ರೋಗ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಗೋಡಾನಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದರೂ, ಅವನಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಇವತ್ತು ಅವನ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆ ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇದ್ದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನಿತರ ಸಾಧನದ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಿತ್ತು. ನನ್ನ ಜ್ಞಾಪಕದ ಪ್ರಕಾರ, ನಂಜನಗೂಡಿನ ರಸಬಾಳೆ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ರೋಗ ತಗಲವಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ಅವುಗಳು ನಶ್ತು ಹೋಗಲು ಶುರುವಾಯಿತು. ಇದುವರೆಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಂಜನಗೂಡು ರಸಬಾಳೆ ಹಣ್ಣೇ ನಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ! ಆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ರಸಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಮಾಡಿದಂತಹ ಸೆಕ್ಷನ್ 4, ಸೆಕ್ಷನ್ 5, ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ 4ರಲ್ಲಿ ಪವರ್‌ಟು ಇಶ್ಯೂ ಡೈರಕ್ಷನ್ಸ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅನ್ನ ಕೇಳಬೇಡಿ, ಬಟ್ಟೆ ಕೇಳಬೇಡಿ, ಗಿಣಿಯನ್ನು ಸಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಸಾಕುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಹಾಗಿದೆ. ಫ್ರೀಯಾಗಿ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ; ಅದು ಇಲ್ಲ. ರೋಗ ಬಂತು ಎಂದರೆ, ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ ;

"(1) On the issue of a notification under Section 3, the Depuy Director of Agriculture may, by notice direct every occupier within the affected area to carry out such preventive or remedial measures"

ಇದು ಬಹಳ ಸುಖವಾದ ಕೆಲಸ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸುಖವಾದ ಏರ್ ಕಂಡಿಶನ್ ರೂಮ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ರೋಗ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನು ದಮನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬದಲು, ಸರ್ಕಾರದವರೇ, ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ರಿಕ್ಯಿಜಿಶನ್ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಡನೆ ಇಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಯಾವುವು ಇವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು, ಒಂದು ವಾರ್ ಬೆಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ, ಬೆಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅದು ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಸೆಕ್ಷನ್ 5 ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

> "Duties of occupier on the issue of notice under section.4—On the issue of a notice under section 4 (i) it shall be the duty of every occupier within the affected area to carry out the preventive or remedial measures specified in such notice..."

ಮತ್ತು ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ಮತ್ತು 9 ರಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಆದಮೇಲೆ ಒಂದು ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರೈತ ಪ್ರಿವೆಂಟಿವ್ ಮೆಜರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಬೇರೆ. ಮೊದಲೇ ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಚೈತನ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಇದೊಂದು ಶಿಕ್ಷೆ, ಶೇಕಡಾ 50 ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ, 50 ಭಾಗ ಗ್ರೀನ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸಂಶೋಧನೆಯಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಕೆಮಿಕಲ್ಸ್ ಭೂಮಿಗೆ ತುಂಬಾ ಖಾರವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಭೂಮಿಯ ಫರ್ಟಿಲಿಟಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 50 ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಭೂಮಿಗೆ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸೊಪ್ಪಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾಲು ಮರಗಳು ಇಲ್ಲ, ಕಾಡುಗಳು ಮೊದಲೇ ಇಲ್ಲ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೊಂಗೆ ಮರದ ಸೊಪ್ಪು ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಎರ್ಲಾದರೂ ಹೊಂಗೆ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ, ಬೊಟೇನಿಕಲ್ ಗಾರ್ಡನಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಗ್ರೀನ್ ಮೇನ್ಯೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಈ ಪ್ಲಾಂಟೇಶನ್, ದರ್ಕಾಸ್ತು ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಸೊಪ್ಪನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಾರೂ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಖಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೋ, ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟವೋ, ಸರ್ಕಾರದ ದುರದೃಷ್ಟವೋ ಮಳೆಯು ಮಾಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನೋಟಿಫಿಕೇಶನ್ಸ್ ಹೊರಡಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಅದನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ, ನಂಜನಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಗೆ ರೋಗ ತಗಲಿದ್ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿಟ್ನಲಬಾಸ ಶೆಟ್ಟರು ಕೂಡ ನೋಡಿ ಬಹಳ ನೊಂದುಕೊಂಡರು. ಅಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯು ಇತ್ತು. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನೆಂದರೆ, ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಪುನ: ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಅಬ್ಲಿಗೇಶನ್ನು ಕೇವಲ ರೈತನ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸುವುದರ ಬದಲು, ಸರ್ಕಾರದವರೇ, ರೋಗ ಕಂಡ ಕೂಡಲೇ, ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವತಿಯಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವಂತಹ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನವಿ ಏನೆಂದರೆ, ಇದನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ನೋಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಪುನ: ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಮಿಟಿಯವರು ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಿ. ಕೇವಲ ರೈತನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಅಪೀಲು ಕೊಡೋಣ, ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡೋಣ ಎಂದು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಮಾರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೂ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇದು ಈಡೇರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪುನಃ ಈ ಮನೂದೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಗಲಿ. ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅಮೂರಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬೆಳೆಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ರೈತನಾದವನು ಅದನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲಿ, ಮಾಡದೇ ಹೋಗಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಿಂದಲೇ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬಂದಂಥ ರೋಗವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಅಮೂರಾಗ್ರವಾಗಿ ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ (ನಾಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ನಭೆಯು ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮನೂದೆಯಲ್ಲಿನ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ರೆಫರ್ ಆಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯು ಸದಸ್ಯರು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಹಿರಿಯರು ಹಾಗೂ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವು ಶಂಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಫೋರ್ಸ್ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಏನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 4 (2)ರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ:

"Call upon any male person, not being below the age of eighteen years and residing within the said area, to render such assistance as may be specified"

ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್ ಪ್ರಕಾರವೂ ಕೂಡ ಕಂಪಲ್ಸರಿಯಾಗಿ ಅಂತಹವರ ಸರ್ವಿಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುವ ಧಾಟಿ ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂಥ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಪವರ್ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರ ಕೆಲವು ಜಟಿಲವಾದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವ ಉದ್ದೇಶ ನನಗಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೂಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಯಾರು ಅದನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಲ್ಪನೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಯಾರ ಮೇಲೆ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೋಡುವುದೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಕಾನೂನಿನ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಮಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಯಾವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾನೂನು ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಈಡೇರುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಅಂತಹ ಭರವಸೆಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಮನೂದೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಮನೂದೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿನಂತಿ ಏನೆಂದರೆ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ರೈತನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದರೂ, ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರವಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಧಾಟಿ ಬಹಳ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ. ರೈತನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದು ಇನ್‌ಸಲ್ಟಿಂಗ್ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಸೆಕ್ಷನ್ 7 ಮತ್ತು 9. ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿಯೂ ರೈತನನ್ನು ಪೆನಲೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ರೈತ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಆಗ ರೈತನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ ಈ ಕ್ಲಾಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ:

"Where the preventive or remedial measures directed to be carried out by a notification under section 3 include the removal or destruction of any plant in order to eradicate or prevent the introduction or reappearnce of any * * * pest or plant diseases, any occupier who fails to remove or destroy such plant on or before the date specified in such notification shall be deemed to have committed an offence under this Act."

ಇನ್ನು ರೈತನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, he shall do it in accordance with the direction. It is all right. I agree.

ಆದರೆ ರೈತನು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟಿಂಗ್ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆ ರೀತಿ

ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಬ್ಲಿಗೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಯಿದೆ ಬಂದಿದೆ ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರೈತ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಅವನಿಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮೇರೆ 'ಷಲ್' ಎಂಬ ಪದ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ, ಫೈನ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವನಮೇಲೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ "ಮೆ" ಎಂಬುವಾಗಿ ಪದಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರೈತನ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅವನೂ ಮತ್ತು ಅವನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಜನಗಳು ಅಸಿಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕ್ಲಾಜು ಇಲ್ಲವೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವಂಥ ಕಾನೂನು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೂ ಆ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡುವುದು ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಂದೋಬಸ್ತು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಹಿಂದೆ 2-3 ವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಟೇನೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಅರ್ಹವಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಅರಿಯರ್ಸ್ ಆಫ್ ರ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಗಿ ರೈತರಿಂದ ರಿಕವರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಪೀನಲ್ ಕ್ಲಾಜ್ ಇದೆ:

> "Whenever a particular person fails to carry out the directions of an Officer, the officer shall carry out the measures and recover the cost as arrears of land revenue.

ಇದು ಒಂದೇ ವಿಧಿ ಸಾಕು. ಕಾನೂನಿನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ. ಬೇರೆ ವಿಧಿಗಳು ಏನೂ ಬೇಡ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಚರ್ಚೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದಂಥ ಮಾಡಿಫಿಕೇಷನ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಬೆನ್ನೈಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†**Sri S. S. SHETTAR.**—Mr. Deputy Speaker Sir, there are strong reasons to recommend that this Bill may once again be referred to the Select Committee. There is certainly a contradiction in the policy of the Government. Now-a-days it is the policy of the Government to nationalise such of the industries wherein huge profit could be apprehended. But here, in this context, when agriculture is considered to be a great industry of the country and the country is facing the food problem and agricultural industry is facing pest and disease, it is the responsibility of the Government to see that this pest and disease is properly controlled. In the circumstances, if the Government does not come forward to take up the responsibility and share the responsibility to control the pests and diseases to the agricultural crop, I must say that the Government has failed in its duty.

5-30 P.M.

Then, I must say that the Government is failing in its duty. Sir, there are certain things which an individual cannot be expected to do, and he cannot be expected to discharge duties towards such obligations which are considered to be more or less the responsibility of the society as a whole. Here, supposing, Government apprehends that certain area is affected, it is more or less a preventive remedy. Actually, the disease is not there but only a preventive measure has to be undertaken. In such matters, it is the look out of the experts to know how much will have to be spent to control the disease. It will not be within the capacity of any individual or association. It is only the Government

(SRI S. S. SHETTAR)

who should come forward to check this pest and disease. So, Sir, in view of the recent trend, I must say that Government should come out and openly help the agriculturists.

Sir, the way in which the Bill has been worded and the Policy of this Bill shows that Government have no belief in the agricultural class as a whole. Many Hon'ble members have said that section 10—recovery of the cost will work great hardship to agriculturists who are not in a position to purchase manure and undertake this kind of work in the way it is expected of him. How far he could share the responsibility of the cost is not made clear in this section. There should be a limit for an individual so that he can discharge his duty within that limit properly. Suppose, a poor man having a small bit of land is asked to work and spend huge amount over this issue; would it be advisable to recover this huge amount from him? No doubt there is a provision for appeal. But, the limitation of an individual should be properly defined.

The intention of Government in legislating this Bill is also not clear. May I know whether the Government is not in a position to secure the co-operation of the agriculturists? It is my personal experience and I have seen in so many places agriculturists complaining against the officers that amenities are not given in time, that certain things are not properly advised and so on. They complain that at the proper time proper advise is not given and therefore they have lost crops on several occasions. Suppose, they apprehend pest and disease; a notification is necessary notifying this. When that notification is not forthcoming in proper time and the people are eager and when they approach the concerned officers, certain responsibility fall on the Government. What would be the remedy? Our intention is to control the pest and disease. It is not one way traffic. Merely to call upon the agriculturists to control the disease is not enough. It is also the responsibility of the Government to share in this. But the policy of the Government is, they are shifting the burden on the agriculturists who are not capable of taking part in this. I therefore appeal that this Bill may again be referred to the Select Committee.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಂ. ಮುಂಜುನಾಥಯ್ಯ (ಸೋಮವಾರಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೀಟ ಹಾಗೂ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಬಹಳ ಅತುರ ಅತುರವಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಬೇಕೊ, ಅಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೆಸ್ಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ವಿಚಾರ ಯಾವ ಯಾವ ಪೆಸ್ಟ್‌ಗಳು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ನಾಶಿಸುತ್ತವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪೆಸ್ಟಿಗೆ (ರೋಗಕ್ಕೆ ಯಾವುದು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲದ ರೀತಿಯ (ನಿವಾರಣೆ) ಎಂಬುದು ತಿರ್ಮಾನ ಮಾಡದೇ ಈ ಕಾನೂನು ತರಬಾರದು. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಕಾನೂನು ಅನುಸರಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರಲ್ ಪೆಸ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಥಿ. ಡಿ. ಟಿ ಪೌಡರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ರೈತನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಆದರೆ ಆ ಪ್ರಯೋಗ ತಪ್ಪು. ಇರಬಹುದು. ಆ ತಪ್ಪು ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಜವಬ್ದಾರರಲ್ಲ ಆದಿಕಾರಿ ಮಾತ್ರ ಇಂಥಾ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಪ್ಪು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಈಗ ಪಾಸಾಗುವ ಹೆಸ್ಟ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ರೈತ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.ಈ ಕಾನೂನನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಪಾನು ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಾಸಕರೂ ಕೂಡ "ಸ್ಯೆರೆಂಟ್ ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್" ಎನ್ನತಕ್ಕ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಿ ಅನಂತರ ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಗ್ಯಾಮಕ್ಸೆನ್, ಡಿ. ಡಿ. ಟಿ. ಗಳಂಥ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಎಫೆಕ್ಟ್ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ ಆ ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಯು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿ ಜಲಮೂಲಕ ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ಸ್ ಹೊಳೆಗೆ ಸೇರಿ ಹೊಳೆಯಿಂದ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ಆದರ ವಿಷ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿರುವ ವಿಷಯು ಮತ್ತು ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಯ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿರುವ ಹುಲ್ಲನ್ನು ದನಗಳು ತಿಂದು ದನಗಳ ದೇಹವಿಂದ ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಯ ಅಂಶಗಳು ಹಾಲಿನ ಮೂಲಕ ಹೇಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ ಅನ್ನುವ ವಿಚಾರಗಳು ಸಹಾ ಸ್ಯೆರೆಂಟ್ ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ ಎನ್ನುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂತಲೂ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹಕ್ಕತಕ್ಕ ಹುಳುಗಳನ್ನು ನಾಯಿಸಿನುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಂತಹ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದರ ವಿಷ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಆಹಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಬೆಳೆಗೆ ಹುಳು ಬಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ರೋಗ ತಗಲಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಫಾಲಿಡಾಲ್ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದರೆ ಆ ರೋಗ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ರೈತ ಫಾಲಿಡಾಲ್ ತಂದು ಬೆಳೆಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಟಾವು ಮಾಡದೇ ಬಿಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ರೈತನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಲೀಟರ್ ಫಾಲಿಡಾಲ್ ಹೊಡೆದು 2—3 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಜನಗಳು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಇದರಿಂದ ಫುಡ್ ಪಾಯಿಜನ್ ಆಗಿ ಅನೇಕ ಜನಗಳು ಸಾಯುವ ಸಂದರ್ಭವೂ ಬರಬಹುದು. ಆದಕಾರಣ ಅವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ರೈತನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾದ ಡಿ.ಡಿ.ಟಿ. ಗ್ಯಾಮಕ್ಸೀನ್‌ನಂಥ ಮದ್ದನ್ನು ಬೆಳೆಗೆ ಹೊಡೆಯುರಿ ಎಂದು ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಅದರಿಂದ ಅಪಾಯ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದ ಒಬ್ಬ ರೈತನು ಆ ಮದ್ದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅವನನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದಾದರೆ ಅದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೂಲಂಕೂಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದ್ದರಿಂದ ಪುನಃ ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಮತ್ತೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಅಪಾಯ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅಮೆರಿಕಾ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಸ್ಥಳದ ಒಳಗಡೆ ಇಷ್ಟು ದಿವಸಗಳು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೆಲವು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಅಪಾಯ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡದೆ ಇಂಥಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವುದು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಅಪಾಯ ಗರ್ಭಿತವಾದ ಕಾನೂನು. ಕೆಲವು ಮದ್ದುಗಳ ಪ್ರಯೋಗದ ಪರಿಣಾಮವೇನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ರೈತರು ಈ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನಗಳು ಅಕಸ್ಮಾತಾಗಿ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಈ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆ ವಿಷ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ಜನಗಳು ಸೇವಿಸಿ ಸಾವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಪುನಃ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಇದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪುನಃ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ (ಶೃಂಗೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬಿಲ್ಲು ಹಿಂದೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋಯಿತು. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಭದ್ರಗೌಡ)

ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳು ಎಂದರೆ 'ಪನಿಶ್‌ಮೆಂಟ್' ಹಾಗೂ 'ಫೈನ್' ಎನ್ನುವ ಪದ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರ ಸೋಮಾರಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇವರಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಇದರ ಮೇಲೆ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ಅನುಮಾನಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಈಗ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನ ಹಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ರೋಗ ರುಜಿನಗಳು ತಲೆದೋರಿದರೆ ಅದರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಹೊಸದಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಈಗ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ರೂಪರೇಷೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರೈತರು ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆ ಇದ್ದರೂ ರೈತರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಅರ್ಥ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ರೈತಾಪಿ ಜನಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ದೋಷಗಳು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ 'ಪನಿಶ್‌ಮೆಂಟ್' ಹಾಗೂ 'ಫೈನ್' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ರೈತರಿಗಾಗಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಂತಹ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ರೈತರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಹಾಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಇದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಇದು ಇಂಡೈರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರೈತನು ರೋಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರದವರೇ ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಖರ್ಚನ್ನು ರೈತರಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವಾಗ ರಿಕವರಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಆಫೀಸರ್‌ಸ್ಸಿನಂತೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೇ ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಫೈನ್ ಆದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದೇನು ರೈತರ ಗ್ರಹಚಾರವೋ ಏನೋ ಬಿಲ್ಲು ಇಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ರೈತರ ಹಿತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಈಗ ಮಾಡಲಿಯಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ? ಲೆವಿ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇದೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ರೈತರು ಪಡುವ ಕಷ್ಟ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪುನರ್ ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡಲು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಪುನಃ ಕಳುಹಿಸಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಹಾಗಾಗದೇ ಹೋದರೆ ಸರಕಾರದವರೇ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಸರಿಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಕೆಲವರು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ಸರಕಾರ ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ನೂರಲ್ಲಿ ತೊಂಬತ್ತು ಜನ ಕಾನೂನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಸರಕಾರ ಅವರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಏನೇನು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಂತಹ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಅರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೇ ರೈತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಪದಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ "ಫೈನ್" ಹಾಗೂ ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್" ಎಂದಿರುವುದು ರೈತರಿಗೆ ಅಗೌರವ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

† Sri DIGAMBARA RAO B. KALMANKAR.—I rise to support this Bill but with some observations The Bill is no doubt a progressive one but the poor agriculturist is very much fettered and many

responsibilities are cast on him. As I have stated earlier also, some of this expenditure should have been shared by the State Government and local bodies and they should go to the rescue of the poor farmers. As we all know, even though agriculture is given much importance to-day what we find is very few people are in a position to take the benefits of improved seeds, improved manures and such other things. The majority of the ryots are not in a position to make use of them. They are poverty-stricken and to expect much from them to safeguard their own plants and their own agriculture is too much. I would suggest that the Taluk Boards and Gram Panchayats and some other agencies which are sharing the major portion of the revenue should have been given some responsibility in this respect. Now there have been some changes made by the Select Committee. Imprisonment has been removed and a fine of Rs. 500 is proposed. I think even this also should have been made nominal because the offence under this Bill is not something like a penal offence. It should have been treated on a separate footing and some minor penalty would have been sufficient.

In clause 4, notification which was required to be issued by the Government is now sought to be issued by the Director. Even here, I think there will be much delay and by that time there will be spread of pests and diseases. As regards the inspecting officers, in the original Bill the status of the officer was silent and now it has been suggested by the Select Committee that the inspecting officer should be of a gazetted rank. That is welcome and he would be in a better position to do the work as per the sense of justice and law.

In the orgical Bill the words insects and pests were used. But pests include insects. So it has been substituted by pests and diseases. This is also properly done.

Then, there is one provision for appeal, that is the prescribed officer. This prescribed officer has to be prescribed by the rules to be framed. I think it would have been better as the inspecting officer is appointed under section 15, appellate authority also should heve been prescribed. Instead of leaving it to be defined under the rules to be framed, it would have been better if the appellate authority was also shown in the Bill itself. In clause 12, village officer is mentioned. That lso includes Village Accountant, Panchayat Secretary and the Village Level Workers. This also is an improvement over the original Bill. My submission is that the local bodies should have been vested with some responsibility. That would have solved the problem of poor agriculturists.

With these observations I close my speech.

SRI D. B. PAWAR.—Sir, I have been very closely listening to the speeches of the hon'ble members and I have also thought over the suggestion made by the hon'ble members. There seems to be a general apprehension that this Bill has got some punitive measures and as such this Bill should be again referred back to the Joint Select Committee.

(SRI D. B. PAWAR)

Then, Sir, a doubt was expressed by a few members as to whether any such Act exists anywhere in the world. That was the fear expressed by the hon'ble member Sri Siddaveerappa. For his information I would like to state that there is nothing new that we have been introducing. As it is, we have in this State 5 different Acts to control pests and other diseases. In order to bring about uniformity in the legislation to control all pests this particular Bill has been introduced and I do not think that by trying to bring about uniformity in the legislation we are trying to introduce anything new. For the information of the House I may also tell that similar Act have been passed elsewhere in the country. The Governments of Maharashtra, U. P., M. P., Punjab and Hariyana have passed such Acts in their States and the present Bill before the House is based on the U. P. Act So there need not be any apprehension that we are trying to compel the ryots to do certain things under this Act.

There was a suggestion made that just as medicines are given free to control epidemics of human diseases, similarly in the case of epidemics of pests on crops similar provision should be made in the Act. For the information of the House I would like to state that certain provisions have already been made by Government. For example, this year there was an outbreak of red-haired cater-pillar in about 7 districts. To combat this particular disease we have sanctioned Rs. 5 lakhs and medicines are given free of cost. Similarly there was also a deep pet on ragi crop. For that purpose also we have already sanctioned Rs. 3 lakhs and medicines for this particular crop are also distributed free of cost.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You heed to the advice at least of a practical farmer like our friend sitting here who has a subsisting interest and who is perhaps the biggest farmer.

Sri D. B. PAWAR.—I am also a farmer.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You are, but he is a better farmer.

Sri D. B. PAWAR.—As regards the provision for recovery of dues under the Act, the hon'ble member Sri Siddaveerappa said that when medicines are distributed free there is no need to provide for recovery of dues. In the case of epidemics we are distributing medicines to the farmers at 50 per cent subsidy and the farmer is expected to pay 50 per cent of the cost of the medicine-and to that extent this provision will apply. I would like to state for the information of the House that this year we have distributed nearly Rs. 5 lakhs by way of subsidy for all these pesticides and it is our intention to enhance this amount of subsidy to about Rs. 20 lakhs. So I think that the provisions of this Bill are punitive or coercive as stated by some hon'ble members.

Sri K. H. PATIL.—If this is not punitive, can there be anything more stringent punishment than this ?

Sri D. B. PAWAR.—I would like to ask one question. The various Acts on this subject are in operation in various States for the last 30 years. Can any member cite one example where a farmer has been fined or imprisoned for not carrying out the provisions of the Act ?

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Is there any case in which any of these provisions has been used ? Don't try to enrage the farmers by these provisions. It is not right.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ಧಾರವಾಡ ಗ್ರಾಮಾಂತರ).—ಪೆನ್ಸಿಸೈಡ್ಸಿಗೆ ಔಷಧಿ ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡಬಹುದು ಆದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಔಷಧಿ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಕೊಡುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ನಮಗೂ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು, ನಮಗೂ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ; ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ಫಾಲಿಡಾರ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

Sri D. B. PAWAR.—If there are no instances for the last 30 years of farmers being put to inconvenience under the various Acts, I do not think that in future also the provisions of this measure will be implemented in a harsh manner as to cause harassment to the ryots. Government do not think that the various measures here would be adopted by the officers in a severe manner and the officers are likely to take undue advantage of those measures.

The Bill has already been considered in all its aspects by the Joint Select Committee and most of the members who have taken part in the debate were members of the Joint Select Committee. The Joint Select Committee have given due consideration to this Bill and as such I do not think it is necessary again to refer the Bill back to the Joint Select Committee. Hence I commend the motion for the acceptance of the House.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾನೂನಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಬಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಲಮನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆಯಕೂಡದು ಎಂದು ಆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿಧಿಯೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ? ನಮಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದಂತೆ ನಾವಿಲ್ಲ ಏಕೆ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ? There are only two types of men in this world, one Congressmen and another gentlemen.

Sri D. M. SIDDAIAH.—On a point of order, Sir. The hon'ble member must withdraw his remark. Congressmen are also gentlemen.

6-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀರ್.—ಮಾನ್ಯ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ರವರು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಇದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಮಾತನಾಡಿದವರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಬಹುಮತ ಇದೆ ನಾವು ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಆದರೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದೇ ಇರಲಿ ಅಂತ ಹೇಳಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

Sri D. P. PAWAR.—As I have already said, similar Acts have been there for the last 30 years and I suggest that the Bill as it is may be enacted into an Act. Subsequently, if we find that certain provisions of the Act are coersive, the hon'ble House is at liberty to amend those provisions.

Sri L. SRIKANTIAH.—The Hon'ble the Chief Minister is in the House and he has patiently heard all that was said in the House. I therefore request him to make a statement.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ತೊಂದರೆ ಇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗತಕ್ಕ ಕಲಂನ್ನು ಲಬರೆಲ್ಯೆಸ್ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್. —ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ನಾನು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ರೈತರಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಕೊಡಬೇಕು, ಏನಾಕಾರಣ ಹ್ಯಾರ್ಯಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇದನ್ನು ತಂದಿದ್ದಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ತಂದಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಗೆ, ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸದಾ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ಮಸೂದೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಮತ್ತು ಎರಡು ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರೈತರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಹೃದಯ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ತಾವು ಯಾವ ಇಜತ್ ಮೇಲೂ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳದೆ —ಅತುರ ಅತುರವಾಗಿ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಾವು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಪೆ ಜಾರಿಟಿ ಇದೆ, ಕೈ ಎತ್ತಬಹುದು, ಇದನ್ನು ತಾವು ಒಂದು ಸಾಧನೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು, ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರೇ ಇದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರಾಗಿ, ರೈತರ ಕಷ್ಟಗೊತ್ತಿದ್ದವರು ಅವರು ಆದ್ದರಿಂದ ನಭೆಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಇವತ್ತು ಅತುರವಾಗಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಬೇಕಾದರೆ ನಾಳೆ ಅಥವಾ ನಾಡಿದ್ದು ಆದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ, ಅನೇಕ ಸಬ್‌ಕ್ಲಾಸ್, ಪೀನರ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಡ್ಜೆಸ್ಟಿಸರಿ ನೇಚರ್ ಆಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಂಟೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು ಬಹಳ ಇದೆ. ಅತುರ ಅತುರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I shall now put Sri Nanje Gowda's amendment to the House. The question is:

> "That the Mysore Agricultural Pests and Diseases Bill, 1967, as reported by the Joint Select Committee, be recommitted to the same Committee."

Those that are in favour of the motion will say "Aye".

Those that are against the motion will say "No". I think the "Noes" have it.....

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I press for a division.

(The Division Bell rang for two minutes)

(The division was taken by requesting the members for and against the Motion to stand in their seats).

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The result of the division is as follows :-

AYES	...	40
NOES	...	62

The amendment was negatived.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That the Mysore Agricultural Pests and Diseases Bill, 1967, as reported by the Joint Select Committee, be taken into consideration."

The motion was adopted.

CLAUSES 2 TO 21.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That Clauses 2 to 21, both inclusive, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clauses 2 to 21, both inclusive were added to the Bill.

CLAUSE 1, Etc.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The question is :

"That Clause 1, the Title and the Preamble, stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 1, the Title and the Preamble were added to the Bill.

Motion to pass.

Sri D. B. PAWAR (Deputy Minister for Agriculture) :—Sir, I move :

"That the Mysore Agricultural Pests and Diseases Bill, 1967, as reported by the Joint Select Committee, be passed."

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, 4th September 1968.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at One of the Clock.

Mr. Deputy Speaker (SRI D. MANJUNATH) in the Chair.

OATH OR AFFIRMATION BY MEMBERS.

MR. DEPUTY SPEAKER.—Sri Konappa Rudrappa Nadgouda from Yadgir Constituency is to take the oath.

(Then the Secretary called the name of Sri K. R. Nadgouda who took prescribed oath or made the affirmation).

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given.

Government Pots Factory in Madikebeedu

16. SRI N. LOKAYYA NAIK (Virajpet).—

Will the Minister for Industries, Information and Publicity be pleased to state :—

(*a*) whether the Government Pots Factory in Madikebeedu, Post Mayamudi, Virajpet Taluk has been closed since few months.;

(*b*) if so, the reasons thereof;

(*c*) whether the factory was working under loss;

(*d*) if so, what would be the figure;

(*e*) the steps Government propose to take for starting the said factory ?

Sri A. P. APPANNA (Deputy Minister for Industries).—

A.—(*a*) No.

(*b*) Does not arise in view of the reply to item No. (*a*) above.

(*c*) Yes.

(*d*) 1965–66 ... Rs. 20,605–13
1966–67 ... Rs. 19,532–05

(*e*) Does not arise in view of the reply to (*a*).

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರೋಕಯ್ಯ ನಾಯಕ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿನ ಕಾಖಾನೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಹಂಚು ಏನಾದರೂ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ?

†**Sri A. P. APPANNA.**—Actually it is not closed. There is some production but it is very little.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರೋಕಯ್ಯ ನಾಯಕ್.—ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಎಷ್ಟು ನೌಕರರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

†**Sri A. P. APPANNA.**—There are about three people who are regularly paid employees. Workers are taken as and when they are required.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರೋಕಯ್ಯ ನಾಯಕ್.—ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಂಚು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ?

Sri A. P. APPANNA.—I have got the figures so far as the last three years are concerned. The figures are: in the year 1964–65, we have produced tiles worth Rs, 14,150; in the year 1965–66, we have produced tiles worth Rs. 11,980; in the year 1966–67, we have produced tiles worth Rs. 4,563.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Is it not a fact that there is agreement between the Taluk Board and the Management of this Factory? I want to know whether the Taluk Board wants to take it over and run it?

Sri A. P. APPANNA.—Sir, in fact a decision was taken by the Government that in view of the fact that this Factory is being run uneconomically, it must be disposed of by tender. But later on, we thought that by disposing it of by tender, it may fetch little amount. So, we negotiated with taluk Board and the taluk Board is willing to take it on lease. We are trying to chalk out the terms and conditions with the Taluk Board. Very shortly we are going to hand over this Factory to the Virajpet Taluk Board management.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್.—ಈ ಮುಚ್ಚಿಲ್ಲದಿರಕ್ಕೆ ಮಡಿಕೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ 65-66ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 20,605-13 ರೂಪಾಯಿ, 66-67ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 19,532-05 ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವುಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಂಥ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಮಣ್ಣನ್ನು ತರಬೇಕಾದರೆ ನಮಾರು 35 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಿಂದ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟೇಷನ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವುಂಟಾಯಿತು.

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದರಿಂದ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸುಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಇದನ್ನು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಕೇರಳಾದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ನ ಸಲಹೆ ಪಡೆದೆವು. ಇಕನಾಮಿಕ್ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಸಬಹುದು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಇನ್ನೂ 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅವರು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದೆ.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—When all tile factories are working in profit, what is the special reason for this factory to work under loss? Government could have invested Rs. 3 lakhs because there are no tile factories round about. And in Malnad areas there is plenty of raw-material for this industry?

Sri A. P. APPANNA.—Sir, in the first instance, I do not agree with the hon. member that all the tile factories are working in profit. There are so many factories which are closed down. With regard to this factory, this cannot compete with the tile factories that exist in South Kanara. Regarding raw material, we have to get it from a long distance and the working season is very short because it is located in an area where there will be rains for many months.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚೇಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಖಂಡವಾಳ ಹಾಕಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಈಗ ಅದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅವರೇನಾದರೂ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರು ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ರಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಪರ್ಸನಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. This tile factory is located within three miles radius of the taluk board office.....ಇದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ನಡೆಸುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರು ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೆಲವು ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅದನ್ನು ಲೀಜ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri KONDAJJI BASAPPA.—When the Government is not in a position to invest three lakh rupees on the advice by the expert, can they expect the taluk board to run the factory, Sir?

Sri A. P. APPANNA.—Sir, there are certain transactions which can be run more efficiently by local bodies than Government.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ 35 ಪೈಸೆಲಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣನ್ನ ನಾಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ತಜ್ಞರ ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಇದರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಅಥವಾ ರಾಭವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏಕೆ ನೋಡಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ವರದಿ ತರಿಸಿಯೇ ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You said there are three workers there. May I know how many are there on the managerial side and what is the wage paid to the three workers and the staff on the managerial side?

Sri A. P. APPANNA.—Sir, I have said that there are only three workers and the management. The worker is taken on contract basis as and when he is required. There is no permanent workers system as such.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಲೋಕಯ್ಯನಾಯಕ್. - ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬಂದಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಪಿ. ಅಪ್ಪಣ್ಣ.—ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಟ್ರಾಕ್ಟರನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಹರಾಜಿಗೆ ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಎರ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಅದಕ್ಕೆ ಟೆಂಡರ್ ಕಾರ್ಫಾರ್ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಿಡ್ಡರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. It should not be accused that we have done it without giving proper publicity.

Penicillin Reaction Cases

17. Sri SADASHIVAPPA PATIL (Deodurg).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(*a*) the number of Penicillin reaction cases that have come to their notice during 1967-68;

(*b*) the action taken in the matter?

A.—Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—

(*a*) 52.

(*b*) Proper action has been taken to treat all of them and all have recovered.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀರ್.—ಸ್ಪಾಮಿ, ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 52 ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರೂ ಗುಣಮುಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮನೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಪೆನ್ಸಿಲಿನ್ ರೀಆಕ್ಷನ್ ಆಗಿ ಅವರು 24 ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಜ್ಞಾನ ತಪ್ಪಿದ್ದಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

† ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.— ನಾನು ಅದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪಪಾಟೀರ್—ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನೀಡಲು ಎರ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮೆಡಿಸಿನ್, ಯಾವ ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—Medicine like Adrolin, Koromin and Oxygen.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಏಕ್ಸ್ಟ್ರೀರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ರೋಗಿಗೆ ಟೆಸ್ಟ್ ಡೋಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಯಾವುದೋ ರಾಂಗ್ ಇಂಜಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಆ ರೋಗಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಸತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವೇ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ವೈದ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—Let the hon. member write to me and I will call for the report.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಪೆನ್ಸಿಲಿನ್ ರೀಆಕ್ಷನ್ನಿನಿಂದ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕ ಸಾವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಿಟಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಅಟ್ಯಾಚ್ ಆಗಿರುವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ರೋಗಿಯು ಆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಹೋದಕೂಡಲೇ ಪೆನ್ಸಿಲಿನ್ ರೀಆಕ್ಷನ್ ಏನಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಡಾಕ್ಟರು ರೋಗಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೆ ಟೆಸ್ಟ್ ಡೋಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಔಷಧಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ 521 ಕೇಸುಗಳನ್ನೇನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೇಸುಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೇಸುಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪುಟ್ಟದಾಸ.—ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಔಷಧಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಹಾಗಾದರೆ ಪೆನ್ಸಿಲಿನ್ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಉಂಟಾಗುವುದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ನಡೆಸುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಇಲ್ಲಿರುವ 52 ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜನ ಇಂತಹ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—52 ಕೇಸುಗಳ ವಿವರಗಳು ಹೀಗಿವೆ.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ	5
ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ	5
ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ	3
ಹಾಸನದಲ್ಲಿ	2
ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ	1
ನಾರ್ತ್ ಕೆನರಾದಲ್ಲಿ	1
ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ	1
ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ	25
ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ	2
ಹಾಗೂ ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ	2

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Has it come to the notice of Government that not only there are penicillin reaction injections, but there are also certain deadly products of penicillin by very touch of which there is reaction to some people ? Have Government taken any action to see the reasons for this ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗವರ್ನಮೆಂಟು ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದೊಂದು ಕೇಸುಗಳು ಇರಬಹುದು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

Misappropriation of Kerosene and Diesel Oil

18. Sri M. NAGAPPA (Raichur).—

Will the Minister for Transport be pleased to state :—

(*a*) whether Government is aware of the misappropriation of thousands of litres of Diesel and Kerosene Oil at the two bus depots at Raichur and Lingasugur by the authorities in charge of the depots ;

(*b*) if so, the action taken by them in the matter ?

A.—Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport).—

(*a*) Yes. A telegram is received in the Mysore Stete Road Transport Corporation Central Offices regarding misappropriation of Diesel and Kerosene in Lingasugur Depot. In Raichur Depot abnormal consumption of Kerosene was reported during stock verification.

(*b*) An Enquiry Officer has been appointed to conduct Departmental enquiry and to fix up responsibility against the Depot Manager, Lingasugur who is already placed under suspension in another default case. As regards Raichur Depot the Divisional Controller, Gulbarga has been instructed to conduct an enquiry and to fix up responsibility.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಇವೆರಡು ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳು ಡೀಸಲ್ ಆಯಿಂ ಹಾಗೂ ಸೀಮೆ ಎಣ್ಣೆ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಅದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

†Sri MOHAMED ALI.—It is stated in the telegram received that there was misappropriation of 6000 litres of diesel oil and 300 litres of kerosene oil in Lingasugur Depot and nothing was mentioned about Raichur Depot.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಡಿಪೋಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಯಂತೆ ಯಾವ ಯಾವ ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳು ಬಂದಿವೆಯೇ ? ಹಾಗೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

Sri MOHAMED ALI.—An Enquiry Officer has been appointed. A preliminary report has been received. Further verification is going on to fix up the responsibility, the nature of the responsibility and the persons responsible for the same.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಇದುವರೆಗೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ವರದಿಗಳೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ !

Sri MOHAMED ALI.—It came to the notice of the Corporation on account of this telegram.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ ?

Sri MOHAMED ALI.—It relates to a period 6 months before the telegram.

Sri G. DUGGAPPA.—What is the preliminary report of the Enquiry Officer ? May I know whether the concerned officials were kept under suspension during the time of enquiry, What time was taken by the

enquiry officer to conduct the preliminary enquiry and what further time will be taken by him to submit his final report ?

Sri MOHAMED ALI.—I am expecting the final report within a month. The preliminary report discloses that there has been wrong accounting, excessive issue and also shortage. To what extent there has been shortage, is it on account of misappropriation or wrong issue or excess issue or on account of theft is the matter that is being examined. When the final report received after verification of the stocks, a final report will be given.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಂಟ್ರೋಲರ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಅದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಟ್ಯಾಂಪರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲವೇ ?

Sri MOHAMED ALI.—The documents and other things have been taken over and they are under the custody of our security officers. Our security officers have looked into these documents already and I do not think there is any scope to tamper with those documents.

Playing Field for School Children

19. MAJOR P. F. D'MELLOW (Nominated).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether Government is aware that there is need for more playing fields for school childern in Bangalore ;

(*b*) whether the provision of adequate playing fields at the institution is considered as one of the essential conditions for the grant of recognition to educational Institutions ?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

MAJOR P. F. D'MELLOW.—Will the Government be pleased to examine whether the policy now being adopted by the Corporation of Bangalore City to tax playing fields under the head 'vacant land' has not in fact tended to interfere with national development plans in the matter of sports, physical education and youth welfare activities ?

†Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—Of course, there are some cases where the playgrounds have been appropriated for other use. Anyhow, we have taken sufficient care to see that proper playgrounds are given to each school. But it is a bit difficult in a city like Bangalore to have sufficient playgrounds for all the schools on account of want of proper sites.

MAJOR P. F. D'MELLOW.—I appreciate the reply of the Hon'ble Minister. Will he be pleased to call for a report where recognised schools already in possession of playgrounds are being taxed in this manner tending to discriminate between those who have playgrounds and those who do not have them ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—I will certinly take this matter into consideration.

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—How many educational institutions in Bangalore City, have got their own playgrounds ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—I want a separate question for that.

Belgaum Civil Hospital

20. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Minister for Health be pleased to state:—

(*a*) the number of doctors working at present in the Belgaum Civil Hospital;

(*b*) the number of vacancies existing now in the said Hospital;

(*c*) when the vacancirs are intended to be filled up;

(*d*) whether the Civil Surgeon of the said Hospital is a E.N.T. Specialist?

A.—Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health.)—

(*a*) 21.

(*b*) Nil.

(*c*) Does not arise in view of reply to clause (*b*).

(d) No.

Sri B. B. SAYANAK.—Supplementary to (*a*) May I know whether honorary doctors are included in 21?

†Sri Y. RAMAKRISHNA.—Honorary doctors are excluded from it.

Sri B. B. SAYANAK.—Is there any cancer expert doctor in Belgaum Civil Hospital?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—I want notice to answer that question.

Sri B. B. SAYANAK.—How many indoor patients are there in Belgaum Civil Hospital ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—For that also, I want notice.

Sri B. B. SAYANAK.—How many patients are entrusted to a doctor ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—One doctor is assigned for 5 or 6 patients there, since it is an institution attached to the Medical College.

Sri B. B. SAYANAK.—Is it not a fact that the Civil Surgeon of Belgaum is not a surgeon but is an eye specialist ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—Yes, because there are surgeons from honorary side and so an Ophthalmist has been posted there.

Sri M. NAGAPPA.—Sir, I have got a point of order to question No. 21. So, this question may be taken up after the question hour. It will be seen from the reply to this question that Sri B. Vittaldas Shetty is going to answer this question. He being a private member, cannot answer it because he does not come under the definition of Minister and there is no definition of 'Minister of State' under the Rules of Procedure. He may be a Minister only to draw the salary and allowances under the Ministers' Salaries and Allowances Act but he is not entitled to reply in this House. So, I have an objection and this matter may be taken up for elaborate discussion after the question hour.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The chair has got some discretionary power to permit the Minister of State to give the reply. Recently, rules have also been amended.

Sri M. NAGAPPA.—Unless the rules are amended, how can he be treated as a Minister? Please read the definition.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I know the definition, but recently, the rules have been amended.

Sri K. H. RANGANATH.—Somebody else other than Sri B. Vittaldas Shetty may be asked to reply the question.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Speaker can permit him to give the reply.

Sri M. NAGAPPA.—This may be taken up after the Question Hour.

Sri M. S. KRISHNAN.—The Question may be held over. Unless we are also aware of the amended rules, you cannot permit any question to be answered by a Minister of State.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I rise to a point of Order. I have been trying to catch your eye for quite some time. I request the Chair to see this side also. The Point of Order raised by the Hon' ble member.....

Sri K. H. PATIL.—Sir, it is a reflection on the Chair. He should not be permitted to address the Chair in this manner.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವಾಗ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದೇ ಸ್ವಾಮಿ ?

Smt. LEELAVATHI RAI.—When the hon'ble Member to put the question is absent, how can there be any discussion at all ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್ ಕಂಠಿ.—ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದಾಗ ತಾವು ಆ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—During Question Hour, time is very aluable. I will take up this matter in the end.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, when you allow the other side to speak, why not I be allowed to speak?

Sri M. NAGAPPA.—The Hon'ble member cannot raise a Point of Order to a Point of Order.

Sri S. R. KANTHI.—I am objecting to the Point of order raised.

Sri K. H. RANGANATH.—This is a matter concerning the House and the Speaker.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ ಆರ್ಡರ್ ಮೇಲೆ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು. ಅನಂತರ ಅವರ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್ ರಂಗನಾಥ್.—ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಅಲೋ ಮಾಡಿವಿರಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏಕೆ ಅಲೋ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. It is a reflection on the Chair.

Sri S. R. KANTHI.—I want to know the Ruling of the Chair on this Point of Order.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The rules have got the force of Law Now rules have been amended.

Starting of Polytechnic and Industrial Training School at Tumkur

22. Sri GANGABOVI (Gulur).—

Will the Minister for Educatoin be pleased to state:—

(*a*) the reasons for the dealy in implementing the proposal of 1963 of starting a Polytechnic School for conducting Diploma Classes and of starting an Industrial Training School for giving industrial training at Tumkur;

(*b*) the reasons for starting such schools elsewhere while ignoring the proposal to open the same at Tumkur ?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) *and* (*b*) *Starting of a Polytechnic at Tumkur :*—

(i) The Polytechnic was started at Tumkur from the year 1958-59. Hence the question of delay in this behalf does not arise.

Starting of an Industrial Training Institute at Tumkur :—

(ii) The delay is due to financial stringency and the need to ensure balanced regional development under Plan Schemes.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವಾಗ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ 1963 ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೂ ಏಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಲ್ಲ ?

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಅವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಅವು ಇಲ್ಲ. ಕೇವಲ 6 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲವೆ. ಬಾಕಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲ ಫೇಜ್ಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಐ.ಟಿ.ಐ. ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಧುಗಿರಿಯಲ್ಲಿ 7-8 ಕ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಇಲ್ಲ, ಅವರಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಮಧುಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯರ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರೇ ಇಲ್ಲ.

Abolition of Hereditary Posts

23. Sri E. PUNDALEEKAPPA (Kushtagi).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state:—

(*a*) when the hereditary posts in the State were abolished ;

(*b*) if ablished, the reasons for not yet bringing the relevant Act into force ;

(*c*) whether it has come to their notice that the ryots and the Government are experiencing trouble as the Village Officers have taken up various professions in anticipation of their removal from the service ;

(*d*) whether any date has been decided for the abolition of the said posts, if not, whether they are contemplating to decide the same early ;

(*e*) whether it is a fact that the district Revenue Officers have recommended to the Government to continue the Village Officers for the time being ?

A.—Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) Hereditary Village Offices were abolished with effect from 1st February 1963.

(*b*) Does not arise in view of reply to clause (*a*) above.

(*c*) No.

(*d*) Does not arise in view of reply to clause (*a*) above.

(*e*) No.

ಶ್ರೀ ಇ. ಪುಂಡಲೀಕಪ್ಪ.—1963ರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಲು ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನೇಕೆ ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ?

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಮಾಡಿದ್ದ ಕಾನೂನನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಛಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಇ. ಪುಂಡಲೀಕಪ್ಪ.—ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ನಿರ್ಣಯ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅದು ನನ್ನ ಕಡೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿ 3 ವರ್ಷವಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜನರನ್ನು ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಗೆ ಕರೆಯುವುದು ವಾಪಸು ಕಳಿಸುವುದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ನೌಕರರನ್ನು ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಜಾಗ್ರತೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆಯೋ, ಅಥವಾ ಕಾನೂನನ್ನು ಚರಾಯಿಸಬಾರದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ವಿದೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಚರಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ. ಕಾಯಿದೆ ಪಾಸ್ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಅನೇಕ ಕಡೆ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಹೈದರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 3-4 ಕಡೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡದಿರಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನೇಮಿಸಲು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

Sri D. B. KALMANKAR.—Has it come to the notice of the Government that in Gulbarga District, though notifications have already been issued in this respect, so far no appointments are made ? May I know what are the reasons for not making appointments ?

Sri H. V. KOUJALGI.—The question of appointment has been engaging the attention of the Government and these appointments will be made shortly.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಶಾಸ್ತ್ರಿ.—ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಾಡಜ್ಜಿ ರೈತರಿಂದ ಪಟೇಲ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರು 19 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ಬಂದಿದೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಅನುವಂಶಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಸುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಮೊದಲಿನ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಪತಿ.—ಅನುವಂಶಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು 1963ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಅವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಮೇಲೆ ತೆಗೆಯುತ್ತೀರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಿನಿಂದಲಾದರೂ ಸಂಸ್ಥಾನಾವಳಿ ಅನುವಂಶಿಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹೊಸದಾಗಿ ಅಕೌಂಟೆಂಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಈ ವರ್ಷದ ಅಖೈರೊಳಗಾಗಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಅನುವಂಶಿಕ ಹುದ್ದೆ ರದ್ದಾದಮೇಲೆ, ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಿಲೇಜ ಅಕೌಂಟೆಂಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಸೂಕ್ತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತೀರಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಧೋರಣೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಕಂದಾಯದ ವಸೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿಲೇಜ ಅಕೌಂಟೆಂಟರನ್ನು ನೇಮಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆ. ಅವರ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ರೆವೆನ್ಯೂ ಪಟೇಲರನ್ನೂ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—1963ನೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಾದರಾಗಾಯ್ತು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅನುವಂಶಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದರು. ಅವರು ನಾವು ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾ ಗಿದ್ದೇವೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವೆಯೇ, ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಏನೇನು ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೂ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರೇನಾದರೂ ಚಳುವಳಿ ಸುರು ಮಾಡ ಬೇಕೇ? ಹಿಂದೆ ಇನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪರಿಹಾರ ದ್ರವ್ಯ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾವಾಗ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ—ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಏನೇನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟರು ಕೆಲವು ರಿಟ್ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಯಾರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ನನ್ನ ಮಾಹಿತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದಾಗ ತೋಟಿತಳವಾರರುಗಳಿಗೆ ಕಾಂಪೆನ್‌ಸೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಲು ಯಾವುದು ಕೊನೆಯ ತಾರೀಖು ಎಂದು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತೇ, ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಇನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪೋಟಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ, ನಂಬಳ ರೂಪವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಿರಿ? ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಹೊಸದಾಗಿ ನೇಮಕಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರೊಳಗೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹಂಜಿ ಶಿವಣ್ಣ.—ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಡೆಯಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಂದು ಮಾಡಬಾದ ಕೆಲಸವನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಜಮೀನನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಹನರಿಗೆ ಬರೆಯುವುದು, ಪೋರ್ಜರಿ ಸಾಗುವಳಿ ಚೀಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜಮೀನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ? ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದರೊಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇತನಂದಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಮೂರು ಪಟ್ಟು ತುಂಬಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಆ ನಂತರ 1963 ರಿಂದ 1968ರವರೆಗೂ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಆ ಕಾಲದ ಪಗಾರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪಗಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಪಗಾರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗರಾರದು.

ಶ್ರೀ ಬಾಳೂಗೌಡ.—ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟರನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವತನದಾರರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ ಇದೆಯೇ ಅಥವಾ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಟ್ ಆದ ಜನರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಟ್ರೈನ್ಡ್ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ವತನದಾರರು ಮತ್ತು ಹೆರಿಡಿಟರಿ ಆಫೀಸರ್ ಮನೆತನದಿಂದಲೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿನ ಪರಿಮಿತಿ 50 ವರ್ಷವಾಗಿದ್ದರೂ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ಫೇಲ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಪಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಅವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Fire Brigade Service Station at Moodibidri

24. Sri RATNAKUMAR KATTEMAR (Mudibidri).—

Will the Chief Minister be pleased to state.—

whether Government propose to set up a "Fire Brigade Service Station" at Moodibidri?

A—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

No.

ಶ್ರೀ ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೇಮಾರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೂಡುಬಿದ್ರಿಗೆ ಒಂದು ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ದಳವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದರೂ ಇಂತಹ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದೇ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಗ್ನಿಶಾಮಕದಳವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರೆಕರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ನಾನ್ ರೆಕರಿಂಗ್ ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿ ಇದೆಯೋ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಫೈರ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ಸ್ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ, ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿ ಫೈರ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿನ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು 50 ಪರ್ಸೆಂಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿ ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಎಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕದಳದ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದರೆ ಇಡೀ ಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

Sri KONDAJJI BASAPPA.—What is the estimated cost of fire brigade ?

Sri VEERENDRA PATIL.—About non-recurring and recurring expenditure for the fire station, there are two types of fire stations ; one

is A type and another is B type ; for A fire station, non-recurring expenditure is :

Cost of fire station building	...	Rs. 80,000
Staff quarters	...	Rs. 2,00,000
Static water tank	...	Rs. 5,000
Cost of equipment and appliances.		Rs. 1,80,000
		4,65,000

Recurring expenditure is :

Pay and allowances, cost of uniforms and contingencies. 70,000

So, in all for A Class fire service Station, the expenditure is Rs. 5,35,000.

For B type fire Station :

Cost of fire station building	...	Rs. 60,000
Equipment and appliances	...	80,000
Staff quarters	...	1,25,000
Total recurring expenditure	...	2,65,000

Recurring expenditure :

Pay and allowances, etc.	...	40,500

In all it comes to Rs. 3,05,500.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಇದರಲ್ಲಿ 'ಎ' ಕ್ಲಾಸ್ ಮತ್ತು 'ಬಿ' ಕ್ಲಾಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಮೂಡುಬಿದ್ರೆ ಟೌನ್‌ಗೆ 20 ಸಾವಿರ ಜನ ಪಾಪುಲೇಷನ್‌ಗೆ 'ಸಿ' ಕ್ಲಾಸ್ ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಾಗಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡ ಬಾರದು ? ಮಂಗಳೂರು ಟೌನ್‌ಗೆ 22 ಮೈಲಿ ದೂರವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಊರನ್ನು 3ನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮಾಡಿ ಏತಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಟೌನ್‌ಗಳಿಗಾಗಲಿ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗಾಗಲಿ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಲೋಕಲ್ ಫರ್ಕ್ ಪೋರ್ಟಬಲ್ ಫೈರ್ ಫೈಟಿಂಗ್ ಪಂಪ್ಸ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಡೆಪ್ಯೂಟೀ ಕಮಿಷನರುಗಳಿಗೂ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರೂ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಸೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಪೋರ್ಟಬಲ್ ಫೈರ್ ಪಂಪ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡ ಬಹುದು.

Missing of Sugar Consignment

25. Sri L. SRIKANTAIAH (Nanjangud).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(a) whether Messrs. Appakutty, wholesale Merchants, Big Bazar, Calicut, lodged a complaint with the police at Hospet on 28th

(SRI L. SRIKANTAIAH)

August 1967 that 80 bags of allotted sugar that were leaded to the lorry No. 4855 with instruction to deliver the consignment to M/s. Karala Transport, Mysore are missing along with the lorry since 11th August 1967 ;

(*b*) whether the I.G.P., the D.C. of Bellary, the D.S.P., Mysore and the Hon'ble Minister for Food and Civil Supplies were informed of this by the District Collector of Kozhikode and urged to take action ;

(*c*) whether the culprits and the lorry have been traced ;

(*d*) whether the said consignment of 80 bags of sugar has been sold to Satyamurthy Prabhakar Industries, New Tharagupet, Bangalore by a lorry owner ;

(*e*) the stage at which the enquiry is pending ?

A.— SRI VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Yes.

(*b*) A telegram was received from the District Collector, Kozhikode.

(*c*) Two out of five accused persons and the lorry have been traced.

(*d*) Yes.

(*e*) The case is pending trail.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—(ಈ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ "ಹೌದು", ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ 80 ಮೂಟೆ ಸಕ್ಕರೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾಕರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನವರಿಗೆ ಯಾರು ಯಾವ ತಾರೀಕಿಗೆ ಮಾರಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ 12ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ 1967 ಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಬ್ರೋಕರ್ಸ್ ನಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸಿ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್‌ನ ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೆ 80 ಬ್ಯಾಗುಗಳನ್ನು ಮಾರಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಮೂಟೆಗೆ 276 ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಮಾರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಯಾವ ತಾರೀಖು, ಸ್ವಾಮಿ ಅದು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—12ನೇ ಆಗಸ್ಟ್, 67 ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಐದು ದಿನವೋ, ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ಬಚ್ಚೋ ಮಾರಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ತಾವು ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು, ರಾರಿಯನ್ನು ಯಾವ ತಾರೀಕಿನಂದು ಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ತಾರೀಕಿನಂದು ಎಂದು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಅಪರಾಧಿಗಳು ಗೊತ್ತು ಇದ್ದರೂ, ಕೂಡ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಶನ್ ಕೊಲ್ಯೂಜನ್‌ನಿಂದ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ತಡವಾಯಿತೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ರೀತಿ ಲೇಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ವರ್ತಮಾನ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ನಾವು ಅದರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಲವರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಸಿಕ್ಕಲಲ್ಲ. ನಮಗೆ 24 ಆಗಸ್ಟ್ 67ಕ್ಕೆ ವರ್ತಮಾನ ಬಂತು. ಕೇಸ್ ಕೂಡಲೇ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದಾದ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್‌ಷೀಟ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಸ್ ಈಗ ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಇದೆ.

Procedure of Depositing Advance of Rent in Court

26. Sri S. S. SHETTAR (Hubli).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) whether the hardship that one has to undergo while depositing the advance of rent in the Court under the provisions of Mysore Rent Control Act and Rules has come to the notice of Government ;

(*b*) if so, whether there is any proposal to simplify the procedure ?

A.— Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) No.

(*b*) No.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟರ್.—ಬಾಡಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಈ ಪರಿಪಾಠ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ?

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟರ್.—ಹೊಸ ರೂಲ್ಸ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಣವನ್ನು ಚಲನ್ ಮುಖಾಂತರ ತುಂಬಲು, ಕನಿಷ್ಠ 2 ಸಲ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಸಾಧಾರಣ 4½ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ತುಂಬುವಾಗ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೋ, ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟರ್.—ಅನೇಕ ಸಲ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೋ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ವಿ. ಕೌಜಲಗಿ.—ಆ ತರದ ಪ್ರಸಂಗ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

Seniority List of all Departments

27. Sri SIDDAIAH KASHIMATH (Sirahatti).—

Will the Chief Minister be pleased to state.:—

(*a*) whether the Government have finalised the seniority lists of all the Departments ;

(*b*) if not, the reasons for the delay ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) No. Out of a total of 2,858 Gazetted Officers and 36,188 non-Gazetttd Officers for whom Inter State Seniority Lists had to be published as on 1st November 1956, final inter State Seniority Lists have been so far published for 2,032 Gazetted Officers and 21,349 non-Gazetted Officers leaving a balance of 826 Gazetted Officers and 14,839 non-Gazetted Officers for whom final Inter State Seniority Lists are yet to be published.

(SRI VEERENDRA PATIL)

(*b*) The following are the reasons for the delay :—

(i) Formalities to be observed in finalising the Inter State Seniority Lists.

(ii) Complicated nature of work.

(iii) Complications arising as a result of various judicial pronouncements.

Sri SIDDIAH KASIMATH.—May I know how many writ petitions are pending in the High Court ?

† Sri VEERENDRA PATIL.—That information is not with me now.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಈ ಇಂಟರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಫೈನಲೈಸ್ ಆಗಿರದಿದ್ದುದರಿಂದ ಬಹಳ ಮಂದಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಫೈನಲೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆ. ನಾವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಫೈನಲೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಹುದೇನೆಂದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಉಳಿದಿದೆ. ಈ ವರ್ಷದ ಅಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಮುಗಿದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡ ಇನಾಂದಾರ್.—ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಪ್ರೊಮೋಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮುಂದೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿ ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಯಾವ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ನನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪಟ್ಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊವಿಷನರ್ ಲಸ್ಟ್ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಅಂತಿಮ ಪಟ್ಟಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರೊವಿಷನರ್ ಲಸ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರವೇ ಪ್ರೊಮೋಷನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sanction of Increments to Graduate Teachers working in Primary Schools

28. Sri K. P. NADGOUDA (Mudhol).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) the provision under which Graduate Teachers serving in Primary Schools are given four increments ;

(*b*) whether it is the general policy of the Government to implement the scheme of giving four increments to graduate teachers in Primary Schools throughout the state ;

(*c*) if so, why this policy is not followed by all District School Boards in Bombay Karnataka Area except in corporation area ?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) As per Government Order No. FD 10 SRP (2) 64 dated the 9th October 1964.

(*b*) Yes.

(*c*) Some of the School Boards and the audit felt a doubt on the applicability of the benefit to the school board teachers. It has since been clarified that the above order is also applicable in the case of Primary School Teachers in the Bombay Karnatak Area.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ.—(ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ 1964ನೇ ಇಸವಿಯ ಸರ್ಕಾರೀ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಪದವೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಆ ಸೌಕರ್ಯ ಇತ್ತು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅದು ಈಗ 1968ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಯಿತೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ನಿಯಮ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈಗ ಜಾರಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹೆಚ್ಚುವರಿಗಳನ್ನು ರಿಟ್ರಾಸ್ಪೆಕ್ಟಿವ್ ಎಫೆಕ್ಟಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಆದಿನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನಬೇಕಾದ ವಿಷಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ನಾಡಗೌಡ.—ಈ ನಿಯಮ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆನ್ನುವ ಮಾತು 1968ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅಂದಮೇಲೆ ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಲಾಭ ಅಲ್ಲನ ಎಲ್ಲ ಪದವೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ತಟ್ಟುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಅದನ್ನು ಲೀಗಲ್ಲಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಧಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿದ್ದುವು. ಈಗ 4 ಹೆಚ್ಚುವರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಏರಿಯಾದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಈಗ ಅಪ್ಲಿಕಬಲ್ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸೌಕರ್ಯದಂತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 25 ರಷ್ಟು ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನೂ ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ವಿಸಸರಾಗಿಡಿಸುವುದು, ಕೆಲವರನ್ನು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡುವುದು ನಿವೃತ್ತಿ ವಯಸ್ಸು—ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೌಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎರಡೂ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ತರಹವಾಗಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಈ ನಿಯಮದಿಂದ ಕೆಲವು ಸೌಲತ್ತುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಅನ್ವಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri K. P. SANGANAGOUDA.—There are some instances in Gulbarga Division where the Teachers who are working in Primary Schools and who have completed Graduation, have not been given these four increments. For instance, Teachers will have reached the maximum in the grade Rs. 80–150 but they are not allowed to draw the four increments. What is the fate of those Teachers ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—If specific instances of such nature are brought to my notice, I will get them examined.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—1964ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಈಗ ಅನ್ವಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಪದವೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ವ್ಯಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಬರಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾಲ್ಕು ವಾರ್ಷಿಕ ಹೆಚ್ಚುವರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ನಿಯಮ ಅವರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಡಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪದವೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲತ್ತುಗಳು 1964ನೇ ಇಸವಿಯ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಗೆ ಹೊಸ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಪದವೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಅದು ಬಹಳ ಕ್ಲಿಯರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಿದೆ.

Sri K. P. SANGANAGOUDA.—Has it come to your notice that this Government Order has not come into force in Hyderabad Karnatak area and the graduate teachers in Primary Schools have not been given this benefit ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—It has not come to my knowledge. My information is that it is applicable to the Graduate Teachers in the erstwhile Hyderabad area also.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಕಾರ 4 ಇನಕ್ರಿಮೆಂಟ್‌ಗಳು ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಪದವೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೂ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅದು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರ ಗೌಡ.—ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

Sri K. H. PATIL.—What was the intention of the Government while issuing circular mentioned in the reply extending all the facilities that were available to the old Mysore to the Bombay Karnatak area teachers?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—I do not understand it. We want to see that there is uniformity all over the State.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ.—ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪದವೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಅವರ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮನವಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇವೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂರ್ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಸಲವತ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅವರಿಗೆ ಈ ಸೌಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳು ಪೆಂಡಿಗ್ ಇವೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರೇಗೌಡ.—ಇದು ಬಹಳ ಸ್ವೀಪಿಂಗ್ ರಿಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ಗತ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಡಿಸ್‌ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಏನೇನು ಸಲವತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇರೀತಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಿಜ್ಯೆರ್‌ಮೆಂಟ್ ಏಜ್, ಪದವೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಇನ್‌ಕ್ರಿಮೆಂಟ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆಯೇ ಬೊಂಬಾಯಿ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೂ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಏನೂ ಬೇದ ಭಾವ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಏನು ಸವಲತ್ತುಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆಯೋ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಅವರಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಫ್ಯಾಮಿಲೀ ಅಲೋಯನ್ಸ್ 15 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಧಾರವಾಡ ಡಿವಿಜನ್ನಿನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಟ್ರೈನಿಂಗಿಗೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಅಲೋಯನ್ಸ್ 7 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಡಿಸ್‌ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಹೌದೇ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೇಟು ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Construction of a Tank in Hubli Taluk

29. Sri F. S. PATIL (Kalghatgi).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to their notice that survey was conducted since several years for constructing a tank near Veerapura village in Hubli Taluk ;

(*b*) the year in which the survey work of the said tank was started for the first time ;

(*c*) the number of times survey in respect of the said tank was conducted till the end of 1967 ;

(*d*) the extent of irrigable land estimated at each time when survey was cenducted (Yearwise figures may please be given) ;

(*e*) whether the survey work of the said tank has been completed and the plan and estimates have been prepared ;

(*f*) the estimated cost that may be incurred for the construction of the said tank :

(*g*) whether the work of the said project would be started during the current year itself ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Yes.

(*b*) During 1964.

(*c*) Only once.

(*d*) The Scheme has not yet been finalised.

(*e*) No.

(*f*) Does not arise in view of above.

(*g*) Does not arise in view of above.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ವೀರಾಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಹತ್ತಿರ ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವೆ ಕೆಲಸ 1964 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಹಾಗಾದರೆ 1964 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ 1968 ನೆಯ ಇಸವಿಯವರೆಗೂ ಈ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಫೈನಲೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲವೇ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

†ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಇದು ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮೀಡಿಯಂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಫೈನಲೈಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮೀಡಿಯಂ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಏನಾ ಈ ತರಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ರಾಭ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಸ್. ಪಾಟೀರ್.—ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀರ್.—ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪೊತ್ತು ನಾನು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜರಾಶಯಗಳು ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಜರಾಶಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಅಂಥಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೆ ಆಗ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಕಲಘಟಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಾದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಸರಕಾರ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತೀವೆ ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕನೆ ಯೋಜನೆ ಫೈನಲೈಜು ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದು ಆಗುವಾಗ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ.

2-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಕಲಘಟಗಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

(ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ.)

Reinstatement of sales officer in Spun Silk Mills, Channapatna

30. Sri T. V. KRISHNAPPA (Channapatna).—

Will the Minister for Agriculture be pleased to state :—

(*a*) whether they are aware that a dismised sales officer has been reinstated in Spun Silk Mills, Channapatna ;

(*b*) the reason for his dismissal ;

(*c*) the service he had put in formerly ;

(*d*) the pay he was drawing formerly and the present pay ?

A.—Sri B. RACHAIAH (Minister for Agriculture).—

(*a*) No dismissed sales Officer is reinstated in its strict sense. One Sri K. V. Nanjundaiah who was in charge of the Bangalore Show Room of Erstwhile Joint Stock Company, *viz.*, Mysore Spun Silk

Mills Ltd., was dismissed by an order dated 10th June 1958, but his dismissal was converted into resignation in accordance with a compromise arrived at in the Industrial Dispute raised in this behalf before the Industrial Tribunal by an award dated 1st December 1960. He has been appointed as I Division Clerk in the Office of Government Spun Silk Mills with effect from 9th March 1964.

(*b*) He tendered his resignation on account of some allegation about the shortages in the stock in the Bangalore Show Room of the Erstwhile Mysore Spun Silk Mills, Ltd.

(*c*) About 20 years.

(*d*) He was drawing formerly Rs. 150+D. A. and his present pay is Rs. 180 plus D. A.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ಅಪಾದನೆಗಳಿಗೊಳಗಾಗಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ಸರಿಯೇ ?

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಇವರು ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟು ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ರುಜುವಾತು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಟ್ರೈಬ್ಯುನರ್‌ರವರೂ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ಇವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಚಾರ್ಜುಗಳೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡ ರಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅಪಾದನೆಗಳು ರುಜುವಾತಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಕಾಂಪ್ರಮೈಸು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದು ನರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಜಡ್ಜ್‌ಮೆಂಟು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಓದಿದರೆ ಅವರಿಗೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಸರಕಾರ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿದೆ ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹಿಂದೆ ಏನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದರೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಸರಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ಏನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಇದು ಪ್ರೈವೇಟು ಕಂಪನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಷಾರ್ಜ್‌ಜುಗಳು ಆಗಿತ್ತು ಎಂದು ಇವರ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಇವರನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆ ಕಂಪನಿಯವರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಇವರು ಅಪೀಲು ಹೋದಾಗ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕಾಂಪ್ರ ಮೈಸು ಆಗಿ ಇವರ್ಮೇಲೆ ಯಾವ ಅಪಾದನೆ ಇಲ್ಲವೆಂದಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ.—ಕಾಂಪ್ರಮೈಸು ಮಾಡಿ ಪುನಃ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಹ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಹಿಂದೆ ಇತ್ತೇ ? ಇದನ್ನು ರೆಸಿಗ್ನೇಷನ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಅವಾರ್ಡ್ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಇದು ಕಾಂಪ್ರಮೈಸು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲ ಇದ್ದು ರಾಜೀನಾಮೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ದೇಶನವಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ.—ಹಾಗೇನೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇವರನ್ನು 150 ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಂಬಳದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ 180 ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ನೇಮಕ ಮಾಡಲು ಇದ್ದ ಕಾರಣಗಳೇನು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಇದು ರನ್ನಿಂಗು ಗ್ರೇಡ್. ಅದರಂತೆ ಇದನ್ನು ಕೊಡರಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ವಜಾ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಪುನಃ 1964 ರಲ್ಲಿ ರೀಇನ್‌ಸ್ಟೇಟು ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಬಾಕ್ ವೇಜಸ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡರಾಗಿದೆಯೇ ? ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಇದು ಮೊದಲು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಜಾಯಿಂಟು ಸ್ಟಾಕ್ ಕಂಪನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಕಂಪನಿಯವರು ಇವರನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಅಪೀಲು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಆದು ಅಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಎಂದು ಆರ್ಡರಾದ ಮೇಲೆ ಇವರನ್ನು ಸರಕಾರ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕಾಂಪ್ರಮೈಸು ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಚಾರ್ಜು ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—May I know from the Government whether this man against whom there were a number of complaints is not an arch enemy of the factory and his mismanagement was responsible for bringing the factory into trouble ? In spite of all these grave allegations, what is the attachment the Government has for this man ? Is it a fact that this person is a friend of the local Congressman there and under his influence this person is again reinstated ?

Sri B. RACHAIAH.—No. I do not think the local Congressman has influenced me or the Director of the Spun Silk Mills.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ಮನುಷ್ಯ ಮೊದಲು ಬೆಂಗಳೂರು ಷೋ ರೂಮಿನಲ್ಲಿದ್ದ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದುಂದು ಹಾಗೂ ಅಪವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಈಗ ಪುನಃ ಅದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಡೆನ್ನಪಟ್ಟಣ ಸಿಲ್ಕ್‌ಹೌಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳರಾಗಿದೆ, ಈತನು ನಾನ್ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎರ್. ಸಿ. ಇಂಥವನನ್ನು ಹೇಗೆ ನೇಮಕಮಾಡಿಕೊಂಡರು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಹಿಂದೆ ಮಿಸ್‌ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಈಗ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವುದನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳರಾಗಿತ್ತು.....

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—I took him then. Thereafter there were a number of complaints against him. Now a man who was dismissed has again been reinstated by this Government !

Sri B. RACHAIAH.—We cannot disregard the tribunal award which is already there.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Question time is over.

QUESTION FOR ANSWER ON THE DAY

(but not taken up)

Sale of levy collected in South Kanara District

21. Sri SUBBARAO HALSNAD (Bindur).—

Will the Minister of State for Food and Civil Supplies be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to their notice that the paddy collected last year through levy in Coondapur Taluk, South Kanara District shown as stored in godowns was sold at better rates in the rainy season and a possible quantity of paddy was replaced after the new crop and the rest was shown as destroyed in the accounts ;

(*b*) the quantity of paddy collected through levy during 1967-68 and the quantity of paddy yet to be collected in Coondapur Taluk ?

A.—Sri **B. VITTALDAS SHETTY** (Minister of State for Food and Civil Supplies).—

(*a*) No such instance has come to the Notice of Government.

(*b*) Total quantity of paddy collected : 17,372 quintals. Total quantity of paddy to be collected : 24,524 quintals.

MOTION *re*: THE SCARCITY CONDITIONS PREVAILING IN CERTAIN AREAS IN THE STATE

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—Sir, I move :

"That the scarcity conditions existing in certain areas of the State and the relief measures adopted and to be adopted be taken into consideration :

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Motion moved :

"That the scarcity conditions existing in certain areas of the State and the relief measures adopted and to be adopted be taken into consideration."

NOTICE OF PRIVILEGE BY Sri H. N. NANJEGOWDA

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈಗ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ನನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ—

ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರು ಇದೇ ವರ್ಷದ ಆಗಸ್ಟ್ 15 ಮತ್ತು 16ನೇ ತಾರೀಖುಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆ ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮಿನ ಕಾಪಿ ಒಂದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ ; ಕಳುಹಿಸದಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಅನಂತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಿದ್ದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದ ಜನರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆ ಜನರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ನೀವು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ನೀವು ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಆ ನಂಜೇಗೌಡ ಬಹಳ ಅದಕ್ಷ, ಆತ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು, ಅವನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೇನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಾರದು, ನೀವು ಆ ನಂಜೇಗೌಡನಿಂದ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಅತನಿಗೆ ಓಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಎಂದು ಈ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಸ್ಪರ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯ. ನನಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನನ್ನ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡಲು ಇವರು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಾನೀಗ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ತಂದಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅರ್ಹನಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಈತನನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಜಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲನ್ನು ಎಸೆಯಬಾರದು. ಇದೇ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ 42ನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಶರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಘನ ಅಡಿ ಮರವನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಡಿದು ಸಾಗಿಸಿ ಮಾರಿ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸರಾಗಿತ್ತು.

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Labour).—I rise to a point of order...

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರೇ ಹೇಳಲಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಇವರೇಕೆ ಅವರ ರೆಸ್‌ಕ್ಯೂಗೆ ಬರಬೇಕು ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The hon. Member is unnecessarily interrupting and obstructing the proceedings.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, you were pleased to allow me to raise my point of order. My point of order is that the hon. Member Sri Nanje Gowda should confine himself to show how it is a privilege issue and not refer to the merits of the case. If he refers to the merits of the case or makes counter-attack, that will be irrelevant for the purpose of this question.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಇಷ್ಯೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—What the hon. Member wants to state must be with reference to his notice of motion.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅದು ಸರಿ ಸ್ವಾಮಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅದಕ್ಷ ಎಂದರೇನು ! ದಕ್ಷತೆ ಎಂದರೆ ಕದ್ದು ಮರ ಕಡಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೆ ? ಕದ್ದು ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರಬೇಕಾಗಿತ್ತೆ ! ಏನು ? May I draw your attention to page 123 of Mays Parliamentary Practice, Seventeenth Edition : it is stated there as follows :—

> "Acts tending indirectly to obstruct members in the discharge of their duty. Conduct not amounting to a direct attempt to influence a member in the discharge of his duty but having a tendency to impair his independence in the future performance of his duty will also be treated as a breach of privelege."

ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಓಟರು ಮಹಾಶಯರುಗಳ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನನ್ನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ನನಗೆ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲು ಅವರು ಸರಕಾರಿ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದುದು ಅವರ ಮಾವನ ಮನೆಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಕಾರೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅವರು ತಾವು ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೇಜ್ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಅಲ್ಲಸಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಹಕ್ಕುಭಾಧ್ಯತೆಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು, ನಮ್ಮ ಓಟರುಗಳ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ನಿವಾರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗದಂತೆ ಆ ಓಟರು ಮಹಾಶಯರುಗಳ ಮುಂದೆ ನನಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಅತಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೈಕಾಲನ್ನು ಮುರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕಾರಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ನೊಂದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಅವರು ಹೇಳಿ ಓಟರುಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಕಷ್ಟ

ನುಖ ನಾನು ತಿಳಿದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಪ್ರೆಜುಡಿಸ್ ಗುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ನಾನೊಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ.

†Sri K. PUTTASWAMY.—I would just like to confine to whether, even conceding what all the Hon'ble Member has said is true, there is any breach of privilege. I am not referring to the truth or otherwise of the allegation. The hon'ble Member has said that my colleague the hon'ble Sri K. Lakkappa, Minister for Public Works, in his tour of Arkalgud Taluk has made certain remarks which amount to casting of aspersion on the ability and integrity of the hon'ble Member. Sir, the question of privilege or otherwise arises in our discharging the duties as members of this Hon'ble House. When we function in any other capacity outside the House, the ordinary law of the land is what is applicable to our conduct. I am not suggesting that the hon'ble Member should approach the ordinary Court of Law for justice. I have already said that I do not refer to the merit of the allegations that the hon'ble Member has made. My submission to this House is that there can be no point of privilege, no breach of privilege for what we say outside the House when the House is not sitting. On August 15th or 16th, the House was not sitting. The Hon'ble Ministers or the Hon'ble Members are not above the ordinary penal law of the land. If either the Hon'ble Minister or any other Member, however highly placed he may be, says certain things which would cast aspersion on the character or conduct or dignity or ability of any other Hon'ble Member of this House or on a person who is not a Member of this House, would not be a point of privilege for consideration of this House. This is my submission.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will examine, and apply my mind and give a Ruling as to whether it amounts to breach of privilege or not, afterwards.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihar).—So far as my point of order is concerned, I say this. Now this question has been raised and you were kind enough to say that you would give your considered ruling on the point. I have nothing to say on that point. But the Hon'ble Minister for Parliamentary Affairs has enunciated a law, namely, that whatever takes place outside the House may not be the subject matter of the breach of privilege of the House or member although it refers to the working of that particular individual in his capacity as a member of the House. On this particular point I request you to allow a full dressed before you give your ruling so that the members may express their opinion.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is no necessity to give an opportunity to every member to speak on this. Anyway this matter has been disposed of and I will give a considered ruling on this point.

Sri S. R. KANTHI (Hungund).—On a Point of order, Sir. As you are aware, the question of breach of privilege cannot be raised in this House unless a notice to that effect is given to the Speaker. This

(SRI S. R. KANTHI)

is the first point. Secondly, no question of privilege can be raised unless the Speaker is convinced that there is a *prima facie* case. In this particular case Mr. Nanje Gowda seems to be very much offended by the remarks made by the Hon'ble Minister. There are certain things to be considered in this connection. The first point is that if any member of this House, whether he is a member or a Minister, speaks outside the house and while speaking if he casts any aspertions against any member of this House, the point to be considered is whether that amounts to defamation or not. In many cases criticisms made by a particular member of this House against any other member outside the House may amount to defamation. In this particular case what has been said by the Hon'ble Minister against the member in a particular place is to be examined by you. In respect of this aspect of the matter it is to be examined whether the remarks made by the Hon'ble Minister amounts to defamation of obstruction of the member from performing his duties in this House.

The next question to be considered is whether the House can refer to the Privilege Committee. If you think that there is a *prima facie* case, and permit the member to raise it, the House may refer the matter to the Privilege Committee because it is a matter which will have to be technically gone into.

MR. DEPUTY SPEAKER.—I have allowed the member to raise it. I have to hold whether it is in order or not. That stage is not over. I will give a ruling whether there is any *prima facie* case.

SRI K. H. PATIL (Hubli).—Hon'ble Member Sri Nanje Gowda has given notice as per rules. The Hon'ble Deputy Speaker has allowed him to have his say. That means permission is granted. Hon'ble Member Mr. Kanthi has rightly pointed out that this matter may be referred to the Privilege Committee. I fully support the views of Mr. Kanthi. This is a matter wherein the dignity and honour of the member are involved. This is a case where the activities of the member are involved. If the Hon'ble Minister speaks in his own capacity, that is a different matter. But he spoke as a Minister of the State.

2-30 P. M.

Therefore, he must know that he is the servant of the State and it is his bounden duty to see that hon'ble Members are equally respected in whatever constituency he is touring. It is with that intention that tour programmes of Ministers are sent to all the Members. Therefore, Sri Nanje Gowda was there when the Minister toured Hon'ble Member's constituency. He made some remarks about his inabilities that have been exhibited in the House. Therefore, Sir, it is directly concerned with the privilege of this House, and as rightly

requested by Mr. Nanje Gowda, it shall be referred to the Privileges Committee. We do not want Mr. Lakkappa to explain all of a sudden. Let him have an opportunity to explain before the Privileges Committee.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is no point of order. We will have to begin the debate on scarcity conditions in the State.

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelagola).—It can wait for two more days. We will sit here day and night and see that the agenda is completed. Let this point be settled.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮಾ ಫೇಸೀ ಕೇಸ್ ಇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನಾನು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಕೂಡ ಹೇಳಿವೆ. The matter has already been disposed of. I have already stated that I would apply my mind.

Sri M. NAGAPPA.—Before applying your mind please give others an opportunity to speak.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—If there is any *prima facie* case, further proceedings will be there. Now very important subject for discussion is there. The Leader of the Opposition, Sri Sivappa will begin the debate on Scarcity conditions.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I wish to point out that it is a matter of privilege. I wish to point out what is stated on pages 69 of May's Parliamentary Practice :

> "Finally, because the parliamentary (b) privilege is always associated with the service of the House, it is limited to a period comprised by the duration of the session, together with a convenient and reasonable time, before and after the meetting of Parliament. This convenient and reasonable time has generally been taken to be forty days before and after a session of Parliament."

Since this incident has happened on 15th and 16th August, it can be said to be within the duration of the Session of the House. It may be construed that the session was in existence according to May's Parliamentary Practice. Regarding notice and other things raised by Sri Kanthi, I may bring to your kind attention page 378 wherein it is said :

> "Since then Members, when making complaints of alleged breach of privilege, have normally sought to make their case 'at the earliest opportunity',—that is, at this point in the proceedings on the day on which the alleged breach of privilege came to notice."

Therefore, it is the right of every member to raise this point of privilege at the earliest opportunity and before you come to a conclusion and give your ruling, you may please givean opportunity to all the members of the House to speak.

†Sri S. R. KANTHI.—The point at issue is whether the Chair have given permission to the Hon'ble Member to raise it. As already remarked, the Chair has not yet given the consent, what all the remarks that have been made by the Hon'ble Members on th e other side are only by way of preliminary statements. They are not covered under Rule 117 because under that rule, the Chair will ha ve to give consent and then the Hon'ble Member will have to raise it. Sir, you have also the discretion to allow the Member to make a short statement in respect of breach of privilege a preliminary remark. It seems you have allowed that sort of thing. Now you have to decide whether you want to give consent or not. That is a matter which has to b e considered by you. The Hon'ble Members on the other side are talking as if you have given consent, and as if this matter is to be referred to the Privileges Committee. Sir, that stage has not yet come.

Secondly, this side of the House is having a lot of handicap. The first handicap is that this side is not catching the eye of the Speaker, Apart from that, first you have to give your conse nt. The setting up of a Committee to consider whether there is breach o f privilege will arise afterwards.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—I rise to a point of order. Just now the Hon'ble Chair has observed that it would give its ruling on the matter of giving consent. But in fact as per rules 177, 178 and 179 a notice is required. Notice has been given. As per rule 180 the Hon'ble Chair has given permission to raise the point. Rule 180 reads as follows:

> "The Speaker, if he gives consent under rule 177 and holds that the matter proposed to be discussed is in order, shall, after the questions and before the list of business is entered upon, call the member concerned, who shall rise in his place and while asking for leave to raise the que stion of privilege make a short statement relevant thereto."

Accordingly, you have done it. It is now for the House to decide whether there is any breach of privilege or not, and whether it has to be referred to the committee constituted by this House, or not. Consent is nothing but permitting a member to raise the point.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—On several occasions the member has argued like this. Under rule 177 I allowed th e Member to raise it. Afterwards, I have come to the conclusion that it is not in order. You read rule 180.

Sri M. NAGAPPA.—I am referring to that rule only. As per rule 180, the Hon'ble Member has made a short statement on the floor of this House as the Hon'ble Chair has permitted him to raise th at point. The second point is that the Hon'ble Minister during his tour, defamed or insulted the Hon'ble Member, which amounts to a breach of privilege of the member, The Member has got fundamental right to represent his constituency, voters, etc., before the Government, before this House or

by any other means. Not only it is his right but it is the duty of the member. Also, it was the duty of the Hon'ble Minister, no sooner he undertakes a tour in a particular constituency, to give notice to the member of that particular constituency; and if there are any difficulties or grievances of the people of that constituency, the member should represent to the Hon'ble Minister.

Now, firstly, the Hon'ble Minister has not sent any such notice to the member and secondly, he has not cared to see whether the member was there. On the other hand he has insulted the member. It is not necessary that breach of privilege should be committed in the House only. Even if certain things happen outside the House that also amounts to breach of privileges. I will quote two instances, where punishment was awarded to members for sending letters of insult in reference to their conduct in the Parliament. It is not necessary that I must receive such letters only while sitting in the House. I might receive them even in my constituency. The sending of such letters itself amounts to an insult. Secondly, threatening to inflict loss for raising anything in the House; threatening that I will be put to death because I raised certain things in the House, these are all the actions that have not been committed in the House, but committed while discharging his duties as a member. Definitely, that constitutes breach of privileges. That is why, when the Hon'ble Minister was addressing a particular meeting mentioned that a particular M.L.A. is not properly representing his constituency or people; that amounts to an insult and therefore it constitutes a breach of privilege. I submit that there is a breach of privilege involved in this case and the Hon'ble Chair has no right to say that there is no breach of privilege. I therefore, humbly sumit that this matter of privilege be referred to the Committee of Privileges and after the receipt of report of that Committee, it is for the House to decide later on, whether any breach of privilege of the member is involved or not.

In this connection, I refer to the "Parliamentary practice and procedure" written by Sri M. N. Kaul and not only that, there are several other cases that have been referred in the Parliamentary Debates of 1963–on page 112 which pertain to similar matters.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The member will please send me those books.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ (ಸುರತ್ಕಲ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೆಜ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ ಸಲ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನನಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ರೈಸ್ ಮಾಡಿದೆ. ಆದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೂಲ್ಸ್ ಯಾವುದು ಹೇಳಿ ಎಂದು ಏಳು ದಿವಸ ಹಾಗೇ ಇಟ್ಟರು. ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವ ದಿವಸ ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೊರಗೆ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ "there is no privilege outside the House" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ನಂತರ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿ ಆಫ್ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಅಫೇರ್ಸ್‌ನಿಂದ ಒಂದು ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಬಂತು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಮೆಂಬರಾಗಲಿ, ಮತ್ತು ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಅತಿ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು, ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಂಕ್ಷನಿನಲ್ಲೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ)

ಗಳೆದು ಆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನಂದರ್ಶನ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಯ್ಯುವುದು ಬೇರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜ).—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ತಂದಿರುವ ಸೂಚನೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರಿಗೆ ನಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು. ಇನ್ನೂ ಅದು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಅಫೇರ್ಸ್‌ಗೆ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದೂ ಸಹ ಇದೆ. ಇದೇನು ಅವರ ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಅಲ್ಲ. ಇದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ನದಸ್ಯರಿಗೂ ನಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇವತ್ತು ಬಂದಿದೆ. Ministers are not only answerable to the people, but they are answerable to the Members of this House. They are subordinates to this House. The policy that is framed by this House has to be carried out by them. It is their duty to carry it out. Otherwise they will be considered incapable and we have power to dismiss them. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಬಾಲಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಾ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕರ್ತವ್ಯ ಇವರದು. ಒಂದುವೇಳೆ ಆ ರೀತಿ ಇವರು ನಡೆಯುದಿದ್ದರೆ ಇವರನ್ನು ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಶನಿವಾರದ ದಿವನ ಜಲದರ್ಶನಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೆಲವು ಗುಂಪು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಏನು ವಿಷಾದಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು ಅಂದರೆ, ಯಾವ ಆಸ್ತಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಜಾಗ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಆಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮಂರಾರು ಕಾಸಿನ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೂಡ ಬರುವ ನಂಭರ್ಭ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರು ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡಿದರೆ, ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಇರಲಿಕ್ಕೆ *** ಈ ನಭೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾನ, ಮರ್ಯಾದೆ ಬೇಡವೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ತಂದಿರುವ ಸೂಚನೆ ಇಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಇವರು ಕೊಲೆ ಮಾಡಬಾರದು. ನಾವು ಇರುವುದು ಇವತ್ತು ಒಂದೇ ದಿವನ. ನಾಳೆನಮ್ಮ ಕಂಠಿಯವರು ಆಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಸ್. ಶಿವಣ್ಣ.—On a Point of Order, Sir, ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರು ಮಂತ್ರಿಗಳು**** ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

(ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—****

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಫಾಲೊ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ನಭೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ನಭೆಯನ್ನು ನಡೆನುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಈ ನಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು ಉಳಿನಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ನದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ಕೇಳಿದರೆ ನರಿ. ಅದಿಲ್ಲದೆ 3-4 ಜನರು ಒಂದೇ ನಾರಿ ಎದ್ದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ರೂಲ್ಸನ್ನು ಗಮನಿನಬೇಕು. ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ನಭೆಯನ್ನು ನಡೆನುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

**** Indicates matter expunged as ordered by the Chair.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್ (ಬ್ಯಾಡಗಿ).—ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೂತರೆ ಏಳುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಎದ್ದರೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಿಂತೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಂಠಿಯವರು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡುವವರೆಗೂ ಎದ್ದು ನಿಂತೇ ಇದ್ದರು.

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು. 15 ಮತ್ತು 16ನೇ ತಾರೀಖು ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರು ಪ್ರವಾಸಮಾಡಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಪಪ್ರಚಾರಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಕೋಲಾರದ ಸ್ಥಳೀಯರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತಕ್ಷಣ ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದು ಬೇಕು ಬೇಕಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಿವಾಜಿಟ್ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಪ್ರಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿ ತಮಟೆ ಹೊಡಿಸಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಕರೆದು ಅಪಪ್ರಚಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಇವರ ಯಾವ ಒಂದು ಟೂರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಸಹ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ. ಇವರು ಟಿ.ಬಿ. ಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರು ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸದಸ್ಯರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಅವರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟೂರ್ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವಕೊಡುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಕೆಲವುಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಧ್ವಜವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಪಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈಗಲೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಭಕ್ತರನ್ನೇ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ ಟೋಪಿ ಭಕ್ತರನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಇದು ಕೇವಲ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವರನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಗುತ್ತಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಪ್ರವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇ ಗೆಲ್ಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರವಾಸ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಂದುವೇಳೆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕಾದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಪದವಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲಿ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಅವರ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ತಕರಾರು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಂತೆಲ್ಲಾ ಬಿಸಿ ಕಾವು ಏರುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಏಕೋಪ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ಮೊದಲು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

3-00 P.M.

Sri B. D. KALMANKAR (Aland).—I have a point of order. My point of order is that the question involved in the case of Hon'ble Sri Nanje Gowda is a question of the privilege of the Hon'ble Members of this House. If the Hon'ble Minister had gone in his private capacity as Congressman to that Constituency and had done something, we would not have objected to that. But he went there as a Minister in the State car. If tours are undertaken by the Ministers, they must give notice of them and send information about them to the Members of this Hon'ble House that they are visiting the constituency of the Members. This advance intimation is the privilege of the Hon'ble Members of this House; it is the unique privilege of the M.L.As. That is not the privilege of every ordinary man ; the Ministers are not bound to inform

(SRI B. D. KALMANKAR)

him. But they are bound to inform the Member of that particular Constituency they are visiting. By not informing that Hon'ble Member of the Constituency, namely, Sri Nanje Gowda, the Hon'ble Minister has not only committed dereliction of duty but also breach of privilege. Moreover, the Hon'ble Minister has taken along with him then a defeated Congress M.L.A. and was canvassing for him against a member of this House in order that the M.L.A. may be dishonoured in the eyes of the voters of his constituency. The Hon'ble Member Sri Kanthi was trying to make out that whatever was done outside the precincts of this House does not attract the provisions of the Rules. This is a very important point on which a considered ruling has to be given because this is not the first instance of the kind that has come to our notice. It has happend to another Hon'ble Member of this House; he has been manhandled by one present Deputy Minister in the Legislator's Home when he tried to enter his room. It is most unbecoming of an Hon'ble present Deputy Minister of this House to behave like that. Such instances are being heaped one after another.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is not a point of order.

Sri D. B. KALMANKAR.—This matter requires full-dress debate. It cannot be curtailed like that. It is an important and basic problem that we are facing in this House. There is breach of privilege and it may be considered in all seriousness.

Sri M. S. KRISHNAN (Malleswarm).—I have a point of order. I have been rising for the past half-an-hour. Unfortunately I could not catch your eye.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House will now adjourn and meet after half-an-hour.

The House rose at Five Minutes past Three of the Clock to re-assemble at Thirty-five Miuntes past Three of the Clock.

The House re-assembled at Forty Minutes past Three of the Clock.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Char]

Sri M. S. KRISHNAN.—Sir, I was on a point of order when the Speaker adjourned the House. Rule 180 was read by Hon'ble members. The position that has been taken by Hon'ble member Sri S. R. Kanthi is that consent has not been given in this regard. I would like to point out that if consent has not been given to Sri Nanje Gowda, naturally he would not have been allowed to make a statement. Now, a

statement has been made and the details of the incident have been told. Under these circumstances, it must be taken for granted that consent has been given by the Speaker. In this connection, another matter was brought to our notice and that is, this only amounts to defamation and it does not affect the work of the member in his constituency. I would like to point out that this does not amount to defamation. Defamation is only when something is spoken about a relative or about the personal affairs between the members. The allegation is, when voters and representatives of that constituency went and gave representation to the Hon'ble Minister Sri Lakkappa, instead of saying that he would consider or look into the matter, he has said : " what is the use of bringing representations ? You have elected useless man. " This was said before the person who is defeated in the recent election. So, it does not amount to defamation but it obstructs the work of Sri Nanje Gowda in his constituency. If this is allowed, every other member can go to any constituency and speak like this. I have personal experience but I have not brought it to the notice of the House. A number of Ministers have gone to my constituency and spoken against me. "When you have elected a person like that, why do you bring these representations to me ! " This is what they have said. My submission is, there is a *prima facie* case and either this matter is fully discussed in this House or it should be referred to the privileges Committee. These are the only two courses open to us now.

Sri S. R. KANTHI.—I raise a very fundamental point of order. The Hon'ble Minister Sri K. Lakkappa is a member of the Upper House and he is not a member of this House. He is a Minister and he can sit here for purpose of performing his duty as a Minister. When a member of a certain House allegdly makes a breach of privilege, that House is the authority and not this House.

Sri K. H. PATIL.—Sir, I refer to rule 180. The point that has arisen here is whether consent was given or not. The Hon'ble member was allowed to speak and he has already spoken in the Assembly.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have said that consent is not given. I have only allowed the member to raise it and I have heard him sufficiently and other members also. There is no use of raising the same point. I have also stated that I would give a considered ruling on this.

Sri K. H. PATIL.—If consent was not given the alternative was, he could have read his notice and the Speaker could have rejected. Now, having allowed him to come before the House and apprise the House of the situation, it is implied that consent was given, though it may not be actual consent.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That point was raised by Sri Nagappa and already disposed of.

Sri K. H. PATIL.—Sir, leave alone the privilege. These are all matters to be enquired into by the Privileges Committee. The entire House is in possession of the matter. The Hon'ble Chair can refer the matter to the Privileges Committee or take the leave of the House to discuss.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೆ. ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರು ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಂಜೇಗೌಡರು ಕೆಲವು ಅಪಾದನೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಅವರು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತಾಡಲು ಯಾವ ರೂಲಿನಂತೆ ಅವ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್ (ಮೂಡಬಿದರೆ).—ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡಲು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ರೂಲೇ ಇದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರಿವಿಲೇಜಸ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜು ಆಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಅದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಡದೆ ಇರುವ ಕೆಲವು ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡಲು ಬೇರೇ ರೂಲೇ ಇದೆ. ಇಲ್ಲ ಬಂದಿರುವುದು ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜು ಮೋಷನ್ನು. ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲ ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜು ರೈಜ್ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ಹೊಸ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಏನು ಮೋಷನ್ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬರೆದು ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರು ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾಷಣವನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇರೆ ಇಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರು ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಪಾದನೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರೂಲ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರ ಮೇರೆ ಯಾವ ಅಪಾದನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಿವಿಲೇಜು ಕಮಿಟಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಹೇಳುವಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಪಾದನೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಇಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳು ಇಲ್ಲ ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡಲು ಬೇರೆ ರೂಲು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿದೆ. ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡುವ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲ ಬಂದಿರುವುದು ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜು ಮೋಷನ್. ಪರ್ಸನಲ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಪರ್ಸನರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷ್ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ತಾವು ರೂಲ್ಸುಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರು ಏನಿದೆ ಅದನ್ನೇ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು. ಪರ್ಸನರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—He requested me to permit him to give a personal explanation. Apart from the privilege motion, he made some other remarks.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಇದು ಬೇರೆ ರೂಲನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. There is a separate rule. ನನ್ನ ಮೇರೆ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅದರಮೇರೆ ಮಾತನಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಪೆಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಪರ್ಸನರ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ರೂಲೇ ಇದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೂಲು ಅನುಸರಿಸಿಯೇ ಅವರು ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು Rules of Procedure should govern us. Hon'ble Minister wants to clarify. The hon. Member has only alleged what the Minister has told about him in his Constituency. He contended that it is a *prima facie* breach of privilege and it should therefore be referred to the Privileges Committee.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅವರು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆಡಿರತಕ್ಕ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಸೌಜನ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ—ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು.....

Sri K. H. RANGANATH.—There is a point of order. It should be decided first.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Apart from the allegations made in the privilege motion, he has made other remarks.

Sri K. H. RANGANATH.—A point of order is raised. Under what provisions of the Rules of Procedure, he has been allowed to make a personal explanation, is the point of order. Unless a ruling is given and it is disposed of, he should not be allowed to speak.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—What I have said is that I will have to look into the privilege motion. Apart from the allegations pertaining to that privilege issue, he made other allegations and sweeping remarks. That is why he requested me to permit him to make a personal explanation. What is there in it? I can allow it.

Sri K. H. RANGANATH.—Under the rules there is provision to make personal explanation. I know it. Supposing Sri Nanje Gowda has made some remarks in his capacity as a member of this House, then the question of offering an explanation would arise. But that is a different aspect. The point before the House is, a point of order is raised by Sri S. Gopala Gowda. That is, under what provision of the Rules of Procedure Sri K. Lakkappa, Minister for Public Works, has been allowed to make a personal explanation. So, unless that point is disposed of, he should not be allowed to speak.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have alrady disposed it of. He made some allegations other than the allegations made in the breach of privilege.

Sri K. H. RANGANATH.—May I submit that what Sri Nanje Gowda has written is not before this Houses?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Minister had come to me personally and I have given him permission to speak.

Sri K. H. RANGANATH.—Let us try to set up good precedents in this House. ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರ ಬಹುದೇ ಏನಾ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದೇ ತಿಳಿಯದಿದ್ದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಪಾದನೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಾವೇಕೆ ಈಗ ಊಹೆ ಮಾಡಬೇಕು!

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಅನಾವೃಷ್ಟಿಯ ನಿಮಿತ್ತ ದೇಶದಲೆಲ್ಲಾ ಹಾಹಾಕಾರವೆದ್ದಿದೆ; ಜನರೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದು ಜಠಿಲವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊನಲಾಗಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾಲವನ್ನು ನಾವೀಗ ಅದಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡದೆ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಎರೊಲ್ಲೇ ಬೈದರು, ಅಲ್ಲದ ನಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಈಗ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನುಮಾರು ಕಳೆದ 2 ಗಂಟೆಯಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜನತೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಕಂಗೆಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೇನು, ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಈಡೇರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಇಡೀ ದೇಶವೇ ಪ್ರಕೃತಿಯ ವಿರೋಧಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

4-00 P.M.

Sri S. SIVAPPA.—I would suggest one thing. In the earlier part of the day you had suggested that you were going to reserve your ruling and that if necessary you would hear this House again. Now I request you to reserve your ruling. If necessary, you can hear the House again on this question. At this stage if you allow personal explanations it will create further complications. So at this stage you may close this subject and reserve your ruling. If necessary, you can hear the House again.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have reserved my ruling.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಸಭೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದು ಗಹನವಾದ ವಿಷಯ, ಜನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯು, ಅದನ್ನು ಮಾಡದೇ, ಈ ಸಭೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಅನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು—ಕಾಲಹರಣ ಮಾಮುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ—ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅದಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರಿಗೂ, ಈ ಸದನದ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳು—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲ ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಸದಸ್ಯರ ಘನತೆ, ಗೌರವ, ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು ಏನು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಾವು ಈ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಎತ್ತುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರಿಗೆ ರೂಲ್ 177ರ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ರೂಲ್ 179 ರಲ್ಲಿ ಹೀಗಿದೆ:

"The right to raise a question of privilege shall be governed by the following conditions, namely:

(i) not more than one question shall be raised at the same sitting;

(ii) the question shall be restricted to a specific matter of recent occurrence;

(iii) the matter requires the intervention of the Assembly."

ತಾವು ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ಮರೆತರು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದಾದಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ವಿಶೇಷತಃ ಮಾನ್ಯ ಕಂಠಿಯವರು ಬಹುಶಃ ಇದೇ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ—ಏನು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಫಾಲೋ ಮಾಡಬೇಕು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಂತ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇ ಗೌಡರು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸೂಚನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ರೋಷವಾಗಿವೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೇ, ಬೇಡವೇ—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ; ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿವರವಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ನಾನು ಈ ಸೂಚನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ನನಗೆ ಈ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ನೋಡಿಲ್ಲವೇ? ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನೋಡದೇ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ! ಅಥವಾ ಪುನಃ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕ್ರಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಯೇ! ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯ ಕರಾಪಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಪೈಕಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರು ವಾದ ಮಾಡಲಿ, ಈ ಪ್ರಕರಣ ಸದಸ್ಯನ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೊಟಕು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವವರೂ ವಾದ ಮಾಡಲಿ. ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡೋಣ.

ಈಗ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ—ಹೋದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸದೆ—ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಪಹೇಳನವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ? ಈ ಸಭೆಯ ಒಳಗೆ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಕ್ಕು ರೋಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ! ಹೊರಗಡೆ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನೆಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇದೆಯೇ ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಅಂಶವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರ ಸಹಿತ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ—ನಾನಾದರೂ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ ಅದು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರೆ ಈ ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಗೌರವ, ಘನತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಗೌಣವಾಗಿ ಭಾವಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ರೂಲ್ 170 (2) ರ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ಅಡ್ಮಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ರೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆರೋ ಮಾಡಿದೆ ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮಾ ಫೇಸಿ ಕೇಸು ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ರೂಲಿಂಗ್ ರಿಸರ್ವ್ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ:

"A member may, with the consent of the Speaker, raise a question involving a breach of privilege either of a member, or of the Assembly or of a Committee thereof."

ತಾವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ರೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಪುನಃ ಇದು ಫೈನ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾವಾಗ ನೋಡುವುದು?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾರಾವಕಾಶ ಬೇಕು, I must also study and apply my mind.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಇವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಮೆರಿಟ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಕರಣ ನಡೆದಿದ್ದರೆ ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ರೋಪ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರಕರಣ, ಇದು ವಿಚಾರಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಸಭೆಯವರೇ ಇದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು ಅಥವಾ ಸಮಿತಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಒಪ್ಪಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ತಾವು ರೂಲ್ 82ರ ಪ್ರಕಾರ

> "Notwithstanding anything contained in these rules, the Speaker may refer any question of privilege to the Committee of Privileges for examination, investigation or report."

ಅಂತ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ಆ ರೀತಿಯಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದು. ತಾವು ಪುನಃ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರ ಭಯ ಏನೆಂದರೆ It is not in order so it is rejected ಅಂತ ಆಯಿತು ಅಂದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ತಮಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಇದು ಗಹನವಾದ ವಿಷಯ ಎಂದು. ಇಷ್ಟನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಒಪ್ಪುವುದಾದರೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಭೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಕಪ್ಪಗೌಡರು ಈಗ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಏನು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕರೆದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದು ನಿಜವೇ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನಾನು ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಅಲಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೂ ನನಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅಷ್ಟಾದರೂ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ನಿಜಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ಯಾರೋ ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

MOTION *Re*: SCARCITY CONDITIONS PREVAILING IN CERTAIN AREAS IN THE STATE

(Debate Contd.)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿಯನ್ನು ವಿವರಣೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ದೀರ್ಘವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. 1965 ರಿಂದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಹೋಗಿ ಜನ ಬೇಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳು ಕಳೆದು ಇಂದು ಸೆಪ್ಟಂಬರಿನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೋಗಿ ಕೆರೆಗಳು ಒಣಗಿ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬೆಂಕಿಯ ಜ್ವಾಲೆಯು ಎದ್ದು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿದೆ. 3 ವರ್ಷದಿಂದ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲೂ ಅದು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಕ್ಷಾಮವಿದೆಯೆಂದು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಾರಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು, ಈಗಲೇ ಒಂದು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕಮಿಷನ್ ರಚಿಸಬೇಕು, ಒಬ್ಬ ಕಮೀಷನರನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಅತಿ ಜರೂರಾಗಿ, ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಈಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 174 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 100 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲ; ಕಳೆದ 3 ವರ್ಷ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೈತರು, ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ದವಸಧಾನ್ಯ ಮುಂತಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾರಿದ್ದಾರೆ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಮಾರಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಂಡತಿಯ ಒಡವೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಕ್ಷಾಮವಿದ್ದಾಗ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲೂ ಸಾಲವೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾಂಗಲ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಮಾರಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮರೆತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇದೆ. ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಈಗಲೇ ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನುಳಿದಿರುವುದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಜನರಿಲ್ಲ. ದನಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಹೋದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಮತ್ತು ನೀರು ದೊರೆಯುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಳ್ಳುವವರಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಭಯಂಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಈ ಘೋರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆದುರಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅತಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ 6 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ, ಆ ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲಿ ನಹಸ್ರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಘೋರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಆ ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ 760 ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಕೆಲಸ. ಇಂದು ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ; ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದುವರೆ ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ. ಆದರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮಂದಿಗೆ ಸರಕಾರ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಮಾರು 20 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ನನ್ನ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಇಂದು 100 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ಜನರು ಕ್ಷಾಮದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೂ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು. ಆದರೂ ಕೂಡ 50 ಲಕ್ಷ ಜನರು ಇಂದು ದಾರಿದ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಸರಕಾರದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆದುರಿಸಿ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ 50 ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗಾದರೂ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಪ್ರಥಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ದಿನಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆದುರಿಸಲು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದಿರಬಹುದು. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ 10-15 ಲಕ್ಷ ಕೊಚ್ಚರೆ ಅದು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರು ಹಾಕಿದಂತಾಗಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರ ಕೆಲಸ ನೀಡಿ ಕೂಲಿಗಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ಆಹಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಹೊತ್ತಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿದರೆ ಜನರು ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜನರು ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ದಿನಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರ ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನರು ಬದುಕಿರಬೇಕಾದರೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಲೇಬೇಕು. ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನಾದರೂ ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಾನು ಅತಿ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಕೂಡ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅನೇಕ ಜನ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಖಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಶಕ್ತಿ ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದೆಯೇ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಸಾಧನೆ ಇದೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

> "I have also heard that some middlemen are coming to appear in order to make illegitimate profit out of these works."

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಹಳ ಆರ್ಥಗರ್ಭಿತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬರಲಿ, ಯಾವುದೇ ಬರಲಿ, ಈ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ವರ್ಗ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಕ್ಷಾಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯನ ಹಸಿವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ರೆಡ್‌ಟೇಪಿನಂ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದಿನಚರಿ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಗುಂಪು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿದೆ, ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಜನ. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೇ ಆಗಲೀ ಕೆಲಸವನ್ನು ನರಾಗವಾಗಿ, ನೇರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲವು ಜನ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಶಪಿಸಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ, ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದರೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕು, ದಿನಚರಿಯ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕಬೇಡಿ ಎಂದು. ಇಂಥ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನನಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಗದಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ, ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಿಗೋಸ್ಕರ ನಾವು ಕೊಡುವ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು, ದಯವಿಟ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮುಖೇನ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ನೊಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಕಾಗದವಲ್ಲ. ಇದು ಅಕ್ಷರಶಃ ನಿಜ. ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೇ ಹೋಗಿ, ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗೇ ಹೋಗಿ, ಇವೊತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸ. ದೇಶವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕೆಲಸ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿದೆ. ಅವರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಈ ಮನೋಭಾವ ಏನಿದೆ, ಅದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉಪಯೋವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷವಲ್ಲ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ದೇಶಲ್ಲರುವ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕ್ಷಾಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಏನು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನಿಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯ ಮಂಜೂರಾತಿ ಪಡೆಯುತ್ತೀರಿ ಆ ಹಣ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಬಡ ರೈತನಿಗೆ, ಬಡ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಗೆ ಹೋದರೆ ಸಂತೋಷವೇ ಹೊರತು, ಅದಿಲ್ಲದೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಯೂ ಏನೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಈಗತಾನೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು, ಹೇಳಿದರು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಪೊಲದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ನಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಗುವ ಮಾತಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಆಗಲೀ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಹೊರತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ. ನೀವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಪಾಪದ ಕೆಲಸ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ (ಕಾಪು).—ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ವೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ಕಳಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗ ಇರುವ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕೋಡ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬರೆದದ್ದು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲರುವ ಜನರನ್ನು ಸಾಕತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಅವರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅಂದಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅಂದಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ, ಯಾರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ರಕ್ತವನ್ನು ಹರಿಸಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದರು ಅಂಥ

ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಬರೆದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷ ದುರ್ಭಿಕ್ಷವಾಗಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಬಂದಿದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮವಿದೆ ಎಂದು ಸಾರುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ವರ್ಷ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಎರಡನೇ ವರ್ಷ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಎಂದು ಸಾರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಿದ್ದಿರುವ ಮಳೆಯು ನರಾನರಿಯನ್ನು ನೋಡುವಾಗ, ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಾಯಿತು ಎಂದು ನೋಡುವಾಗ, ನಭೆಯ ಮುಂದೆ 1965-66, 1966-67 1967-68, ಈ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನರಾನರಿ ಕಾಲು ಭಾಗ ಕೂಡ ಮಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಇದ್ದು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷವೂ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಘೋರ ಕ್ಷಾಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಸಾರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಕೂಡ ತರತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕು. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಂದಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇನು, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಗುರಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಂಕಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೇವಲ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೇ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರು ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬಹುದು ? ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಸಿವಿನಿಂದ ಜನ ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮೀಷನ್ ಮುಂದೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಗಳಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇದರಿಂದ ಕೂಡ ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲದೆ ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಎನ್ನುವ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಎಷ್ಟು ಜನ ಹಸಿವಿನಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತೇ ? ಏನೋ ಒಂದು ಸರಾನರಿ ಮರಾಮಿ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರೇ ಹೊರತು ಖಡಾಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಲೆಕ್ಕ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿದೆಯೇ ? ರೆವೆನ್ಯೂ ಇರಾಖೆಯ ತಹಸೀಲ್ದಾರರು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರುಗಳು ಇವರೆಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ? ನಾನು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನುಲಭವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಅಭಾವ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದೆ.

ನಭಾಪತಿಯವರೇ, ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಆಥವಾ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಹೊಚ್ಚೆಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಜನ ನರಳುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮನೋಭಾವವೇನಿರಬೇಕು ? ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟರು. ಅದೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡಿ 5 ಜನ ಸ್ವೇಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾನೂನನ್ನು ಕೂಡ ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಜನತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬುತ್ತದೆ ? ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು, ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದರ ಬದಲು ಹಣವನ್ನು ನಿಮಗಾಗಿ, ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೇಡಿಕೆ ಮೂಲಕ ಈ ನಭೆಯ ಮುಂದೆ ಕೇಳತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಅಪಹಾಸ್ಯವಾದ ಕ್ರಮ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮನೆ ಕೊಟ್ಟು, ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದು ಅಥವಾ ಬಿಡತಕ್ಕದು ನಭೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕನಾಗಿರುವಾಗ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದುರ್ಭಿಕ್ಷ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ, ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ನಭೆ ಅಂಗೀಕಾರ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಅದರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ದಿವಸ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಗಂಜಿ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷ ನನಗೆ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಭಾಪತಿಗಳ ಮೂಲಕ ನಾನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

4–30 P.M.

ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಇವತ್ತು ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ದುರ್ಭರವಾದ ಹಾಗೂ ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ದೇಶದ ಜನತೆಯನ್ನು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಳೆ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ದೂಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದು ದೈವ ನಿಯಾಮಿಕವಾದುದು. ಸುಮಾರು 22 ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಡೀ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಪೌಸ್ಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಈಗಿನ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಆಕಾಶವನ್ನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೋ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ತಡೆದು ಜನಗಳಿಗೆ ಕೂಡದೆ ವ್ಯರ್ಥ ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವಾಗ್ಗೆ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರಿಂದಲೇ ಈಗ ನಮ್ಮ ಜನ ನೀರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಡ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಇಡೀ ದೇಶದ ಜನ ಆ ನೀರನ್ನು ಈಗಲೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನೀವು ಕಟ್ಟುವಂಥ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಕೆಲಸವೇನೂ ಆಗಲಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ನೀರಿಲ್ಲದೆಯೇ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಲಿ ಅವರು ಇವತ್ತು ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನನ್ನಿಂದ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಶಂಖು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಇರಬಹುದು. ಹಿಂದಿನ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹೇಮಾವತಿಗೆ ಆಸ್ತಿಭಾರ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಬಂದರು. ಇವರೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ಆ ರೀತಿ ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಆಸ್ತಿಭಾರಶಿಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ತಮಗೂ ಆಹ್ವಾನ ಪತ್ರಿಕೆ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಒಂದು ಕೆಲಸದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಆಸ್ತಿಭಾರ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಹೇಮಾವತಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಆಸ್ತಿಭಾರ ಶಿಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು, ಅಲ್ಲಗೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ 4–5 ಸಾರಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದೂ ಕೇಳಿದೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಗುದ್ದಲಿ ಪೂಜೆಗೆ, ಬಾಗಿಲು ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ, ಕಟಿಕೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ—ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿ ಅವರು ಅಲ್ಲಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿದ ಹಾಗೆ ಇವರೂ ಒಂದು ಕಲ್ಲು ಹಾಕಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇರಲಿ. ಸಂತೋಷ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನವಾರಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದರೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಲೀ, ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಲೀ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಚಾನಲ್ಸ್ ಏನಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಸರ್ವೇ ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಈಗ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಬರೀ ಆಸ್ತಿಭಾರ ಹಾಕಿದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೂ ಕಾಲುವೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಕೂಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಬರುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಕಾಲುವೆಯನ್ನೂ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ

ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ರಿಯಾಯತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ರಾಯದುರ್ಗದವರೆಗೆ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಅನೇಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಾಧನ ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿ ಏನಿದೆ, ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಭಾರತ ಸೇವಾ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಭಾರತ ಸೇವಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೇ ಇದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಂರಿಯವರೇ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 90 ರಷ್ಟು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಏನಿವೆ ಅವಕ್ಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಲ್ಲಿ ವೈಮನಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೋಸ್ಕರ ಇಂತಹ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಇವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಕೆಲಸವಾದರೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೆರೆಯ ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಬಾವಿ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಹ ಆಗುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಇರಬೇಕು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಜನಗಳು ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತೆರೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಒಂದು ಹೋಬಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆದರೆ ನಿರ್ಗತಿಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರೇ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಸೇದುವ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರಿಲ್ಲ. ಒಣಗಿಹೋಗಿವೆ. ಈಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆಳ ಮಾಡುವ ಹೊಸ ಯಂತ್ರಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾವಿಯಂತೆ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ 2-3 ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ಬಾವಿಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆಗ ಜನರು ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀರು ಸಿಗುವುದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನೇರವಾಗಿ ದನಗಳ ಮೇವನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಕೆಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಈ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕೂಡಲೇ ಇಡೀ ದೇಶದ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸಾರಿ ಎಲ್ಲಾ ತುರ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕಮಿಷನ್ನನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರದ ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕಮಿಷನ್ನನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ (ಗೋಕಾಕ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಉತ್ತರದ ಬೆಳಗಾಂ, ಬಿಜಾಪುರ ದಂಡೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕೋರಾರದವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 16 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಷ್ಟು ಭಾಗ ಅತ್ಯಂತ ದಾರುಣವಾದ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಯಾಗಿ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಮಳೆ ಏನೂ ಬರುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ತಂಪು ಹವೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಳೆ ಬರುವ ಲಕ್ಷಣ ಕೂಡ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಅತ್ಯಂತ ಭೀಕರವಾದ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಹಾಹಾಕಾರ, ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ, ತಿನ್ನಲು ಆಹಾರವಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ಅಂತೂ ಬಹಳ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಬರಗಾಲ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ದಿವಸ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲ. ಊರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲೂ ಕೂಡ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರು ದಿವಸವನ್ನು ಕಳೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬರಗಾಲವು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬಂದು, ಇದರ ಅನುಭವವನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚೆಗಾವಿ)

ನಾವು ಗುಣುಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಜೀವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯ 1943 ದುರಂತವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಇದರ ನೈಜ ಚಿತ್ರವು ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರುವಾಗ ನಾವು ಇದರಿಂದ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಲಿತ ಪಾಠವೇನು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದನಂತರ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೇಳುವಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾವು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನೋಡಿದರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೂ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂದು ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವರದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಶನಲ್ ಕಾನ್ಸಿರ್ವ್ಸ್ ಆಫ್ ಅಪ್ಲೈಡ್ ಇಕಾನಾಮಿಕ್ ರಿಸರ್ಚ್, ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ಸರ್ವೆಗಳಿಂದ ಈರೀತಿ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. Ten million of the rural population earn on daily average 27 paise or an annual income of Rs. 90 only. ಸಾಧಾರಣ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 25 ಪೈಸೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತಹ ಜನ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಳೆದ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ದೇಶದ ಉತ್ಪನ್ನ ಏರುಪೇರಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಬಡವರು ಅಧೋಗತಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. The share of income in income of the top 5 per cent of the house-hold went up from 14 per cent in 1952-53 to 20.4 per cent in 1962 and that of the bottom 20 per cent declines from 7.5 per cent to 6.4 per cent. ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಮೇಲಿನವರು ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಕೆಳಗಿನವರು, ಕೆಳಗಡೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯದ ವಿಚಾರ ಕೂಡ ಇದೆ. 1961 ಪರ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಾ 16.4 ಔನ್ಸು ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು, ಈಗ 15.7 ಆಗಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಕೆಳಗಡೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ, 250 ಮಿಲಿಯ ಜನರು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಡರ್ ನ್ಯೂಶ್ಡ್ ಆಥವಾ ಮಾಲ್‌ನರಿಶ್ಡ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. 25 ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಊಟ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬಹುದು. ಸಾಧಾರಣ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ 23 ಕೆಲೊರಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇನ್ನು 5 ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಏನೂ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಗುರಿ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ದೇಶವು ಬರಗಾಲವನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿದೆ. ನಾವು ಕೆಲವು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ನಾವು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಹಂಚುವಾಗಲೂ ಅಲ್ಲಿಯು ಅನೇಕ ತರದ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರವು ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಾಲ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ತರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಇಂಥ ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ದಂಡಿಸುವವರೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ. ರೈತನು ಕಷ್ಟದಂತಹ ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹೆಗ್ಗಣಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಇಂಥ ದಾರುಣವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿವೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಗೋಕಾಕ್ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಆರೋಪಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರಿಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆದು ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೇ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಯಾರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಕೂತರೆ, ಅನೇಕ ಕಡೆ ಇವರು ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಫ್ ಕೂಡ ಇಡೀ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳವಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 5-6 ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಎರಡನೆಯದು, ಈ ಟಿ.ಡಿ.ಬಿ. ವಿಚಾರ. ಇಂದು ಅನೇಕ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಸರಿಯಾದ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವು ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಆಫೀಸರ್ ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಇರುವವರು ಅಸಮರ್ಥರು, ಅನುಭವವಿಲ್ಲದವರು, ಮತ್ತು ಅವ್ಯವಹಾರ ಜನರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ 'ನಾವು ಈ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ನೀವು ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು. ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಇದನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ? ಜನರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕುವವರು ಯಾರು ? ಅಂಥ ಇನ್‌ಎಫಿಷಿಯಂಟ್ ಜನರು ಅಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಅಂಥವರನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದು, ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥರಾದಂತಹ, ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲಪೀಡಿತ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ತರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಗೋಕಾಕದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ದಾರುಣವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಟಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಥವಾದ ಬಾಡಿ ಆದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಮರ್ಥರು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಟಿ.ಡಿ.ಬಿ. ಮತ್ತು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಬಿಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀಗುವಂಥ ಸಂಸ್ಥೆ ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾಮಗಾರಿ ವಿಷಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಘಟಪ್ರಭಾ ಬಲದಂಡೆ ಧಾನರ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಈ ಮಾತನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಿಡಕಲ್ ಡ್ಯಾಮ್ ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಡ್ಯಾಂ ನೆಲವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಆ ಡ್ಯಾಂ 1971ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಆಗಬಹುದು. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಬಲದಂಡೆ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಟನರ್ ಹೊಡೆಯಬಹುದು. ಅದು ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವಂಥ ಕೆಲಸವಲ್ಲ.

Sri K. H. PATIL.—The Hon'ble Chief Minister was so much enthusiastic to say that it is a very important matter. Though so many Ministers are there, unfortunately, none of the Cabinet Ministers is taking interest to take notes of what we say. Please get them physically present here.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ.—ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಕ್ಕಾದರೂ ನೀರು ಕೊಡಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಬರಗಾಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದಾಗ, ಈಗಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕಡೆಗೆ ಮತ್ತು ಆಗಿನ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರಲ್ಲಿ ಗೋಕಾಕ್ ಮಿಲ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡುವ ನೀರನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅವರಿಗೆ ಶರಾವತಿ ಪವರ್ ಕೊಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನಗಳಿಗೆ ಆ ನೀರನ್ನು ನೀರಾವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಉಪಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ 17 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ 8 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗೋಧಿ, ಕಡಲೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದವು. ಈ ವರ್ಷವೂ ಆ ತರಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು. ಅದರಿಂದಾಗಿ ಮುಂದೆಯೂ ಗೋಕಾಕ್‌ನಲ್ಲರುವ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಮತ್ತು ಶರಾವತಿಯಿಂದ ಪವರ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹನಿಯನ್ನೂ ಇರ್ರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಕೊಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ದಿನಗಳು ಕೆಲವುಮಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಬಿ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಯಾವ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ನೀರು ಇದೆ, ಅಂತಹ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪ್ರಿಯಾರಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರಲಿ, ಹೊಳೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇರಲಿ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಿಯಾರಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಈ ತರಹ ಮಾಡುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚೆಗಾವಿ)

ಅದಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜಿನವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲಸ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಮಾನ್ಯರಾಚಯ್ಯನವರು ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಿಂದಲೇ ತೆಗೆಸಿ ಜನಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಹೀರುಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಸಿನ್ಸ್ಚಂನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ಈ ತರಹ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಬಂಡಿಂಗ್ ಅಥವಾ ಒಡ್ಡು ಹಾಕುವ ಯೋಜನೆ. ಇವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬಹುದು. ಬಂಡಿಂಗ್ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಂಥ ಮಳೆ ನೀರು ಹರಿದುಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಮಣ್ಣು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹೋಗದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಬಂಡಿಂಗ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕೆರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 2 ಪರ್ಸೆಂಟೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾದ ರಿಪೇರಿ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾದರೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕು, ಒಂದು ಕೆರೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಪೂರೈಸಲು 3-4 ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ಕೋರೇಷನ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಥೋರಣೆ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಕೊಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಯಾವ ಕೆರೆಯೂ ಆಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಇಂಜಿನೀಯರರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿದೆ. ಪರ್ಕೊರೇಷನ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಆಗಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ಅದರ ಕೆಳಗಿರುವ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಒದಗಿ, ಅದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಜನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪರ್ಕೋರೇಷನ್-ಕಂ-ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ಸ್‌ನಂತಹ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗಾಗಲೆ, ಹೊಳೆಗಳಿಗಾಗಲು ಬ್ರಿಡ್ಜನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಕಂ ಪಿಕಪ್‌ನಿಂದ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹಿಡಿದು, ಅದನ್ನು ಡೈವರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ನೀರಾವರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬೋರಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ ವಿಷಯ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಲ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬೋರಿಂಗ್ ಮಿಷನ್ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಬೋರಿಂಗ್ ಮಿಷನ್ ತರಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಒದಗಿಸಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಮಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ರಾಕ್ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತನಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅನೇಕ ಕಡೆ ರೈತನಿಗೆ ಸಾಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ವತನುವಾರ ಜಮೀನುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ರೈತಾಪಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ, ಅದರಂತೆ, ಈ ಜಮೀನಿಗೂ ಸಾಲ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ತರಹ ತೊಂದರೆಯೂ ಇರಬಾರದು.

ಇನ್ನು ಅಭಾವದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಡೋರ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಎಲ್ಲಿ ಅನಾಥರು, ನಿರ್ಗತಿಕರು ಇದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಈ ತುಟ್ಟಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಊಟ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ದಾನಧರ್ಮ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಲ್ಲೇ ಬಿದ್ದು ಸಾಯುವುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಒಬ್ಬರು ಉಪವಾಸದಿಂದ ಸತ್ತರೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೋರಾಕಾಲ ಏಳುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಿನಿಂದಲೇ ಅಂತಹ ಜನರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ½ ಅಂಶವನ್ನು ಕಟ್ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದುರ್ವ್ಯಾಪಾರದ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಯಾವ ತರಹ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದು ಕ್ಯೂಬಿಕ್ ಮಾಟರಿಗೆ ರೂ. 1-31 ಪೈಸೆಯಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹುಕುಂ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಜನೀಯರ್ಸ್, ಆಫೀಸರ್ಸ್ ರೆಕ್ಕ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾಮೂಲು ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಹಾರ್ಡ್‌ರಾಕ್ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೆ ಹುಕುಂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನರಿಯಾಗಿ ಕುರಾಸೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರುವುದರೊಳಗೆ ಬಡವನ ಜೀವ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಕಟ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕು. ಮೊದಲೇ ತುಟ್ಟಿ. ಇದ್ದುದನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ತುತ್ತು ಕೂಳೂ ನಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಲ್ಲಿರುವಾಗ ಎರಡನೆಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಭಾಗಗಳು ಕಟ್ ಆಗಿರುವಾಗ ಈ ತರಹ ಪೂರ್ತ ಪಗಾರು ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳ್ಳದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಮೇರೆ ಕಲ್ಲು ಹೇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏರ್ಪಾ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಡವರು ಆದಷ್ಟು ಬರಗಾಲದಿಂದ ಪಾರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಿಸಿರುವಂತಹ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಇವೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸತತವಾಗಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಮಳೆಯೂ ಕೂಡ ಮುನಿಸುಕೊಂಡಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಕಟ್ಟಿದರು. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ನೀರು ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡದೆ, ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೀರು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಇವೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿ, ಹಾಗೂ ಉಸುಗು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರನ್ನು ತಂದಿಲ್ಲ, ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಪ್ಪು ಭೂಮಿಗೆ, ಒಂದು ಮಳೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಆಯಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನೀರು ಬೇಕಾದ ಜನಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡದೆ ಬೇಡವಾಗಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತರಹ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ 25 ಭಾಗ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಿದ್ದರೆ 75 ಭಾಗ ಜನರು, ಬಡವರಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಅವರು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಪ್ಪೊತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಇಪ್ಪೊತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ ದೇವರೂ ಕೂಡ ಮುನಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯ. ನಿನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ರೆಡ್ ಟೇಪಿಜಮ್ ವಿಚಾರ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೆಟ್ ಕಂಡೀಷನ್ನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವರದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರೆಡ್ ಟೇಪಿಸಮ್ ಶುರುವಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನಾನು ಇಡೀ ಈ ವರದಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇವೆ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಇವು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನಗಳ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ 10 ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಪೈಕಿ 7 ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು. ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ ಉಪಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇವ್ವರೂ ಸಹ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಕೆನಾಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ತುಂಗಭದ್ರಾ ಆಯಕಟ್ಟನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 5,80,000 ಎಕರೆ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ಜಮೀನಿನ ಪೈಕಿ 1 ಅಥವಾ 1½ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿಯಾಗಿದೆ, ಡೆವಲಪ್ ಆಗಿದೆ. ಉಳಿದ ನೀರಿನಿಂದ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಜಮೀನ್ನೂ ಡೆವಲಪ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ವ್ಯಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲಿಂಗ್‌ಸುಗೂರ್, ಕುಷ್ಟಗಿ, ಯಲಬುರ್ಗಿ, ದೇವದುರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀರ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೈವೇ ರಾಬರೀಸ್ ಕೂಡ ನಡೆದಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸದೇ ಇರುವುದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ. ಈಗಾಗಲೇ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ರೆಡ್ ಚೀಪಿಜಂ ಶುರು ಆಯಿತು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಟ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ದರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ 43½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ 32½ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಮಾತ್ರ 13·14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ 17·13 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ 3ನೇ ಜಿಲ್ಲೆ. ಈ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ 14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ ವಿಜಾಪುರ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದಂತಹ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಗುಲಬರ್ಗಾ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ 13½–1· ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀವು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ವ್ಯಾಜೆಕ್ಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು. ರಾಯಚೂರಿನಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ 5,767 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರಿಗೇಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. 2,460 ಹೆಕ್ಟಾರ್ ಜಮೀನು ಬಾವಿಗಳಿಂದ ಇರಿಗೇಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 12 ಸಾವಿರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 2 ಸಾವಿರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಇವೆ. ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ. ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೊಡಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೊಡಿ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಕೊಡಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ರಾಯಚೂರು ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಯಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ ನಮಗಿಂತ ಅವು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 12 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟಾರ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ ಕೆಳಗಡೆ ಇರಿಗೇಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. 18 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟಾರ್ ಜಮೀನು ಬಾವಿಯಿಂದ ಇರಿಗೇಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕುಷ್ಟಗಿ, ಯಲಬುರ್ಗಿ, ದೇವದುರ್ಗ, ಲಿಂಗ್‌ಸುಗೂರ್ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಈ 5 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಬಹಳ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಅಲ್ಲ ಕೆಂಪು ಭೂಮಿ, ಉಸುಗು ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ, ಯಾವ ತರದ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ನಾನು ಕಾರಿನಲ್ಲ ಹೋಗುತ್ತಾ ನೋಡಿದೆ. 64–65 ಮೈಲು ಬಂಡಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಂಡಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಸಾಯಿರ್ ಇದೆ. ದೇವದುರ್ಗ, ಯಲಬುರ್ಗಿ, ಕುಷ್ಟಗಿ, ಲಿಂಗ್‌ಸುಗೂರ್, ರಾಯಚೂರು ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲ ಕೆಂಪು ಸಾಯಿರ್ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಂಡಿಂಗ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಬಂಡಿಂಗ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಪಕ್ಷಪಾತ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದೆ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಬರಗಾಲ ಪೀಡಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? .

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರೀ ರಾಯಚೂರುಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಮಾತ್ರ ಬರಗಾಲ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬರಗಾಲ ನಮ್ಮ ತಾತ ಮುತ್ತಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಅದನ್ನು

ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 12 ಸಾವಿರ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರು ಆ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಅನಾಲಜಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈಗ ನಾನು ದಪ್ಪನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಅವರು ತೆಳುವಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಕುಳ್ಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನನ್ನಹಾಗೆ ದಪ್ಪನಾಗಿ ಆಗುವವರೆಗೂ ನಾನು ಉಪವಾಸ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ನನ್ನಹಾಗೆ ದಪ್ಪನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿರುವುದೇ ಹೀಗೆ, ಅವರು ಹುಟ್ಟಿರುವುದೇ ಹಾಗೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗಾದೆಇದೆ. 'ರಾಮು ರಾಮು ಹೊಟ್ಟೆ ದುಬ್ಬಣ್ಣ ಕೈ ಕಾಲು ಸಣ್ಣ' ಎಂದು ಹೇಳುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳು ಹಾಗೂ ಬರಗಾಲದ ಕೆಲಸಗಳು ಬೇಕೋ ಅಲ್ಲ ಆಗದೇ ಎಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವ ಭಾಗಗಳ ಜನರು ಉಪವಾಸ ಇರಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಅರ್ಥವೇ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಅವಾರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತೆ. ಇಲ್ಲ ಬರಗಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಬರಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ನುಮಾರು ಎರಡು ವ್ಯಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಬರಗಾಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗದಲ್ಲೂ ಬರಗಾಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರಕಾರ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆ ಇಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಹಣಕೊಟ್ಟು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಬರಗಾಲದ ಕೆಲಸಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡುವಾಗ ಸರಕಾರ ಕೊಡುವ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೂಲತಃ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೇನೆ ನಾವು ಇಷ್ಟು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಣೆಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ, ಇಷ್ಟು ಸರೋವರಿಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಇಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವುದೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬರಗಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೇನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಇಲ್ಲ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಸರಕಾರ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ತುಂಗಭದ್ರಾ ವ್ಯಾಜಕ್ಟ್‌ನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಕಾಲುವೆಯ ಎಡ ಭಾಗಕ್ಕಿರುವ ಚಂದ್ರಬಂಡಾ ಹಾಗೂ ಎಡಗೆರಾ ಇದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯೇ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲೂ ನೀರೇ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಜನವರಿ ಹಾಗೂ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ಅವರಿಗೇನೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲೂ ಷೋರಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗದ ಜನರು ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು ಜನವರಿ ಹಾಗೂ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಬೀಗ ಹಾಕಿ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲ ಬೇಕಾದರೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಯ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಜೋಲಬಂಡದ ಕಾಲುವೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲ ಸುಮಾರು ಐದಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಇವೆ. ಆ ಗ್ರಾಮದ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಹಳೆಯ ಬಿಚ್ಚಾಲೆ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ರಾಜಲ ಬಂಡ ಮೇನ್‌ಕೆನಾಲಿಂದ ನೀರು ಕೊಡಲು ಕೇಳಿದರೂ, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಯ ಜನರಿಗೆ ಬಹು ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ತು ಯಾವ ಪರಿಹಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ಕೇಳಿದರೂ ನಮಗೆ ತುಂಗಭದ್ರಾ ವ್ಯಾಜಕ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ಇಲ್ಲನ ಜನಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲನ ಯರಗೇರಾ ಹೋಬಳಿ 40 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಕಾಲುವೆಯಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಸಹಾ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ)

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಲೂ ಮುಂದೆ ನೀರು ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸಿಗುತ್ತೊ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವೂ ಇದೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ 40 ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನಕ್ಕೆ ಎರಗೆರ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರಬಂಡ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನಾಕಪ್ಪು ನೀರು ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ರಾಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಇಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಸುಮಾರು 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಬಾವಿಗಳನ್ನ ಇಲ್ಲಿ ತೆಗೆಸಿಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸರಕಾರ ನಮ್ಮ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಈಗ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟು ಬ್ಯಾಂಕು ಮೂಲಕ ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರಿಗೆ ಜೋಳ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಜೋಳವನ್ನು 52 ರೂ. ನಂತೆ ರೇಟು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ದರದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜನಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರಕಾರದವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲದ ಸ್ಥಿತಿ ಬರುವುದಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನೂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಬಡ್ಜೆಟೆಡ್ ವರ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಕನಿಷ್ಟ ಪಕ್ಷ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಬೇಗ ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಲಿಂಗಸೂಗೂರು ಹಾಗು ದೇವದುರ್ಗ ಈ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ ಈ ಹಣವನ್ನಾದರೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಬಲದಂಡರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಲಿಂಗಸೂಗೂರು ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಗಗಳ ಜನಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಅನುಕೂಲಗಳು ದೊರೆತು ಇಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮನವಿಯಲ್ಲೂ ತಿಳಿಸರಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳೇ ಕೆನಾಲ್ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರಿನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಾಲುವೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಾಜೋಲಬಂಡ ಕಾಲುವೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಣೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಕೆಳಗಿರುವ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದು ಸಾಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಿಲ್ಟ್ ಅಪ್ ಆಗಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀರು ಬಾರದಂತಾಗಿದೆ. ಇಪ್ಪೆತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಇಲ್ಲಿರುವ ಇಂಜನೀಯರುಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಹಳೆಯ ಕೆನಾಲ್ ಇತ್ತು ಈಗ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದು ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್‌ಗಳು ಕೂಡ ಇವೆ. ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಸುಮಾರು ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತರಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೋ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ರಾಜಲಬಂಡೆ ಈ ಕಾಲುವೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇದರಿಂದ ನೀರು ಬಾರದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಸರಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಜೋಲಬಂಡ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದರಿಂದ ಆಂಧ್ರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಜನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೇನಾದರೂ ಒಂದು (Escape) Channel ಕಟ್ಟಿ ನೀರು ಸರಿಯಾಗಿ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂತಹವರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ರೋಡುಗಳು ಹಾಗೂ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು, ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಸಾವಿರಾರು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಅವು ಅಲ್ಲಗೆ ಬೇಗನೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 125 ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡ

ಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದಿಂದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ನೀತಿ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಆಯಾ ಊರಿನಲ್ಲಿರುವ ರ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಈಗ ಪುನಃ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 150 ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ರ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಪುನಃ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮತ್ತಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ 30-40 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರುವ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದರಿಂದ ಪುನಃ ಈ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ರ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಯಾವಾಗ ಮೊದಲು ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೋ ಅಂತಹ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬೇಗನೆ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಈಚೆಗೆ ರ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಮುಖೇನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬರುವ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ನಮ್ಮ ತಂಗಭದ್ರ ಎಡದಂಡೆ ಎಂದರೆ ಚಂದ್ರಬಂಡೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ನಲವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ನೀರು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಡೆಗೆ ತೀವ್ರಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ಕೆಲಸಗಳು ಹಾಗೂ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿವೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮುಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕತ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಾಮಳೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಸುಮಾರು ಬೆಳಗಾಂನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ 450 ಮೈಲುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ ಬೆಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಮೇವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ, ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದೈವೀಕೋಪ ಬಹಳವಾಗಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಮಳೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಪೀಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಈ ದಿವಸ ಇಡೀ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನೇ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಸಾರಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಂತಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಇಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಳೆ ಬಾರದಿದ್ದ ಕಾರಣ ಹೊಡೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲಾ ಒಣಗಿ ಹೋಯಿತು. ಹೀಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರಗಟ್ಟಲೆ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲ ನೋಡಿದರೂ ಘೋರ ಕ್ಷಾಮ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯವೇ ಬರಗಾಲದ ದವಡೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಸಹಾ ಅಥಣಿ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ, ಗೋಕಾಕ್, ಬೈಲಹೊಂಗಲ, ಸೌಂದತ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲೂ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಪೀಕು ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜನತೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಕಂಗೆಟ್ಟು ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾ 25-8-1968ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಯೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ, ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪೂರಾ ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರ ಬವಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ದನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಸಹಾ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಉತ್ಸಾಹ ಜನರಲ್ಲಿ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೂ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಮುಂಗಾರಿ ಮಳೆ ಜೂನ್—ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಬೀಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದು ಬಾರದೆ ಈಗ ಆಗಸ್ಟ್ ಕಳೆದು ಸೆಪ್ಟಂಬರಿನಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಭಯಂಕರವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಒಂದು ಹನಿ ನೀರಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಎಂದೂ ಹೀಗೆ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲೇ ಇರತಕ್ಕ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರಾರು ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದೆರಡು ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನೀರಿದೆ. ಆದರೂ ಆ ನೀರು ಬೆಳೆಗೆ ಸಾಲದು. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒಣಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ)

ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ನೀವು ಕೇಳುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ—ಹಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಡಿ.ಸಿ. ಅವರು ಹೇಳುವು ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಲು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಾಮಿರಾರು ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವು ದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ರಿಪೋರ್ಟು ಬರುತ್ತದೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ—ಆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಏನು ಅಧಿಕಾರ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟ ದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಗುನ್ನತಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಹಿಗಾಗಿ ಓಡಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ, 15—20 ದಿವಸ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಗೂ ಮತ್ತು ಎಗ್ಸಿಕ್ಯುಟೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಬಂಡಿಂಗ್ ಕಾಮಗಾರಿ ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇರುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನದೀ ದಡಗಳಲ್ಲಿ ಐ.ಪಿ. ಸೆಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಬಾವಿಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿರತಕ್ಕಲ್ಲಿ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಎಗ್ಸಿಕ್ಯುಟೀವ್ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಐ.ಪಿ. ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿಹಾಕಿದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು 8 ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ ಹಾಗೇಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ನಮ್ಮಲ್ಲಾದರೋ ಹೇರಳವಾಗಿ ಇಂಜಿನಿ ಯರುಗಳಿವ್ವಾರೆ, ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಹೋಲ್ಡರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟು ಜನರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಏಕೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಏಕೆ ಹತೋಟಿಗೆ ತರಬಾರದು? ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಬ್ಬಂದಿಯಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದು ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಪಿ.ಡಿ. ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ನಲ್ಲೂ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಧಾನ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ 10 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಿ ದ್ದಾಗ್ಯೂ ಮಲಪ್ರಭಾ—ಘಟಪ್ರಭಾ ಕೆಲಸಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಹಿಡಕಲ್ ಯೋಜನೆ ಸಹಾ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಇವುಗಳೆರ್ಲಾ ಮುಗಿಯದ ವಿನಾ ನಮ್ಮ ಧಾರ್ವಾಡ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಮುಗಿದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 6—7 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬತ್ತದ ಬೇಸಾಯ ವಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎರ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೂ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನದೀ ದಂಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆರ್ಲಾ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ತೆಗೆಸಿ ಜನ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಟ್ಯೂಬ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಬೆಳೆಗೂ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಬರ ಬಿದ್ದಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಟ್ಯೂಬ್‌ವೆಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನು ಕೂಲವಾಯಿತಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಸ್ತೆ ಕಾಮಗಾರಿ, ಕೆರೆಗಳಿಂದ ಮಣ್ಣು ತೆಗೆಯುವ ಕಾಮಗಾರಿ ಬಂಡಿಂಗ್ ಕೆಲಸ ಇವನ್ನು ನಡೆಸಲು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು P.W.D. ಇರಾಖೆಗಳವರೂ ಒಂದುಗೂಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಕೆನಾರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದಲ್ಲಿ ಜೋಳ—ಸೇಂಗಾ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡರಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ರೋಗ ಬಂದು

ಅದೂ ಕೂಡ ಹಾಳಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿದ ಬತ್ತದ ಪೈರು 2 ಅಡಿಗಳವರೆಗೂ ಬೆಳೆಯಿತು, ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಳೆ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಒಣಗಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆ ಕೂಡ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಗತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

5-30 P.M.

ನವಿಲು ತೀರ್ಥ ಯೋಜನೆ ಶುರುವಾಗಿದೆ, ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ದಂಡೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಜನಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಜನಕ್ಕೆ ಉಪಕಾರವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎರಡನೇದ ಕಡೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿ ಅಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರಬಹುದು, ಮತ್ತೊಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಆರಿಸಿ ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ನಡಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ, ಆ ಪ್ರಕಾರ ಖಾಯಂ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು, ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ (ಪಾಂಡವಪುರ).—ನನ್‌ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ದಿವಸ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲ, ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಕಮ್ಮಿ ಇದ್ದಂಥ, ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಲದೇ ಇದ್ದಿರುವ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗ ಸಾಮಾನುಗಳೇ ಇಲ್ಲ, ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ. ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲೂ ಕೇಳಿದಂತಹ ಕ್ಷಾಮ ಈಗ ನಮ್ಮ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರು ಈ ಕ್ಷಾಮದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಿದ್ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಭವ್ಯವಾದ ಬಂಗಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕವರು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳ ದುರಾಡಳಿತ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಕೆಟ್ಟ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಎಂದರೆ ಕ್ಯಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಸಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಮಳೆ ಬರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮಳೆ ಬರದೇ ಇರುವುದು ದೈವ ಪ್ರಕೃತಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಳೆ ಹುಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಡಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು ಅವುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವನಮಹೋತ್ಸವಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೇ ವಿನಃ ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗಬೇಕು. ಎಂಬುದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿಸಲಿಲ್ಲ, ಕೆರೆಗಳಿಂದ ನೀರು ಬರತಕ್ಕ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲಿಲ್ಲ, ಕೆರೆಗಳ ಒಳ ಅಂಗಳವನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನೀರನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲು ಇರತಕ್ಕ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ವಿನಃ ದೇವರಲ್ಲ. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ದೇವರು ಜನರನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲ. ಜನರು ಎಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆ ದೇವರಿಗೆ ಕರುಣೆ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಮಳೆ ಬರುವುದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕುರುಹು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬಹುಭಾಗ ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶ. ಅಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.)

ದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪಂಪುಗಳು ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಭಾವವೇ ಇಲ್ಲ, ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಮೇಲುಕೋಟೆ ಮತ್ತು ಚಿನಕುರುಳಿ ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದಪ್ಪ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಬೆಟೆಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ತೆಂಕೆರೆವರೆಗೂ ಇರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಟ್ಟು ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ಮೇಲುಗಡೆ ಮೇಲುಕೋಟೆ ಹೋಬಳಿ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ, ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ನಾಟಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಅಲ್ಪ ಸಲ್ಪ ಹಾಕಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಭೀಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇಲ್ಲ, ಅಭಾವ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಕೊರತೆ ಅಲ್ಲ, ಕಳೆದ 6 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಕ್ಷಾಮ ಪುನಃ ಪುನಃ ಬರುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅವರ ಕೆಲಸ ಏನೆಂದರೆ ಎರ್ಲಾದರೂ ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದರೆ ಆಗ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಶಾಶ್ವತವಾದ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಲ್ಲ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಷಾರ್ಟ್‌ವರ್ಕ್ಸ್. ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಕುಡಿಯುವ ಭಾವಿ, ರಸ್ತೆ ದುರಸ್ತಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಇದು ಬಹಳ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ. ಗಂಜೀ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಗಳು ನಡೆದೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅರೀತಿ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಭಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ರದ್ದು ಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ 4 ಆಣಿಗಿಂತ ಕಮ್ಮಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದೂ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ರೆಮಿಷನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅನೇಕವೇಳೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾಳೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಏಕ ಪ್ರಕಾರ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ರೈತರು ಬವಣಪಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾಫಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿಲ್ಲ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಸಾಲ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸಾಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಇಲ್ಲ, ಹೊದೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಲವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ವಾಪಸ್‌ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ! ಅವನು ಸಾಲವನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನಾವ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವನ ಮೇರೆ ಇಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಆರೋಪವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೇಸನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ದುಡ್ಡನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಾರದು ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ಷಾರ್ಟ್ ಟರ್ಮ್ ಸಾಲವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು, ಅದನ್ನು ಮೀಡಿಯಂ ಟರ್ಮ್ ಆಗಿ ಕನ್‌ವರ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ದನಕರುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಮೇವನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಖರ್ಚನ್ನು ನಾವು ರೈತರ ಮೇರೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ ರೈತರು ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದ ಆದರೂ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಸಾಗಿಸುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಇದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದವಾದುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರಾಂಗ್ ಟರ್ಮ್ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಕಾರ್ಯಮೆಂಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದಾದರೆ ಇಂದಲ್ಲ ನಾಳೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಕ್ಷಾಮದ ಭೀಕರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಾಟರ್ ಲೆವಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ರೈತರಿಗೆ ಬೋರ್ ವೆಲ್ಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆದನ್ನು ಅವರಿಂದ ಕಂತಿನ ಪ್ರಕಾರ ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಲವು ಕಡೆ

ಬಂಡಿಂಗ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 3-4 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇಡೀ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಷ್ಟು ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ಈ ಅಭಾವ, ಕ್ಷಾಮದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಂಗ್ ರೇಂಜ್ ಪಾಲಸಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟರ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸವೂ ಕೂಡ ದೊರೆತು ಅವರ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪಾಂಡವಪುರದಿಂದ ತುಮಕೂರಿಗೆ ಒಂದು ರೈಲ್ವೆ ರೈಸ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ, ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟರ್ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಕ್ವಿಸಿಷನ್‌ಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರದಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಕೆಳಭಾಗದ ನಾಲೆಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಲುವ ಜನರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲಸ ಬೇಗ ಮಾಡದೆ 10—12 ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಕ್ಷಾಮ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವುದು, ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಬದಲು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ನಾಲೆಯ ಮೇಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸಲು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ನಾಲೆಯ ಮೇಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡಲು ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ ಅರ್ಡರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಗೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿಗೆ ನಾಲೆಯ ಮೇಲು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ ತೊಣ್ಣೂರು ಕೆರೆ ಮತ್ತು ಪಿ. ಸಿ. ನಾಲಾ ಸಿ. ಡಿ. ಎಸ್. ನಾಲಾ ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ನನ್ನಾತ್ಮನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಈ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲುಂಟಾಗಿರುವ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇಂದು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ 90 ಜನರು ಕ್ಷಾಮದ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು ಮತ್ತು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ, ದನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಸಂಕಟಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಅದರ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಡಚಣೆಯಿದೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಜನರೂ ಕೂಡ ಸೇರಿ ಇಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು ಇರಿಗೇಷನ್, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಇಲಾಖೆಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಪರಿಹಾರ ಜಾಗ್ರತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರೂ ಸಹಾಯ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರದವರು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿ 8 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕೇವಲ 2 ಕೋಟಿ ಚಿಲ್ಲರೆಯನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುವಾಗ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಈ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಒಂದು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋಗಬಹುದು ಎಂಬ ಶಂಕೆ ಇದೆ. ಇಂದು 64 ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಕೊಡುವ ಹಣ ಏತಕ್ಕೂ ಸಾಲದು, ಈಗ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣದ ಜೊತೆಗೆ ಸರಕಾರ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು, ಜೊತೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡಬೇಕು. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾವ ಹೊಸ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ)

ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಷಾಮವಿಪೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ ಯಾವ ವರ್ಷವೂ ಕಾಣದ ಕಷ್ಟ ಇಂದು ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿಯೂ ಹೊಸ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೋ ಏನೋ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕಂದಾಯದನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಯಾಕೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನೇಕಡ 90ರಷ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಡಿಸೆಂಬರಿನೊಳಗೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಿನ್ನೆ ಕಷ್ಟವಿರುವ ಕಡೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವವರಿಂದ ಮಾತ್ರ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚರಾಯಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ವಸೂಲು ಮಾಡುವಂತೆ ಹೇಳುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಳೆದ 4 ವರ್ಷಗಳಿಂದ, 1965—66 ರಿಂದ 68—69ರವರೆಗೆ ಜಮೀನು ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಂತುಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ತಕ್ಷಣ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ತಗ್ಗಾಕ್ಕರು ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದೇನಿದೆ ಅದರ ಕಂಶನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಸುಸ್ತಿ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಕದಾರದು. 64—65ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸುಸ್ತಿಬಡ್ಡಿ ಹಾಕಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ನಂದರ್ಥವಿದೆ. ಆದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಸೂಕ್ತ ಆದೇಶ ನೀಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಜಮೀನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕು ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಿದೆ. ಆದರೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವ ಕಡೆ ಈ ಬ್ಯಾಂಕು ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ ಆಗಿರುವವರಿಗೆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ರೈತರು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಆದೇಶವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಅಂಥ ಕಡೆ ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮೂಲಕ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಾವಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೆಳೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತೆಗೆಯಲು ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದು. ಜೊತೆಗೆ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೂ ಇರುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಲದು. ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತುರುವೇಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಸ್ಟಾಫ್ ಇಲ್ಲ, ಆದುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 300 ಜನರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಅದನ್ನು ಸೂಪರ್‌ವೈಜ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಂದಿದ್ದ ಕೂಲಿಗಳನ್ನು ವಾಪಸು ಕಳಿಸಿದರು. ಆದುದರಿಂದ ಜಾಸ್ತಿ ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಆಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವೊತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಆಹಾರದಿಂದ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವವರಿಗೆ, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಯಾವ ರೈತ ಬೆಳೆದು, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಅವನು ಇವೊತ್ತು ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, 1965-66ರಲ್ಲಿ ಬರೀ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ 50-60 ಸಾವಿರ ಪಲ್ಲ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಐದಾರು ಸಾವಿರ ಪಲ್ಲ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ತುರುವೇಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಗ್ಗೆ

ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ 244 ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. 180 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ, ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಏನನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೂ ಜನತೆಗೆ ಮತ್ತು ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ದನಕರುಗಳನ್ನು ನಾಕಬೇಕಾದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆಹಾರ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ದನಗಳಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸರ್ಕಾರದವರೇ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

'ಫ್ರೀ ಗಿಫ್ಟ್ ಫೀಡ್' ಎಂದು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹಂಚುವಾಗ ಯಾರು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರು ಜೀವನ ಮಾಡಲು ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಅವನು ಆರ್ಡಿ ಬರೆದು ತಹಸೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರಿಂದ ರವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನ್ಯಾಯ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ 'ಫ್ರೀ ಗಿಫ್ಟ್' ಕೊಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗೆ ಅರ್ಜಿಕೊಟ್ಟು ಪವರ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ—ಸರ್ಕಾರ ತಾನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ—ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ೬೦೦ ಪೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪವರ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಬಾಕಿಯದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲು ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾರು ಪವರ್ ಕೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆ ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡದೆ ಪವರ್ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳೇನಿವೆ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ರೈತನಾದವನು ಪುನಃ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಆದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕು. ಕಂದಾಯ ಮಾಫಿ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದೂಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಹ ಹೊರಟಿಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾಂ, ವಿಜಾಪುರ ಇಂಥ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಏನಾ ಇತರ ಕಡೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟು ರೈತನಿಂದ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಕಂದಾಯದ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮುಂದೂಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನೇ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ರೈತ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆತನಿಗೆ ಬಹಳ ಹೊರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಹೇರಿ ಅದಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಜನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬೋರಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳಿವೆ. ಅವು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಎರಡನೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯಂತ್ರಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತ ಇವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಬೇಕು. ತಡಬ ಎಂಬ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬೋರಿಂಗ್ ಯಂತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಅದು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನುಗಳು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೆಬ್ಬಾಳ ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾವಣ್ಣ)

ಬೋರಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರಿ ಎಂದು ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆ ಇರುವ ಬೋರಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕಷ್ಟವಲ್ಲಿರುವ ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಸಾರಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Before I call upon other members to speak, I would like to inform the hon'ble House that discussion on this subject will continue up to 7-00 P.M.

Sri S. S. SHETTAR.—Sir, the Central Study Team has given its opinion after examining the scarcity conditions in Mysore State and that is a very important document. Without going through that document we are not able to know what the real picture in the State is. They have mentioned two categories *viz.*, seriously-affected area and not so seriously-affected area. Many members have said that their area has not been properly examined and that their area which ought to have been declared as a drought-affected area has not been so declared. So, my submission is that the opinion given by the Central Study Team should be supplied to us tomorrow so as to facilitate discussion of this subject.

SEVERAL MEMBERS.—The discussion may be continued tomorrow.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The House now stands adjourned to meet tomorrow at 1-00 P.M.

The House adjourned at Six of the Clock to meet again at One of the Clock on Thursday the 5th September 1968.

WD 11210—GPB—600—11-10-1968

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, 5th September 1968.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore at One of the Clock.

MR. DEPUTY SPEAKER (SRI D. MANJUNATH) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

Release of Funds for Development Works

31. Sri S. S. ARAKERI (Ballolli).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

whether it is a fact that funds have been released for development activities in Bilagi and Bagalkote Taluk in the Catchment area for the proposed Almatti Dam ?

A.—Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

Yes. During 1967-68 the following grants to provide drinking water wells were released :—

Bilagi—Rs. 36,000.
Bagalkot—Rs. 4,000.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿರುವುದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದೆ ಎಂದು. ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ನಲುವಾಗಿ. ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟುದು. ಅಂದಮೇಲೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

†ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಂದರೆ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಳಗೆ ಏನು ಸಬ್‌ಮರ್ಜ್ ಏರಿಯಾ ಇದೆ ಅಲ್ಲ ಸಣ್ಣಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನತೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಷ್ಟವಾಗಬಾರದೆಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಂದರೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ಸ್, ಮುಂತಾದುವನ್ನು 100 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಏಸ್ತೀರ್ಣದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—May I know whether the amount is spent during 1967-68?

Sri P. M. NADGOUDA.—Yes.

Sri G. DUGGAPPA.—For what other purpose the grants were released and how much was released?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಈಗ ಹಣವನ್ನು ರಿಲೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ. ಬಾಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

Sri G. DUGGAPPA.—Have not the Government any scheme of development works in those areas and may I know whether the Officers have not submitted schemes?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸಬ್‌ಮರ್ಜ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಬರಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶವೂ ಇತ್ತು. ಆಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಬಂದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬೊಡ್ಡಬೋರೇಗೌಡ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ 4 ಸಾವಿರ ಮತ್ತು 36 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಆ ಬಾಬಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಎಷ್ಟುಕ್ಕೆ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿದೆಯೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನಲ್ಲ ಈಗ ಮಾಹಿತಿ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಈ ರೀತಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲಮಟ್ಟಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶವಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣವೇ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಆ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಎಂದು ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಬಳಗಿಗೆ 36 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಬಾಗರ್‌ಕೋಟೆಗೆ 4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹುತೇಕ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಕ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ರೋಡು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಣಕೊಡುವುದು ಒಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನಿವೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ನೀರು ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಈಗ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದು ಕ್ಯಾಚ್ ಮೆಂಟ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಇದೆ. ಆದು ಆಯಕಟ್ಟು ಏರಿಯಾ ಎಂದು ಇರಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಕ್ಯಾಚ್‌ಮೆಂಟ್ ಏರಿಯಾ ಎಂದರೆ ಸಬ್‌ಮರ್ಜ್ಡ್ ಏರಿಯಾ. ಅಪ್ಪರ್‌ಕೃಷ್ಣ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಆಯಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಬ್‌ಮರ್ಜ್ಡ್ ಏರಿಯಾ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

Sri G. DUGGAPPA.—I know perfectly well what is a catchment area. Apart from that, may I ask the Minister to consult his Secretary

and see what is catchment area ? It does not mean ayacut area or submergeable area.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದುಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

Registration of Co-operatives Credit Society in Gadag Taluk

32. Sri K. H. PATIL (Gadag).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) whether a proposal for Registration of a new Co-operative Credit Society in Binkadakatti, a village in Gadag Taluk, has been sponsored ;

(*b*) whether the local Service Co-operative Society has objected for the registration of the said society ;

(*c*) whether the orginators of the new society being monied people, ignoring the normal rules and procedure allow such societies to organise to harm the Co-operative movement by creating unhealthy competition in that village ;

(*d*) whether it is the policy of Government to favour the registration of similar type of societies in the same area of operation of existing society ;

(*e*) whether there are any allegations of corruption against the sponsors of the society referred to in clause (*a*) above ?

A.—Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) The New society proposes to help members in agricultural production activities. The question of competition, etc., does not arise.

(*d*) There is no objection, provided there is need for the same and the proposed society is a viable unit.

(*e*) No.

Sri K. H. PATIL.—How many families at Binikadakatti were excluded in the original Co-operative Credit Society ?

Sri P. M. NADGOUDA.—According to the information available 150 agriculturist families are made members in this society.

Sri K. H. PATIL.—Is it a fact that false report is submitted by the officers of the department against whom bribery charges have been made and applications were submitted to the Registrar, Deputy

(SRI K. H. PATIL)

Registrar, Minister and to the Secretary alleging that the Assistant Registrar has taken money and falsely submitted report and even to this day the number quoted is not correct? Are you denying this fact?

Sri P. M. NADGOUDA.—I totally deny the allegations and insinuations made against the officers.

Sri K. H. PATIL.—Are you still prepared to say after hearing me that the society consists of 150 members?

Sri P. M. NADGOUDA.—Yes, I do.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—When it is the policy that there should be one society for the region, what are the special reasons to hvae two societies?

Sri P. M. NADGOUDA.—According to the instructions issued by the Government if 150 agriculturists do form the society with a minimum share capital of Rs. 2,500, the Government has no option but to register it.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—(ಸಿ)ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಮನಿವೆಂಡರಿಗಾಗಿ ಈ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರೇ ಹೇಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಿಸ್ಟ್ಸ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಿ ಎಂದು ಅವರು ಮನವಿ ಮಾಡಿ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದರಿಂದ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Sri M. S. KRISHNAN.—Is it not a fact that some of the sponsors of this society are not only monied people but also the supporters of the Congress and that they can violate all the rules and form the society.

Sri P. M. NADGOUDA.—I dare say on the floor of the House of that they are all the supporters of the hon. Member Sri K. H. Patil.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎ. ಗುರ್ರೆಡ್ಡಿ.—ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಈಚೆಗೆ ಎರ್ಡ್ಮೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲೂ ನುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರ ನೀತಿಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಅಂಥ ಹಾರ್ಡ್ ಅಂಡ್ ಫಾಸ್ಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಷೇರು ಬಂಡವಾಳ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶಿಮಠ್.—ಇಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇದ್ದರೂ ಇನ್ನೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜವೇ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಹೌದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲರುವ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಾಲೂ ಆಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ತೆರೆಯಲು ಇದ್ದಂತಹ ವಿಶೇಷ ಕಾರಣಗಳೇನು?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ನಾಡಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿನ ಸೊಸೈಟಿ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲರುವ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಿಸ್ಟ್‌ಗಳು ತಮಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತಿತರ ಬಾಬುಗಳಿಗಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣ ಪುರವಟೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡರಾಗಿದೆ.

Sri K. H. PATIL.—Is it not the intention of the Government to defeat the cause of the ably and best-managed society and create rivalries in the small village because the Congress has no hold in that society and is Mr. K. H. Patil who has a hold in that society. Is it not with that view that the Government has encouraged this society ?

Sri P. M. NADGOUDA.—I totally deny all the insinuations made by the hon. Member.

150 ಮುಂದಿ ಇರುವ ಈ ಸೊಸೈಟಿಯು ಜನರು ನುಮಾರು ನಾಲ್ಕೆಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಜಸ್ಟಿನ್ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದ ಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಹು ಒತ್ತಾಯ ತರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿ ದರು. ಇದನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Nurses Training Course conducted in Private Hospital in Bangalore

33. Sri P. F. D'MELLOW (Nominated).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(*a*) the names of private hospitals in Bangalore which conduct nurses training course to young women ;

(*b*) whether any of these hospitals have expanded their nurses training programme during the past three years, and if so, the names of such hospitals ;

(*c*) the qualifications prescribed for these nurses course and the method adopted for the selection of applicants for such courses by private hospitals in Bangalore ;

(*d*) the procedure followed before such institutions are permitted to conduct nurses training course ?

A.—Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—

(*a*) (i) St. Marthas's Hospital, Bangalore.
(ii) Church of South India Hospital, Bangalore.

(*b*) Yes ; both the hospitals mentioned above.

(*c*) SSLC or Marticulation. The method of selection is not known.

(*d*) The usual procedure is that an officer of the Department is deputed to inspect the institution and to furnish a report ; and on the basis of his report the hospitals are permitted to undertake the training course. This is followed in case of St. Martha's Hospital. No such procedure is followed in case of Church of South India Hospital since the candidates trained there appear for an examination of Christian Medical Board of South India.

Sri P. F. D'MELLOW.—Has Government any plans to raise the standard of nursing in this State by instituting a graduate course in nursing ?

† Sri Y. RAMAKRISHNA.—Yes; that proposal is under the active consideration of the Government.

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—What control Government has got over these private hospitals which give training and may I know whether these examinations are recognised by Government ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—Yes, they are recognised by Government.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಪ್ರೈವೇಟು ನರ್ಸಿಂಗು ಹೋಂಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರೇನಿಂಗು ಆಗಿರುವ ನರ್ಸುಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಆದೇ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ನರ್ಸುಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಕಾರಣ ಬಹುಶಃ ಈಗ ಕಡಿಮೆ ಜನರು ಇರಬಹುದು ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಉನ್ನುವಾರಿ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri B. P. GANGADHAR.—May I know whether the Government has any control over these institutions ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—We have no control.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಪಡೆವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಮಂಡಲಿಯವರು ನಡೆಸುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅಂಥ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ನದರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸರಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನಿಮಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಏನಿದೆ ? ಆ ಬೋರ್ಡ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಶನ್ ರಿಕಗ್‌ನೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ನಿಮ್ಮದು ಸುಪರ್‌ವಿಜನ್ ಇದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಸೇಂಟ್ ಮಾರ್ತಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ನರ್ಸುಗಳು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕೆ ಸ್ಕೀಸ್ಕರ ನಮ್ಮ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚರ್ಚ್ ಆಫ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಪಡೆದ ನರ್ಸುಗಳು ಬೆಲ್ಲೂರಿನಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂತು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅದು ನಮ್ಮ ಕಂಟ್ರೋಲ್‌ನಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಈಗ ಇವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಟ್ರೇನಿಂಗ್‌ಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತೀರಾ, ಅಥವಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಅಡಳಿತದವ್ರೇ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಆರಿಸುತ್ತಾರೋ ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—The answer is there in the reply.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕೋರ್ಸು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಏನಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಈಗಾಗಲೇ 12 ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೀದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ನರ್ಸಿಂಗ್ ಕಾರೇಜು ಕೂಡ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿದೆ.

Sri G. DUGGAPPA.—When the Government itself does not know the method of selection, what made Government recognise this course ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—It pertains to Church of South India Hospital, Bangalore and not to St. Martha's Hospital.

Sri G. DUGGAPPA.—Will Government apply its mind and see whether recongnition is not given to such institutions which have not given information regarding the method of selection of candidates ?

†Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ವೆಲ್ಲೂರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗುವ ದಾದಿಯರ ವಿಚಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೇಂಟ್ ಮಾರ್ತಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ರಿಕಗ್‌ನಿಷನ್ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—(ಸಿ)ಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ವಿಧಾನ ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. (ಡಿ)ಯಲ್ಲಿ ಸೇಂಟ್ ಮಾರ್ತಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ರೂಲ್ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಚರ್ಚ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬೇರೆ ರೂಲ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ರೂಲಿನಿಂದ ತಾರತಮ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಅದರಿಂದಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ನರ್ಸುಗಳು ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರು ತಮಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೆ ! ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ !

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅಂಥ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನನ್ನ ಉತ್ತರದಲ್ಲೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸೇಂಟ್ ಮಾರ್ತಾದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದವರು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ರೆಕಗ್ನಿಶನ್ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸತಕ್ಕ ತರಬೇತಿ, ಅದು ವೆಲ್ಲೂರಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಕಾನೂನಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ನಮಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯು ಕಂಟ್ರೊಲ್ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಈ ಕೋರ್ಸು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಗ್ರಾಂಟ್ ವಗ್ಯೆರೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ, ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಏನಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಸ್ಟೈಪೆಂಡ್ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ 80 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಈಗ 130 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಖಾಸಗಿಯು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯವರು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಏಡ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಏನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

Construction of Anjaneya Temple

34. Sri GANGABOVI (Gulur).—

Will the Minister for Revenue be pleased to state :—

(*a*) when the construction of Sri Anjaneya Temple in the village Naruganahalli, Gulur Hobli of Tumkur Taluk was sanctioned by the Muzrai Department ;

(*b*) the reasons for not completing the construction of the temple which is half done ;

(*c*) the persons responsible for this delay and the action, if any, taken against them ?

A.—Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—

(*a*) During 1956.

(*b*) At the time of the execution of the work the existing mud walls were found not suitable as they were about to give way. Sufficient funds were not available at the credit of the village institution to rectify this defect. Hence sanction for a grant was sought for from the Central Muzrai Funds. By 1961 sufficient funds accrued at the credit and orders were also received to complete the work out of the temple funds. However, the contractor who was issued a notice to complete the work

(SRI H. V. KOUJALGI)

declined to do unless the rates provided in the estimate were revised as per the current schedule of rate and also cement and iron was made available to him by means of a recommendation to Bhadravathi Cement Works. The contractors' requirements have since been complied with. The revised estimate for Rs. 4,016 is under the scrutiny of the Public Works Department.

(*c*) No one can be held responsible for the delay in view of the circumstances explained in reply to clause (*b*) of the question.

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ.—ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಗೂಳೂರು ಹೋಬಳಿಯ ನರುಗಾನ ಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಆಂಜನೇಯ ದೇವಸ್ಥಾನದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯ ವಿಳಂಬವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಗೌಡಯನ್ನು ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಮಣ್ಣು ನರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ. ಹತ್ತು ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆಯೇನು ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎ. ಕೌಜಲಗಿ.—ವಿಳಂಬವಾದ ಸಂಗತಿ ಖರೆ ಅದೆ. ಮೊದಲು ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಎಂದ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟರು, ಮೊದಲು 13 ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಇತ್ತು. ಅನಂತರ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಮಾಡಿದಾಗ 33 ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಆಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಪುನಃ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ 4 ಸಾವಿರದ 16 ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಇನ್ನು ವಿಳಂಬವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

Payment of T. A. and Family Allowance to Teachers selected for Training

35. Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—

Will the Minister for Education be pleased to state:—

(*a*) whether primary school teachers from Karwar and Belgaum District selected for training at Vadgaon training College in Belgaum District in 1956 to 1958 underwent their training at their own expense;

(*b*) whether batches of teachers selected for training in 1954–55 and 58–59 were paid pay, D.A. and family allowance;

(*c*) whether representations in this regard were submitted by the teachers and the M.L.As.;

(*d*) whether amounts of loan paid to the teachers who underwent training in 1956 to 58 were recovered from them and if so, in what way?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Yes.

(*b*) The teachers selected for training in 1954–55 and who were either permanent teachers or temporary teachers with 5 years service on 15th June 1953 were paid full pay. The teachers selected in 1958–59

were sanctioned payment of full pay and allowances during the period of training regardless of the tenure of appointment they held or the length of their service.

(*c*) Some of the temporary teachers, as had not completed 5 years' service on 15th June 1953 and were selected for training prior to 1958-59 represented to the Director of Public Instruction.

(*d*) Yes. The loan was recovered after the completion of the course in monthly instalments of Rs. 15 plus interest thereon at 4 per cent per annum.

Sri N. B. SIRDESAI.—May I know what was the necessity of issuing two different and discriminating Government Orders such as applying five years service condition in case of teachers selected for training during 1954-55 and not considering the length of service in respect of teachers selected during 1958-59 ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—The rules were changed during 1958-59.

Sri N. B. SIRDESAI.—What was the necessity for changing the rules ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—We wanted to improve the service conditions of the teachers and therefore the rules had to be changed.

Sri B. P. KADAM.—May I know whether these rules apply to all teachers throughout the State or apply only to Marathi teachers of Belgaum and Karwar area ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—It applies to teachers throughout the State.

Sri N. B. SIRDESAI.—Is it not a fact that teachers selected for training in 1958-59 were subjected to injustice due to discriminating Government Order and would it not be better to reconsider their case to see that justice is done to them ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—They were governed by rules existing then. We thought that the rules would work hardship on them and therefore changed the rules in 1958.

Sri N. B. SIRDESAI.—Would the Government consider their case and refund the amount of their expense by treating the amount as rightful amounts of pay and D.A. ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—It cannot be done.

Loan for Irrigation Wells and Land Improvement

36. Sri K. SANGANGOUDA (Lingsugur).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the number of applications pending sanction in the Gulbarga Branch of the Central Co-operative Land Development Bank, pertaining

(SRI K. SANGANGOWDA)

to Lingsugur Taluk, Raichur District, about irrgation wells and Land Improvement loan;

(*b*) since how long they are pending;

(*c*) the reasons for the delay ?

A.—SRI B. L. GOUDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(*a*) Nil.

(*b*) Does not arise.

(*c*) Does not arise.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—ಗ್ರಾಂಟು ಆಫೀಸ್ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಿಂದ ರಾಯಚೂರಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಗಳು ಯಾವುದೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಿಂದ ರಾಯಚೂರು ಆಫೀಸಿಗೆ ವರ್ಗವಾದ ಅರ್ಜಿಗಳು ಎಷ್ಟು ? ಮುಂಜೂರಾಗದೆ ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಉಳಿದಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲಿರಾ ?

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಈಗ ಕೇವಲ 20 ಅರ್ಜಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇವೆ. ಲಿಂಗಸೂಗೂರು ಬ್ಯಾಂಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ 76ರ ಪೈಕಿ 26ರಕ್ಕೆ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಪೂರ್ತಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಎರಾ್ಲ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಸಂಗನಗೌಡ.—64-65, 65-66ರ ಸಾಲಿನ ಬಾವಿಗಳು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗದ ವಿನಹ 67-68, 68-69ರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಆಫೀಸಿನವರು ಪ್ರೈಮರಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—1964-65ನೇ ಸಾಲು ಮುಗಿದಿದೆ. 1967-68ರಲ್ಲಿ ಮುಂಜೂರಾದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು ಯಾರು ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿ, ಅದು ಪೂರ್ಣವಾಗದೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಮುಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಆ ಬಾವಿಗಳು ಪೂರ್ಣವಾಗದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಆ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಯಾರು ಅರ್ಧಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಈಗ 76 ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ 26 ಮುಂಜೂರು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಉಳಿದವು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಆದುವೇ ಅಥವಾ ಯಾವ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿವೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು 20 ಅರ್ಜಿಗಳು ಉಳಿದಿವೆ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಡಿಫಾಲ್ಟ್ ಆದಾಗ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇರುತ್ತವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಕೇಂದ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಸೇಕಡ 50 ಭಾಗ ಬರ ಬೇಕಾದ ಹಣ ವಸೂಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ರಿಜೆಕ್ಟ್‌ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದು ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರುವುದು ನಿಜ. ಅದು ನೀತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ಅಲ್ಲ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅನುಸರಿಸಿರುವ ನೀತಿ ಸರಿಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ.—ಯಾವುದಾದರೂ ಬ್ಯಾಂಕು ದಿವಾಳ್ತಿರಾಗಿದ್ದರೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈಗ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಗ್ರವಾಗಿರುವಾಗ ಜನರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್.ಗೌಡ.—ಅದಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಮೊದಲು ಎಷ್ಟು ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದರೂ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಈಗ ಸುಮಾರು 300 ಅರ್ಜಿ ಕಳಿಸಿದರೆ 50 ಮಾತ್ರ ಮಂಜೂರುಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆವು. ಡಿವ್ಯಾಂಡ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಹೊಸ ನಿಯಮ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—300 ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಮುಂದಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೂ ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್ ಪಂಚಗಾವಿ.—ಬಾವಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಕಂಪ್ಲೀಷನ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುವಾಗ ಬಿ. ಡಿ. ಓ. ತಡಮಾಡಿದರೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯೇಕೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎರ್. ಗೌಡ.—ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ದೂರು ಬಂದಮೇಲೆ ಬಿ. ಡಿ. ಓ ಅಲ್ಲದೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈಗ ಜಾಗ್ರತೆ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿದೆ.

Posting of a permanent doctor to Shirthade Hospital

37. Sri RATNAKUMAR KATTEMAR (Mudabidri).—

Will the Minister for Health be pleased to refer to reply given to starred question No. 208 (Sl. No. 120.) on 16th December 1967 and state:—

(*a*) whether the Government is aware that even after the lapse of 18 months Shirthady Hospital in Moodbidri firka is without a permanent doctor;

(*b*) if so, the action proposed to be taken to post a permanent doctor to that Hospital?

A.—Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—

(*a*) Yes.

(*b*) Action is being taken to post a doctor early.

ಶ್ರೀ ರತನ್‌ಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೆಮಾರ್.—ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ 18 ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ ಎಂದಿರುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ಅದು 18 ವರ್ಷ ಎಂದಿರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿನ ಡಾಕ್ಟರು ವರ್ಗವಾಗಿ 18 ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬೇರೊಬ್ಬರನ್ನೇಕೆ ಹೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ?

† ಶ್ರೀ ಪ್ಯೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಕಳೆದ 18 ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡುಸಲ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಪೋಸ್ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರು ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮೂರನೆಯ ಸಲ ಹೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಕಟ್ಟೆಮನೆ.—ಬರುವ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತೆ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಹೌಸ್ ಸರ್ಜನ್ ಕೋರ್ಸ್ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು 30 ಜನ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ರೈ.—ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಆಯಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಇಚ್ಛೆ ಪಡುವವರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಬೇಡದವರಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಹೋಗಿ ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವವರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ, ಸ್ವಾಮಿ ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—I consider it as a suggestion.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ.—ಆರೋಗ್ಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕುಬೇಕಾದ ವರನ್ನು ಬೇಕಾದ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತ ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಕೊರತೆ ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ನಿಜವೇ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅಂಥ ವಿಷಯ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದರೆ ನಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ.—ಶಿರ್ತಾಡಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಔಷಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದ ರೆಕ್ಕೆಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದ ಬಂದಂಥ ಜನರು ಅವರವರೇ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವೇ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ನಿಜವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ.—ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಣ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪ್ರಭಾವ ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತದೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತಕ್ಕದ್ದು ಬೀದಿಯ ಮಾತಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬರೆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ.—ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ ಆಗಬೇಕಾದಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಾಖೆಗೆ ಯಾರು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಸಲಹೆ ಪಡೆದು ಡೈರೆಕ್ಟರವರು ವರ್ಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಡೈರೆಕ್ಟರವರು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ಕೇಳದೆ ತಮಗೆ ಯಾರು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಜಾಗಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ.—ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಡೈರೆಕ್ಟರವರಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಒಬ್ಬ ಐ. ಎ. ಎಸ್ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಅದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಟಿ. ಗೋವಿಂದರೆಡ್ಡಿ.—ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು ನಿಜವೇ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೂ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಇಬ್ಬರು ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರೂ ಅವರು ಹೋಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಲಂಚದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ

ಒಳಪಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹಾಕಲಾಯಿತೋ ಅಥವಾ ಅವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರೋ, ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅವರ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕ್ಯಾನಲ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪಿ. ಗಂಗಾಧರ.—ಡೈರೆಕ್ಟರ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಔಷಧಿ ಕೊಟ್ಟ ಅಥವಾ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿದ ಅನುಭವವಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿದ ಅನುಭವವಾಗಲೀ, ಇವು ಯಾವುದೇ ಅನುಭವವಾಗಲೀ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲೋ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯ ಔಷಧಿಕಾರಕುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುದ್ದೆಗೆ ನೇಮಿಸಿರುವುದರ ಕಾರಣವೇನು, ಸ್ವಾಮಿ ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—By virtue of seniority, he got the job.

Purchase of "Ram Priya" Building

38. Sri D.B. KALMANKAR (Aland).—

Will the Minister for Public Works be pleasd to state:—

(*a*) whether the 'Ram Priya' deal was abandoned by the Government as being very costly;

(*b*) on what date the Chief Engineer had given his opinion regarding the proposed purchase of the abovee building and on what date the negotiation for purchase of 'Ram Priya' building was held ?

A.— Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) Yes.

(*b*) (1) 22-9-1967.
(2) 13-12-1967.

Sri D. B. KALMANKAR.—May I know the date on which the "Ram Priya" deal was abandoned, Sir?

Sri K. LAKKAPPA.—It was abandoned on 22-5-1968.

Sri D. B. KALMANKAR.—Is it a fact that on the eve of the election of the Leader of Congress Legislature party, this particular deal was abandoned as there was lot of controversy over that in order to smoothen the process of eletion, Sir ?

Sri K. LAKKAPPA.—Not so please.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಇದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಂಥಾದ್ದೇನೂ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಖಂಡರ ಮುಖಾಂತರ ಬಂಗಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಂಥಾದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ರಾಮಪ್ರಿಯಾ ಡೀಲ್ ಅಪ್ರಿಯವಾಯಿತು ಎಂದು ಬಿಟ್ಟರೇ ? ಕಾರಣ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಕ್ವೊಶ್ಚನ್ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಸ್ಟ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ''ಹೌದು'' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಹಿಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಲೊಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯನಟಿಯರಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನಷ್ಟವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ನರಿಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡ್ರಾಪ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವೋ ಅಥವಾ ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಿಜವೋ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ತಾವು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಬಹಳ ಸಲ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪೊದಲು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಹೇಳಿದೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದ ಹಾಗೆ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಬಂತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದರು ನಾವು 18 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಅವರು 13 ಲಕ್ಷ 16 ಲಕ್ಷಕ್ಕೋ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು, ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು. 13 ಲಕ್ಷಕ್ಕೋ 16 ಲಕ್ಷಕ್ಕೋ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟು 18 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೋ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ಬಂದು ಅರ್ಧ ಘಂಟೆ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಆಗಿ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಅವರು 13 ಲಕ್ಷಕ್ಕೋ 16 ಲಕ್ಷಕ್ಕೋ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಪ್ರಕಾರ 18 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಳಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರನ್ನು ನೆಗೋಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಆಗಲೂ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿಡಿರಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಹೇಳಿದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕಾಪಿ ಇದೆ, ಬೇಕಾದರೆ ವೆರಿಫೈ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕಾಪಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ, ನಾನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಕಾಪಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಇಷ್ಯೂ ಆಗುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಲೆಟರ್ ಬರೆದು ಅವರಿಂದ ಒರಿಜಿನರ್ ಲೆಟರ್ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡೆವು ಅದನ್ನು ನೋಡಿದಮೇಲೆ ಈ ರೀತಿ ಆಫರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

Sri L. SRIKANTAIAH.—Why did you suppress the document ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಸಮಾಧಾನ ತಾಳಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದು ಇದ್ದರೆ ಕೇಳಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈರೀತಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕಮೀಷನರಿಂದ ಕಾಗದ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ 13–16 ಲಕ್ಷ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಫೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟು ಈಗ 18 ಲಕ್ಷ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕೈ ಹಾಕುವುದು ಸಾಧುವಲ್ಲ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ವಿಚಾರ ಈ ರೀತಿ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಕ್ವೊಶ್ಚನ್ ಹಾಕಲಾರದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರು ಕೇಳಲಾರದೇ ಹೋಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೂ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಂತೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಇದನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಲೀಡರ್‌ಷಿಪ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ಗೂ ಇದಕ್ಕೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ರಾಮಪ್ರಿಯ ಭವನವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯಾರು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಇದರ ಮಾಲೀಕರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದರು ? ಇದರ ವ್ಯವಹಾರ ಹೇಗೆ ಮುಂದು ವರೆಯಿತು ? What was the procedure that you adopted ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪುನರಪಿ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಉಪಯೋಗವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

Curricula of Condensed D. M. and S. Course

39. Sri B. BHASKAR SHETTY (Kaup).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

(*a*) whether Government have approved the curricula for studies of condensed D. M. and S. Course for G. C. I. M. Graduates;

(*b*) the reason why it has not been started yet;

(*c*) whether they are going to start the same; if so, when ?

A.—Sri G. BASAVANNAPPA (Deputy Minister for Health).—

(*a*) Yes.

(*b*) Since the Indian Medical Council have not accorded permission to start the course Government have dropped the proposal.

(*c*) Does not arise in view of answer to (*b*).

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸ್ಯಾಮಿ, ಜಿ.ಸಿ.ಐ.ಎಂ. ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಡಿ. ಎಂ. ಮತ್ತು ಎಸ್. ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು, ಮತ್ತು ಈ ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಭಾರತೀಯ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನವರು ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—16-12-'66ರಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಯಾಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ನವರು 18-3-1968 ರಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯಾಸಂಗಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮುದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಜಿ.ಸಿ.ಐ.ಎಂ. ಪದವೀಧರರು ಕಂಡೆನ್ಸ್ಡ್ ಡಿ. ಎಂ. ಮತ್ತು ಎಸ್. ವ್ಯಾಸಂಗ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಕಂಡೆನ್ಸ್ಡ್ ಕೋರ್ಸ್ 1970 ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಡಿ. ಎಂ. ಮತ್ತು ಎಸ್. ಕಂಡೆನ್ಸ್ಡ್ ಕೋರ್ಸನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಇಂಡಿಯನ್ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನವರಿಂದ ನಮಗೆ ಆದೇಶ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಯೂನಾನಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಷನರ್ಸ್ ಬಿಲ್ಲು 1961ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯು ಮುಂಪೆ ಬಂದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಜಿ.ಸಿ.ಐ.ಎಂ. ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಟಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಪರೇಟ್ ನೋಟೀಸ್ ಬೇಕು.

Government Dispensaries without Doctors

40. Sri M. MALLAPPA (Birur).—

Will the Minister for Health be pleased to state:—

(*a*) the number of Government dispensaries that are without doctors in the State;

(*b*) the reasons for not filling up the vacancies in the dispensaries;

(SRI M. MALLAPPA)

(*c*) the number of Doctors employed during the year 1967-68 and the number of existing vacancies;

(*d*) the number of doctors that were not employed though they had applied for jobs;

(*e*) the number of doctors for Indian Medicine that had applied for jobs and of them how many were employed and the number of posts that are vacant at present and the reasons for not filling up the vacancies?

A.—Sri Y. RAMAKRISHNA (Minister for Health).—

(*a*) 71.

(*b*) Non-completion of compulsory rotating housemanship by certain doctors selected by the Mysore Public Service Commission, Bangalore.

(*c*) Number of doctors employed	...	653
Number of existing vacancies	...	140
(*d*) Nil.		
(*e*) Number of doctors that had applied for jobs	...	43
Of them, the number of doctors employed	...	12
Number of posts vacant at present and the reasons for not filling	...	Nil. Does not arise.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 71 ಜನ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಖಾಲಿ ಇವೆ?

†ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್. ಕಂಡೆನ್ಸ್ಡ್ ಕೋರ್ಸಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಆ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವ ಯೋಚನೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್.—ಈಗ ಒಟ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ 71 ಡಾಕ್ಟರ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—I want notice, Sir.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, 71 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಬ್ಯಾಡಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ 10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರು ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಲೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರು ಇಲ್ಲವೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಇದೇನು ಗಂಡಸರ ಹೆರಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? (ನಗು)

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಈಗ ನಮಗೆ ರೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಈಗ ಒಟ್ಟು 86 ರೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ. ಯಾರಾದರೂ ರೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರು ಇದ್ದು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಬಂದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಪುಟ್ಟದಾಸ.—ಯಾವ ಹೌಸ್‌ಮನ್‌ಷಿಪ್ ತರಬೇತಿಗೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸ್ಟೈಪಂಡ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆಮೊನ್ನೆ ಅದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಯಾವಾಗಿನಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—I am glad to inform the House that the stipend has been increased from Rs. 100 to Rs. 150 with effect from 1-9-1968.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ! ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ರೇಡಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ಜನಗಳ ತಕರಾರು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ, ಅವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಸರ್ಕಾರವವರು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—I want separate notiee to answer that question.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜಾಲಿನಟ್ಟಿ.—ಕೆಲವು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇದ್ದರೆ ನರ್ಸುಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನರ್ಸುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಇದ್ದರೆ ಔಷಧಿಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅಂತಹುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಯಾವ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri AZIZ SAIT.—The hon. Health Minister made an announcement just now that the stipend has been increased from Rs. 100 to Rs. 150. I want to know whether this enhancement has been made applicable to all the House Surgeons or is a selected few?

Sri Y. RAMAKRISHNA.—To all the House Surgeons.

Construction of Bus Stands in Ex-Bombay Karnatak Area

41. Sri S. S. SHETTAR (Hubli).—

Will the Minister for Transport be pleased to state :—

(*a*) the number of bus stands proposed to be constructed by Mysore State Road Transport Corporation in Ex-Bombay Karnatak area ;

(*b*) the total estimated cost of each bus-stand ;

(*c*) whether the work is in progress ; if not, the reasons for the same ?

A.—Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport).—

(*a*) Fifty-eight bus stations are proposed to be constructed depending on the availability of land and financial resources.

(*b*) and (*c*) *Vide* the statement appended.

(SRI MOHAMED ALI)

STATEMENT

Showing the number of Bus Stations proposed to be constructed by Mysore State Road Transport Corporation in Ex-Bombay-Karnatak Area.

Sl. No.	Name of the places at which the Bus stations are proposed to be constructed by M.S.R.T.C. in Ex-Bombay Karnatak area	Total estimated cost of each Bus Station	Stage of the work
1	2	3	4
		Rs.	
1	1st floor over bus station at Gadag...	70,000-00	Tender has been accepted and work has to be started
2	Bus Station at Ron ...	95,500-00	Work is under progress
3	Hamsabhavi ...	54,400-00	Work is under progress
4	Tadas ...	1,03,810-00	do
5	Mundagod ...	70,000-00	do
6	Ankola ...	71,080-00	do
7	Naregal ...	93,000-00	Estimate is under scrutiny
8	Navalgund ...	1,69,730-00	Estimate is under preparation
9	Masur ...	1,73,870 00	do
10	1st floor to Bus station at Sirsi ...	80,000-00	do
11	Savanur ...	1,25,000-00	do
12	Karwar ...	2,70,000-00	Tenders are invited
13	Mandargi ...	80,000-00	Land available is not sufficient, extra land is being acquired.

14	Rathihalli	...	80,000-00	Land is under acquisition
15	Yellipet	...	1,00,000-00	Site selection is not finalised
16	Bhandivad bes. Hobli	...	1,50,000-00	do
17	Kundgol	...	1,25,000-00	Land to be finalised
18	Lakkundi	...	1,50,000-00	do
19	Gajendragad	...	1,25,000-00	Land is under acquisition
20	Murdeshwar	...	40,000-00	Alternative sites have to be acquired
21	Annigeri	...	1,50,000-00	Land is under acquisition
22	Hangal	...	1,00,000-00	do
23	Bijapur	...	1,90,000-00	Work is under completion
24	Muddebihal	...	1,50,000-00	Work is under progress
25	Badami	...	90,000-00	Work is under progress
26	Keruru	...	86,500-00	do
27	Bilgi	...	97,000-00	do
28	Mahalingapur	...	1,11,000-00	do
29	Talikote	...	1,13,000-00	do
30	Terdal	...	1,22,000-00	do
31	Zalki	...	1,46,800-00	Tenders have been invited
32	Amingad	...	1,17,600-00	do
33	Thikota	...	1,15,000-00	Tenders were invited, but there was no response. It is proposed to reinvite tenders.
34	Athani	...	1,75,000-00	Estimate is under finalisation
35	Bagewadi	...	1,52,000-00	Tenders are invited
36	Hunguund	...	1,48,300-00	Agency has been fixed. Work has to be started.
37	Lokapur	...	1,00,000-00	Estimate under preparation
38	Devarahippargi	...	1,50,000-00	do
39	Banhatti	...	1,40,000-00	Purchase of land for bus station is in progress.

1	2		3	4
			Rs.	
40	Rabkavi	...	1,40,000-00	Site is not finalised
41	Huvinahippargi	...	1,00,000-00	Land is under acquisition
42	Guledgud	...	1,00,000-00	do
43	Almel	...	40,000-00	Proposal for land is to be still finalised
44	Chadchan	...	1,00,000-00	Estimate is under preparation. Possession of land is awaited.
45	Jamkhandi	...	50,000-00	do
46	Sindagi	...	30,000-00	do
47	Mudhol	...	2,00,000-00	do
48	Sankeshwar	...	1,30,000-00	Work is under progress
49	Chikkodi	...	2,00,000-00	do
50	Gokak	...	1,77,000-00	do
51	Bailhongal	...	2,36,000-00	do
52	Dandeli	...	2,00,000-00	do
53	Halyal	...	1,05,640-00	Agency has been fixed and the work has commenced.
54	Kittor	...	39,000-00	Estimate is under preparation
55	Hattargi	..	1,50,000-00	Estimate is under finalisation
56	Manoli	...	39,000-00	Land is under acquisition.
57	Sirguppi	...	1,50,000-00	Land available is not sufficient and additional land is under acquisition
58	Nesargi	...	1,50,000-00	Land acquisition is in progress.

Sri S. S. SHETTAR.—With reference to your answer to question (*a*), may I know what is the difficulty in acquiring lands for the Bus Stations?

† Sri MOHAMED ALI.—I do not think there is any difficulty. So far as acquisition of land is concerned, we have to undertake a lot of procedural formalities.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟರ್.—ರಸ್ತೆ ಸಾರಿಗೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತ್ವರಿತಗೊಳಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

Sri MOHAMED ALI.—I will see that these works which are under progress, are expedited.

Sri S. S. SHETTAR.—Is it not a fact that some landlords in the villages of Annigere and Manoli have voluntarily come forward to donate lands for construction of Bus Stations ?

Sri MOHAMED ALI.—I want notice.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—(ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್ ಬಸ್ ನಿರ್ವಾಣದ ಕೆಲಸ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

Sri MOHAMED ALI.—The work is under progress but I do not have the details.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬಸ್ ಸ್ಟಾಂಡ್ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri MOHAMED ALI.—I will get it examined.

ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್.—ಸುಮಾರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬಸ್ ನಿರ್ವಾಣ ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

Sri MOHAMED ALI.—It is too general a question ; so it is difficult to reply.

Drinking water wells in Pandavapura Taluk

42. Sri N. A. CHANNE GOWDA (Pandavapura).—

Will the Minister for Development be pleased to state :—

(*a*) the number of drinking water wells dig up by Taluk Boards in State, and in particular in Pandavapura Taluk ;

(*b*) whether it has come to the notice of the Government that most of these wells do not cover the needs of the locality because wells are not sufficiently deep ?

A.—Sri B. L. GOWDA (Deputy Minister for Co-operation).—

(*a*) 6,776 wells in the State and 66 in Pandavapura Taluk.

(*b*) Only in a very few cases the wells needed deepening and wherever necessary, timely action has been taken by Government in this behalf, for providing water facilities.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಪೌಂಡವಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 66 ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದ್ದೀವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಈ 66 ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಬಾವಿಯಲ್ಲೂ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರೂ ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿ 29 ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೋಟ ನೀರು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲೂ ನೀರಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಬಾವಿಗಳನ್ನೂ ಆಳ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ? ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ, ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ತಾವು ಆದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—3,553 ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅರಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಹಾಲಪ್ರನಕ್ಕ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ವಾಮಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 6,776 ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ಜಾಡ್ಯ ಇರತಕ್ಕ ಹರಿಜನರ ಕೇರಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ನೀತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ಗೌಡ.—ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದನ್ನು ಈಗ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

Construction of Approach Road to the Bridge at Udipi taluk

43. Smt. WINNIFRED F. FERNANDES (Coondapur).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) whether they are aware that an approach road to the West of the Bridge at Bannadi Village in Udipi Taluk of South Kanara is necessary ;

(*b*) whether this was brought to the notice of the Chief Engineer, P.W.D. by the Local Member of this House during his visit to the place some three months back ;

(*c*) whether they would take immediate steps to construct the above approach road ?

A.— **Sri B. V. MAGAVI** (Deputy Minister for Public Works).—

(*a*) Yes.

(*b*) Yes.

(*c*) Will be examined.

As regards reply to Question No. 43, Sir, there is a little correction. For (c) it must be " the work is under construction ".

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—What is the estimate of the said approach road ?

Sri B. V. MAGAVI.—The approaches are included in the present Rs. 4.12 lakhs programme.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—When this approach road will be taken up ?

Sri B. V. MAGAVI.—The soling is already done. The metalling and other things must be done.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—Last month I have gone there and nothing was done ; what do you think of it ?

Sri B. V. MAGAVI.—There is certain amount of confusion on the part of the hon. member. She is contemplating improvement to the present road and not the approaches to it.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—The Chief Engineer has inspected that site and he assured that the work is a necessity. The work of that approach road is not taken up as yet; what do you say ?

Sri B. V. MAGAVI.—Once again I beg to submit that there is confusion on the part of the hon. member. The road she is referring to is not the approach road.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, is it because the Deputy Minister is giving his maiden reply, he is agitated and confused ? There is no member who has such clarity of vision as the hon. lady member. Is he demonstrating his ignorance ?

Sri B. V. MAGAVI.—I have replied satisfactorily and I am prepared to satisfy the hon. member who comes from Harihar also.

(*Interruptions*)

* * * * * * * *

* * * * Matter expunged as ordered by the Chair.

Transfer of Class III and IV Servants working in Commercial Department

44. Sri P. V. AITHAL (Surathkal).—

Will the Minister for Finance and Youth Affairs be pleased to state:—

(*a*) whether Clase III and Class IV servants in the Commercial Taxes Department are being transferred to places outside their native districts and in some cases from one corner of the State to the other;

(*b*) whether the Government is allotting staff quarters for the residence of these low paid Government servants when they are transferred outside the District;

(*c*) whether it has come to their notice that on account of indiscriminate transfers many Governmont servants have lost their health and fallen ill in many cases due to difficulties of accommodation, food and diet, etc.;

(*d*) whether Government intend to avoid such transfers and see that such low paid Government servants are either retained in their own Districts or are transferred to the Districts nearer to their native Districts;

(*e*) whether in the case of many Class I and Class II Officers of the Commercial Taxes Department such transfers are not made and whether they are transferred only between Bangalore and Mysore that too for a short period; if so, why this discrimination between the high paid and low paid Government servants?

A.—Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance and Youth Affairs).—

(*a*) As far as possible Class III Government servants are retained in their Divisions. In some cases, some of Class III Government servants (I Division Clerks and Commercial Tax Inspectors) were transferred out of their native Divisions/Districts mostly on promotion for want of vacancies in their native Divisions. So far as Class IV servants are concerned no such transfers are made.

(*b*) Some of the Government officers including low paid employees and officials of Commercial Taxes Department are provided with Government quarters on rent wherever they are available.

(*c*) Transfer is one of the service conditions. There has been no indiscriminate transfers in this Department.

(*d*) Transfers generally made within native Divisions.

(*e*) Class I and Class II Officers of this Department are liable for transfer to any place in the State. In the interest of public service, such transfers are made in this Class.

The transfers are made when necessary and in the interest of public service.

Sri P. V. AITHAL.—Is it not a notorious fact that class III and Class IV servants in the Commercial Taxes Department are being transferred to places outside their native districts and in some cases from one corner of the State to the other, whereas Class I and Class II Officers are kept in the same place? Will the Government assure that this will not happen in future?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Sir, it is not the intention of the Government to put these low paid officials to difficulties. The hon. member knows that there are certain difficulties in keeping these Class III officials in the same place. So far as Class IV official is concerned he is not transferred from his native District. In the case of Class III officials it is true that some have been transferred to divisions other than their native Division. It is because in certain divisions larger number of officials are recruited than required. We cannot absorb all these people, especially so, in Mysore Division, the question has arisen. There are 85 to 90 surplus officials who are recruited and they have to be posted outside the division because all of them cannot be taken in that division itself.

2-00 P. M.

Sri P. V. AITHAL.—Is there a Government Order that if Class III officials are to be transferred from one place to another their consent should be taken and otherwise no such transfer should be made?

Sri RAMAKRISHNA HEGDE.—Actually there are standing instructions to the Heads of Departments that as far as possible Classs III and Class IV officials should not be transferred. So far as Class III officials are concerned they should not be transferred outside their native Division and so far as Clase IV officials are concerned they should not be transferred outside their district.

Triple Benefit Scheme

45. Sri MAHADEV G. BANAKAR (Byadgi).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) the date from which triple benefit scheme has been made applicable to teachers;

(*b*) whether this scheme is applicable to servants of the District School Board;

(*c*) if not, the reason for the same?

A.— Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Applicable from 1-4-1963.

(*b*) Yes.

(*c*) This question does not arise.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಾರೀಕು 1-4-1963 ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇವನ್ನು ಏಕೆ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದೇ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ 1967ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದು ಬೇರೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದು ಹೌದೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಮೊದಲು 1963 ರಲ್ಲಿ ಹೊರಡಿಸಿದಾಗ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದವರಿಗೆ ಆ ಬೊಂಬಾಯಿ ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಅವರಿಗೆ ಅನ್ವಯ ಆಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಅನುಮಾನ ಉಂಟಾಗಿ ಆ ಆಕ್ಟನ್ನು ತರಿಸಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ಈಗ ಅವರಿಗೂ ಅದು ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Now, Short notice question number (1)

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

Death of a person in Sadhana Lodge in Belgaum

1. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether they are aware that one Sri Gurusiddappa Setappa Gadavi was found dead in Room No. 10 in Sadhana Lodge, Kirloskar Road in Belgaum on 16th August 1968;

(*b*) if so, the cause of death ;

(*c*) whether the death is a suspicious one ;

(*d*) whether the Police have arrested any person in this connection ;

(*e*) if so, how many ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) Yes.
(*b*) The investigation is proceeding.
(*c*) Does not arise at this stage.
(*d*) No.
(*e*) Does not arise.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know whether this death is due to murder or suicide ?

† Sri VEERENDRA PATIL.—Investigation is still going on. It is very difficult to say whether it is suicide or heart failure or murder because post mortem has been done and the medical officer has reserved his opinion pending examination of the Viscera by the Chemical Examinor, Bangalore. He has not yet reported.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ್.—ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲ.

Sri B. B. SAYANAK.—Is it not a fact that this offence took place in the heart of the City ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I have not accepted that an offence has taken place. Nobody knows the cause of the death. There have been no injuries on the body of the deceased. So post mortem has been done and the contents of the stomach have been sent to the Chemical Examiner. He has not yet received the report. The doctor also has reserved his report. In the circumstances it is very difficult to accept that an offence was committed or that the gentleman was murdered.

Sri D. B. KALMANKAR.—At what stage is the investigation now ?

Sri VEERENDRA PATIL.—I said that the medical officer has reserved his opinion because the Viscera with the contents of the stomach after the post mortem has been sent to the Chemical Examiner and his report is awaited.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Question time is over.

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—Sir, I had sent notice of an adjournment motion.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have received it. I will take it up tomorrow.

STATEMENT BY CHIEF MINISTER *re*: THE VISIT OF SUB-COMMITTEE OF PARLIAMENT IN CONNECTION WITH HOLDING OF THE SESSION OF PARLIAMENT AT BANGALORE

ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಳ್ ನಾಗಪ್ಪಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಈ ಹಿಂದೆ ದಕ್ಷಿಣಭಾರತ ರಾಜ್ಯ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ನಡೆಸಲಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ಸಬ್‌ಕಮಿಟಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದೆ ಅನಡ್ಡೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಹೊರಟಿತ್ತು. ಆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ಸಬ್-ಕಮಿಟಿಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳೂ ಇವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೆಸ್ಟ್‌ಗಳಾಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರನ್ನುಮಾತ್ರ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗೆಸ್ಟ್‌ಗಳಾಗಿ ಟ್ರೀಟ್‌ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇನ್ನುಳಿದವರಿಗೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಊಟ, ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕೆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಾನುಕೂಲವಾಯಿತು ; ಅಷ್ಟಕಾಗೇ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರೆಸ್ಸಿನವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆ ವಾಹನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾದ್ದನ್ನೇ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ವಿಚಾರ ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಕೂಡಲೆ ನಾನು ನನ್ನ ವಿಷಾದವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಗೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಎನೇನು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಕಮಿಟಿಯು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ನನಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು, ಕಮಿಟಿಯು ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ರೀತಿ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಲ್ಲ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಆತಿಥ್ಯ, ಸತ್ಕಾರ ನೀಡಲಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇರ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಾಸ್ಪದ. ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೆವು, ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿತ್ತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಜೊತೆ ಮತ್ತು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಷ್ಟ ಎಂದರೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯ, ಕನ್‌ವೀನಿಯನ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಇದೆ. ಅದೇ ವಿಚರಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸಿಸ್ಟಾಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಜನ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಕೊರತೆ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸೆಷನ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತರಹದಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು–ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರು ಈ ತಿಂಗಳ 11ನೇ ತಾರೀಖು, 12ನೇ ತಾರೀಖೋ ಅಥವಾ 13ನೇ ತಾರೀಖೋ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸೆಷನ್ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಏನು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಆಗಿದೆ ಆ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರು ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದರೆ ಆ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸ್ಟೇಟ್ ಗೆಸ್ಟ್ಸ್ ಆಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ವಸತಿ, ಊಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮುಂತಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಮುಂದೆ ದೂರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA (Harihara).—Have Government already taken the decision that a Parliament Session should be held in Bangalore or is it under discussion, because if a decision is to be taken on the matter, there are two views about it. Therefore, I would request the Government to place it before this House and take their views also.

Sri VEERENDRA PATIL.—So far as holding a session of Parliament in Bangalore or any other place in the South is concerned, the decision does not rest with the State Government. We are not the final authority or any authority to take a decision. It is for the Government of India and the Parliament to take that decision whether it is feasible or whether it is advisable or not to hold a Parliament Session in Bangalore. For that purpose they have appointed a Committee. That Committee is shortly going to visit Bangalore. We have also at our end constituted a small committee of which I am the Chairman and Sri K. Hanumanthaiah is the Vice-Chairman and some of our Ministers are members thereof. This Committee will discuss with the members of the Parliamentary Committee when they come here. Then only we will have an idea of the facilities they expect from the State Government and whether it would be possible for the State Government to provide all those facilities. Ultimately it is for that Committee and for the Government of India and Parliament to take a decision.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Why I say this is that we have read in papers that two neighbouring Governments namely Andhra Pradesh and Madras seem to have disfavoured this session being held in their States. Why I am raising this is that we have not formed any opinion on this matter. Bangalore has already problems of its own, the most important of them being the drinking water problem. All these matters will have to be examined. If any session of Parliament is to be held here then it shall be the duty of the Central Government to bring here all the facilities that are needed. I understand that some thousands of rooms and various other things are required. Therefore, in bringing the Parliament Session here in order to satisfy our desire, it should not be to the detriment of Mysoreans. I do not want the Government to commit themselves without consulting this House.

Sri VEERENDRA PATIL.—There is no question of committing anything by the Government to anybody at this stage. And, in order to take the Opposition Members into confidence, because this is a major issue and we do not know what facilities they are going to ask in order to have the Parliament Session here in Bangalore. I have included the Leader of the Opposition also in that Committee and he is one of the members of that Committee. Naturally it is for the Leader of the Opposition to express his views in that Committee. I may assure the House that whatever decision we take, will be in the interests of the Mysore State and not detriment to the interests of the Mysore State.

Sri L. SRIKANTIAH (Nanjangud).—Sir, I have given notice of a Privilege Motion. It should have precedence over other matters.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It will be taken up on Saturday.

Sri L. SRIKANTIAH.—Sir, Saturday is a 'non-official' day and it cannot be taken up on Saturday!

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Then it will be taken up on Monday positively.

Papers laid on the Table

Sri G. B. SHANKAR RAO (Minister of State for Veterinary and Animal Husbandry).—Sir, on behalf of the Minister for Agriculture, I beg to lay on the Table :

> " Notification relating to the prevention of the spread of Rinderpest disease in Mysore District—provision for compulsory inoculation.
>
> Notification No. AF 303 VAD 68 dated 8th August 1968 under section 37 of the Mysore Animal Diseases (Control) Act, 1961. "

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Notifications are laid.

Sri P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—Sir, I beg to lay :

"Notification relating to the control of Gadag Co-operative Cotton Sales Society, Limited.

Notification No. DPC 173 CIM 68 dated 1st May, 1968 under Section 130 of the Mysore Co-operative Societies Act, 1959."

POINT OF ORDER *re*: LAYING ON THE TABLE OF NOTIFICATION RELATING TO GADAG CO-OPERATIVE COTTON SALE SOCIETY LIMITED

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I rise to a Point of Order. You will have to kindly bear with me for a minute to explain fully what the Point of Order is. I gave notice of a Motion and I have received a reply from your office stating that my objection for laying this Notification on the Table of the House cannot be considered. That is all what is mantioned here and no reason is assigned. Therefore, I am raising this Point of Order. You will be pleased to see that so far as the subject-matter of this Notification is concerned, it relates to a Notification issued by the Government on 1st May 1968 relating to the control of Gadag Co-operative Cotton Sales Society Limited. No civilised Government, so far as my memory goes, can think of issuing a notification in the manner in which this Government did—not this Government, but the previous Government. That Notification is dated 1st May 1968. It is said that with regard to the Gadag Cotton Co-opetative Sales Society Ltd., they have tried to amend Section 29 of the Co-operative Societies Act by means of subordinate legislation and also the byelaws of the Society. So far as Section 29 of the Co-operative Societies Act is concerned, you will be pleased to see—it reads a follows :—

"29. *Nominees of the Government on the Committee of a co-operative Society*,—(1) Where the State Government—

(*a*) has subscribed to the share capital of a co-operative society, or

(*b*) has assisted indirectly in the formation or augmentation of the share capital of a co-operative society as provided in Chapter VI, or

(*c*) has guaranteed the repayment of principal and payment of interest on debentures issued by a co-operative society, or

(*d*) has guaranteed the repayment of principal and payment of interest on loans and advances to a co-operative society,

the State Government or any authority specified by the State Government in this behalf, (shall notwithstanding anything contained in this Act or the rules or the bye-laws of the co-operative society, but subject to any notification or order, for the time being in force, issued or made under section 54 or, 121, have the right to nominate as its representatives not more than three persons) or one-third of the total number of members of the committee of the co-operative society, whichever is less. "

In this case what has happened is this : Government has lent some money to this Co-operative Society to the tune of Rs. 2 lakhs or so. By this notification, you may be pleased to see, that Government can nominate 16 directors and not 3. Therefore we cannot allow this notification to be laid on the table of the House because it is *ultra vires*. It cannot be brought here having no *locus standi*. You may be pleased to see that this Co-operative Society, which is a premier Society and which is classed as 'A' class Society, was audited on 30th April 1968 and this notification was issued on 1st May 1968. The reason given is that in the larger interests they have done this by amending Section 29 this is motivated by political reason.

One of the directors of that Society was a candidate who contested from the Local Bodies Constituency from Dharwar District and moreover this very question is the subject matter of a writ petition No. 1385/68 pending before the High Court and the High Court has issued a stay order. I am not going into the merits or the demerits of the case before the High Court. But this is motivated by political reason and in view of the fact that it is illegal and *ultra vires* and in view of the fact that this is pending before the Court and in view of the fact that the High Court has issued an *ad interim* stay order, I submit it cannot be allowed to be laid on the table of the House.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will give a ruling. The Act is in operation and the laying of the paper is being done according to the statutory provisions. If the Hon'ble Members want to send any amendments to provisions, they may do so. But this is already in operation. The said notification is laid on the table.

Sri K. H. RANGANATH (Mudigere).—When an ad interim stay is granted restraining the operation of the notification, that means the notification itself is not in order.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is inoperation.

Sri K. H. RANGANATH.—That is too much for us to say.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Laying the paper on the Table is a statutory provision. ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಗೌರ್ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri K. H. RANGANATH.—This Notification is laid on the Table under Section 130 of the Co-operative Societies Act soon after it is issued.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—In placing the paper on the Table, there is no provision for any objection. I am told the notification is in operation.

Sri K. H. RANGANATH.—The operation of this notification is stayed. It is not in operation. If the chair said that if we want to send any amendments we may do so. But Amendments cannot be sent to this, because it is not in operation.

Sri S. SIVAPPA.—Has this notification been stayed in the High Court? He should give the details to the House.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I ask the Minister to answer the question asked by Sri Ranganath and Sri Sivappa whether there is any wri petition in the High Court and whether there is any stay order.

Sri K. H. RANGANATH.—Let the Minister in charge of the Portfolio say whether writ potition is not pending questioning the very notification and whether stay order is not issued and whether it has not been served on the Government.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ಈ ಸಭೆಗೆ ಎರ್ಲಾ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ದಾದರೂ ವಿಚಾರ ದೊಡ್ಡದು ಇರಬಹುದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾದರ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನು ಇಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅವಕ್ಕೆ ತೆಗೆದಂಥ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಈಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೇರೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅವನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸ್ಟಾಚ್ಯೂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕು. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದು ಆಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಅವಗಾಹನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಅದರಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಪಡಿ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ರದ್ದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಯಾವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅದರ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದು. ಈಗ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಅಡ್ಡಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಸ್ಟಾಚ್ಯೂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಾದ ಮಾತಿದರು ಏನು ಎಂದರೆ ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಪ್ರಕಾರ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಎತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲ, ಅದು ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏತಕ್ಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ರೂಲ್ 116(1) ರ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂಥ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಈ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟು ಎಂದರು. ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡುವಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಗಳು ಉಂಟು. ಅದು ರೂಲ್ 117ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಹಾಗೆ ಇಡತಕ್ಕಂಥ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರಬಹುದು. ಈಗ ನೀವು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗೆ ತಂದರೆ ತಾವು ರೂಲ್ 117 ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸಮಯ ನಿರ್ಧರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ಣಯ

ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರೂಲ್ 281 ನೋಡಬೇಕು. ರೂಲ್ 281ರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ರೂಲ್ 288 ರ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರೂಲ್ 288 ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ:

"A member while speaking shall not—(i) refer to any matter of fact on which a judicial decision is pending."

ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಂದರೆ, ಈ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ನಾವು ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದ್ದು ಆ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಮೇಲೆ ಸ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಂಥ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಈ ಸಭೆಗೆ ಉಂಟೇ? ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಏನು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾವು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅದು ಇನ್‌ಫ್ರಕ್ಚ್ಯುಯಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಬ್‌ಜೂಡಿಯಸ್. ಅದುದರಿಂದ ರೂಲ್ 117 ರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಏನು ಇದೆ, ಅದು ಈಗ ಹೋಗಿದೆ. ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ಅದು ಸಬ್‌ಜೂಡಿಸ್. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇಷ್ಟೇ ದಿವಸದಲ್ಲ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಕಾಯಿದೆ ಇಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟಿ ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮುಂದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಆ ತರಹ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ತಂದು ನಮಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ರೂಲ್ 117ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಟೇಬಲ್ ಮೇರೆ ಇಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಆಗ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಆಗಬೇಕು. ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಆದ ನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಾವ ತರಹ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಬೇಕು, ವಾಪಸ್ಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಹಕ್ಕು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಮಾಡಿರಿ ಎನ್ನುವ ಸದ್ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ರೂಲ್ 117 ಅಪರೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ನಮಗೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರೆ ಹಕ್ಕು ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ.—ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Laying of paper is only a statutory provision. Unless it is laid, members cannot send any amendment.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Deliberately I did not enter into the details of the case because I thought bringing those details was not necessary. Deliberately I did not enter into the details of the case. Now what has happened is this. Since the matter is *sub judice* even if this notification is allowed to be placed on the table of the House, we cannot move any amendment and moreover, there are other matters which I did not want to enter into and I refrained myself from entering into the details of it. This much is necessary now, in view of the fact, that the High Court is siezed of the matter and that a stay order has been issued, this notification is no longer operative. Therefore, the Hon'ble Minister cannot be allowed by the Chair, to lay it on the Table of the House, so far as this matter is concerned.

If the Chair gives a ruling that in spite of the matter being pending in the High Court that we can also move any amendment and the

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

matter be taken up, my own feeling is that it cannot be taken up as the matter is *sub-judice*. Therefore, my respectful submission is that my point of order has to be upheld. Otherwise, allow me to enter into the details of this case. I simply mentioned the outer skeleton of what I said.

2-30 P.M,

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have understood the matter thoroughly. As I have already said laying of the notification on the table of the House is a statutory provision and therefore I cannot prevent the Hon'ble Minister from placing it on the table of the House. We can have a full debate on that if the Hon'ble Members send the amendments. I do not understand as to why members are agitated over mere laying of this notification.

Sri K. H. RANGANATH.—Because it is a very serious matter. Under section 54, the notification cannot be issued, because they have invested over 2 lakhs of rupees. It has got a story of its own. Further this notification cannot be issued because the share capital given by the Government was not there in the society. Under what section of the provisions of the Societies Act. the Government can take cognizance of this matter ? Therefore, I request you to please not to go into details of this matter now.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—It is a statutory provision and I cannot prevent the Hon'ble Minister from laying the notification on the Table of the House.

Sri K. H. RANGANATH.—Only if an amendment is moved, the whole thing could be discussed.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿರುವುದು ಏಕೆ ಸ್ವಾಮಿ? ನಮಗೆ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದರೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಕ್ಕು ಬರುವುದು. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು, ದಯವಿಟ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳಬೇಕು.

Sri K. PUTTASWAMY.—I have listened to the opinion expressed by the Hon'ble Members. I am sorry, that none of the Hon'ble members has been able to point out under which law or rule, the placing of this notification on the table of the House can be delayed. Section 130 of the Co-operative Societies Act is very clear, according to which, every notification issued under this section and other rules made under section 129 shall as soon as may be, after it is issued or made, be laid before both the Houses of the Legislature, while it is in session for a total period of 30 days which may be comprised of any one or two or more sessions. If before the expiry of the said period either House of the State Legislature makes any modification in the notification, order or rules or directs that the notification, order or rules,

shall not have any effect and if the modification is agreed to by the other House, the notification, order or rules, shall thereafter have effect of such modified notification, order or rules, or be of no effect, as the case may be. The Hon'ble Member Mr. Nagappa drew the Chair's attention to rule 288 and said that a member while speaking shall not refer to this matter. He contended that if occasion arises for discussion then reference will have to be made, which amounts to discussion of matters pending before the Court, because this would amount to *sub-judice* and discussion will have to be curtailed. Even conceding that point of view can rule 288 of our rules of Procedure and Conduct of Business, over-ride the statutory provisions of the co-operative societies Act? We are bound by the Co-operative Societies Act and according to section 130 of the Act, we are bound to place it on the Table of the House. Supposing it is ultimately found out that it is an invalid notification, *i.e.*, a notification issued without proper authority of law, or without having any authority, the Government has issued the notification, even then, it is not going to confer either any right on the Government or it is not going to affect the rights of any other person. It was tried to point out that this notification was issued without any authority. Even conceding all that, it is not going to confer any right on the Government by mere placeing it on the table of the House. Nor it takes away the rigths of any one else. By laying this notification on the table of the House, we are only performing the statutory duty enjoined on us by the Act.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Our right is taken away by your placing it on the Table of the House.

Sri K. PUTTASWAMY.—If Mr. Siddaveerappa, who is an experienced administrator and parliamentarian, could point out the rule or provision of law which prevents laying of the notification on the Table of the House, we would certainly appreciate his point of view and we will not place it on the Table. But as per the Act, if we do not lay it on the Table of the House, we would be guilty of breach of the provisions of section 130 of the Co-operative Societies Act.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, I want to submit that.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—We are not raising any debate on this. If Sri Gangadhar could point out any provision or rule as to whether the Speaker could prevent the Government from placing the notification on the Table of the House, he may please do so.

† Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, the Government seems to have lost sight of the fundamentals. A notification was issued by the Government and suppose such a notification has been challenged in a court of law which has jurisdiction to decide the validity or invalidity or the *bona fides* of the Government, how can the Government be permitted to place that notification on the Table of the House? In this particular

(SRI B. P. GANGADHAR)

case, the notification in question has been challenged before a competent court which can take decision in the matter. That court issued a stay. That means that the notification is stayed. What follows is that the operation under that notification is stayed. That means that the said notification does not exist in the eye of law.

MR. DEPUTY SPEAKER.—What the member is submitting is not applicable to this matter. He may please point out whether the Government is prevented from placing any notification on the Table ?

SRI B. P. GANGADHAR.—I am trying to help the Hon'ble Speaker, not to commit a mistake. It is our duty as members to see that mistakes are not committed here. I am saying that the notification issued by the Government has been stayed by the Court and it means that it is not in existence in the eye of law. When that is the case how can this Government place that notification before the House for its approval ?

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—I do not take much time. For the sake of brevity I did not explain it in full detail. I thought that perhaps the Minister would straightaway concede my point. But now the point is, in view of the fact that the stay order has been issued by the High Court in Writ Petition No. 1385/68, the effect is that the notification in question has been stayed. I am not entering into the merits. The operation of the Notification has been stayed. The Hon'ble Minister should not be permitted to lay it on the Table here.

SRI K. PUTTASWAMY.—Is the Notification declared illegal ?

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—It is pending before the Court. We cannot say anything about the merits or demerits of the Notification. It is *sub-judice*.

SRI K. PUTTASWAMY.—I am making a sporting offer to the Opposition.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—I want a ruling in advance. If it is allowed to be placed, then we will move amendments and the House get seized of it. My own feeling is because the matter is seized by the High Court, the matter is *lis pendens* and we cannot refer to it. That is what I submit.

(*Interruptions*)

SRI P. M. NADGOUDA (Minister for Development).—Sir, I lay on the Table of the House :

> "The Mysore Taluk Board Budget and Accounts (Amendment) Rules 1967. Notification No. DPC 7 RPA 66 dated 7th May 1968 under section 246 of the Mysore Village Panchayats and Local Boards Act 1959.

Sri H. V. KOUJALGI (Minister for Revenue).—Sir, I lay on the Table of the House :

(*a*) Notification No. RDF 89 TKV 67 A, dated the 24th August 1968—The Mysore Land Improvements Loans (Amendment) Rules 1968 under section 10 (3) of the Mysore Land Improvement Loans Act 1963.

(*b*) The Mysore Agriculturists Loans (Amendment) Rules, 1968 Notification No. RDF 89 TKV 67-I dated 24th August 1968 under section 9 (3) of the Mysore Agriculturists Loans Act 1963.

(*c*) The Mysore Land Revenue (Amendment) Rules 1968 Notification No. RDF 9 TRM 66 dated the 15th April 1968 under section 198 of the Mysore Land Revenue Act 1964.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The notifications are laid on the Table.

Sri S. SIVAPPA.—I am raising a point of order Sir. Mr. Nad Gouda did not yield when we raised a point of order. The Point of order was not decided and ruling was not given and in the meanwhile the Minister for Development stood up and read something. I request you to see that the whole thing is expunged from the Proceedings and I insist that a ruling should be given on the point of order. Only afterwards anything can proceed further. Till the ruling is given by the Chair, nothing can go on record.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have already given the ruling. I permitted the Minister to place it on the Table of the House. There is no point of order.

Sri K. H. RANGANATH.—On a point of order, Sir. There was a point of order raised by my learned friend Sri Siddaveerappa and the House was seized of it. It was under discussion. No ruling was given by the Speaker. I want to know whether the ruling was postponed.

(*At this stage the Hon'ble Minister for Development Sri Nadgouda left the House*)

Sri K. H. PATIL (Hubli).—I wonder where is the hurry for the Hon'ble Minister to run away like that. I request the Chair to kindly ask the Minister to come back, because the matter pertains to him.

ಶ್ರೀ ಮದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್ (ಬ್ಯಾಡಗಿ).—ನೀವು ಗೂಂಡಾವ್ಯತ್ತಿ ನಡೆಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬಂದಿರುವುದು ? ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಂಜೇಗೌಡರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂತು. ಆಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮೊಟಕು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ದೇಶದ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಅಂದಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಗಂಡಾಂತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತುಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕುತಂತ್ರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆಜೀಜ್ ಸೇಟ್.— * * * * * * * *

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Reporters need not take down anything. Now they may take down the remarks of Sri K. H. Patil.

Sri K. H. PATIL.—On a point of Order, Sir. The procedings are not being taken down by the official Reporters.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Because I have not allowed the hon'ble Member to speak.

Sri K. H. PATIL.—My point of Order is one of challenging the validity of the action of the Chair because the Chair is also bound by rules and regulations. The hon'ble Minister on the other side was acting contrary to the provisions of law. When the hon'ble Member Sri Siddaveerappa was on his leges and was on his Point of Order, without hearing him, without a decision on it, without it being recorded in the minutes, the hon'ble Minister was making a dash and was running away, leaving the situation there.

Sri B. V. MAGAVI (Deputy Minister for Public Works).—He has gone to the Upper House.

Sri K. H. PATIL.—I am terribly afraid of the consequences of this direction. It may be that our hon'ble friends on this side while talking on relevant points and using parliamentary sentences, may be using here and there some hot words on account of the adamant action of that side. We have been forced to use strong expressions and language. In a democratic set up, it is our duty to bring to light the mal-actions of this Government. It is the Speaker who has to protect the rights of the Members; it is his bounden duty to see that every word of ours uttered in this House, should go into the proceedings. A time will come when the proceedings of this House will be gone through by the saner elements and those saner elements will compliment us and say, "Here are sensible utterances. Here is *Viduravani*." If our speeches do not go into the record, it will be a reflection on the Oppositoion and the future generation will mistake us. Therefore I appeal to you and request you not to obstruct the recording of the proceedings. Our words may go into record in the manner we express them.

†Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, I am exteremely pained at the way in which these proceedings have developed. For that, we, on this side are not responsible. So far as you are concerned, I have the highest respect for you. At the time when our late lamented Speaker Mr. Baliga fell ill for three months, we gave the heartiest co-operation to you because we were fully ensured that justice would be meted out, But unfortunately on the last day on which you have to lay down your onerous office, we are sorry that this ugly development has taken place. I am extremely pained at the way in which the hon'ble Minister read his

---

**** Matter not recorded as ordered by the Chair.

statement; he rushed through it as though heavens would fall and every thing would come down. When I gave notice to you about this, an endorsement was issued, a reply was given to me; it is as follows:

> "With reference to your letter dated 5th September 1968 regarding laying of Notification No. DPC 173 CIM 68 dated 1st May 1968, I am directed to state that no objection can be taken for laying the notification."

Under what rule has this reply come to me? I want to know. Then I raised a Point of Order. I would like to make clear one point. So far as the subject matter of this Notification is concerned, it is not Veerendra Patil's Ministry that is responsible for this. As a matter of fact, it was some other Ministry that was in existence on 1st May 1968. I know how this notification has developed. Still I have not entered into the merits of the case deliberately. Supposing the High Court has passed a Stay Order on this notification, we cannot do anything in the matter. The subject matter of this Notification has been stayed. The High Court has issued an interim injunction. Therefore, I wanted a full ruling as to how it could be laid on the Table. I wanted to know something more from the hon'ble Minister for Parliamentary Affairs who is a good friend of mine, and for whom I have got respect. I thought he would bestow his considered attention and make his assertion. I was prepared to explain at length. But I did not like to take much time of the House because I thought that the hon'ble Minister for Parliamentary Affairs and the Minister concerned were aware of the facts of the case as also this Notification and the statutory Section. Section 29 of the Act empowers them to have only three Directors. Sections 28 and 29 have been given a go-by. As I already said, I am not going into the merits of the case. This subject was not referred to the Law Department; this file was not worked up there. When the Ministry consulted the concerned Secretary, he said that Notification would be illegal and he cannot allow it in all his conscience But still out of political vendetta this thing was done. My grievance is, we cannot be hustled like this; we are not men of straw. We were prepared to co-operate to the fullest extent with the young and energetic Chief Minister. But if this is the way they start, then we have to revise our opinion because in a democracy, it is the majority that must rule; the minority must have its say and the majority will have its sway—that is the dictum laid by the late lamented Speaker Mr. Baliga. Let us have a full discussion. We are going to have our full say. The Minister for Parliamentary Affairs complimented me. I do not know how far I can take those compliments. I do not know whether he subtly meant that being an old man, I did not understand the rules. I have raised this question with a full sense of responsibility. In the guise of subordinate legislation, this should not be allowed to be taken advantage of. The High Court is seized of this Notification. It is already pending before the High Court because a Writ Petition, the number of which I have already given, has been filed. We must be allowed

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

to move the amendment. Please give an exhaustive ruling on that after hearing us in detail. If you say, although the matter is pending in the High Court, since the Notification is laid on the Table of the House, amendments may be made and the matter is seized, I have no objection.

3-00 P.M.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, in the statement that I made, I never made any insinuation against any hon'ble member and more so about Sri H. Siddaveerappa. I said he is an experienced man; I never said old. He is as young as I am, perhaps younger than me. The feelings of the hon'ble members on the other side seems to have been very much hurt because they are under an impression that we are trying to avoid or evade discussion on the merits of this question. Sri Siddaveerappa suggested whether a free discussion would be allowed on the Notification even though the matter is pending in a court of law. Sir, for that, none of us can give that assurance. It is a matter pending before the judiciary and there may be certain references made which may amount to *sub-judice* and there is no authority left in any one of us to give that assurance. Sir, I was trying to say that I was trying to make a sportive offer. Hon'ble member may ask: what is that sportive offer ? In the Rule it is said that the Notification will have to be laid on the table of the House for fifty days during which time any hon'ble member of this House can raise discussion. They are afraid that these fifty days may elapse and thereafter they may not be able to raise the discussion. Rules may come in the way of discussing the question on merits. What I meant by sportive offer was, whatever may be the obstacle in the way, if the opposition wants us to find time to have a discussion on this matter, when the matter is ultimately disposed of by the High Court, whether it ends in favour of Government or against Government, on behalf of the Government I would like to make a sportive offer that Government would find sufficient time for this House for discussing this question. I hope this assurance on behalf of the Government would satisfy the Hon'ble Members.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The subject matter before us is whether the Speaker has to allow the Minister to place the papers on the Table of the House. There is statutory provision that the Government is bound to place the Notifications issued, on the table of the House. This is my ruling.

Now the House will adjourn for half-an-hour.

The House rose at Five Minutes past Three of the Clock and re-assembled at Thirty-five Minutes past Three of the Clock.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

†ಶ್ರೀ ಎಸ್, ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನನ್ನು ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದ್ದರು. ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನನ್ನು ಇಡತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮತ್ತು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ತಂದಿದ್ದ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಯಾವ ಹುತದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಡುವುದು ಎಂದು ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೊಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಇದನ್ನು ಇಡಬೇಕಾದ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೋ ಅವರು ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕವಾದ ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆವೆ ಮತ್ತು ಇದು ಸಬ್ ಜುಡಿಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಕಾರಣ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರು ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಇವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಕಾರವತಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರುಗಳವತಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ಒಂದು ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಾಗೂ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಬಂದಾಗ ಇದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂಶಯ ಬಂದಾಗ ಈ ಸಭೆಯು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ವಕೇಟು ಜನರಲ್‌ರವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತೀರ್ಮಾನವಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ನನ್ನಿವೇಶ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಡ್ವಕೇಟು ಜನರಲ್‌ರವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರುವ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿ ಮುಂಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಡ್ವಕೇಟು ಜನರಲ್‌ರವರನ್ನು ಬರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಏನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಇದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸಾಗರ).—ಸ್ವಾಮೀ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪ ನವರು ಹೇಳಿದುದರ ಜೊತೆಗೆ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನನ್ನು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ತರುವ ಹಕ್ಕು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದು. ಎರಡನೇದು, ಸಬ್‌ಜುಡಿಸ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮುಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಸ್ವಾಮೀ ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮೂರು ಜನ ಇದ್ದುದನ್ನು 13 ಜನ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಯಾವ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನವರು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಒಂದು ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಇದರ ಸ್ಥಾನಮಾನವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರು ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ Operation of this Notification is stayed pending the disposal of the case by the High Court. ಇವರ ಆಪರೇಷನ್ ಕಾನೂನು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಟ್ ಪಿಟಿಷನ್ ಪೆಂಡೆಂನ್ಸಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರೇ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಆಗ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ಸರಕಾರದ ಬಳಿ ಇದರ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರೇ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇದರ ಡಿಸಿಪನ್ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ.

ಈಗ ಲೀಗಲ್ಲಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ನಮ್ಮ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನವರು ಸ್ಟೇ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮುಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದು ಈಗ ಸಬ್‌ಜುಡೀಸ್. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ತಂದರೆ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆಗ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಸಬ್‌ಜುಡೀಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ)

ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನನ್ನು ಈ ಸದನದ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಒಂದುವೇಳೆ ಇಲ್ಲಿ ರ‍್ಯಾಟಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅವಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವಿಷಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಮುಂದೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನಿಂತಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಇಂಥ ಸಭೆಗಳ ಮುಂದೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಿಷಯವಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನೇಕ ರೂಲಿಂಗುಗಳಿವೆ, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಒಂದು ಪ್ರೀಸಿಡೆಂಟನ್ನು ನಾವು ಸಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ದಿವಸ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸರ್ಕಾರದವರ ವಶದಲ್ಲಲ್ಲ. ಇದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ಬಾಹಿರವಾದ ಮಾತು... .....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದೇ ಸರಿಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹೌದು. ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರ ವಶದಲ್ಲಲ್ಲ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—The Government is bound to place all the Notifications issued on the Table of the House. It is a very simple point. I have already stated that laying of papers on the Table is a statutory provision. Government is bound to lay all such papers on the Table. Sri Nagappa has sent an amendment. I will consult the Government and fix up a time and we will have a full-dressed, debate on it.

Sri S. SIVAPPA.—Whether the Notification can be placed on the Table or not is an important issue. That is why I suggested that the Advocate General be called. We know for certain that this is *sub judice*. This is the situation we are placed in. It is better to call the Advocate General and take his expert opinion. We are confused over this issue. The whole issue can be now postponed.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—What is the opinion of the Minister for Parliamentary Affairs ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ಲರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೋ-ಇಡಬಾರದೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಬಾವ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.....

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಪಾಯಿಂಟಾಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಪಾಯಿಂಟಾಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ವಾಮಿ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಈ ಸದನದ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಮಾತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೆ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಹಾ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.....

Sri G. DUGGAPPA.—I rise to a point of order. While discussing about the laying of notification by the Minister, the Hon'ble Minister for Parliamentary Affairs stated that the notification is laid. We do not know what happened. In fact he did not lay the notification on the Table of the House. When this is the fact, the Minister now says that the notification was laid on the Table. It is contrary to fact. Therefore he cannot say a thing which has not happened on the floor of this House.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ಬಾಹಿರವಾದ ವಿಷಯ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈಗ ಖಚಿತವಾಗಿ ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷ್ನ ಸಭೆಯು ಮುಂದೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸ ಬೇಕು. ಇನ್ನು ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದೆ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ನಿಂತಿರು ವಾಗ ಇಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಮೂವ್ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ ಕಾನೂನಿನ ನಿರ್ಬಂಧವಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾವು ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆ ನೂಚನೆಯನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದೆಯೇ—ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—The paper is not laid on the Table. The Minister says it is laid. The Chair may please clarify whether it is laid or not. If it is laid...

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order.

Sri K. PUTTASWAMY.—My contention is that the hon'ble Chair allowed the Minister for Development to lay the notification on the Table of the House. In pursuance of your direction he has placed the notification on the Table of the House. It is open to the other side.....

(*Interruptions*)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order, order.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—The Chair may please clarify the position. He says it is laid on the Table.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have called upon the Minister to lay. The Minister has laid it on the Table.

Sri G. DUGGAPPA.—After the Minister lays the Notification on the table of the House, the Speaker must say that the Notification is laid on the Table of the House. The Speaker is bound to say that. Till then it cannot be said to be laid on the Table of the House. I want a clarification from the Chair on this point.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have already given the clarification.

Sri G. DUGGAPPA.—The Chair has not said so and so it cannot be said that the Notification is laid on the Table of the House. You must clearly say so. Then only it will be deemed to have been laid on the Table of the House.

Mr. DEPUTY SPEAKER,—I have stated clearly.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಲೆಯ ಆಟವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಡವಳಿಕೆ ನಡೆದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದು ತಮ್ಮ ಪವಿತ್ರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅವರು ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು, ಯಾವುದೋ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿಬಿಟ್ಟರು. ಅಂದರೆ ಅದು ಸಭೆಯ ಘನತೆಗೆ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕ ಮಾತಲ್ಲ. ಶಾಸನರಚನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡವಳಿ ಇರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಗರಾಚಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪನವರು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿದ್ದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಆ ಮಧ್ಯೆ ಅವರು ನೋಟಿಫಿಕೇಷ್ನ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು :—ಅದು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆಗಂಟೆ ಕಾಲ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಆಯಿತು. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ್ ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಲ್ಲ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಇಡಕೂಡದು ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ತಮಗೆ ಅಡ್ವೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. Man must have the power of devil, but he must not use it as a devil. ರಾಕ್ಷಸನ ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕು, ಆದರೆ ರಾಕ್ಷಸನಂತೆ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಬಾರದು. ತಮಗೆ ಘನತೆ ಇದೆ, ಗೌರವ ಇದೆ. ಕಾನೂನಿನ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇವೆ. ಆ ಕಡೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೆಜಾರಿಟಿ ಇದೆ, ಅವರು ನಾವೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ಇದು ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಆಫ್ ದಿ ಹೌಸ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಈ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಸ್ವಾಮಿ.

(Sri Mahadev G. Banakar withdrew from the House)

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಕ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾರೋಪ, ಸ್ವಾಮಿ. ತಾವು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಿರಿ—ಏನೆಂದರೆ ಈ ಪೇಪರನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿನರಾಯಿತು ಎಂದು. ನೀವು ಈ ರೀತಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಈ ರೀತಿ ಆಯಿತು ಅಂತ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ರೂಲ್ 288ರ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಉಳಿದಂತಹ ಕಾರ್ಯಭಾರಗಳು, ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದು ಇದೆಲ್ಲಾ ಆಗಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು 30 ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಈ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಮಂಡಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಳುಹಿಸಿತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಹಾಗೂ ಚರ್ಚೆಮಾಡತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಾರ್ವಭೌಮ ಹಕ್ಕು. ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಕೂಡ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ರೂಲ್ 288ರ ಪ್ರಕಾರ ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಬ್‌ಜ್ಯೂಡೀಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ತಂದಿರುವಾಗ ನಾವು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಸಬ್‌ಜ್ಯುಡೀಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. The Chair has committed a breach of privilege of this House. My point of order is that the Chair has acted against the privilege of this House. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is no merit in the point of order raised by Sri Nanje Gowda.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ (ಅರಭಾವಿ).—ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಲವನ್ನು ದೇಶ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರುವಾಗ ಅದರ ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಸಲಹೆಮಾಡಲು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇವತ್ತು ಈ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಯಾವುದೋ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ತಂದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಸಬ್‌ಜ್ಯುಡೀಸ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅನೇಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಇದು ಸಬ್‌ಜ್ಯುಡೀಸ್

ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಇದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಷ್ಟು ದೂರ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರೇ ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಅಂತ ಹೇಳಿ ನಾನು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಇದ್ದಾರೆ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಗ್ಗಟ್ಟಿನಿಂದ ಯಾವುದು ನ್ಯಾಯವಾದದ್ದೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವಾದದ್ದೇ ಹೊರತು ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಕಾಲವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದೇನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಒಂದು ಸಂತೆಯೋ ಅನ್ನತಕ್ಕ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಳೆ ಹೋಗಿ ಬೆಳೆ ಹೋಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉದ್ಭವವಾಗಿರುವಾಗ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾವಾಗಲಿ ಅವರಾಗಲಿ ಇರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ, ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಊರಿಗೆ ಹೋದರೆ ಹುಚ್ಚುಮುಂಡೇಗಂಡರಾ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೇಕೋ ಹೋಗ್ತೀರಿ ಅಂತ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜನ ಹೇಳ್ತಾರೆ (ನಗು); ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ,

Sri B. P. GANGADHAR.—Now the position is very clear. A particular Notification has been issued by Government and that particular Notification has been stayed by a competent High Court. All these facts are admitted. As I have already submitted, in the eye of law there is no such Notification issued even though it may be there on printed paper. In the eye of law there is no such Notification issued. If there is no Notification issued, it cannot be placed on the table of the House. In spite of that if the Government do not have the vision that such a Notification cannot be placed on the Table of the House, and if they place the Notification on the Table of the House it will amount to contempt of the High Court by the Government and the House will be liable for it. So even now I request the Government to be wise enough to see that the laying of the Notification here is withdrawn.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜ).—ಈಗ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಲೀಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಅಪೋಸಿಷನ್ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅಡಮೆಂಟಾಗಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ರೂಲ್ 116 ಹಾಗೂ 117ರ ಪ್ರಕಾರ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. 117ರ ಪ್ರಕಾರ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಮಿನಿಸ್ಟರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ, ಆಬ್ಜೆಕ್ಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಹೇಳಿದೆ ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈಗ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಇದನ್ನು ಈ ಸೆಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸೆಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡಬಹುದು. ಏಕೆ ಅತುರ ಅತುರವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಹೌಸನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡಿ ಲೀಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಅಪೋಸಿಷನ್ ಮತ್ತು ಲೀಡರ್ ಆಫ್ ದಿ ಹೌಸ್ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ತಾವು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಜಾಯಿಂಟ್ ಕಾನ್ಸಿರ್, ರೆಸ್‌ಪಾನ್ಸಿಬಿಲಿಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್‌ರವರೇ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ ಇದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು, ಅದು ಬಿಟ್ಟು ನನಗೇನೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಇನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಂಡವಾಳ ಏನೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

(ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್)

4-00 P.M.

ಇಡದೇ ಇದ್ದರೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೇನೂ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಶ್ವರ ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಯಾರು ಬೇಗ ನುತ್ತಿ ಬರುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಇನಾಮನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬ ಮಗ ನುತ್ತಿಕೊಂಡು ಬಂದನಂತೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಲ್ಲೇ ಇದ್ದನಂತೆ. ಹೀಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಕಾಲ ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಂತರ ಅದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri S. S. SHETTAR.—I rise on a point of order, Sir. The High Court has directed the Government not to implement the notification that is attempted to be placed on the Table of the House. Government is attempting to place this notification on the table of the House at its own risk. I learn that some amendment has already been moved by the hon. Member Sri Nagappa. The moment this House has come to know that the High Court has issued a stay order in respect of this notification, its operation, even though it is placed on the Table of the House, might be stayed by the Speaker also to respect the sentiments of the High Court.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಶಿವಪ್ಪ.—ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಹಟ ಮಾಡಿ ಸಭೆ ಮುಂದೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಟ್ಟೇಇಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನ್ಯಾಯರಹಿತವಾದ, ಕೆಲಸವಾಗುವುದರಿಂದ ಅನ್‌ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನರ್ ಆಗುವುದರಿಂದ ನಾವು ಬೇರೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನಾದರೂ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸರಕಾರ ಹೊರಡಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತರಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಮಂಡಿಸುವಂತೆ ತಿಳಿಸಿದರು ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನನ್ನು ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟರೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಿರುವ ಸೂಕ್ಷವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಸ್ಟೇ ಆರ್ಡರಿರುವುದರಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದರೆ ಮಾತೋಣ. 30 ದಿವಸಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರಕಾರವನ್ನು ಕನ್‌ಸರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಟೈಂ ನಿಗದಿಮಾಡಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—I rise on a point of order under rule 71, Sir. The rule says :

> "If a motion for leave to introduce a Bill is opposed, the Speaker, after permitting, if he thinks fit, a brief explanatory statement from the member who moves and from the member who opposes the motion may, without further debate, put the question :
>
> Provided that where a motion is opposed on the ground that the Bill initiates legislation outside the legislative competence of the Assembly, the Speaker may permit a full discussion thereon."

Rules 116, 117 and 228 have been sufficiently debated by Hon'ble Members on this side. Now, the matter is *sub-judice* and when the Hon'ble Member Sri Siddaveerappa was on a point of order, the Hon'ble Minister tried to introduce that Bill. The question whether that is proper, has to be decided. When a member of the House is standing on a point of order, no other member can stand and try to hustle through the proceedings. My submission is that, under the various rules which have been pointed out by the members on this side, the matter is sub-judice and it has been stayed by the High Court. So, even the laying of the notification on the table of this House can be opposed at the initial stage and we are opposing it now, because this Assembly is not competent to take further action such as allowing amendments, discussion thereon, etc. This is a matter which cannot be laid on the Table of the House. According to me, there has not been any laying of the notification on the Table of the House, because when the members on this side were standing on points of order, how could the Hon'ble Minister lay it on the Table of the House? The matter involved is a very delicate matter and so the Advocate-General must be called here and his advice sought on this matter. After that, the ruling may be given.

†SRI M. S. KRISHNAN.—Sir, I have one submission to make. It was stated that the Treasury Benches, particularly the Hon'ble Minister who placed this Notification on the Table of the House has just done his duty and it has got to be done according to the Rules of Procedure or the Constitution. I would like to bring to your kind notice that as far as Section 116 is concerned, it does not say that even if some Notification has been made earlier it should be placed on the Table only in this manner. They have the right to place it on the Table and it is usual that you may have the right to allow them to place it on the Table. Now since there is a stay order by the High Court on the Notification, it is not proper on the part of the Treasury Benches or the Minister to place it on the Table of the House, and it is not proper on the part of the Chair to allow him to place it on the Table. I submit that it should not be taken to this length to force the Chair to take some action which the Chair may not like. I request you therefore to accept the suggestion made by the Hon'ble the Leader of the Opposition in this regard.

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಿನು ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್, ಮತ್ತು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಡಿಸುತ್ತದೆ, ಅವನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿ ಆ ಎಲ್ಲ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳನ್ನೂ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡಬೇಕಾದಂಥ ಒಂದು ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರಗೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವುದೇ ಸರಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವಂಥ ವಿಚಾರಗಳು ಬೇರೆ. ಈಗ ಈ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನದನ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಅನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ, ನರನರನೆ ಓದಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಂದ ಓದಿ ಹೋದರು ಎನ್ನುವಂಥ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲವು

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಇಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರಿಶೀಲನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವಂಥದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅವರ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗುತ್ತೇನೆ. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಂಡಿನರಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾಗಪ್ಪನವರ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವಂಥದ್ದರ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಶ್ಯ ಬಂದರೆ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್ಲರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ನಾನೂ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಬರಲಿ. ಎಲ್ಲರೂ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ತೀರ್ಮಾನವಾದ ಮೇಲೆ, ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

†ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ, ನಾನೂ ಬರುತ್ತೇನೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಬರಲಿ ಎಂದು ಈಗತಾನೆ ಸಭಾನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಮೇಲೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೇ ನಮ್ಮ ವಾದ. ಇದು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೇ ಹೊರತು, ಆ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆಗುವ ಪರಿಣಾಮವೇನು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗಲೇ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಿ, ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ತಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಂಡಿಸಲು ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಅನೇಕಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಂತೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾದ ವಿಚಾರವಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾದ, ನ್ಯಾಯ ಬಾಹಿರವಾದ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎನ್ನುವುದೇ ಬಹಳ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು. ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಂಡನೆಗೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಬದ್ಧರಾಗಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಭಾಗಿಗಳಲ್ಲ. ಇದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಾದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಇಷ್ಟೊತ್ತು ನಾವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ತನೆ ಏನಿದೆ, ನ್ಯಾಯಬಾಹಿರವಾದ ಕೃತಿಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

(The members of the Opposition withdrew from the House)

PRESENTATION OF PETITIONS

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Now both members Sri S. S. Shettar and Sri Mallappa are absent. Next item.

ELECTION OF SPEAKER

Sri D. M. SIDDAIAH.—Sir, I move :

"That Sri S. D. Kothavale be elected as Speaker of the Legislative Assembly."

Sri A. R. BADRINARAYAN.—Sir, I second the motion.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will put it to Vote of the House. The question is :

"That Sri S. D. Kothavale be elected as Speaker of the Legislative Assembly."

The motion was adopted.

Sri S. D. Kothavale is declared elected as Speaker of this House. I request the mover and seconder to lead the new Speaker to the Chair and I request all the members to stand till the Speaker occupies his seat.

Sri D. M. Siddaiah and Sri A. R. Badrinarayan led Sri S. D. Kothavale to the Chair. After shaking hands with the Hon'ble Deputy Speaker, Hon'ble Sri S. D. Kothavale occupied the Chair.

Mr. SPEAKER.—Before taking my seat I wish to thank very sincerely this august House for doing me the great honour of electing me to this Chair—the greatest honour this august House can ever confer on any member of this House.

FELICITATION TO THE SPEAKER

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಹೊಂದಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಹಾರ್ದಿಕ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈ ಮನೆಗೆ ಹೊಸಬರಲ್ಲ. ತಾವು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಪಾರವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು, ಈಗಾಗಲೇ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರಜಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಭಿಮಾನ ಹಾಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಂಥ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. 1907ರಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು 1928ರಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಬಿ.ಎ. (ಆನರ್ಸ್) ಡಿಗ್ರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಿ. 1930ರಲ್ಲಿ ಎಲ್ ಎಲ್.ಬಿ. ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದು ತಾವು ವಕೀಲ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೀರಿ.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೋಡ್ಸ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಹೋಂ ಗಾರ್ಡ್ಸ್ ಕಮಾಂಡೆಂಟಾಗಿ ತಾವು ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ 1952ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2–3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಬೊಂಬಾಯಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ತಾವು ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 1957ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಚುನಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ಈ ಮನೆಗೆ ತಾವು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. 1962ರಿಂದ 67ರ ವರೆಗೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಪಾರವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ 1967ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಚುನಾವಣೆಯಾದನಂತರ ಮತ್ತೆ ತಾವು ವಿಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗಿ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ತಾವು ಎಷ್ಟೊ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ನುರಿತವರು ಆಗಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ಅನುಭವವುಳ್ಳವರಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದಿತವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ತಾವು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೌರವ ತಂದಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಈಗ ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅದು ಎಂತಹ ಸ್ಥಾನವೆಂಬುದು ತಮಗೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು 6 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ದಿವಂಗತ ವೈಕುಂಠ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಅಲಂಕರಿಸಿ ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸೇವೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಮತ್ತು, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖಾಂತರ ನಮ್ಮ ನಾಡಿಗೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ವಿದಿತವಾದ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಯಾವ ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರನ್ನು, ಈ ಕಡೆಯೇ ಇರಲಿ, ಆ ಕಡೆಯೇ ಇರಲಿ ಒಂದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಒಂದು ನ್ಯಾಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಂಡು, ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವ ತರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವೂ ಸಹ ಆ ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರೆಂದು ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳದೆ, ತಾವು ಸರ್ವಾಮತದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿಯೂ ತಮಗೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಾರ್ದಿಕ ಸ್ವಾಗತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್ (ಹರಿಯೂರು).—ಮಾನ್ಯ ನೂತನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈಗ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ತಾವು ತುಂಬ ನುರಿತವರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮೈಸೂರು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಇದೀ ಭಾತಖಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘನತೆ, ಗೌರವ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಏನು ಈ ಮೈಸೂರು ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಒಂದು ಘನತೆ, ಗೌರವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮುಂದಿಯೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನನಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದೆ. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ತಾವು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಈಗ ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದುದು ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ನಾನೂ ಸಹ ಹೊಸಬ. ಇದೇ ಜನರಲ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನಲ್ಲಿ ಮೊಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದವರೂ, ನನಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ರೂಲ್ಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್—ಇದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ಟಡಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗೈಡೆನ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವ ಜ್ಞೆನ್ಯ ಬಂತು. ಇನ್ನೂ ತುಂಬ ತಮ್ಮ ಗೈಡೆನ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ, ಘನತೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯ (ಬಳಿಗೆರೆ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾದುದು ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಮೊದಲನಿಂದಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಕಡೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವ ಇತ್ತು. 1932ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಸಭೆ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶವಾದ ಸಭೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಆಗಲೂ ರಾಮರಾಜ್ಯ ವೆಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಂಥ ವಿಠ್ಠಲ್ ಬಾಯ್ ಪಟೇಲ್ ಮತ್ತು ಮಾವಲಂಕರ್ ಅವರನ್ನು ನಾವು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಆದರ್ಶರಾಗಿ ಈ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿ ಅಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದಂಥ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ನಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಭೆ ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಚ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ಕೆಲಸಮಾಡಿ ವಿಠ್ಠಲ್ ಬಾಯ್ ಪಟೇಲರ ಹಾಗೆ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದರು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಲೇಖನಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸ್ಥಾನ ಬಹಳ ಕಠಿಣವಾದುದೆಂಬುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ತಾವು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರೂ ಪಕ್ಷಾತೀತರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯು ಗೌರವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ಒಂದು ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬೆಳಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರೆಂಬ ನಂಬಿಗೆ ನಮಗೆ ಇದೆ. ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ತಾವು ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಶ್ರೀ ನಂಜರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಕಾನೂನು ವಿಷಯ ಬಂದಾಗ್ಗೆ, ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೊತಾವಳಿಯವರಿಗೇ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಭೆಯು ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ತಾವು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು, ಗತಿಸಿದ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೇ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ವಿರೋಧಪಕ್ಷಕ್ಕೇ ಆಗಲಿ ಏಕಭಾವನೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ನ್ಯಾಯನಿಷ್ಠೆಯಿಂದಲೂ, ಯಾರ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೂ ಒಳಗಾಗದೆ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಸಾರಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಸಾಕಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಅವರೂ ಸಹ ಉತ್ತಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

4-30 P.M.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಹೇಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತಮ್ಮನ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೋ, ಹಾಗೆಯೇ, ತಾವು ಮಂಜುನಾಥರ್‌ವರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತರಬೇತು ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆ ಆದಾಗ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥರವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಾವು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಮನಸಾರೆ ಅಭಿನಂದಿಸಿ, ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ, ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಭಗವಂತ ತಮಗೆ ಶಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ, ನೀವು ಒಬ್ಬ ಆದರ್ಶವಾದ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಬೆಳಗುವಂತೆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಕಾಪಾಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ, ನನ್ನ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಸಭಾಪತಿಗಳಾಗಿ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಚುನಾಯಿ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಬದರೀನಾರಾಯಣ್)

ಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ತಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಸ್ನೇಹಿತರು ಅನೇಕ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಪುನರಪಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಸೇವೆ ಬಹಳ ಅಪಾರವಾದ ಸೇವೆ. ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದು, ಸಭಾಪತಿಗಳಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಕೂಡ ತಮಗೆ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ, ಒಬ್ಬ ಸಭಾಪತಿಗಳು ಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀ ಕೊಠವಾಲೆಯವರಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ದೃಶ್ಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಭಾಪತಿಗಳಾಗಿ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಭೆಯ ಪರಂಪರೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತದ್ದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಈ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಏನು ಒಂದು ಈ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು, ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ನಯವಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು, ತಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಬರೇಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲದೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮೃದು ಸ್ವಭಾವದ ಮಾನವೀಯತೆ ಕೂಡ ಇತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು, ಇಲ್ಲಿ ನಮಯೋಚಿತವಾದ ಜವಾಬನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು, ವಿವೇಚನಾ ಶಕ್ತಿ ಬಹಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈಸಭೆಯಲ್ಲ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಮಾತು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಮಗೆ ವಿಶಾಲವಾದಂತಹ ಅನುಭವ ಇದೆ ಬ್ಲಾನ ಇದೆ, ಮತ್ತು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ತಮಗೆ ಉದ್ರೇಕವಾದಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಲು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಬರಬಹುದು, ಬಂದಿವೆ, ಮತ್ತು ಉದ್ರೇಕ ಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಸ್ವಲ್ಪ ತಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಿಟ್ಟು ಬರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿದಾಗ ಕೂಡ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು, ಸ್ವಲ್ಪ ಸೌಮ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ, ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಸಮಾಧಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ದೇವರು ತಮಗೆ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕೋರಲು ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಬವಿಷ್ಯ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ, ತಮ್ಮ ಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭಾಪತಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿ, ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ತಾವು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಡುವಂತೆ ಆಗಲಿ, ಭಗವಂತನು ಹಾಗೆ ತಮಗೆ ಕರುಣಿಸಲಿ ಎಂದು ಪಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri S. R. KANTHI (Hungund).—Mr. Speaker Sir, I rise to congratulate you heartily on your unanimous election as the Speaker of this august House. Sir, you will agree with me that you and I have been very close friends since the year 1952. I am sure, I have definite knowledge about your virtues and capacity as well as your defects. Today, I am happy that this House has unanimously elected you as the Speaker, because you have ample virtues to deserve this high post. Another speaker who spoke before me has laid stress that there are grave situations in this House where a lot of tact and patience is required. I have no doubt in my mind, that you have the necessary tact. But I request you that you must also have abundant patience and I am sure, in course of time, you will develop a high pitch of

patience. You were also a spokesman on behalf of the party in power. On many an occasion you have defended the Government with all your ability. Now that opportunity of defending the Government is gone and you have the larger and greater task before you of defending the rights and privileges of this august House. You have, at the same time, to see that no section of this House is favoured more than the other, or no individual is favoured more than the other. Sometimes even though you hold the balance between sections and sections, between this side and that side, the allegations are commonly made against the Speaker that he is partial to one side. This is a very common experience. Even the stalwart like late Mr. Baliga had to face such situations. Even when I was the Speaker, I too had to face many such situations, when the members charged me saying that I was partial or favourable to this side and unfavourable to the other side. Also, sometimes in the heat of emotions, members make all sorts of wild charges against the Speaker. At that time, what is required is tact and I think, you possess that, and you will be able to avoid the ugly situations that might arise. Then Sir, you have to carry the great traditions of not only late Mr. Baliga but of all those illustrious Speakers of the Mysore Legislative Assembly that proceded him. Just now. Mr. D. M. Siddaiah told you one or two instances where the illustrious Speakers adorned your Chair. You keep all that in your mind and at the same time I request you, when you look round the House, you look to your right side also. There has been a greatest handicap on this side because the Speakers are prone to look to the left and not to the right. Of course the situation is like that. So Sir, you look to the right and left and to all the sides so that whatever the right side has to say will be fully aired.

I congratulate once again on your unanimous election and on the bright opportunity that has been afforded to you to show that you are no less competent than the previous illustrious Speakers.

MAJOR P. F. D'MELLOW (Nominated).—Mr. Speaker, Sir, I rise merely to ensure that the voice on this side of the House is not entirely still and that this side also shares the happiness on your election. I Congratulate you very sincerely on the high office to which you have been elected. It is not my intention to contradict what the Hon'ble speaker Mr. Kanthi has just now said. Of course, he is right. But it would not be out of place for me, representing as I do a very very minority voice to also plead in the words, if I may quote the Manual of Procedure of Westminster that while the Speaker holds the scales even, and while he has every right to expect from the minorities the support that he is entitled to, but nevertheless, it is the cardinal principle that protection of the minorities is one of the cardinal duties, if I may say so, and privilege, of the Speaker. I merely mention this so that the voice of the Opposition Benches representing a small minority voice is not entirely forgotten on this occasion when we are congratulating you. We certainly congratulate you and I am sure we shall expect from you and receive from you the same courtesy and kindness that has always been characteristic of this House during the days of your illustrious predecessor. Thank you.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಪಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ತಾವು ಈ ಮಹಾಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆದುದು ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಆನಂದದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ತಾವು ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರು, ವಯೋವೃದ್ಧರು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಡ್ಯೆರಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ವರಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಪಂಚಾಯತಿ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ನಂತರ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅನೇಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಈ ದಿವಸ ನಿಮ್ಮ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ಗೆದ್ದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆದುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀವು ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತು ಸಂಘಟನೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ತಾವು ಪಿ. ಎ ಸಿ. ಛೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಿರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಯೋಗ್ಯರಾದ ಛೇರ್ಮನ್ ಅವರನ್ನು ಎಂದೂ ಕಂಡಿಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆನಪು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಖಂಡರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ಎಂ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರೂ ಕೂಡ ಬನವೇಶ್ವರರ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತಮವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬನವೇಶ್ವರರ ವಚನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, ನನಗಿಂತ ಕಿರಿಯವರಿಲ್ಲ ಶಿವಶರಣರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯವರಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಚರಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಕರ್ತರಾದ ತಾವು ಪೇನಲ್ ಆಫ್ ಛೇರ್ಮನ್ ಆಗಿ ಮೊದಲು ನೇಮಕವಾದಿರಿ. ಉದ್ಘೋಕದ ವಾತಾವರಣ ಇದ್ದಾಗ ಮನೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತೀರೆಂದು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಅಧಿರಾಷೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೆ ಇತ್ತು. ಅವತ್ತಿನಿಂದಲೂ ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ, ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನೀವು ಆಗುತ್ತೀರಿ ದಯವಾಡಿ ಹಲ್ಲುಹಾಕಿರಿ ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಆದ ನೀವು ಹೇಳುವುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ನಾವು ಹೇಳುವುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ಆಸೆ ನನಗೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬದ್ರಿನಾರಾಯಣ್‌ರವರು ಹೇಳಿದರು ನೀವು ಉದ್ರೇಕಗೊಳ್ಳದೆ ಶಾಂತಿರೀತಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕು ಎಂದು. ಎಲ್ಲಾಸಿಟ್ಟನ್ನೂ ಬಿಡುವುದುಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದು. ನೀವು ಪೂರಾ ಸಿಟ್ಟು ಕಳೆದು ಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸಿಟ್ಟು ಬಾಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭ ಇದ್ದರೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಶಾಂತಿ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸ ಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಗುಣಗಳು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತಕಬುದ್ಧಿ, ಸಹಸ್ಯಾರು ಬುದ್ಧಿ ಇರಬಹುದು. ನಿಮಗೆ ಕೋಟಿ ಬುದ್ಧಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೊಠಾವಳಿ ಎನ್ನುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿ ನಿಮಗೆ ದೇವರು ಆಯುರಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಶೇಷತಃ ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಿಂದ ರಿಟೈರ್ ಆದನಂತರ ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗುವ ಗುಣವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊತಾವಳೆಯವರು ನಿಮಗೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ದೇವರು ಆಯುರಾರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಸುಖಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕೊಡಲಿ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಈ ಸಭೆಯು ಒಂದು ಮಾದರಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಪಂಚಗಾವಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಚುನಾಯಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ಮತ್ತು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನತೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ವಕೀಲರಾಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೊಡನೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅವರೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತನಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪಕ್ಷದ ಸೇವೆಯನ್ನೂ, ಜನರ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಅಪಾರವಾದುದು. ಅನೇಕ ಸ್ಪೀಕರ್ ಕೆಳಗೆ ಮಂತ್ರಿ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮೆಂಬರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ ಅನುಭವ ಕೂಡಾ ತಮಗೆ ಇದೆ. ಆ ಅನುಭವದ ಪೂರ್ತಿಫಲ ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ

ಇದೆ. ತಾವು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಆ ಕಡೆಯವರೇ ಇರಲಿ ಈ ಕಡೆಯವರೇ ಇರಲಿ, ಮೆಜಾರಿಟಿ ಅಥವಾ ಮೈನಾರಿಟಿ ಇರಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವ ರೀತಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕು ಭಾದ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ನನಗೆ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷತಃ ನಮ್ಮ ಭಾಗದವರು. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಆನಂದವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳಪರವತಿಯಿಂದ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನನ್ನ ಈ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಆರ್. ಮುನಿಸ್ವಾಮಯ್ಯ (ಆನೇಕಲ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ದಿವಸ ತಾವು ಈ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರುವುದು ನನಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ವಹಿಸಿದಂತಹ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಅವರೂ ಸಹ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಅವರ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದವರೂ ಸಹ ಈ ಸಭೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಗೌರವವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ತಾವೂ ಸಹ ಮೇಧಾವಿಗಳು, ಪ್ರತಿಭಾವಂತರು ಎಂದು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆ ಇದೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇದೆ, ಚತುರತೆ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾದಂತಹ ಗುಣಗಳು ಮತ್ತು ಅರ್ಹತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ತಮಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ, ಮತ್ತು ಕಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ತಂದಂಥ ಗೌರವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವವನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಬಿ. ಗಂಗಣ್ಣ (ಕಳ್ಳಂಬೆಳ್ಳ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಳೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅಭಾವಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಾವವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಾವು ಭರ್ತಿಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ತಾವು ಅಲಂಕರಿಸಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ. ತಾವು ತುಂಬಾ ಹಿರಿಯರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹಾಗೂ ವಯೋವೃದ್ಧರೂ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಈ ಸಾರಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತನಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ಅವಕಾಶಗಳು ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಾದಂತಹ ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾದ, ಉತ್ತಮವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ತಾವು ಹೊಂದಿದ್ದೀರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ದೇವರು ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸೌಲಭ್ಯ, ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ (ಗುಬ್ಬಿ) —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಈಗ ನುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದ ಹಾಗಾಯಿತು ನಾನು ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಬಿಳಿತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ನನಗೆ ಇದೆ. ತಾವು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಳಿಗಾ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ ತಾವು ಪ್ಯಾನಲ್ ಆಫ್ ಚೇರ್ಮನ್‌ಗೆ ನೇಮಕವಾಗಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಚುನಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಾವೂ ಸಹ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ತಮಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಾಗ ಜಾಸ್ತಿ ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಡಿರಿ, ರೇಗ ಬೇಡಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತಗೆದುಕೊಂಡು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ. ನಾನು ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಾರೆ. ತಮಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತ

(ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ)

ನಾಡುವುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಕಾಶಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ಮತ್ತು ಬದರಿ ನಾರಾಯಣನು ತಮಗೂ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು (ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕರ್ತವ್ಯ ಪರಿಪಾಲನೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ವಿಶ್ವಾಸವುಳ್ಳಂಥಾ ತಮಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಥಮಬಾರಿಗೆ ಈಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದು ನಾವು ಕೆಲವರು ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗುಂಟು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಪರವಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರ ಪರವಾಗಿಯೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ವರ್ತೂರು).—ಮಾನ್ಯ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಸಭೆ ಅವರಿಂದ ಏನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಅವರು ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಜನಗಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ರೂಢಿ. ಸಭಾಪತಿಗಳ ಸ್ಥಾನ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಇಡೀ ಸರ್ಕಾರ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ, ಯಾವಗುರಿಗೆ ಆ ಯಂತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸ್ಥಾನ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ ಮೋಷನ್‌ಗಳು, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು, ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ತಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗುರಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿತು ಅದರಂತೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ತನ್ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಪ್ರಜಾಕೋಟಿಯ ನಾಡಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಗುರಿಯ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನುಳ್ಳಂಥಾದ್ದು ಈ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನ. ಅನೇಕಪೇಳೆ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರತಕ್ಕವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಏನೋ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ತಕ್ಷಣ ಬೆಲ್ ಹೊಡೆದು ಕೂಡಿಸಿದರು, ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ದೊರಯುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಿರ್ವಾ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನೆರ್ವಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಮನ ಗುಣವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 'ವಜ್ರಾದಪಿ ಕಠೋರಾಣಿ ಮೃದೂನಿ ಕುಸುಮಾದಪಿ', ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ನಡೆಯುಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಇಕ್ಕಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಅರಿತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೊಂದವರ, ಬೆಂದವರ ಅಬಲೆಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ವಿಚಾರಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ, ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಅವುಗಳ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಆಗ ಸರ್ಕಾರದ ಲಗಾಮನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವರ ಆ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸು

ವಂತೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಜನಗಳಿಂದ ವೋಟು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಗೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದವರು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ. ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಎಷ್ಟೇ ತೊಂದರೆಯಾದರೂ ಕೂಡ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವವರ, ನೊಂದವರ, ಬೆಂದವರ ವಿಷಯುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ, ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ತಂದು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಉತ್ತರವನ್ನು ಪಡೆಯುತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಟಕ್ಕನೆ ಕ್ಲೋಸ್ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ಸಭೆಯು ಹಾಗೂ ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಚಮತ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ತಮಗೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಹೆಸರು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈಗ ಜನತೆ ಸೂರ್ಯವಂಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀರಾಮನನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಜನತೆ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ದಿವಂಗತ ಬಾಳಿಗ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಜನ ಸ್ಮರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ಹೆಸರು ಚಿರಸ್ಥಾಯಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಹಾಗೆ, ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಮುಂದೆ ನೆನೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ಮುಂದಿನ ಈ ಸಭೆಯು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ರ್ಯಾಂಕ್ ತರುಣರದು. ತರುಣರಾದ ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ್ ಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅವರು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಕೇವಲ ಚಿಕ್ಕವರೂ ರಾಯರು ಆದ ಅವರು ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆ, ಚಾಕಚಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದು ಜನ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಪುಸ್ತಕದ ಬದನೇಕಾಯಿ ಏನಿದೆ. ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ನಮ್ಮ ತರುಣರಾದ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ್ ಅವರು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮನಮುಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಈಗತಾನೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಅವರನ್ನು ಸೂಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ 3½ ವರ್ಷಗಳ ಇನ್‌ವಿಜೇಷನ್ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ತರುಣರು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜುನಾಥ್ ಅವರು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರ ಎನ್ನುವ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಶೀರ್ವಾದ ಹಾಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಹೈರಣಿಯನ್ನು, ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭಗವಂತನು ತಮಗೆ ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-00 P. M.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲೀರಾವತಿ ರೈ (ಬಂಟ್ವಾಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಇಂದು ಸ್ಪೀಕರ್ ಆಗಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲಿಗೆ ತಾವು ನಮ್ಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ನಮಗಿನ್ನೂ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿರುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಅಬಲೆಯರು ಎಂದು ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಅಬಲೆಯರಲ್ಲ ಸಬಲೆಯರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮಗೆ ಶೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹೈಮಂಬಿನಿಸ್ವರು ಅಬಲೆಯರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರು ಈಗ ಸಬಲೆಯರಾಗಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ನಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನವಿಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು. ಅಬಲೆಯಹಾಗಿದ್ದರೂ ಸಬಲೆಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ನಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರು ಇಲ್ಲಿ ತಾವು ಈಚೆಗೆ ಹಲ್ಲು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಆದರಿಂದಾಗಿ ತಾವು ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ನಮ್ಮ ಹೆಂಗಸರು ಯಾವುದೇ ತಪ್ಪುಮಾಡಿದರೂ ಅವುಗಳನ್ನೆರ್ಲಾ ಮನ್ನಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಬಲೆಯರಾದ ಹೆಂಗಸರಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಬಾಳಿಗಾರವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾರಾದರೂ ಈ ಕಡೆ ಎದ್ದಕೂಡಲೇ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ರೈ)

ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸಲಹ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇಂದು ಇಂತಹ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ದೇವರು ತಮಗೆ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಹಾಗೂ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ, ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಅಪಾರವಾದ ಲೌಕಿಕ ಅನುಭವದಿಂದ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಅಪಾರವಾದ ಅನುಭವದಿಂದ ಹಾಗೂ ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಇಂದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ತಾವು ಅತ್ಯಂತ ಅರ್ಹರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನನಗಾದರೂ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಾಗೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಸತ್ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಇರತಕ್ಕ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ತಮಗೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ನಿಯಮದಿಂದ ನಾವು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ನಡೆಸುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಜನತೆಯ ಆದರ ಹಾಗೂ ಪ್ರೀತಿಗಳು ತಮಗೆ ಬರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತೀರಿ. ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮೊಡನೆ ನಿಕಟ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ದಿನ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕಾದ ಜವಾಬುದಾರಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾನು ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ದುರದೃಷ್ಟವೋ ಏನೋ ಇಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರೂ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಶೋಭೆ ಹಾಗೂ ಕಳೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೂ ಅವರೆಲ್ಲರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವುದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆಳುವ ಪಕ್ಷದ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕವರ ವತಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳು ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರ ಕಡೆಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಕೂಡ ಬರದಂತೆ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಯಾವತ್ತೂ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಾದ ಅಪವಾದನೆಗಳು ಬಂದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾವು ಪಕ್ಷಪಾತ ತೋರಿದರೂ ಆ ಅಪವಾದನೆಗಳನ್ನು ನಾವೇನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಆ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ತಾವು ನಮಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಔದಾರ್ಯವನ್ನು ತಾವು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರೂ ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷವು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಥೋರಣ್ ಬೇರೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಗಳ ಥೋರಣ್ ಬೇರೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಬೇರೆ. ಆದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಯಾವುದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಾಗಲಿ ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರು ಸೂಕ್ತ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದರಲ್ಲೂ ಸಂಸತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಶಾಖೆಯು ನಡವನಾಗಿರುವ ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಚ್ಯುತಿಯೂ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನಾದರೂ ಅವರ ಗೈರುಹಾಜರಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಮನೋಭಾವನೆಗಳಿಗೂ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರ ಮನೋಭಾವನೆಗಳಿಗೂ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವಾಗ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಗಳು ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೂಡ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಅದಷ್ಟು ಒಮ್ಮತ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರೊಡನೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆಗ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾ

ಪ್ರಭುತ್ವ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರೂಪ ಕೊಡತಕ್ಕ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಎಲ್ಲರ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಡೆಯುವಂತೆ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಯಾವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತಾವು ಅನುಸರಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರುವ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಮಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವ ಚಾಕಚಕ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಜಾಣ್ಮೆ ಇದೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅನಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ಕೆಲವು ಕಹಿ ಘಟನೆಗಳಾಗಿ ಅದು ಹೊರಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನೈಪುಣ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನೂ ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ನಂಬಿಕೆ ಸಫಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ವಿರೋಧ, ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರಾಗಿದ್ದರೂ, ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ಹಾಗೂ ವಿರೋಧ, ಇವೆರಡು ಪಕ್ಷಗಳೂ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಹೇಗೆ ನಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಮುತ್ಸದ್ದಿತನ ತಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ತಾವು ಈ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ವಿರುದ್ಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಸಹ ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲೂ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಭಗವಂತನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಶಕ್ತಿ, ಸಂಯಮ ಹಾಗೂ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಲಿ ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಮಂಗಳವಾಗಲಿ.

Mr. SPEAKER.—I am grateful to the hon'ble the Leader of the House, the Deputy Speaker, the Congress Party whip and the Minister for Parliamentary Affairs and other hon'ble members who have made very generous references to me and have also given certain guide lines for me. I am grateful to them all for that. I am aware that I am succeeding to the Chair adorned by the late lamented Sri Baliga who was a brilliant man. I do not claim that brilliance. But I assure you that I will follow the traditions laid down by him and also the Parliamentary traditions of the Mother of Parliament the House of Commons, for, we have borrowed our Constitution from them, though we have developed our own conventions here for the last 20 years.

One of the great British Parliamentarians has said: A person occupying the position of a Speaker need not be a superior or brilliant man. But, he must be a man with an human approach. I think, this view expressed by that great Parliamentarian is a source of encouragement to me. It shall be my endeavour to uphold the highest parliamentary traditions and also follow the guide lines indicated by the hon'ble members today in this regard.

I know very generous references have been made about me. I hardly deserve them but at the same time it gives me an idea that I enjoy a substantial esteem of the hon'ble members here. That heartens me and gives me courage to function here in the hope that whatever service that I will be rendering from this place will be welcomed by the hon'ble members here. I shall try my level best. Many qualities are necessary for the successful functioning of a Speaker. Some of them are indicated by hon'ble members who have spoken today. The best and most important quality in a Speaker is, as I see, for absolute independence and impartiality. The Speaker has got to be independent and has got to be very impartial. Many hon'ble members have made reference to that. I submit to this Hon'ble House that from now on,

(MR. SPEAKER)

I do not consider myself as a member of the Government nor as a member of opposition but a member of this august House and I shall function as such and uphold the highest traditions and privileges of every individual member of this House.

While the Speaker functions, he must be independent. There may be some mistakes made by members here and there. The view advocated on this side or the other side may not be correct. It is for the Speaker to take the best decision in accordance with the best parliamentary traditions so that the interest of the people is best served.

Hon'ble Members know that Legislative Assembly is a corporate unit and there are various groups and various sections forming part of this House with varying ideologies and varying opinions and views. But in spite of this diversity of views and ideologies, this House should function as a corporate unit for the welfare of the people. That corporate unit is symbolised by the position of the office of the Speaker. So, I have to bear that burden and display and exercise my function in such a manner that this corporate unit is utilised to serve the interest of the people first and last.

Here, as I said, there are parties and they are bound to be there in a democracy. But the parties have to function in a broad frame-work of the corporate unit of the House. They have to function harmoniously with the object of serving the people of the State. I must point out here that the course employed in this House for coming to a decision is debate and dialogues. Debates and dialogues should be carried on in a harmonious manner. There need not be mutual recriminations. They are not necessary, for they only create bitterness. I understand there must be lively debate and there must be sparkling debate. But all this should be done in an atmosphere of cordiality. If we have to advance the interest of the people, we have got to function in that manner for the development, benefit and welfare of the people.

I have already mentioned that from now onwards I cease to be a Congressman. I shall not, so long as I hold this office, participate in the deliberation of the Congress Party. Therefore, I need not reiterate that I shall be functioning with a sense of impartiality to all sides and all sections of the House and shall try to help all individual members as a friend. The Speaker, as many hon. members indicated, is not here to work as a school-master for the purpose of enforcing rules, but the approach has got to be friendly and sympathetic. I shall endeavour to discharge my duty in that spirit. I shall be a friend to every individual member. I shall help every individual member to the best of my ability. It shall be my function not only to preserve and protect the interest of the minorities, but also the rights and privileges of every individual member.

Some lady member said that they should be given special opportunity and so also some other hon'ble member expressed a similar view. I believe it shall be my duty to give opportunity to all without any distinction and while doing so, it shall be my endeavour to pay attention to the back benchers and to the lady members and to the new comers so that they may have their training in this House which will enable them to make their contribution to parliamentary democracy.

As we are all aware not only in this House but elsewhere parliamentary democracy is passing through difficult times. The job of a Speaker is not an easy one. We are seeing it here and elsewhere. I say it is a place of honour. It shall be my task as Speaker to guide the deliberations of this House in a spirit of cordiality and in a spirit of understanding and sympathy. Sometimes it so happens that the time at the disposal of the House is short and it is not possible more often than not to accommodate all members. All members are eager to express views and opinions and to put questions and supplementaries. Therefore, it becomes a hard job for the Speaker. to accommodate them all. But, sometimes when he is unable to accommodate all of them, probably members might think that the Speaker is indifferent to them. But I assure all the hon'ble members that I would not be indifferent to anybody. I shall try to utilise the time at the disposal of the House to the best possible advantage and as far as possible to give opportunities to all the hon'ble members to express their opinions.

Now a suggestion is made that there should be no occasion for expression of anger or irritation on my part. I welcome the suggestion and I can assure the Members that there would not be a single occasion so far as I am concerned when you will be able to say that the Speaker is irritated or doing something out of anger. That position will never occur. I expect the same thing from all members who want to participate in the proceedings of the House so that there is no irritation or anger or bitterness as a result of the speeches made here or views expressed here. I shall try my best to see that we work in an atmosphere of cordiality.

A suggestion is made by the hon'ble Minister for Parliamentary Affairs that there should be better understanding between the leaders of various sections and parties here. I have been thinking of that. I have always been thinking of that, In order to facilitate smooth work in the House and to see that the time of the House is properly utilised it is necessary that there should be complete understanding between the various parties and groups here. It shall be my endeavour to bring together the leaders of various parties and sections together as often as possible and to see that democracy functions here very well and the proceedings are conducted in the best way, in an atmosphere of cordiality and sympathetic understanding of each other's views.

I am sorry the members of the opposition parties are not here. I very much miss them. That cannot be helped. But let them know

(MR. SPEAKER)

that I am here to protect the interests of all and, particularly as suggested by the Minister for Parliamentary Affairs, the interests of the minorities. As a great parliamentarian has stated, it is for the minority to have its say and it is for the majority to rule. No democrocy can succeed unless the minorlty is satisfied that its views have been heard and properly appreciated. But with that appreciation it is for the majority to take decision and try to accommodate their views to the extent possible. I shall be trying to achieve that objective and for that purpose I request all the hon'ble members to extend their co-operation in this mighty task. The task is a mighty one and therefore it calls for all round co-operation.

I thank you again for my unanimous election to this office and I hope that unanimity is a symbol of the genuine co-operation which will be a tower of strength to me in discharging my duties of the Speaker. Thank you.

Now there is still time.

HON'BLE MEMBERS.—We shall adjourn.

Mr. SPEAKER.—If that is the feeling I have no objection. There is still half an hour.

HON'BLE MEMBERS.—We shall adjourn.

Mr. SPEAKER.—Now the House will rise and meet tomorrow at 1 P.M.

The House adjourned at Thirty Minutes past Five of the Clock to meet again at One of the Clock on Friday, the 6th September 1968.

V-3,31(61)N 68
N 68-13-1-5
(B) 4855

WD 11229—GPB—600—19-10-1968

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, 6th September 1963.

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore-1, at One of the Clock.

MR. SPEAKER (SRI S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

STARRED QUESTIONS

(to which oral answers were given)

MR. SPEAKER.—Question 46 by Sri B. B. Sayanak.

SRI M. NAGAPPA.—Sir, the first question may be postponed because it is mentioned here as Minister of State. As per the Rules of Procedure there is no such Minister. I submit that this question may be postponed and taken up after Question Hour.

MR. SPEAKER.—Yes, will the Hon'ble Member state why it should be done so?

SRI M. NAGAPPA.—Sir, because this is a Question Hour I do not want to take much time. I bring this as a point of order under Rule 311. Under Rule 44 supplementaries are to be answered by Minister. So, the Minister is defined under the rules. Under rule (2) the Minister means a member of the Council of Ministers and includes a Deputy Minister and Parliamentary Secretary. So, there is no Minister as "Minister of State" under the rules. Unless the rules are amended they cannot be deemed to be Ministers for the purpose of these rules and the proceedings of this House. So, I submit that unless rules are amended, this House cannot recognise the State Ministers as Ministers under the rules of procedure. I submit that he being a private member need not be allowed to answer the question as State Minister.

MR. SPEAKER.—Is there anything to be said by the Treasury Benches on this?

SRI K. H. PATIL.—The silence of the Treasury Benches means that they agree to the proposition that has been put forward by this side.

SRI H. SIDDAVEERAPPA.—On a previous occasion also the same question was raised and thereupon the particular question was postpnoed. I think it was Sri Linga Reddy's question.

Mr. SPEAKER.—I may tell Sri K. H. Patil that the interpretation of rules is a matter within the purview of the Speaker. Of course, what the Treasury Benches say will be considered and what is said by members on the other side also will be considered.

Is there anything to be urged on behalf of the Treasury Benches?

Sri G. B. SHANKAR RAO.—Nothing, Sir.

Mr. SPEAKER.—The hon'ble member may please see the definition of the word "Minister" given in Rule 2.

> "'Minister' means a member of the Council of Ministers and includes a Deputy Minister and a Parliamentary Secretary."

This definition consists of two parts. It defines in the first instance a Minister as a member of the Council of Ministers. The other part is the inclusive definition, namely, that the definition includes a Deputy Minister and a Parliamentary Secretary.

Sri K. H. PATIL.—May I request the Chair that this question may be taken up later after the Question Hour because if it is taken up now the time for the other questions will be taken away. Moreover many members on this side would like to be heard because this is an important point of interpretation of rules on which we would like to enlighten the Speaker.

Mr. SPEAKER.—I assure the hon'ble members that when enlightenment and education is necessary I shall certainly request the hon'ble members to educate me, but when matters are simple, it does not serve anybody's purpose to unnecessarily spend the time of the House on those points.

Sri M. NAGAPPA.—I simply submitted thinking that it will come later on for further discussion. If the Chair is giving the ruling just now, I have to state that I have collected several rulings on the definition of Council of Ministers and as to whether it includes Ministers of State or not. I have to submit those rulings to the Chair and so I request the Chair that this matter may be taken up after Question Hour when we may have a full-dressed debate on the question and then the Chair may give the ruling.

Mr. SPEAKER.—Without any detriment to any future interpretation I shall just give my interpretation on this, subject to modification later on. I shall leave the question open for further discussion.

Sri M. NAGAPPA.—This matter will come up time and again. Therefore, I submit let us dispose it of once and for all after having a full-dressed debate and hearing both sides. So I request that I may be given permission to submit all those rulings now.

Mr. SPEAKER.—Where is the time for that? This is Question Hour.

Sri M. NAGAPPA.—So I request that the ruling may be reserved and it may be given after hearing the full-dressed debate.

Mr. SPEAKER.—I do not know how many questions are set down for reply by Ministers of State in this List.

Sri M. NAGAPPA.—Those questions can be included in tomorrow's list if the matter is disposed of today because this point will come up in regard to the questions of other Ministers of State also. So I submit it is better a full-dressed debate is held on this matter. Then we will fully argue this point. After hearing the members on both sides the Chair has got every right to give its own ruling. I have nothing to say against that.

Mr. SPEAKER.—I respect your suggestion very well. It should not come in the way of normal business of the House. So I shall leave the matter open to be interpreted later on. For the time being to serve the purpose of today I shall give my interpretation.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ಞಾನಯ್ಯ.—ಇದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು. ಮೊದಲಿಗೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಿ ಅನಂತರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—There may be many such questions. I shall hold over these questions only today. We shall dispose of them again. I shall take up the matter after the Question Hour. In the meanwhile hon'ble members may be ready with their authorities.

Revised Scales of Pay to Teachers

47. Sri SUBBARAO HALSNAD (Byndoor).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether the revised scales of pay of 1961 have been made applicable to Government servants including teachers under all Managements ;

(*b*) whether all the teachers are paid their salaries according to these scales ;

(*c*) whether it has come to the notice of the Government that some teachers in Coondapur Taluk of South Kanara District have not been paid the arrears of weightage in these scales from the last 7 years ;

(*d*) whether the D.E.O. of S.K. District made an enquiry in this regard ; if so, the result of the enquiry ;

(*e*) whether there was any need for such an enquiry ;

(*f*) whether there are no records in the D.E.O's office which reveal the non-payment of such arrears ;

(*g*) the person responsible for such a long delay and reasons for delay ;

(SRI SUBBARAO HALSNAD)

(*h*) whether such bills were to be sent for pre-audit; if so, when they were sent for pre-audit;

(*i*) what are the steps taken by the D.E.O. to prepare fresh bills with a view to see that such teachers may be paid their dues without any further delay?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) Yes.

(*b*) The scale is applicable to all aided and Government Schools.

(*c*) Yes; on account of the managements of aided schools preferring belated claims for sanction of arrear grants.

(*d*) No enquiry was conducted.

(*e*) Does not arise in view of reply to clause (*d*) above.

(*f*) The Department pays grant-in-aid to the institutions and acquittance rolls are maintained in the schools concerned and not with the D.E O.

(*g*) The managements of the schools concerned are entirely responsible for the delay. Their claims for grant-in-aid were preferred late.

(*h*) The arrear grant-in-aid claims received in the D.P.I's Office are being examined and sanctioned.

(*i*) On receipt of D.P.I's sanction of arrear claims, the managements of the schools concerned have to prepare bills, get them countersigned and draw the amount from the Treasury.

ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಹಲಸನಾಡ್.—ಇಲ್ಲಿ (ಡಿ) ಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಏಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಸುಬ್ಬರಾವ್ ಹಲಸನಾಡ್.—ಆ ತನಿಖೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಅವರ ಕ್ಲೇಮುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದರಲ್ಲೇ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಅವು ಬಂದಕೂಡಲೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡರಾಗುವುದು.

Sri G. DUGGAPPA.—The D.P.I. has the power to condone the delay and pay the arrears. Has such action been taken?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—The D.P.I. has no power to condone the delay. The clams will have to go for pre-audit and it will have to be condoned there by the Accountant General and afterwards we will have to pay it.

Sri G. DUGGAPPA.—If they approach the Government, will Government consider the question sympathetically as it is a question affecting the teachers?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—We will definitely condone the delay and make the payment.

Sri P. V. AITHALA.—Is there any time limit prescribed ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—The claim relating to a particular year will have to be made within that year. In this case, it has not been made so far but it has been made after three or four years.

Sri D. B. KALMANKAR.—How much time is going to be required to sanction the arrears after the D.D.P.I. receives such claims ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—I have already said that the delay was because of the delay in sending the claim by the management. Soon after the claim was received, the D.P.I. has sanctioned it. The bill will have to be preferred by the management ; it will have to be sent to the Treasury and the Treasury will have to make the payment.

Sri N. A. CHANNE GOWDA.—Have the teachers made any complaint to Government against the management ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—No such complaint is before me.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—May I know how many bills are pending with Government ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—I want notice.

Sri B. P. GANGADHAR.—May I know whether the Government have prescribed any time limit for payment of such monies due to certain persons ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—I do not think there is any time limit.

Sri D. B. KALMANKAR.—Supplementary to (*e*) : In the interest of teachers who are hit by the delay, may I know whether such enquiry is not necessary ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—Enquiry in this case is not necessary ; it is a plain case.

Sri K. H. PATIL.—May I know whether salary is being disbursed every month as in the case of Government teachers ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—In the case of high school teachers, cent per cent salary is being paid by G vernment and it is being disbursed every month.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಕಳುಹಿಸದೇ ಇದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೇ ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದಿಂದ ಬರದಿದ್ದರೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

Sri M. S. KRISHNAN.—Has it come to the notice of the Government that quite a number of Aided educational institutions privately managed, have not been paying their teachers according to the scales prescribed by the Government and what checks and counter-checks the Government have for this ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—I do not think that this supplementary arises out of this question.

Mr. SPEAKER.—I am not acquainted with the names of all the members. If I commit a mistake, the same may be excused for some time. I will try to acquaint myself with the names of all the Members.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟಿನವರ ಮೇರೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆರ್ಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಎ. ಚನ್ನೇಗೌಡ.—ಈ ರೀತಿ ಡಿಲೇ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಕೆಲವು ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಬೇಕು ಬೇಕಂತ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ.—ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. It cannot be said so because they have subsequently submitted the return.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ, ಕಾಶೀಮಠ್.—ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿತಿಂಗಳ ಪಗಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—That is a different question altogether.

Taking over of Hospital at Moolky

48. Sri K. RATNAKUMAR SHETTY (Mudabidri).—

Will the Minister for Health be pleased to state :—

the decision taken by the Government regarding taking over of the hospital at Moolky by the Government as proposed by the M.L.A. of Moodabidri and Moolky Town Panchayat?

A.—Sri G. BASAVANNAPPA (Deputy Minister for Health).—

It has been decided not to take over the hospital at Moolky.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಮುಲ್ಕಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ಅಲ್ಲಿ 15 ವರ್ಷದಿಂದ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ, ರೋಗಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಡಾಕ್ಟರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ 5-6 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ; ಕಡೆಗಾಣಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ? ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷವಿದ್ದು ಯಾವುದು ಕೇಳಿದರೂ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಾಳಿದಿಯೋ? ಒಂದುವೇಳೆ ಅಂತ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡ್ ಆಕ್ಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ 103ನೇ ಪ್ರಕಾರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರೇ ನಡೆಸಬೇಕು, ಅದು ಅವರ ಒಬ್ಲಿಗೇಟರಿ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನ್ಯೂನತೆ ಇದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಬಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡರಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉಳಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೂನಿಫಾರಂ ಆಗಿ ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಸ್ಪೆಟಲ್‌ಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ ರೆವಿನ್ಯು 20 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನ್ನು 40 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಮಂಗಳೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಸ್ಪೆಟಲ್‌ನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಠರಾವುಮಾಡಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳವರು ಮತ್ತು ಸ್ಥಾನಿಕರು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಮಂಡಲಿಯಿಂದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ನಡೆಸುವುದು, ಅಲ್ಲಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ಹೌದು, ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—The question is of a local nature.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Member Sri Siddaveerappa was quite right in bringing to my notice that the question is of a local nature. I think, the correct policy in questions of local nature is to allow only one or two supplementaries by members of that area, beeause other Members may not have the necessary knowledge about it. It may kindly be remembered that while putting supplementaries, arguments should not be put forth and motives should not be attributed. Questions should be put in a befitting manner.

Sri P. V. AITHALA.—The members coming from a particular area about which this question pertains, should be given an opportunity.

Mr. SPEAKER.—The member may put a direct question.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವಿ. ಐತಾಳ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಸವಣ್ಣಪ್ಪ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

(*Sri M. H. Jayaprakasha Narayan rose to put a question*).

Mr. SPEAKER.—Is the hon'ble member concerned with that?

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN.—Whether I am concerned or not, it is a policy matter. Am I not entitled to put a question on a policy matter?

Mr. SPEAKER.—Regarding the policy matter, it is all right. I do not want to abridge the privileges of the members.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಸರಕಾರದವರೇ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಹಿಸಿಕೊಂಡು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ನೀತಿಯೇನು ?

Sri G. BASAVANNAPPA.—As it is a policy matter, I want notice.

Nationallised Bus Routes

49. Sri M. MALLAPPA (Birur).—

Will the Minister for Transport be pleased to state :—

(*a*) the number of bus routes nationalised so far in the State ;

(*b*) the number of Bus Routes monopolised by private Bus Operators in the State ;

(*c*) the total mileage of Bus routes intended for nationalisation in the State ;

(*d*) the amount of expenditure incurred for the nationalisation of Bus routes ;

(*e*) the net percentage of return over the investment envisaged due to nationalisation of Bus routes in the State ?

A.—Sri MOHAMED ALI. (Minister for Transport).—

(*a*)

1.	Anekal Scheme	...	14 Routes
2.	Hassan Scheme	...	98 ,,
3,	Mysore Scheme	...	64 ,,
4.	Bellary Scheme	...	86 ,,
5.	Kanakapura Scheme	...	29 ,,
6.	Hubli Scheme	...	170 ,,
7.	Bijapur Scheme	...	173 ,,
8.	Belgaum Scheme	...	175 ,,
9.	Gulbarga Scheme	...	71 ,,
10.	Bangalore Scheme	...	94 ,,
11.	Hubli City Services	...	Entire City Area.
12.	Bangalore Transport Services		Entire City and some surrounding areas.
13.	Gulbarga Sedam Scheme	...	1 route
14.	Mangalore Scheme	...	31 routes
15.	Shimoga Scheme	...	48 routes

(*b*) Nil.

(*c*) 60,000 miles approximately.

(*d*) Rs. 21.60 crores so far.

(e) Over 10 per cent during the past four years. This is inclusive of the interest on capital paid to the participating Government at 6½ per cent on the capital contributed by them.

Sri M. MALLAPPA.—May I know whether the route between Davangere to Chitradurga will be nationalised immediately ? An assurance was given to this effect on the floor of this House. What are the special reasons for not nationalising the road till now ? Why private buses are being allowed to ply on the route which results in incurring heavy losses to Road Transport Corporation ?

Sri MOHAMED ALI.—I do not think any categorical assurance had been given. What has been stated is that the Road Transport Corporation is contemplating to take all contiguous areas for nationalisation.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವ ರಸ್ತೆಯ ಒಟ್ಟು ಉದ್ದವೆಷ್ಟು ? (ಅ) ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ನೆಟ್ ಪ್ರಾಫಿಟ್ಟೇ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಸ್ ಪ್ರಾಫಿಟ್ಟೇ? ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿರುವ ಕಡೆ ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ಸು ಮಾಲೀಕರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದೇ ?

Sri MOHAMED ALI.—Sir, the figures that have been given regarding 10 per cent is not only towards income and this is inclusive of interest which we pay to the Government for the capital invested in the Road Transport Corporation. There is no proposal to purchase the buses of the private operators where the routes have been nationalised and that now about 75,000 miles of routes have been nationalised by the Road Transport Corporation.

Sri SIDDIAH KASHIMATH.—May I know the time required for nationalising all the routes in the State ?

Sri MOHAMED ALI.—It depends upon the provisions in plan allocations of the Fourth Five Year Plan.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—You are aware that from Bangalore to Belgaum the entire route has been nationalised, except the bit between the Chitradurga and Harihar. May I know, in spite of the repeated demands and requests, why the Government is not trying to take up that bit of route and what is it that is deterring you from taking that bit ?

Sri MOHAMED ALI.—It is true that the routes up to Belgaum are nationalised. But all the roads in Chitradurga District are not nationalised. We have to allow overlapping on the road between Chitradurga and Harihar for feeder roads. Therefore, it will not be a monopoly road even if the Road Transport Corporation nationalised that route.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Sir, you were pleased to take an additional new route from Shimoga to Harihar displacing hundreds of transport operators. May I know, what prevented you from extending the same thing here ? It is also known to you that time was given to

(SRI H. SIDDAVEERAPPA)

them up to 1st November 1956, in spite of the fact that 12 years have lapsed, the Government is sleeping. Is it because the predominent Congress opinion is against taking up of that bit of route or what is it that deters you ?

Sri MOHAMED ALI—At such a distance of time it is difficult for me to assign the reasons as to why this was not nationalised. Twelve years back this road was nationalised, when the Hon'ble Member was in charge of transport.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—We had given them only three months' time.

Sri MOHAMED ALI.—In spite of my attempts to trace out the papers, I could not get all those papers. It is very difficult for me to assign any reason for that.

Dr. R NAGAN GOUDA.—Sir, three years ago the Government took over the buses in Bellary District. We have been travelling in buses and these buses are very irregular, unpunctual and they do not have time even to put boards on the buses. What steps you are going to take to remedy this kind of inefficiency?

Sri MOHAMED ALI.—If a specific instance is brought to the notice of the Government or the Road Transport Corporation, it will be easy to take immediate action in the matter. But so far as keeping time schedule of these buses is concerned, the report is that it is about 85 per cent regular.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೆಂಗಪಾಲಯ್ಯ.—ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಭಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ ರಸ್ತೆ ಬದಲು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗಲಾದರೂ ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ಡಿಸೈನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

Sri MOHAMED ALI. I have informed the House repeatedly that the policy of the Corporation is to take contiguous area for the sake of nationalisation of the routes and not an individual route as suggested by the Hon'ble Member.

1-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ.—1-7-1968 ರಿಂದ ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಬಸ್ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಅವರ ಕಿಂದು ಸೂರತ್‌ಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಪೋರ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ ಇದುವರೆಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನಮೂನೆಯನ್ನೂ ಕೊಡ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri MOHAMED ALI.—Wherever instances of inconvenience have been brought to the notice of the Road Transport Corporation, action has been taken immediately.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟರ್.—ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣದ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣವೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

Sri MOHAMED ALI.—This is nothing but insinuation.

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES.—In answer to (a), under Mangalore Scheme, you have nationalised 31 routes. What is the reason for not nationalising the rest of the routes in South Kanara District ?

Sri MOHAMED ALI.—There is only one reason, and that is simple and that is paucity of funds.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸಿಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಸ್ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅರರ್ಲೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಲು ಕಲವು ಖಾಸಗಿ ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಆ ರೂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾರಿಸ್ಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಿಜವೇ ? ಇದರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

Sri MOHAMED ALI.—So far as grant of permit to the private operators is concerned, there are semi-judicial bodies like RTA and STA and the Government. The Chairman of the Road Transport Corporation has nothing to do with that and all the allegations made, are baseless and irresponsible.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸಿಗೌಡ.—ಬೆಂಗಳೂರು-ಮಂಗಳೂರು ನೈಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಒಂದನ್ನು ಇನಾಗುರೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜವೇ ? ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದಲ್ಲವೇ ? ಮತ್ತು ಇದು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅಲ್ಲವೇ ?

Sri MOHAMED ALI.—Inauguration is quite distinct from giving road permit

Sri D. B. KALMANKAR.—It is said that about 60,000 miles are approximately to be nationalised. May I know what is the amount involved for this nationalisation ?

Sri MOHAMED ALI.—We may be requiring about Rs. 17 to Rs. 18 crores approximately.

ಶ್ರೀ ಇ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ 1968 ರೊಳಗೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಸ್ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ-ದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆ ವಿಚಾರ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ?

Sri MOHAMED ALI.—The scheme for nationlisation of Kolar Route has been approved and it has been stayed by the High Court, and I am told that the High Court has withdrawn the stay orders. Now we have to make arrangements to implement the scheme.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಜ್ಯೋತಿಯ್ಯ.—ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ರೀಸಿಯೇಷನ್ ಫಂಡ್ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಇರುವಾಗ ಆ ಹಣದಿಂದ ಹೊಸ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅದನ್ನು ಇತರೇ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವೇ ?

Sri MOHAMED ALI.—We are utilising depreciation fund for the purpose for which it is meant.

Sri B. P. GANGADHAR.—You have stated that over 10 per cent is the net return during the past four years. While calculating this 10 per cent, have you taken into consideration the annual depreciation on the vehicles ?

Sri MOHAMED ALI.—Yes, Sir. The net income is after allowing 10 per cent depreciation.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಜೆ. ನದಫ್ಯೋಜಾತ.—ಸರ್ಕಾರಿ ವಾಹನಗಳು ಓಡದೆ ಇರುವ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀ ಬಸ್ ಮಾಲೀಕರು ಪರ್ಮಿಷನ್‌ಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri MOHAMED ALI.—In nationalised routes, there is no scope to give any permit to private operators.

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—Has it come to the notice of the Government that many new inter-state routes are sanctioned where there is a link of 10 to 12 miles outside the State and continuously they run parallel to Government routes, thereby causing great loss to the Government ?

Sri MOHAMED ALI.—This is a different question. It does not arise out of this question, Sir.

Sri V. N. PATIL.—Would you let me know Sir, what is the reason for allowing 20 trips to private operators between Bidar and Humnabad whereas there is only one Bus of the MSRTC ?

Sri MOHAMED ALI.—In Bidar there is a new route which has been formed and that route has not been nationalised. The RTO has allowed some private operators to ply buses. The question of nationalising that route is before the MSRTC for consideration.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ ಓಡಾಡತಕ್ಕ ಕಡೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಶೆಲ್ಟರ್, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಬಸ್ ಹೋಗತಕ್ಕ ಕಾಲನಿಗಳಾದಿಯಾಗಿ ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದು ಪಡಬೇಕಾದ ಯೋಜನೆ ಎಲ್ಲಾ ಇತ್ತು, ಅದರ ಪ್ರಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ ?

Sri MOHAMED ALI.—The MSRTC has got a phased programme to provide amenities to the travelling public by providing bus shelters and way-side shelters. It has a phased programme.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Just now the Hon'ble Minister said that there is a proposal pending before the MSRTC to nationalise the Bidar-Humnabad route ; may I know what time it will take ?

Sri MOHAMED ALI.—As soon as Fourth Five Year Plan is finalised, the MSRTC proposes to take over the new routes that have been formed in the nationalised sector.

Sri G. CHANDRAKANTH.—Are there any proposals relating to Bidar District before Government ?

Sri MOHAMED ALI.—All the new routes that have been formed in Bidar District, will be nationalised.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕಂತಹ ನದಫ್ಯೋಜಾತಪ್ಪ ನವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ನ್ಯಾಶನಲೈಸ್ ಆಗದಿರತಕ್ಕ ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಶನ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿದರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳು ಓಡುವ ಕಡೆ ಅಂದರೆ ನ್ಯಾಶನಲೈಸ್ ಆದ ರೋಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಬಸ್ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಕೋಪ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು. ಈ ಉತ್ತರ ಅಸಂಬದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಯ ಕನ್ನಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ದಯವಿಟ್ಟು ಅವರು ಇನ್ನಾದರೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೈಷ್ಣನ್.—ತಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿರುವ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಅನೇಕ ಕಡೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ತತ್ವವನ್ನು ಬುಡಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಗ್ಸುರಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಹಾಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ, ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ನಷ್ಟವಾಗದಿರುವ ಹಾಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

Sri MOHAMED ALI.—So far as clandestine operations are concerned, the police department and inspectors are taking action. If the Hon'ble Member puts a separate question, I will furnish details.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲರ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಅ ರೂಟ್ ನ್ಯಾಶನಲೈಸ್ ಆಗದಿದ್ದರೂ, ಆರ್. ಟಿ. ಓ. ಕೆಲವು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಅಪರೇಟರ್ಸಿಗೆ ಬಸ್ ಓಡಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ರಾಯಚೂರು ಕಾರ್ಪೋಜಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಬಸ್ಸಿಗೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಅದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ರೂಟಾಗಿದೆ, ನ್ಯಾಶನಲೈಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಅದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಪೋಜಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕಾರ್ಪೋಜು ಬಸ್ಸಿಗೆ ಪರ್ಮಿಶನ್ ಕೋಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri MOHAMED ALI.—That will be considered, Sir.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿರತಕ್ಕ ಬಸ್ಸುಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವಾಗಿರುವ ಬಸ್ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೆ ಟೂರಿನ್ಸ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಯಾರು ? ಇದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುವವರು ಯಾರು ? ಎಷ್ಟು ಬಸ್ ರೂಟುಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

Sri MOHAMED ALI.—If the hon.Member puts a separate question, I will get detailed information.

Mr. SPEAKER.—Now there are hardly 20 minutes. We could not cover three questions, So the next question will be the last question.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎನ್. ವೀರಪ್ಪಗೌಡ.—ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ, ಹಿರಿಯೂರು, ಆಗುಂಬಿ, ಮತ್ತು ತಂಗೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಡ್ಯೂರಕ್ಕಾಗಿ ಬಸ್ ಲೈನ್ ಹಾಕುವಾಗ ಅರ್ಧಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಮಾಡಿ ಮಿಕ್ಕ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ! ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ?

Sri MOHAMED ALI.—The nationalisation schemes have been approved after taking into consideration the financial resources available with the Road Transport Corporation.

Mr. SPEAKER.—There are hardly 18 minutes. I think this question is sufficiently answered. Should we not go to the next question ? I call the next Question.

I shall take up question No. 50 afterwards. I will take up Mr.Nagappa's point last.

Sri S. S. SHETTAR.—Some other Minister may answer my question. Otherwise, I will have to raise a point of order. If my question is not answered I will be aggrieved.

Mr. SPEAKER.—I have listened to the hon'ble member's argument I shall hold over that question for the time being. I shall take it subsequently.

Sri S. S. SHETTAR.—I raise a point of order. I have put a question. It is the responsibility of the Government to reply it. I am not bothered which particular Minister answers it. If it is not replied my rights are affected.

Mr SPEAKER.—I shall consider the Point of order along with the other Point of Order.

Next Question by hon'ble Member Sri Gureddi.

Koyna Dam

51. Sri S. M. GUREDDI (Muddebihal):—

Will the Minister for Public Work be pleased to state :—

whether the State Government expect the opinion of the Engineers of the Central Government about the suspected breach of Koyna Dam in Maharashtra ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

Yes.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಕೊಯನಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಒಡೆಯುತ್ತದೆಂಬ ಭೀತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಇಂಜನಿಯರುಗಳಿಂದೇನಾದರೂ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಅಂದಾಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ?

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರದಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಕೊಯನಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಒಡೆಯುತ್ತದೆನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕೃಷ್ಣಾ ದಂಡೆ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಆದೇಶವಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲ. ಹೋದಸಲ ಇಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪವಾದ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಹೈ ಇಂಟೆನ್ಸಿವ್ ಭೂಕಂಪವಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಆ ಡ್ಯಾಂನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕ್ರಾಕ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್ ಆಗಿವೆ ಯೆಂದು ವರ್ತಮಾನ ಬಂತು. ಆಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಬಾಡಿಯನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಆ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ನಾವು ಸಹಾ ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕ್ರ್ಯಾಕ್ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಲಹೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಆ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಸ್ಟೆಂಗ್ತನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಕ್ರೀಟನ್ನು ರೀ ಇನ್‌ಫೋರ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಂಜೆರಿಂ ಮತ್ತು ರಾಂಗ್ ರೇಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕಾರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಬಾಡಿ ಕೊಟ್ಟ ನಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರುಗಳಿಗೆ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ, ಏಕೆಂದರೆ ಬಹಳ ಜನರು ಅದರಿಂದ ಭಯ ಭೀತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿ ಆ ಡ್ಯಾಂ ಒಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೋ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕಳವಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಹೋಗುತ್ತವೋ ಎನ್ನುವ ಭಯವೂ ಇತ್ತು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ

†Indicates that remarks or speeches have not been revised by the member concerned

ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಡ್ಯಾಮಿನ ವಿಚಾರ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಆ ಡ್ಯಾಮ್ ಬಸ್ಟ್ ಆದರೆ ಏನು ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಡೀಟೈಲ್ಸ್‌ರಾಗಿ ಸ್ಟಡಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಾದರೂ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮೀಷನರು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಡಿ. ಡಿ. ಜಿ. ಅವರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಫ್ಲಡ್ ಎಷ್ಟು ಬಂದರೂ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ ಜನಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎರಡು ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯವರೂ ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಏನು ಪ್ರಿಕಾಷನರಿ ಮೆಜರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri RAJA PID NAIK.—Sir, are any orders issued by the State Government to vacate the villages along the River side of Krishna?

Sri VEERENDRA PATIL.—No such order has been issued to vacate the villages. We have asked our Deputy Commissioner to take all the precautionary measures whenever such things happen. So, they have taken all the precautions as taken by the Maharashtra Government; our officers are also taking such precautions.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಬರುಕು ಬಿಡತಕ್ಕ ಶಂಕೆ ಇರುವಾಗ, ಅದು ಭದ್ರವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವವರೆವಿಗೂ ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಬರ್ಸ್ಟ್ ಆದರೆ ನಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವಾಯರ್ ಫುಲ್ ಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಬೇಡಿ ಕೆಸ್ಟ್ ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀರನ್ನು ಸ್ಟೋರ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯವರು ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ವಿಜಿಟ್ ಮಾಡಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಖಚಿತವಾದ ನಿಲುಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಹೈಪವರ್ ಕಮಿಟಿಯವರು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಿಕಾಷನರಿ ಮೆಜರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಪ್ರಿಕಾಷನರಿ ಮೆಜರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಬರುತ್ತದೋ ಎಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಯ ಬಂದಿದೆ. ಎಂದು ಆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅನಾಹುತ ಇದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರ್ವೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ಭಯ ಭೀತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಭಯ ಭೀತರಾಗಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲವು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲು ಹೋದವರು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೇ ಸಾರಿ ಹೋದವರು ಎರಡನೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ ಅದನ್ನು ಖಚಿತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯವರನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಞರೂ ಇದ್ದರು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವರದಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

Sri H. SIDDAVEERAPPA.—Recently after the earthquake in Iran, it was reported that there was a second tremor in Koyna. Will you examine and ask for further information from the Central Government's Expert Committee?

Sri VEERENDRA PATIL.—Last year's tremor was of high intensity. According to the Experts Committee report and also according to the report that we have received from our engineers, there is no danger to the safety of the dam. Unless another tremor of the same high intensity were to come, nobody is sure as to what is going to happen. That is why we took extra precaution and got report from the Expert Committee. In the light of that report we are taking whatever precautions are necessary.

Sri S. R. KANTHI.—May I know whether the Government will be willing to place the report of the Expert Committee on the Table of the House?

Sri VEERENDRA PATIL.—Is it the suggestion of the hon'ble Member that the report of the Expert Committee should be placed on the Table? It is only for the information of the State Government and they have not circulated these reports for the information of the public so far.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶರಣಗೌಡ ಇತಾಂದಾರ್.—ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿಯ ದಂಡೆಯ ಬಳಿ ಇರುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಫೆಕ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿವರಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲವ ತಾವು ಒಂದು ಹೈಪವರು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇದರಂತೆ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದೂ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಗುವ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಯಾವ ಯಾವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೆ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರ ತಪಸೀಲುಗಳು ಈಗ ನನ್ನ ಮುಂದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—There are five to six more questions.

Sri K. H. PATIL.—I have a point of order. I wish to raise it after Question Hour.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know whether recently the hon'ble Minister Sri V. L. Patil visited the Koyna Dam and gave a statement to the Press that the dam is in danger?

Sri VEERENDRA PATIL.—I am not aware of any Press-statement by the hon'ble colleague of mine. Whatever I have been telling or informing the House, is based on the report received. It is based on the Expert Committee report from the Government of India.

ಶ್ರೀ ನದಾಫಿಪಪ್ಪ ಪಾಟೀರ್.—ನಾನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇವದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ನೋಟೀಸುಗಳು ಬಂದುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೆ, ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂತಲೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನಾದರೂ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿಸ್ತೀರೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೊ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ನಾನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರು ನನಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪತ್ರ ನನಗೆ ತಲುಪದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಚಂದ್ರಕಾಂತ್.—ನಾನು ಒಂದು ಸಾರ್ತಿಯಲ್ಲ ಎರಡಾವರ್ತಿ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪೈಕಿ ಒಂದೂ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ನಾವು ಮೊದಲೇನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆವೋ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ನಡೆದ ನಂತರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೇಳಿಕೆ ಒಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಎಲ್ಲ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್.—ಆ ಕೊಯ್ನಾ ಡ್ಯಾಮಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳೇನಿವೆಯೋ ಅವು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಕ್ಕೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದರೆ ಆಗಬಹುದಾ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಆ ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ವರದಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕು ನನಗಿಲ್ಲ ; ಆ ಅಧಿಕಾರವೂ ನನಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀರ್.—ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಡ್ಯಾಮಿಗೆ ಮುಂದೆ ರಿಸ್ಕ್ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೇನು ತೊಂದರೆ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಡ್ವೈಜನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಲಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರು ಎರ್ಲಾ ಪ್ರಿಕಾಷನ್‌ಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಡ್ಯಾಮಿಗೇನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಹಿಂದೆ ಕೊಯ್ನಾ ಡ್ಯಾಂ ಒಡೆದುಹೋದಾಗ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿತ್ತು ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಅಲ್ಲ ಡ್ಯಾಂ ಒಡೆದ ಸಂಗತಿ ನನಗೇನೋ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವರದಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ನಮಸ್ಯರಿಗೆ ತೋರಿಸಿದರೇನು ಅಪಾಯ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತರಿಸಿರತಕ್ಕವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು. ಅದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರ ರಿಪೋರ್ಟಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

2-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಈಗತಾನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕೊಯ್ನಾ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಏನಾದರೂ ಒಡೆದು ಹೋಗತಕ್ಕ ಭೀತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೋಟೀಸನ್ನು ಡಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೋಟೀಸು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೋಟೀಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲಿ ಮಾನವಾಗಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಒಡೆದರೆ, ದೋಣಿ, ರಾಗಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಆಹಾರಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀರ್.—ಅದೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೈ ರೆವರ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ರೇವಿಮೋ ಮತ್ತು ಟ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಟರ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರನ್ನು ಎರಡನೇ ಕತೆಗೆ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ಹೈರೆವರ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಕಾಯ್ದೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

Mr. SPEAKER.—The Question Hour is over.

QUESTIONS FOR ANSWERS ON THE DAY

(but not taken up)

Collection of vaccine from He-Buffaloes

46. Sri B. B. SAYANAK (Belgaum).—

Will the Minister of State for Veterinary and Animal Husbandry be pleased to state :—

(*a*) whether it is a fact the vaccine is collected from the he-buffaloes and the authorities are calling for the tenders for this purpose ;

(*b*) whether the he-buffaloes are killed after the vaccine is collected ;

(*c*) if so, the reason thereof ?

A.—Sri G. B. SHANKAR RAO (Minister of State for Veterinary and Animal Husbandry).—

(*a*) No.

(*b*) No.

(*c*) Does not arise.

Intensive Cattle Development Centres

50. Sri S. S. SHETTAR (Hubli).—

Will the Minister of State for Veterinary and Animal Husbandry be pleased to state :—

(*a*) the number of Intensive Cattle Development Centres in Mysore at present ;

(*b*) whether there is any proposal before the Government for opening of such centre in the Bombay-Karnataka Area, particularly in Hubli-Dharwar Corporation Area ?

A.—Sri G. B. SHANKAR RAO (Minister of State for Veterinary and Animal Husbandry).—

(*a*) One.

(*b*) Yes.

Misuse of a lorry of P. W. D., Hassan

52. Sri P. V. AITHALA (Suratkal).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state:—

(*a*) whether they have received any petition dated 19th October 1966 regarding the misuse of a lorry of Public Works Department, Hassan by one Public Works Department Contractor of Mangalore;

(*b*) whether the lorry is registered in the name of the Executive Engineer, Public Works Department, Hassan;

(*c*) whether they are aware that the said lorry is in the exclusive use and possession of the above Public Works Department contractor, Kannur, Mangalore;

(*d*) (i) whether there was any sale of that vehicle by the Executive Engineer, Public Works Department, Hassan to that Contractor; (ii) if so, was there any tender called for the sale or was it sold by public auction;

(*e*) whether the taxes have been paid in respect of the above vehicle up-to-date;

(*f*) if not, whether any cases have been registered and prosecution made?

A.—Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) Yes.

(*b*) No; but in the name of the Executive Engineer, Public Works Department Special Roads Division, Hassan.

(*c*) Government is not aware of it except the petition dated 19th October 1966 referred to under clause (*a*) above.

(*d*) (i) No.

(ii) Does not arise in view of the above reply.

(*e*) No.

(*f*) No.

Abolition of School Board in Bombay Karnataka Area

53. Sri SIDDAIAH KASHIMATH (Shirahatti).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) the reasons for not abolishing the School Boards in Bombay Karnataka area so far;

(*b*) whether Government is going to nominate members again to serve on these boards ?

A.—Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education).—

(*a*) The queston of constituting statutory Education Boards at district level for introduction of a uniform pattern of administration of primary and secondary education throughout the State is under consideration of Government. Till then, the school boards which are functioning as per provisioue of the Bombay Primary Education Act, 1947 and Rules thereunder, have to be continued.

(*b*) This is proposed to be done in case the establishment of District Education Boards is likely to be delayed.

Cancellation of Season Tickets issued by M. S. R. T. C.

54. Sri K. P. NADAGOUDA (Mudhol).—

Will the Minister for Transport be pleased to state :—

(*a*) the reason for cancelling the issue of monthly season tickets to the public in M. S. R. T. C. Buses during last year ;

(*b*) the reason for restricting it to school boys only ?

A.—Sri MOHAMED ALI (Minister for Transport).—

(*a*) The facility of monthly concessional passes to the General Public was withdrawn in May 1963 since this facility was being misused.

(*b*) Concessional passes are issued to students only to avoid hardship to them.

Mysore-Maharashtra Border Issue

55. Sri M. S. KRISHNAN (Malleswaram).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether there was any discussion between the Chief Ministers of Mysore and Maharashtra States on Mysore-Maharashtra Border issues recently ;

(*b*) if so, the attitude of this Government in respect of reference of the dispute to the panel set up by the National Integration Council;

(*c*) whether the Central Government is considering a proposal for holding a public opinion poll to resolve the border dispute between these two States;

(*d*) whether the proposal for conducting an opinion poll has been brought to the notice of the State Government;

(*e*) if so, the views of the State Government in respect of opinion poll on border issues ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) No.

(*b*) The Chief Minister has made it clear at the National Integration Council Meeting held in June 1968 that disputes in which High placed Judicial Commissions had already examined the issues and given their findings should not be referred to the proposed new Machinery and the Prime Minister has conceded that the Mahajan Commission's findings on Mysore-Maharashtra and Mysore-Kerala boundary dispute had already been received and were under consideration with the Government of India.

(*c*) Though some Newspaper reports have referred to alleged proposals of this kind, no communication has been received from the Central Government till now.

(*d*) Though some Newspaper reports have referred to alleged proposals of this kind, no communication has been received from the Central Government till now.

(*e*) The question does not arise in view of answers to questions (*c*) and (*d*) above.

Construction of a Stadium in Tumkur Town

56. Sri B. P. GANGADHAR (Tumkur).—

Will the Minister for Education be pleased to state :—

(*a*) whether it is not a fact that construction of a stadium at Tumkur Town is long pending;

(*b*) whether Government has decided to construct a stadium at Balanakatte in Tumkur Town;

(*c*) if so, the stage at which the matter is pending;

(*d*) the reasons for the delay in expediting the construction of stadium in spite of repeated demands and long pending agitation of the public;

(*e*) within what time the work would be taken up and finished ?

A.— Sri K. V. SHANKARA GOWDA (Minister for Education),—

(*a*) The Tumkur Municipality had a proposal for constructing a Stadium at Tumkur since 1959.

(*b*) to (*e*) This is not a Government Stadium. The Municipality requires financial assistance from the Government of India and the State Government had recommended the same. The Government of India have in January 1968 requested the President, Town Municipal Council, Tumkur to give certain undertakings.

No reply appears to have been given to the Government of India by the Municipal Council, Tumkur agreeing to the condition stipulated.

Mahajan Commission's Report

57. Sri B. M. SANIKOP (Kittur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

whether the Chief Minister would bring pressure on the Central Government to take immediate action in respect of Mahajan Committee Report as resolved by the State Government ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

The Government of India have already been addressed and requested to take action to implement the findings of the Mahajan Commission without delay.

Printing of Counterfeit Currency Notes

58. Sri C. M. S. SASTRY (Chickmagalur).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether it has come to the notice of Government that printing of currency notes has become a home industry in the State ;

(*b*) whether it has come to the notice of Government that on account of its enormous magnitude, it has not been possible to check it ;

(*c*) whether Government have taken any steps to arrest this ;

(*d*) if so, the place where it has been unearthed and deterrent punishment inflicted ?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) No.
(*b*) No.
(*c*) Yes.
(*d*) The places of detection are Bangalore, Holasenahalli (Chickaballapur Taluk), Shimoga and Koppa Taluk. The punishment inflicted would depend on the result of the trial of the cases in Court.

Police Out-post at Bellara Village

59. Sri B. GANGANNA (Kallambella).—

Will the Chief Minister be pleased to state :—

(*a*) whether there is a request for a Police Out-post at Bellara Village, Huliyar Hobli, Chikkanayakanahalli Taluk, Tumkur District, before Government;

(*b*) if so, when the Police Out-post at Bellara Village would be opened?

A.—Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—

(*a*) No.
(*b*) Does not arise.

Electrical Sub-Divisions in Tumkur District

60. Sri G. T. GOVINDA REDDY (Madhugiri).—

Will the Minister for Public Works be pleased to state :—

(*a*) the number of electrical sub-divisions in Tumkur District;

(*b*) the monthly income obtained from each sub-division for the supply of electricity;

(*c*) the monthly income obtained from Madhugiri, Badavapahalli, Kodigenahalli of Madhugiri Taluk and Pavagada Taluk for the supply of electricity;

(*d*) whether they have contemplated to start one sub-division in Madhugiri by clubbing Madhugiri and Pavagada Taluks?

A.—Sri K. LAKKAPPA (Minister for Public Works).—

(*a*) Four.

(*b*)

1	Kunigal	Rs. 63,788-00
2	Sira	Rs. 1,98,271-00
3	Tiptur	Rs. 1,06,663-00
4	Tumkur	Rs. 2,83,601-00

(SRI K. LAKKAPPA)

(c) 1	Madhugiri Section	Rs.	47,238-00
2	Badavanahalli Section	Rs.	20,029-00
3	Kodigenahalli Section	Rs.	42,525-00
4	Pavagada Section	Rs.	32,281-00

(d) A proposal to open a Sub-Division at Madhugiri is under consideration.

Sri M. S. KRISHNAN.—Sir, there is an important question relating to Mysore–Maharashtra border issue tabled by myself and the hon. Member Sri Sanikop. I would therefore request you to extend the time of the Question Hour and allow us to put that question.

Mr. SPEAKER.—I quite realise the importance of the question and the only point I would request the hon Member to bear in mind is that unnecessary supplementaries should not be put. So, I cannot help. The more important question before the House is the existence of scarcity conditions and the hon. Members are probably very keen on discussing that. So, from tomorrow onwards let us bear in mind to finish the questions in good time.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, I have given a notice under rule 51 for raising a matter of urgent public importance with respect to the acute scarcity of fodder in the town of Tumkur and in the whole district of Tumkur. That may kindly be taken up.

Mr. SPEAKER.—It has not come to my notice; I shall look into the mater. In the meanwhile, the hon Member may urge that matter in the present debate on scarcity conditions.

Sri M. S. KRISHNAN.—Sir, you were pleased to state that the question hour is over, but, as you know, a number of points of order were raised during the question hour with the result that my question and some other questions could not be reached. My question will lapse today and I cannot raise it for another year.

Mr. SPEAKER.—I cannot help it.

Sri M. S. KRISHNAN.—The Chair can use its discretion and take it up.

Mr. SPEAKER.—If I use discretion in respect of one hon'ble member's question, other hon. Members will make the same request in respect of their questions. So, the next item on the list of business will not come up.

Sri M. S. KRISHNAN.—Most of the questions are of local nature except three or four.

NOTICE OF QUESTION OF PRIVILEGE BY SRI GANGA BOVI

ಶ್ರೀ ಗಂಗಾಬೋವಿ (ಗೂಳೂರು).—ಸ್ಪೀಕರ್, ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಾರೀಖು 21-5-1968 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ 171 ಮತ್ತು 178ನೇ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ಕಳಿಸಿದ್ದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—I know that; it is all right. The member will please resume his seat.

ಶ್ರೀ ಆಜೀಜ್‌ಸೇಠ್ (ನರಸಿಂಹರಾಜ).—ಆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ದಯವಿಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಛೇಂಬರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು, ಅವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನೋಟೀಸು ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ವಿಚಾರ ನೋಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸೋಮವಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ (ಶಾನಬ).—ಶಾನಬ ರೈಲುವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಮೂಟೆ ಗೋದಿಯು ಕೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಸೊಸೈಟಿಯರ್ ಪೆರ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರ ಹೆಸರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ದಾತರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅದು ಕೊಳೆಯುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ?

Mr. SPEAKER.—I can understand the anxiety of the Hon'ble Member. But, if a point is raised quite in a surprising manner, it becomes difficult. The hon'ble Member can take action under Rule 312, and I shall permit it. Otherwise, it becomes difficult.

STATEMENT OF THE MINISTER FOR LABOUR

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ನಾನು ಅನೇಕ ಸಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವುದು ಯಾವುದಿದೆ, ಸರಕಾರದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆಳೆಯುವುದು ಯಾವುದಿದೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. 10 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೇಳಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಒಂದು ಸೆಷನ್‌ನಲ್ಲಿ 10 ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಲು ಹಕ್ಕಿದೆ. ಸರಕಾರ ಹೇಡಿತನದಿಂದ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಡಮೆಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯಾಗಿದೆ. 40ನೆಯ ರೂಲು ವಿಶದವಾಗಿದೆ. 15 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಸರಕಾರ ಜಾಗ್ರತೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ತಮಗೆ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರ ಅಷ್ಟು ಸೊಪ್ಪನ್ನದಲ್ಲ, ಅಧಿಕ್ಷರೇ ದೊಡ್ಡವರು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ತಾಳಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಲಿ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಸರಕಾರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮೀರಿಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀವಸಂತ್ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಪಾರ್ಲಮೆಂಟರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಯಿತೆಂದು ಇದ್ದೆವು. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಬಂದರೆ ತೀವ್ರ ಗಮನವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕತ್ತೊಗೆಯುವಲ್ಲಿಗೆ ಅವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡತಾರೆಯೇ? ಇವೆಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿವೇದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ನವಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ (ದೇವದುರ್ಗ).—ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಆರಾರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಉತ್ತರಗಳು ಬರಲಿಲ್ಲ.....

Mr. SPEAKER.—The member's complaint is that his questions have not been answered. I shall request the Hon'ble Minister for Parliamentary Affairs to make a statement about all the questions in arrears. He will make a statement as to why they are not answered.

†Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Labour).—I will do so. ಮಾನ್ಯ ನವಸ್ಯರು 1967ರ ಜನವರಿಯಿಂದ ಮೊದಲುನ್ನೇ ಅಧಿವೇಶನದಿಂದ ತಕರ್ಾರವರೆಗೂ ಕಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಮಾತು, ಸತ್ಯದ ಸಂಗತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿಷಾದಪಡುತ್ತೇನೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಜವಾಬು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಜವಾಬು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ, ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನಾದರೂ ಇವೆಯೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಸಭೆಗೆ ನಾನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೇಲಾದರೂ ಕೂಡ ಸದಸ್ಯರು ಕಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜವಾಬು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಏಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ನ್ಯಾಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರು ಸ್ವಯಾವತಃ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಸರಕಾರ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಜವಾಬು ಕೊಡದೆ ಇರುವಾಗ ಬೇರೆ ಏನೇ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಜವಾಬು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಭರವಸೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಪಡುತ್ತೇನೆ; ಇದರಲ್ಲಿ ಕಡಿತನವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಮುಚ್ಚಿಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದೂ ಗೊತ್ತು, ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರ ಕಣ್ಣು ಬಹಳ ಚುರುಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿದ್ದವೀರಪ್ಪ (ಹರಿಹರ).—ಗಂಟಲು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಅವರು ಕೇ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಕೇಳಲಿ. ಕೆಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇಂಥ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾತಿ ಇರತಕ್ಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನವಳಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಬೋಷಿವಿದ್ದರೆ, ಆದೆಷ್ಟು ಬೇಗ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದರೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಯಾವಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ನಾವು ಮಾಡುವುದೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಸಭೆಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಾವುದೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗಂತೆ 1967ರ ಮೊದಲಿನ ಅಧಿವೇಶನದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ತಾವು ರೂಲ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ರೂಲ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಪ್ರಮುಖ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಜವಾಬು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರು ರೂಲ್ 40ರ ಪ್ರಕಾರ 15 ದಿವಸದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಉತ್ತರವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರಲ್ಲೂ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಇರಬೇಕು. ಅದು 15 ದಿವಸವಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಜವಾಬು ಕೊಡಿಸಬೇಕಾದರೂ ತಮ್ಮ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ 3 4 ದಿನ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ. 5 ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮೀರಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ 15 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮೊನ್ನೆತಾನೇ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಭೀಪ್ಸಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. 15 ದಿವಸದ ಮೇಲೆ ಮೀರಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ, ಅದಕ್ಕೆ 15 ದಿವಸ ಕಾಲದನಂತರವೂ ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಜವಾಬನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರ ಈ

ರೂಲನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ದೊರತ ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಲು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

Sri K. H. PATIL.—According to proviso to rule 40 of the rules of procedure, even the Speaksr can allow a time limit of only one month. Beyond that it is illegal.

Sri K. PUTTASWAMY.—I am aware of that, Sir.

ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ವಾತುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎರಡೇ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇರಬಹುದು ಆದರೆ ನನಗೆ ಆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಿ ಆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರ ಪ್ರಯತ್ನವಾಯಿತೇ ಇಷ್ಟೇನೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಚಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ).—ತಾವು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಫೇರ್ಸ್ ಸಚಿವರಾಗಿ ನಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ ರೈಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಆದರೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು.

Mr. SPEAKER.—I shall look into the matter. The Hon'ble Members may kindly note that I requested the Hon'ble Minister to give his reply regarding the questions in arrears put by all the members. I shall look into it and try to get answers from the Government, as early as possible.

STATEMENT BY CHIEF MINISTER REGARDING THE INCIDENT IN THE RAICHUR RAILWAY STATION

Sri M. NAGAPPA (Raichur).—Sir, my grievance is that I had submitted an adjournment motion regarding the firing incident that took place in Raichur and yesterday when I raised this matter on the floor of the House, the Hon'ble Deputy Speaker assured me that the matter will be taken up to-day Therefore, I submit that I may kindly be allowed to raise that matter.

Mr. SPEAKER.—It has just come to my notice and I had no time to look into it. Anyhow, I will now request the Hon'ble Chief Minister to make a statement and if the members are not satisfied with that, then I will consider the matter.

† Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—Sir, with your premission, I make a brief statement with regard to the incident that has taken place. According to the report that I have received, the police did not open fire at Raichur on 3rd September 1968. It is reported that on 2nd September 1968 at about 10-30 p. m. when a rakshak of the Railway Protection Force was patrolling at the Railway Goods Yard in Raichur Railway Station, he noticed a gang of persons numbering about twelve removing wheat from a goods wagon.

(SRI VEERENDRA PATIL)

When challenged, this gang headed by one Ananda tried to attack the rakshak. In self defence, the rakshak opened fire, as a result of which, Ananda died on the spot. Immediately on receipt of this information the Superintendent of Police and the Deputy Superintendent of Police, Raichur, went to the spot with a posse of Reserve Police and arranged for the patrolling of the area and for preventing any breach of peace. The Railway Police are investigating the case.

SRI M. NAGAPPA.—I am satisfied with the statement. So, I am not going to press it further.

I have moved a privilege motion against the Government under rule 177 about the matter of Notification S.O. No 724, dated 1st May 1968 in which the Government has misused the powers that are vested under Section 29, 121 and 54 of the Co-operative Societies Act, 1959. Sir, the Hon'ble Chair also is very well aware of the fact that this House has got a right to make legislation. It is a constitutional right and it is also a sovereign right of this House. I have given notice of the motion and I am requesting the Hon'ble Speaker to give consent.

MR. SPEAKER.—It has not come to my notice. I shall take up that matter on Monday or Tuesday.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ) —ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ನಗರಾಡಳಿತ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಎಂದ್ನಾ ನಲ್ಲಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಹೋಗಿದೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಸಹಾನುಭೂತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಇದೆ, ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ, ಸ್ವಾಮಿ. ನೀರು ನಿಂತು ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರೀಕರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಅದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಶಂಕೆಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಏನಾದರೂ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನೂಡನೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ 312 ಪ್ರಕಾರ ನೋಟೀಸು ಕೊಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಾಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ರೂಲ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನೋಟೀಸು ಕೊಡುವುದರೊಳಗೆ ಜನರು ನತ್ತರೂ ಸಾಯು ಬಹುದು. ಇಂದು ಅನೇಕ ಕಡೆ ನೀರು ನಿಂತು ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ನಗರಾಡಳಿತ ಸಚಿವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಲಿ. ಜನರಿಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ, ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ! ನೀವೇ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಮಗೆ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಸ್ವಾಮಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 27—28 ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಒಂದನೇ ಎರಡನೇ ಮಹಡಿಯಿಂದ ಮೂರನಯ ಮಹಡಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

* * * * *

Mr. SPEAKER.—That is not the practice. Can Hon'ble Sri Sivappa not tell the Hon'ble Member ?

Sri S. SIVAPPA.—He is trying to explain.

Mr. SPEAKER.—Let him put it in the form of a motion and give me notice of it. We will take it up tomorrow.

(Interruptions by Sri Aziz Sait)

Mr. SPEAKER.—I am very sorry that the requests made by the Chair are not properly appreciated.

Sri AZIZ SAIT.—During Zero hour, we can make our representation.

Mr. SPEAKER.—There is no zero hour.

Sri AZIZ SAIT.—There was zero hour till yesterday.

Mr. SPEAKER.—Hon'ble Members press and I repeat this for their information that any matter which they want to raise other than a matter on a point of order should be raised under rule 312 and that procedure should be followed. If the matter which the Hon'ble Member wants to raise is important, the Chair will certainly sympathetically consider it. This is the only way of bringing any matter before this House. It may please be noted that there is nothing like zero hour under the procedure here or under the procedure at Lok Sabha or under the procedure of any other Legislature here or elsewhere. Let that be noted.

I assure the Hon'ble Members that the rules will be interpreted very sympathetically on the points that are raised. But the position is that it should be based on the procedure itself and there cannot be any breach of the procedure. Therefore, I request the Hon'ble Members to consider this position and respect the rules made by themselves.

MOTION *re*: SCARCITY CONDITIONS PREVAILING IN CERTAIN AREAS OF THE STATE

(Debate contd.)

Mr. SPEAKER.—Next item is the discussion on the motion moved by the Hon'ble Chief Minister regarding scarcity conditions. Now as many as 6 members have spoken on the subject.

***** Matter not recorded as ordered by the Chair.

Sri S. S. SHETTAR (Hubli).—I have not yet completed my speech. I have taken only 10 minutes.

2-30 P.M.

Mr. SPEAKER.—The time at our disposal is very limited and I leave it to the whips on either side to regulate the debate and select speakers from their respective parties to offer observations and ask them to bear in mind the limitations of time. In a democracy there is self-discipline. The Chair does not like to stop any Hon'ble Member from making observations. I do not like to do it. If the Hon'ble Member has already taken some time, I have no objection to allow him further time if the party whip has no objection. The allocation of time for speakers is in the hands of the whips. I leave the matter to the whips.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚವಾಸಿ ಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಕಡಿಮೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಗೊತ್ತುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅರ್ಧ ಕಾಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನುಳಿದ ಅರ್ಧಕಾಲವನ್ನು ಎದುರು ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಈ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಆಯಾ ಪಕ್ಷಗಳ ನಂಬ್ಯೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾವು ಟೈಂ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಕಡ್ಡರಿಂದ ನಾನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಟೈಂ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಅನುಸರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

Sri B. P. GANGADHAR.—Sir, some of us have sent notices under Rule 59 and 63 on scarcity matters. Such of the Members who have sent notices may be allowed to speak and represent grievances of their particular areas or constituencies.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ (ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ).—ನಮ್ಮ ಅಡಳಿತಪನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ಮಂದಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಾವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತು ಮಾತನಾಡುವದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಬಾರದೇ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಕೂಡಲೇ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿಯುಬೇಕು. ತಾವು ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾಗಿ ಕಂಪಲ್ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಬಳಸಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು. ತಾವು ಅಡತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು ಬಂಗಾರದಂಥ ಮಾತು ಆಗಿದೆ. ಅದು ಇಂಗ್ಲೀಷಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ಆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತರಹ ವ್ಯಾಮೋಹ ಇದೆ. ನೀವು ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆ ಒಂದು ತರಹದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರೂ ಪರವಾ ಇಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತಪ್ಪುಗಳಾದರೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನನಗೆ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಪಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇ ಇತ್ತಾರೆ, ತಮ್ಮನ್ನು ಕನ್ನಡದವರಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ (ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ).—ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಸಂಪುಟದ ಸಭೆ ಸೇರಿ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ತೀರ್ಮಾನವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡದೆ ಇರಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೆಲವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು. ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟರ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಘ ಪಕ್ಷವೆಂಬುದು ಒಂದುರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು 10 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅನೇಕ ಊರುಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರಿಂದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಪತ್ರಗಳು ಬಂದಿತ್ತಾ ಇವೆ. ನನಗೂ ಕೂಡ ರೋಣತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ಭಾಗದಿಂದ ಒಂದುಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿಷಯ ಆ ಪತ್ರಗಳ ಮುಖಾಂತರ ವಿದಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನರು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತಂತಮ್ಮ ಊರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಊರುಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕಾಲ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದಾಗಿ ಉಲ್ಲೇಖಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ನೆರೆಹೊರೆಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಷವೂ ನಡೆಸಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕಳೆದ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷವೂ ಕೂಡ ಈ ಬರಗಾಲ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎರಡೂ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ತರಹ ಅಭಾವಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಎದುರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಶೆಟ್ಟರ್.—ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು 5 ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬಹಳ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಒಂದು ಶಬ್ದ ಅಥವಾ ಅದೇಶವಿದ್ದಂತೆ ನಡೆಯುವುದೇ ನನಗೆ ಆನಂದ. ರೂಲ್ 279 ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :

> "A motion that the policy or situation or statement or any other matter be taken into consideration shall not be put to the vote of the Assembly, but the Assembly shall proceed to discuss such matter immediately after the mover has concluded his speech and no further question shall be put at the conclusion of the debate at the appointed hour unless a member moves a substantive motion in appropriate terms to be approved by the Speaker and the vote of the Assembly shall be taken on such motion."

ಮೇಲ್ಕಂಡ ರೂಲ್ 279 ರಂತೆ ಈ ಸಬ್‌ಸ್ಟಾಂಟಿವ್ ಮೋಷನನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮುಂಡಿಸಲು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ :

> "This House is of the opinion that the Central Study Team ought to have taken into consideration the grave situation in Mysore State due to the existing famine conditions in more than half the State and it should have recommended the allocation of funds according to the needs of the State. Therefore a Commission may be appointed to reassess the grave situation due to drought conditions in the State and find out permanent and effective solution for eradicating the evils of drought, the House requests the Central Government to give all the aid to the Mysore Government..."

ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಈ ಒಂದು ಸಬ್‌ಸ್ಟಾನ್‌ಟೀವ್ ಮೋಷನ್ ಅನ್ನು ಮೂವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Please send that motion in writing.

Sri S. S. SHETTAR.—I have sent a typed copy day-before-yesterday itself.

Mr. SPEAKER.—I shall look into it.

Sri S. S. SHETTAR.—I shall refer to the Memorandum presented to the Central Study Team. On page 29 of the Memorandum, figures relating to the average daily labour attendance on "64 Famine Relief" works for May 1968 have been given for 16 Districts. Figures have been given indicating as to how many workers have been engaged in relief works. ಬೆಂಗಳೂರು ಒಂದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 5,056 ಜನಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 11 ಲಕ್ಷ 45 ಸಾವಿರದ 880 ಜನರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ 100ಕ್ಕೆ 60 ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬರಗಾಲ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಂಕ ಅಂಶ ಇವು. ಬಾಗಾಲ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ 100ಕ್ಕೆ 60 ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಬರಗಾಲ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಇವ್ವಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗಾಬರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಮೇಲೆ ಧಾರವಾಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ 100ಕ್ಕೆ 57 ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಧಾರವಾಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ 2,482 ಜನಗಳು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಧಾನವಾದಂತಹ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಎರ್ನಾಕಡೆಗಳಿಂದ ಬಂದ ವರ್ತಮಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಇದೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 45 ಸಾವಿರ ಜನ ಬಂಡಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸೂಚನೆ ಅಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದಂತಹ ಸ್ಟಡಿ ಟೀಮಿನವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು 1-2-68 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಹಣ ಲಭಿಸದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ, ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ 10 ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ, ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ 8 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಪ್ಪೊತ್ತಿನ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಫೀಡಿಂಗ್ ಸಲುವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ 2 ಕೋಟಿ 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿರುವ ಹಾಗೆ 8 ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು 67-68 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ 1968-69 ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹಿಂದಿನ ಬಾಕಿ ಎಷ್ಟು ಇತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಟಡಿ ಟೀಮಿನವರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಟಡಿ ಟೀಮಿನವರು ಕೂಡ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ದುಷ್ಕಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ನಿವೇದಿಸಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಒತ್ತಡದಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರೂ ಅಷ್ಟು ಒತ್ತಡವಾದ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. 1965-66 ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದುಷ್ಕಾಲ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದಂತಹ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುವಂತಹ ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಈಗ ಏನೊಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಇದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪುನಃ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಖಾಯಂ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯದ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಮಳೆ ಆಗದೆ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲಾ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿ ಜನ ಆಕಾಶದ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೊನ್ನೆ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಪುನಃ ಸ್ವಡಿ ಟೀವಿನವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಆ ಸ್ವಡೀ ಟೀವಿನವರ ಮುಂದೆ ನಿವೇದಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ದುಷ್ಕಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಏನೇನು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ರ ್ತಗಳ ಕೆಲಸ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳ ರಿಹೇರಿ ಕೆಲಸ, ಹೂಳು ತೆಗೆಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. 1967–68 ನೇ ಸಾಲ ನಲ್ಲಿ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಏನೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನೆಪವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೊರಟಿದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಲಸ ಆಗಿ, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಸಾಗುವಳಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಕೆರೆಗಳು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಇವೆ. ಹೀಗೆ ಕೆರೆಗಳು ಬಿತ್ತಿ ಹೋದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೀರು ಬರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಬಾವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಭಾಸವಾಗಿದೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಏನೋ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಇದರ ಕೆಲಸಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಾವಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮತ್ತು ಅವು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ.

ಇನ್ನು ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಪುಟ 26 ರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟು ನಂಬರು 9 ರಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೆನಿಫಿಷಿಯರೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಲಾಟು ಮಾಡಿರುವುದು 9,49,600 ಹಾಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದು 5,05,455 ಎಂದು /ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಮೇರೆ ಸರ್ವೇ ಟೀಂ ನಡೆಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಇತ್ತರ ಸಾಕ್ಷಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ವಿದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಇದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಎಲ್ಲ ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ವಿದಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸರಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ವಿವರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಶಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ಜವಾಬುದಾರಿಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನೂ ಅವರು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವಾರು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಶಿಬ್ಬಂದಿಯ ಒಂದು ನೆಪ ಹಾಕಿ ಇಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ವಿಷಾದಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನೆ ಕೊಡುವುದು ಈ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಬ್‌ಸ್ಟಾಂಟೀವ್ ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಂತೆ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಮುಖೇನ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರಿ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅನೇಕ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಖೇನ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಾಗೂ ಮುಂದೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಠರಾವನ್ನೂ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಯಾವಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಾರದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂದು ಅಭಾವದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸದ್ದಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲ ತಂದಿರುವ ಠರಾವಿನಂತೆ ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂಮಾರು ಹದಿಮೂರು ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಸರಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದೆರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಯಾವ ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲಿ ಇಲ್ಲ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಳೆಬಾರದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲ, ಮೇವಿಲ್ಲ, ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ನರಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಒಂದೆಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಾವದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ: ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಮಳೆಬಾರದೇ ಇರುವುದು ಒಂದೇ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವೃಕ್ಷಗಳ ಸಂಪತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ರೈತರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಕಾಡು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಎಲ್ಲಿಂದತಾನೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕರ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತಿರುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅರಣ್ಯಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರ್ಲೋ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಆ ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ವಿಷಾದವಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮಳೆಬಂದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಳೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಬಂದಾಗ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕುಂಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನೀರನ್ನು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೂಮಾರು 36 ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಕೆರೆಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಬಂದರೂ ಅಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿರುವ ತೂಬುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕೋಡಿ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಹು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಿಂದ ಬಂದ ನೀರು ರಾತ್ರಿ ಇದ್ದರೂ ಬೆಳಗಾಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಅಲ್ಲ ನೀರೇ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಇತರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—The House will now rise and meet again at 3-30 P.M. The hon'ble member may resume his speech at 3-30.

The House rose at Three of the Clock and re-assembled at Forty Minutes past Three of the Clock.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪ ಸಭಾಪತಿಗಳವರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ನಿಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದಂತಹ ಮತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಕಾಂಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಒಂದು ಕೆರೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಾವಿರಾರು ಕೆರೆಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದಂತಹದು ಅವುಗಳ ತೂಬು ಮತ್ತು ಕೋಡಿಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದು. ಅದನ್ನು ಇಂತಹ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕ. ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೂಳುಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು, ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲದೇ ಹರಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಮಾನಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆ, 2,400 ಎಕರೆ ಆಚ್ಚು ಕಟ್ಟು ಇದೆ. 1964-65ರಲ್ಲಿ ಅದಂತಹ ಅಭಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಬತ್ತಿ ಹೋದಾಗ ಅದನ್ನು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಅದರಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಆರು ಅಡಿ ಹೂಳು ಮಣ್ಣು ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಎಷ್ಟೋ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ 100-150 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೋ ಅದೇ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮ ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆದ್ದಾರಿ ಇದೆ ಅದು ಬಹಳ ಕರ್ವ್ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನೇರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೂಳು ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದು ರಸ್ತೆ ನೇರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಈ ಅಭಾವ ಬಂದಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಪ್ರೈಮರಿ ರ್ಯಾಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕಾವರೆ ಇತಕ್ಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ನಡಿಲಪಡಿಸುವುದಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ರೈತರು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ ಅದರ ಕೆಲಸ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಸಿ.ಡಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮತ್ತು ಲಬರಲೈ ನಡ್ ಸ್ಕೀಂ ಪ್ರಕಾರ 37 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಡೆ 25 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. 12 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಲು ತೀವ್ರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪನೆ ಮಾಡಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಧಾನ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಹೊರಗಡೆಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೇ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಕೇಂದ್ರದ ಹಣವನ್ನೂ ಸಹ ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಡಿ ಟೀಮ್ ನವರು ಬಂದಿದ್ದರು, ಅವರು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ತಜ್ಞರು ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ 1966-67ರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ 1968-69ರ ಸಾಲಿಗೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಇಡರಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಹಣದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಡುವಾಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಲೆವರ್ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಕಮಿಟಿ ಅಂತ ಇದೆ, ಅವರು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾರು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರೇ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಅವರೇ ಎಂಬುದು ಇವತ್ತಿಗೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ)

ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರವರ ರೆವಲ್‌ನಲ್ಲಾಗಲಿ, ತಹಸೀಲ್ದಾರರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಾಗಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆಯಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಾರರು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾಮಿನಲ್ ರೋರ್ ಅಂತ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇವೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾರರು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೇಡ ಧಾನ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗದೇ ಅವರು ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಇಲ್ಲಿ ಬೇಡದವನನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲೂ ಅದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು, ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಮೋಷನ್‌ನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಆದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮಂಡಲಗಳ ಮುಖೇನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ವಾದ ವಿವಾದಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ, ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಗಳೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಹಾಗೆಯೇ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ನಮಗೆ ಯಾರು ಓಟು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ಜನ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರಿಗೂ ಓಟು ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲರತಕ್ಕವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಂದಲೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥೆ ಮೂಲಕ ತಾನೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು ? ಆದ್ದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಮುಖೇನವೇ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅನುಕೂಲ, ಆ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ದುಃಖದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಏಳೆಂಟು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ಎರಡ್ಮೂ ಡಿವಿಜನ್ನುಗಳ ಅಂಕೆ ಅಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ 48 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದೆ. ಆ ಬೋರ್ಡು ಒಂದು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ನ್ ಇದ್ದ ಹಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೂ ಅದು ಲಾಭ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರವೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬೋರ್ಡ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಹಣ ಇಲ್ಲ, ಲಾಭವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು. ಈ ದಿವಸ ಇರುವ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲ ಎಂದು ಹಣದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಜನರಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೋರ್ಡು ಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳಿಗೆ 200-300 ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಗಮನ ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಯಾರು ಪಂಪ್ಪುಸೆಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುವಂತೆ ಆದೇಶ ನೀಡಬೇಕು.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಇಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಇದೆ. ಅದು ಬಾವಿ ತೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು. ಓಪನ್ ವೆರ್ಸ್ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದುದರಿಂದ ಜಿಯರಾಜಿಕರ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆದಿರುವ ಸರ್ವೆ ಅಂಕೆಅಂಶ ತರಿಸಿ ಟ್ಯೂಬ್ ವೆರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬೋರ್‌ವೆರ್ಸ್ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಇರುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಇಂದು ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಬೆಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗದಿರುವುದರಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಬರಬಹುದು. ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಬಫರ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಇಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಮೈಲೋ ಸಾಲದು, ಅದು ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ಬೇಕು, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ 10 ಸಾವಿರ ಟನ್ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿರುವುದು ಸಾಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬೆಲೆ ಸಾಲದು, ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್‌ಗೂ ಬೆಲೆ ಹಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸನ್ನು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೆಳೆದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕನ್‌ಸ್ಯೂಮರ್ಸ್‌ಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಬಾರದು.

ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಲದು. ಈಗ ಮೂರು—ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸಾಲದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಒಂದು ಸಬ್ ಡಿವಿಜನ್ ಕೊಟ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವಿದೆ. ಆದರೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಕೆಲಸ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳು ಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆರ್ಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪಂಪುಸೆಟ್ಟು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಣಗಿಹೋಗಿದೆ, ಮುಂದೆ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಕೂಡ ರಾಗಿ ಒದಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕೊಡುವ 300 ಕ್ವಿಂಟಾರ್ ಮೈಲೋ ಸಾಲದು. ಆದುದರಿಂದ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರುವ ಎರ್ಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋರಾರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಕಳೆದ 50–60 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಣದ ಒಂದು ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದವಡೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಜನರು ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ದಿನ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಮತ್ತೂ ತೀವ್ರವಾದ ಮತ್ತು ಭೀಕರವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಿದೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಹೇಳಿಕೆ ಒಂದು ದಿಟ್ಟತನದ ಹೇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವಾಸ್ತವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡದೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡುವಾಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡವು ಜೂನ್ 20-21 ರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸುಮಾರು 8.3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿತ್ತು, ಆದರೆ 2.5 ಕೋಟಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು 'ಬಕಾಸುರನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅರೆಕಾಸಿನ ಮಜ್ಜಿಗೆ' ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಿದೆ. ಅದು ಎರಡು ವಾರಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 25 ಕೋಟಿಯಾದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತಂಡ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಆಗಲೇ 3 ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ, ಆಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೂ ಈಗಿರುವುದಕ್ಕೂ ಅಜಗಜಾಂತರ ವೈತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅವರು ಭೇಟಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಜುಲೈ ಮತ್ತು ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬರಬಹುದು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಆಸೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳು ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ, ಬರುವ ಸೂಚನೆಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಕೂಡಲೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ಇನ್ನೊಂದು ನಿಯೋಗವನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

4-00 P. M.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ ದಾರರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಬೇಕಾದವರ ಸಂಖ್ಯೆ 21.5 ಲಕ್ಷ ಎಂದು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 43 ಲಕ್ಷ ಜನ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರವೇ 43 ಲಕ್ಷ ಜನರಿದ್ದರೆ ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಹುದು. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ 50 ಲಕ್ಷ ಜನಗಳಿಗಾದರೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡದೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಾರರಾಗಿರುವರು ಹರಿಜನರು. ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀರ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ, ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ, ಮರಗಳ ಕೆಳಗೆ ಜನ ಕೂತಿರತಕ್ಕ ದೃಶ್ಯ ವನ್ನು ನೋಡಿದೆರೆ, ಈಗಲೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೇ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.

ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ, ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಾಗ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಮಳೆ ಬಂದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿದೆ. ಈಗ್ಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು 280 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಯಾರಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆ; ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬಂದರೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದ ಜನರು ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಈಗ ಮಂತ್ರಿ ಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೋದಮೇಲೆ ಈ ಯೋಜನೆ ಮಾಯುವಾಯಿತೋ ಅಥವಾ ಮೊದಲೇ ಮಾಯ ವಾಗಿತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರಿಗೂಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಾಗ ನೀರಿಗಾಗಿ ಬಾವಿ ತೋಡತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಗಾಗ ಒದಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ 5—10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ವಿಂಸಲಾಗಿಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಾಗ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕಾದು ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕ್ಷಾಮಡಾಮಾರಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗತಕ್ಕುದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸದೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ದೇವರು ಮಳೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲ ಸರಿಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವರು ಸಹಿತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈಗಿನ ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಟೆಕ್ಸಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 7 ಅಂಗುಲ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ಈಗ ಬಹಳ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾದ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಲವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿ, ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿಲ್ಲದೆ ಆ ರಾಜ್ಯ ಸಂಪದ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ, ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಾಮಡಾಮಾರಗಳಿಗೆ ಈಡಾಗಿರತಕ್ಕ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಬೆದರೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುತೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಒಳಗೆ ಇರುವ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತ

ವಾಗಿಯೂ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜನ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲದೆ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಹಾಕಿ ಅದರಿಂದ ಯಥೇಚ್ಛ ವಾಗಿ ಕೆಲವಾರು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೋರ್ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರ ಗಳನ್ನು ತರಿಸಬೇಕು. ಬ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಯಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಬೋರವೆಲ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 23 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೂ ಪರವಾ ಇಲ್ಲ, ಆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡ ಬೇಕು. ನಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಫೈಲ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್, ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ನುತ್ತಿಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಹೊರಬೀಳಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ದಂತೆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬೇಗ ತರಿಸಿ, ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೇ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮುಖಾಂತರ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಭಾಗ ಸಹಿತ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳಿಗೆ, ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಈ ಸಲ ಅದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಹಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳಿಗೆ, ಉಮೇದುವಾರರಿಗೆ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿ ಎಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗಾದರೂ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ರೆವೆನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಮತ್ತು ನಿಗರ್ವಿಗಳು ಅಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ, ಅದೂ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳದೆ ವಿಧಿ ಇಲ್ಲ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡಿ ಈಗಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರ ವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಅವಧಿ ಇದ್ದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ 8 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಈಗಾಗಲೇ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಅವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬಾರದು. ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮುಂದೂಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೆ ಈಗಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ ಅವರ ಮುಖಾಂತರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಹುದು.

ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 10—10 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿದರೆ ಸಾಲದು, ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಸುವುದು, ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಅಗೆಸುವುದು ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಶುದ್ಧ ಮೋಸ. ಇರತಕ್ಕ ಕಾಲುವೆಗಳ ಮಣ್ಣನ್ನು ಆ ಕಡೆ, ಈ ಕಡೆ ಹಾಕಿ ಮಣ್ಣು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ತೋರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಇಂಥ ಇತರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ತೋರಿಸಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಗು ಲಗಾಮಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ಸಮಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಅವರ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲ ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಮುಂದು ವರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿಯೂ, ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ನಹಾಯ ಧನ ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ಕಾಲುವೆಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳು ತೆಗೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಇಂಥ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ)

ಭೂ ಅಡಮಾನ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕಾಲು ಭಾಗವನ್ನು ಕೂಡ ಈ ವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಹಣವನ್ನು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮುಖಾಂತರ ಏನು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಲು ನಾಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಣವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಗಂಡಾಂತರ ಭೀಕರ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೋ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ರಾಜಕೀಯದ ದುರುದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಈ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಬೇಡಿ, ಪೋಲು ಮಾಡಬೇಡಿ. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸಲು ಈ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಆಗುವುದಲ್ಲದೆ ಜನಗಳಿಗೆ ವೃತ್ತಿಯೂ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕುವುದು, ಟೀಪಾರ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಡಿನ್ನರ್ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವ ತನಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪಬಾರದು. ಈರೀತಿ ನಡೆದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಈಗ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಜೀವನ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೂವಿನ ಹಾರ ಹಾಕುವುದು, ಟೀಪಾರ್ಟಿ, ಡಿನ್ನರ್, ಭಕ್ಷ್ಯಭೋಜನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿ. ಇದರಿಂದ ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕಾರಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಚಾರದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಂಥ ಒಂದು ಟೀಂ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ವಿವರಗಳು, ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು, ಇನ್ನೂ ಹಣ ಹಾಕಿ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಹಣ ಸಹಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಾದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಜನರ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ನಾವೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಇಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹಣ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದರು. ನಮಗೆ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬರಲಿಲ್ಲ 2-3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒಳಪಟ್ಟು ಬಂತು. ಈ ವರ್ಷ ಸಾಥಿ ಕಮೀಷನ್ ಮುಂದೆ ವರದಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ 8½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 2½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಕೇಳುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ಇಂತಿಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರೋ ಅದು ನ್ಯಾಯವಾದುದು. ಆದರೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ, ಇಪ್ಪೊತ್ತು ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಕೆಲಸವು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

[Mr. CHAIRMAN (Sri G. RAMEGOWDA) in the Chair]

ಯಾವುದು ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗದೇ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು, ಸ್ಮಾರ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟುವುದು ಆಗಲಿ, ಅನ್ಸತ್ರೆ ಕಟ್ಟುವುದಾಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಾಗಲಿ, ಮನೆ ರಿಪೇರಿಯಾಗಲಿ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಿಪೇರಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಅಪಾಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಬಾಕಿಯವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚು ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅನೇಕ ಬಾಬುಗಳು ಇವೆ. ಅವೆಲ್ಲಾ ನಿಲ್ಲಿಸಿ. ಈ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೇರವಾಗಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇನ್ನೂ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಣ ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ 20-30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲ 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು. ಆದರೆ ಕೇಳಬೇಕಾದುದು ನ್ಯಾಯ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯದವರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಒಂದು ಕಮೀಷನ್ನೇ ಬರಲಿ, ಬಂದು ನೋಡಲಿ. ಆದರೆ ಒಂದು ಸಲ ಬಂದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಒಂದು ಟೀಮನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಏನು ಇದೆ ? ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿಯೂ ಅವರ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಆ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ 175 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ 100 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಸುಮಾರು 13 ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕ್ಷಾಮಬಾಧೆಗೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆ ಎಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕ್ಷಾವ ದ ಬಾಧೆಗೆ ಈಡಾಗಿವೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಮೂರು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. (1) ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶ (2) ಸೆಮಿ ಮಲೆನಾಡು (3) ಮಲೆನಾಡು ಮತ್ತು ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ 3 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಅಭಾವ ಉಂಟಾಗಿ ಜನಗಳು ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಸೌತ್ ಕೆನರಾ ಮತ್ತು ನಾರ್ತ್ ಕೆನರಾ ಭಾಗದ ಕೆಲವು ಕಡೆ 1-2 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗಿ ಕೆಲವು ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ 15-20 ದಿವಸದಿಂದಲೂ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಅಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಹಾಕಿದ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮಲೆನಾಡೂ ಅಲ್ಲ, ಮೈದಾನವೂ ಅಲ್ಲ. ಈರೀತಿ ಮೈದಾನಕ್ಕೂ ಮಲೆನಾಡಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೆಮಿ ಮಲೆನಾಡು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ಭಾಗ ಏನಿದೆ, ಅದು ಪೂರ್ತಿ ಮಲೆನಾಡೂ ಅಲ್ಲ, ಪೂರ್ತಿ ಮೈದಾನವೂ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾದ ಮಳೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೂಡ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಂದಿದೆ ಆದರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದ ಮಳೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳು ಅರ್ಧಂಬರ್ಧವಾಗಿದೆ. ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೀರೇ ಇಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಥೆ ಸಮಿತಿಯವರ ಮುಂದೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ವರದಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಏನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಹಣವನ್ನಾದರೂ ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಪಡಿಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಅವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಈ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕೆಲಸ

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕಮಿಷನರ್ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಒಂದು ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ಮಾತಾಯಿತು. ಈಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀವೆ? ಪುನಃ ನಾವು ಮತ್ತೆ, ಮತ್ತೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಡ್ ಆಫೀಸು, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಅದು ಬರೇ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅನಗತ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಏನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಂದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮತ್ತು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತದ್ದು ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲ ಮಾಡುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದೂ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡೋಣ ಎನ್ನುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಇರಬಹುದು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರಬಹುದು. ಒಟ್ಟಿಗೆ 175 ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲವೂ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿವೆ. ಆ ಹಣ ಇನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

> "It may surprise the House to learn that out of a total allotment of about Rs. 1·90 lakhs made available for scarcity relief works and soil conservation, the total expenditure is hardly Rs. 1·10 lahks".

ಇದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ನೇರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಶನ್ ಕೂಡ ಸೇರಿದೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಸೇರಿದೆ. ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಶನ್ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೂ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಮೈದಾನ ಪ್ರದೇಶವಲ್ಲ, ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಶನ್ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ. ಅದರ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಶನ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗದಿರಲು, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಾರಣ, ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದುದನ್ನು ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತಮಾಡಿದ್ದು ಇದೂ ಒಂದು ಕಾರಣ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಲಸವಾದರೂ ಸಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದು ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಅಥವಾ ಸೆಕ್ರಟೇರಿಯೇಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ಗೆ ಬರಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಏಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಅವರು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಯಾರು, ಅಥವಾ ಯಾರದ್ದಾದರೂ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿಯಾರು ಎಂದು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬದಲು ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾದರೂ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಈಗ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮಟ್ಟದಿಂದ, ಸರ್ಕಾರಿ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದಿಂದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೇವಲ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಆಗ ಕೆಲಸ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಇಷ್ಟೆ —

ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಮನೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲ ಎಕ್ಸ್ ಅಫೀಷಿಯೋ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ಆಗಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪನವರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಅವರೂ ಅಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಕೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ದೊಡ್ಡಬೋರೆಗೌಡ.—ಅಲ್ಲ 19 ಜನ ಅವರ ಪಾರ್ಟಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಎರಡ್ಮೂ ಇವರು ಕೈಯತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು. ಇಲ್ಲಿ 85 ಜನ ಇದ್ದರೂ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಜನವಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡನ್ನು ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ರದ್ದುಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮತ್ತು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ವಶ್ಚನಬಲ್ ಇಂಟಿಗ್ರಿಟಿ ಇರುವವರು, ಅವರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿ ಲಂಚಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲಭ್ಯ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕಷ್ಟ, ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕಷ್ಟ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಇನ್ನು ಯಾರನ್ನು ತರಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಔಷಧಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮುಖಂಡರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಕ್ಷಾಮ ನಿವಾರಣೆಗೋಸ್ಕರ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಯಾವ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಅದೇ ಒಂದು ನೆಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗಲಾರದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

4-30 P.M.

ಇನ್ನು ಕ್ಷಾಮನಿವಾರಣೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲಸ ಯಾವುದು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ನೀಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಮೊದಲು ಬರುವ ತೊಂದರೆ ದನಗಳಿಗೆ, ಎರಡನೆಯ ತೊಂದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ. ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಈ ಮೇವಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ನೀಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವು ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಫಾರಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಹುಲ್ಲನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊಯ್ದುಕೊಂಡು ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಷಾಮ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಸದೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ನಮಗೆ ಇದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ 10 ವರ್ಷಗಳಿಗೋ ಅಥವಾ 50 ವರ್ಷಗಳಿಗೋ ಒಂದು ಸಾರಿ ಕ್ಷಾಮ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ದೇಶದ ಅರ್ಧ ಮುಕ್ಕಾಲು ಭಾಗ ಕ್ಷಾಮಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿದೆ. 'ಯುದ್ಧಕಾರೇ ಶಸ್ತ್ರಾಭ್ಯಾಸ' ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಫಾಡರ್ ಡಿಫಿಕಲ್ಟಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ನುಮ್ಮನೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಅಂದರೆ ಈ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾರಿ ಚಾರ್ಜು ದಿನೇ ದಿನೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹುಲ್ಲು ಕೊಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಳು ಇಲ್ಲ, ಹುಲ್ಲು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ರಾರಿಗಳಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ ಕ್ಷಾಮ ಈ ದೇಶದ ಒಂದಲ್ಲ, ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಎರಡ್ಮೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ದುರ್ಭೀಕ್ಷವಿದ್ದಾಗ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಳೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ದನಗಳ ಮೇವಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇವಿನ ಅಭಾವವಿದೆಯೋ ಏನೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಹುಲ್ಲನ್ನು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಕೊಯ್ಯುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಪ್ರೆಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಕ್ಷಾಮ ಎಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಒಂದು

(ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್)

ಮೆದೆಯಾಗಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಿಸರ್ವ್ ಮಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿ ಅಥವಾ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ದನಗಳು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಹಾಗೆ, ಪೆರಿಯಾಪಟ್ಟಣ, ಹುಣಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿ ಬೆಳೆದು ರೈತರು ಅದನ್ನು ಏನು ಮಾಡೋಣವೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜೋಳದ ಕಡ್ಡಿ ಬೆಳೆದು ಅದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ರೈತರ ದನಗಳು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಸಾಲದು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನೇಕ ಯಂತ್ರಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇವೆ. ಆ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಬಹು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಪ್ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆರು ತಿಂಗಳಾಗಳಾದರೂ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಾಗ್ಗೆ ಹುಲ್ಲು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಜಾಣತನವಲ್ಲ. ಕ್ಷಾಮ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಲ್ಲಾಪಿದ್ದರೂ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ದನಗಳ ಮೇವನ್ನು ಅಂದರೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ.

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ನೀಗಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ: We have also under consideration a proposal to purchase air-compressors, blasting equipment and trucks for the purpose of quick deepening of wells. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ರಷ್ಯನ್ ರಿಗ್ಸ್ ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಲನ್ನು 100 ಅಡಿಯಿಂದ 120 ಅಡಿಯವರೆಗೂ ತೆಗೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ರಷ್ಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಬರೆದು ತರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವು ಬರುವವರೆಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡಲೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಸುಮಾರು 100 ರಿಗ್ಸನ್ನು ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುವಾಗ ಯಾವ ರೀತಿ ವಿಮಾನಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಾರೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ನಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಲಿ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ರಷ್ಯನ್ ಡೀಲರ್ಸ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಂತಹ 20ರಿಂದ 50ರವರೆಗೆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತರಿಸಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಅಥವಾ 2 ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವವನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ನಾವು ಏನೇನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅಲ್ಲಂದ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದರೆ, ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಅಥವಾ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ: Government will award exemplary punishment to officers or others guilty of selfseeking in this hour of trial. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸವಾಗುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬರುಬರುತ್ತಾ ರೆಡ್‌ಟೇಪಿಜಂ ಬಹಳ ಇದೆ, ಅದನ್ನು ನೀಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು. ತಪ್ಪು ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಹಕಾರ ಕೊಡೋಣ. ಸಹಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅನುಮಾನ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಕರಪ್ಷನ್ ಎನ್ನುವುದು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಕರಪ್ಷನ್ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರಪ್ಷನ್ ನಾನಾ ತರಹ ಇದೆ. ಈಗ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರೂ ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಂತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಪರವಾಗಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ

ಆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಲಂಚ ಎನ್ನುವುದು ನಾನಾ ತರಹ ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ಪರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಸಿದರೂ ಅವನನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ಈಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅವನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದರೆ 10 ಜನರನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಯಾರೋ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಒಬ್ಬರು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಬಿಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವನನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾಳೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸೊನ್ನೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಜನರು ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕರಪ್ಟ್ ಜನಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಜಾತೀಯತೆಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಯಾ ಜಾತಿಯವರು ಆಯಾ ಜಾತಿಯ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ.ಗಳ ಹಾಗೂ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ತಾವು ಮಾಡಿರುವ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಜಾತಿಯ ವೋಟು ಇಲ್ಲದೆ ನೀನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯಾ ಎಂದರೆ ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ? ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಡ್ಡಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಒಂದು ಮರ ಕೊಯ್ಯುವ ಸಾಮಿಲ್ಲಿನ ಮಾಲೀಕರಿಂದ ಟೀ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಣ ಬಂತು. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಸಬರು ಪಾಪ ಅವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಟೀಪಾರ್ಟಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಆ ಸಾಮಿಲ್ಲಿನ ಮಾಲೀಕ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ, ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯ. ಎಂದರೆ ಹರಿಜನಗಳಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಮರಗಳನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಚಿನಿಂದ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕೆಲವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ತೇಗ, ಹೊನ್ನೆ, ಮತ್ತಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕದ್ದು ಇಂಥಾ ಮರಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅವರು ಅದನ್ನು ಕೆಲವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರ ಪೈಕಿ ಕೆಲವರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುವ ಕಡೆ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಂದರೂ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮಿಲ್ಲಿನ ಮಾಲೀಕರು ಮೊದಲು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನಕೂಲಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಟೀ ಪಾರ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಮೇಲೆ, ನಚಿವರು ಹೋದ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಮಕ್ಕೆಗೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಧೈರ್ಯವಿರುತ್ತದೆಯೇ? ಇದೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋದಾಗ ಅವರನ್ನು ಕೆಲವರು ಕಾಫಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾರ ತುರಾಯಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಕಡೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಅಂಥಾ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಅವರು ಯಾರು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಡುಕಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಬೇಕು. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅಕ್ರಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯುವ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಹಾರ ತುರಾಯಿ ಹಾಕಿ ಹೊಗಳಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ಕುಂದಗೋಳ):—ತಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಹಾಲಿನ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮ ನಡೆದಿದೆ, ಕರಪ್ಷನ್ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗ ತಾವು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದು ಪೂರ್ವ ಆದಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ತಾತ್ಪಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನನ್ನದು ತಪ್ಪಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕರಪ್ಟ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ತಾವು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸಿ, ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯ ಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆದರದೆ, ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಲಂಚವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಹ್ಯಾಲನಯ್ಯ (ಹಾಸನ).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಂಥಾ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಾಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವೇ ಕನಿಷ್ಟ ರಾಜ್ಯ, ಬಡದೇಶ. ಈಗ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೇವಲ ಆಕಸ್ಮಿಕ ವೇನೂ ಅಲ್ಲ. 1950ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಪ್ರಕೃತಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮುನಿದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈಗ ನಾವೇನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಮುನಿದುಕೊಂಡರೆ ಮಾನವ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಬಲವಿಂದ ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಸ್ರೇಲ್ ಮರಳುಗಾಡು. ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಬಲದಿಂದ, ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ಶ್ರಮದ ಬಲದಿಂದ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ನಂದನ ವನವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಮಳೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ಬಲವಿಂದ ಅವರು ಒಂದು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 1950ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಜನತೆ ನಾನಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ " ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ವೆಂಕಟರಮಣ " ಎನ್ನುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಇವರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸತಕ್ಕ ನೀತಿಯೂ ಒಂದು ಅಭಾವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಘಟಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 71 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ ತುಂಗಭದ್ರಾ ಯೋಜನೆ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ. ಅಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಜಮೀನುಗಳಿಗೂ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಟೈರ್ ಎಂಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕಾವೇರಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ನಮಗೂ ಮದ್ರಾಸಿನವರಿಗೂ ತೀವ್ರ ಪೈಪೋಟಿ ಇದೆ. 1974ನೇ ಇಸವಿಯ ಒಳಗಾಗಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಹೊರಟುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆ 30–40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪಾರಂಭ ಮಾಡಿ 3–4 ವರ್ಷಗಳಾದುವು. 30-40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ದೊಡ್ಡ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೇವಲ 17 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರೀ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದಲೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸುಮಾರು ಎಂಬತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಕೇವಲ 2.5 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಹಣ ಮಾತ್ರ ಪರಿಹಾರಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದು ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರು ಅಲ್ಲವೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಅಭಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಲು ಸಹ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಡೀ ಟೀಂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಗಿನವರು ಬಂದು ನೋಡುವುದಾದರೂ ಏನಿದೆ ! ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಇವರು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸ್ವಡೀ ಟೀಂ ನವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರೇ ಎಲ್ಲ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುವಾಗ ಇವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದು ಇಲ್ಲ ಮಾಡುವುದೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದವರು ಏನು ವಿವರಗಳನ್ನು

ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೊರಗಿನವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಅಪ್ರಕೃತ. ನಾವು ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಸುಮಾರು 8.3 ಕೋಟಿ ಗಳಷ್ಟು ಪರಿಹಾರಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೂ ಅವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿರುವುದು ಕೇವಲ 2.5 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸ್ವೇಟು ಪ್ಲಾನುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರು ಸ್ವೇಟು ಪ್ಲಾನಿನೊಳಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಾಧುವಾದ ವಾದವಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಇಡೀ ದೇಶದಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯ ಜೋಳವನ್ನು ಕೂಲಿ ಮಾಡುವ ಜನಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೇವಲ ಎರಡು ಕೆ.ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಸಿಗಬಹುದು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 30—40 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಧಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಜವಾಬುದಾರಿ ಸರಕಾರದ ಮೇಲಿದೆ. ಆ ಜವಾಬುದಾರಿ ಸರಕಾರದ ಮೇಲಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಕೋಟ್ಯಂತರ ಬಡ ಜನರು ಈ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ದಿನನಿತ್ಯ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಏರುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಏರಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ತೆಗ್ಗಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ಕಡ್ಲೆಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಬೆಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕೆ ಜಿ ಗೆ ಸುಮಾರು ಐದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆ ಏರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಇದರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗದೇ ಇರುವಾಗ ಈ ಸರಕಾರದವರು ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆತಾನೇ ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ? ಕ್ಷಾಮ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಧಾತು ಈಶ್ವರ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಘೋರ ಕ್ಷಾಮ ಬಂತು. ಆಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸತ್ತರು ಎಂದು ನಾವು ಚರಿತ್ರೆಗಳನ್ನು ಓದುವುದರಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಇಂದು ಬಂದಿರುವ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರು ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ತಿಂದು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸದೇ ಸರಕಾರದವರು ಮುಚ್ಚಿಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿರುವ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಂಶಯವೂ ನಮಗೆ ಬೇಡ. ಹಿಂದೆ ಬಂದಿರುವ ನಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಗಾಗಿಯೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತಿ ಉತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದು ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸ್ಟೈಕರ್ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಧೈರ್ಯವಾದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಸರಕಾರ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವರ್ತನೆ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಇನ್ನು ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳು ಹೇಗಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ನೆಲ ಹರಿದೇ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ನೀರು ಬಾರದೇ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗೇನೋ ಅಲ್ಪಾವಧಿ, ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟು ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ)

ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ರೈತ ಅಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರೇ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಪವರು ಲೈನನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಎಳೆದು ಎಲ್ಲ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನೀವೇ ಹಾಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗೇನೋ ಲ್ಯಾಂಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಬ್ಯಾಂಕು ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ರೈತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರು, ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದುದರಿಂದ, ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಸುತ್ತಿ ಸುತ್ತಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಒದಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ದೊಡ್ಡ ನದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವಾಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಬಂದು ಅವು ಸಣ್ಣ ಕರೆಗಳಿಗೆ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಕರೆಯು ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲದೆ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳ ತೂಬುಗಳನ್ನು ಹಾಳಾಗಿ ಒಡೆದು ಹೋಗಿರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊದಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಸರಕಾರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿರುಪತಿ ಕ್ಷೌರ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಒಂದನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಆರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅವನ್ನು ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದು ಹೆಣದ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ನೀರಿನ ಅಂಶ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆಯನ್ನು "ಓರ್ ಕ್ಯಾರೀಯಿಂಗ್ ರೋಡು" ಎಂದು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಮೈನ್ ಓನರುಗಳೇ ಒತ್ತಾಯ ತಂದುದರಿಂದ ಮೈನರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸುಮಾಸು 4.92 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಸರಕಾರ ಬಸ್ಸು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮಂಗಳೂರು ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಇಲ್ಲ ಬಸ್ಸುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸದಾದ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಮಾಡುವುದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೂ ಏನಿತ್ತು? ನುಮ್ಮನೆ ಬಡ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗದಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಿಡಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಡಿಸೆಂಬರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಲ್ಲೂ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ವೆಚ್ಚಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಈ ಸರಕಾರಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಜನತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರೆವೆನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಭಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಣ ಒದಗಿಸಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಲು ಅವರುಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪ್ರವಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಬಿಟ್ಟು ಇದರಿಂದ ಉಳಿಯುವ ದುಡ್ಡನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗಂಜೀ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಬಡ ಜನರಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಅಭಾವದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ನೀತಿಯೇ ಕಾರಣ ಎಂದು ನಾನು ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾರ್ಜು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಠರಾವು ತಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಎನ್ನುವುದು ಮೊದಲನಿಂದಲೂ

ಅಂದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇಂದು ಈ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೋಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗಿರುವ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಬಡತನ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದರೂ ಅದು ಕಾರ್ಯ ಗತವಾಗದೇ ಕಾರಣಾಂತರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೂರು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಬರಗಾಲ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಎತ್ತಿ ಅದರ ಗಾತ್ರ ದಿನೇ ದಿನೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ, ಯಾರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ, ದವಸಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೇಲಿನ, ನೀರಿನ ದಾಹ, ಜನಗಳಿಗೆ ಅನ್ನದ, ನೀರಿನ ದಾಹ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಇನ್ನೂ ದೊರೆಯದೇ ಇರುವುದು ಬಹಳ ದುಃಖಕರವಾದ ಅಂಶ. ಇಂದಿನ ಈ ಅಭಾವದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೋದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಇಂದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೋದ ಸಾರಿ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆವು, ಪುನಃ ಪುನಃ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡೂ ಉಂಟಾಗಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನದಿಗಳಿವೆ, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೆರೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಾಗಲಿ ಕೊರತೆಯಾಗಲಿ ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳ ರಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ನಾವು ವರ್ಷಂ ಪ್ರತಿ ಬರಗಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು—ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಪತ್ತೂ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಪತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಅಂಕೆ ಸಂಖೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೇನು ಬಡವ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಡವನಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ; ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನ ಕೂಲಿ ಗಾರರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವನ ಯಾವ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೇ ಹೋಗಲಿ ಸಾಲವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜಮೀನ್ದಾರನೂ ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೋ ಅಥವಾ ಸೊಸೈಟಿಗೋ ಆಧಾರ ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಆತನಲ್ಲಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಸಿಗದೆ ಭೂಮಿ ಒಂದು ಅಂಗುಲ ಸಹಾ ಉಳಿದಿಲ್ಲ. ಇದು ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ ಎಂಬು ದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಅಭಾವ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ತೆಗೆದು ಮೊದಲು ರಾಜ್ಯ ಕ್ಷಾಮ ಪೀಡಿತ ರಾಜ್ಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಚೈನಾ ಪಾಕೀಸ್ತಾನಗಳು ಧಾಳಿ ನಡೆಸಿದ್ದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿಯೆಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತೋ ಅದೇ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇಂದೂ ಕೂಡ ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲರತಕ್ಕ ರೈತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗುವವರೆಗೂ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಂದು ವರಿಸಬೇಕು.

5-00 P.M.

ನಮಗೆ ಈಗ ಒದಗಿರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮದ ದವಡೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಕಾಲಬೇಕು. ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗುವತನಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಸಾರಬೇಕು. ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಪರಿಹಾರಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹೀಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಬದಲು ನಾವು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದರೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ದಿವನ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚೂ ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಕಾಲ್ವೆ, ನಾಲೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಾಗೂ ನೌಕರರ ವಸತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವನ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಡವರು ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಾ? ಅಧೀನರು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ, ನೀರಿಗೆ, ರೈತಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅನುಚಿತ. ಹೀಗಾದರೆ ಕೆಲಸ ಗಳು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ವಾರ್ ಫುಟಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ)

ಆರನ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ರೈತನ ಸಂಪತ್ತು ಎಂದರೆ ಅದು ದನಕರುಗಳೇ ಅವನ ಸಂಪತ್ತು—ಗೋಸಂಪತ್ತು. ಅಂಥ ಗೋಸಂಪತ್ತಿನ ಕಡೆಗೆ ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಈ ದನಗಳ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ನರಿಯಾಗಿ ಮೇವೇ ಇಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದ ಮೂರೆ ಮೂರೆಯಲ್ಲೂ ಬರಗಾಲದ ಸುದ್ದಿಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾದಾಗ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೀಗ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಡೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೀಗಲಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ರೊಕ್ಕವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದು, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡದೆ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಲೋಚಿಸಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ನಾವು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬುದಾಗಿ ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಲಸ್ಯ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯದೆ ಇದ್ದ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಅಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದ ರೊಕ್ಕ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹಾಗೇ ಉಳಿತಾಯವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೀಗೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಉಳಿತಾಯವನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲ, ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಮೂರು—ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ಕೊಟ್ಟಾಗ ನಾವಿಲ್ಲ ಐದು—ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದರೆ ತಾನೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡತಕ್ಕ ಅಗತ್ಯ ಉಂಟಾಗುವುದು! ನಾವು ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ನಾವು ಇವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣಬೇಕು ಎಂದರೆ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸದೆ!

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು 20 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲಾದಾಗ್ಯೂ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಕೂಡ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲಾ ಎಂದಾಗ ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಗಳಿಸಿದ್ದರೂ ಗಳಿಸದ ಹಾಗೆ; ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೇ ಮುಂದುವರಿದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ; ಗೌರವವೂ ಸಹಾ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ 1972 ರೊಳಗಾಗಿ ಆದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಕ್ಕೆ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಈ ದಿವಸ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯವರು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ—ಆ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಇವುಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ದಿವಸ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಈ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಯೇ ಆಗಲಿ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ನೀರಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಾಗ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳ ದುರಸ್ತಿಯಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನವಾದರೂ ಏನು! ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಕೃಷ್ಣ, ಮಲಪ್ರಭ, ಘಟಪ್ರಭ ಮೊದಲಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮುಗಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಆಯೋಜನ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಗಾಡ್ಗಿಲ್‌ರ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟರತಕ್ಕ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಆಗಿದೆ, ನಮಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಹೀಗೇ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಇನ್ನುಳಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವುದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಲೇಬೇಕು. ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಆಗತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡ 35-40ಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದು ಸೇಕಡ ಎಂಟರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ನೋಡಿದರೆ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನದಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದೂ ಇಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವುದು ಬಹಳ ದುಃಖದಾಯಕ, ಅಕ್ಷಮ್ಯ. ಅದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಇಂಥ ಕ್ಷಾಮ ಬರಲಕ್ಕೆ

ಹಶ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸ ತೀವ್ರ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಾವು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೋಡತಕ್ಕ ಯಂತ್ರಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡು ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ದಿನ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಯಾರು ? ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದವರು ಜನರಲ್ಲವೇ ? ಇವರನ್ನೇ ನಾವು ಅನುಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಕೆಲಸಗಳಾಗುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ನಮ್ಮ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನೇ ನಂಬದ ನಾವು ಇನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬುತ್ತೇವೆ ? ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಪಾದ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವಹಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಅಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಹಣದ ಅಭಾವ ಉಂಟಾದಾಗ 40-50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಹಣವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಜ್ವಾಲನಯ್ಯ.—ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳು ಸತ್ತು ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳಾಯಿತಲ್ಲವೇ !

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಜನರು ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದಂತಹ ಆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಸಂಶಯಪಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೂ ಕೂಡ ಏಕೆ ಸಂಶಯಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ? ಆದ್ದರಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಹಳ್ಳಿಗಳ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ ಏನಾ ಮತ್ತೆಯಾರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ (ಟೀರೂರು).—ಸನ್‌ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಬೆಳೆಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ರೈತರು ಈಗ ದುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲದ್ದಾರೆ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರೋಕನ ಮಾಡಿದರೆ ಆಹಾರದ ಅಭಾವ, ರೈತನ ದುಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇವೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಕೂಡ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರ್ಯೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆ ಹಣ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇಲ್ಲದೇ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವ ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆದನ್ನು ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟ್ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಒದಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಫ್ಯಾಮಿನ್ 64 ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೂಲ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲ ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು ಡಿ ರೇಟ್‌ಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ರೇಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ನಾಮಿನರ್‌ರೋರ್ ಮೇಲೆ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೂಲಿ ಕೂಡ ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು ಡಿ ಅವರು ಒಂದು ಗಂಡಾಳು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣಾಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದಂತೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಅನುಕೂಲವಾಗ ತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿವೆ. ನವುಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳೂಕೂಡ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ)

ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ — ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು ಡಿ ರೇಟ್ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ — ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲ. ದಿ ರೇಬರರ್ ಷುಡ್ ನಾಟ್ ಬಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯಿಟೆಟ್ ಬೈ ದಿ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್. ಮಿನಿಮಂ ವೇಜಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಾಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಊಟ ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜೀವನ ನಡೆಸಬಹುದೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ರೇಟ್ ಇದೆ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಫ್ಯಾಮಿನ್ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗೂ ಕೂಡ ಗಂಡು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣಾಳುಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಲಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು ಡಿ ರೂಲ್ಸ್‌ಗನುಸಾರವಾಗಿ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್‌ದಾರರುಗಳ ಮುಖಾಲಕ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಹಾಗಲ್ಲದೇ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ನಾಮಿನಲ್ ರೋರ್ ಪ್ರಕಾರ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತಲೆದೋರಿ, ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ನೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ನೀಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾವ ವೇಳೆಗಿಂತ ಹಾಸ್ತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ 25 ಪೈಸೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ, ಇದು ಒಂದು ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಾಯಿಟೇಷನ್ ಆಫ್ ರೇಬರ್, ಇಂತಹ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನುಸರಿಸಬಾರದು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕೂಲಿ ದೊರಕುವಂತೆ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ವರ್ಕ್. ಇದಾಖೆಯಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು ಡಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ನಂತೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ನಡಿಲಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ 5,000, ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರದಂತೆ ಹಣವನ್ನು ಒಬ್ಬರೈತನಿಗೆ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ನೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ರೈತರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಬೇಕು, ಚೆಕ್ಕಿಕರ್ ಸಿಜೆನ್ಸಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ರೈತರನ್ನು ಡಿಸ್ಕರೇಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪಾಲಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ನಮಗೆ ಇದು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೊ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅನುಮಾನಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಆಸ್ಪದವಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮುಖಂಡರು ಬಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಆಗರಾರದಂತಹ ಒಂದು ಕಷ್ಟಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಲಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ತಾವು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ರೈತರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಟರ್‌ಪ್ರಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒದಗಿರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ನೋಡಿ, ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಜನರಾಗಲಿ, ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಅವರ ಮೇಲ್ಯಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಂಶಯಕಂಡು ಬಂದು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವುದು ಇದ್ದರೆ ಅಂಥವರ ಮೇರೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಉಗ್ರ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ

ಬಡ ರೈತ, ಕೂಲಿಗಾರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲದೆ, ಕ್ಷಾಮದಿಂದ ಬಡತನದಿಂದ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಅವನ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಗಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗಮ್ಮ (ಕಲಮಾಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲರುವ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಬಹಳ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲ, ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅನ್ನವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದಿಂದ 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬೇಕಾದ ಹಣ ಯಾವಾಗಲೋ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ತಕ್ಷಣ ಮುಂಜೂರಾಗಿರುವ ಹಣ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬೇಗ ರಸ್ತೆ,, ಬಾವಿ ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಂಡರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.. ನಮ್ಮ ರೈತರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಇಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅದು ಒಣಗಿಹೋಗಿದೆ, ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲ, ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ 19 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 3 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ, 3 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲ ಅನುಕೂಲವಿರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ರಸ್ತೆ, ಕೆರೆ, ಬಾವಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಕ್ಷಣ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಾದಮೇಲೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ನಲುವಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಬೇಗನೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಇರಾಖೆಯವರು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿ ಲಗೂನೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಎಷ್ಟೋ ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಸಿಂಧನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಸಾಲದು ಸರಕಾರ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಸರಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮನವಿಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹಣ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬೇಕ್ಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಒಳ್ಳೆಯವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಆದುದರಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ತಾಲ್ಲೂಕ ಬೋರ್ಡು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಿದೆ. ಈಗಾಗಲೆ ಬಾವಿ, ಕಟ್ಟಡ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಲು ಪಿ ಡಬ್ಲ್ಯು ಇರಾಖೆಗೆ ಕಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅವರ ಕೆಲಸವೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವಾಗ ಅವರು ಬೇಗ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡಿನ ಕೆಲಸ ಹಿಂದುಮುಂದಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕುಬೋರ್ಡಿಗೇ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅಂದಾಜು ಮುಂತಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶಮಾಡಬೇಕು.

ರೈತರ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಬೆಳೆ ಒಣಗಿರುವುದರಿಂದ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದನಗಳಿಗೆ ಮೇವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರಕಾರ ಮೇವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದರಾದರೂ ತಂದು ರಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರಬಂಡೆ ಸರ್ಕಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಕೆನಾರ್ ಕೊಡಬೇಕು, ನಮ್ಮದು ಬಹಳ ಬಡತನದ ಭಾಗ. ಅದನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲ ಜನರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಭಾಗ ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲನ ಜನರು ಆಂಧ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೆನಾರ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಭೀಕರ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೆ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಮುಂದೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನೂಡಿನಬೇಕೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಳಿರುವುದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿದೆ. ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗಲೇನೋ ಸರಕಾರದವರು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಸೌಲತ್ತು ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರವೊದಗಿಸಲು ಇದುವರೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದನಂತರ ಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೋದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಕಷ್ಟವೊದಗಿದೆ. ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡದೇ ಚಿಕ್ಕ ಸೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಸರಕಾರದವರು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಈ ದುರವಸ್ಥೆಗೆ ಈಡಾಗ ಬೇಕಾಯಿತು.

5-30 P.M.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲುತನಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಷ್ಟೇ ಹಣವನ್ನು ಒಕ್ಕಲು ತನದ ಸಲುವಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಜನಬಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದು. ನಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪರದೇಶದಿಂದ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕು, ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು, ಬಾವಿಯನ್ನು ಅಗೆಯಲು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಹಣ ಬೇಕು, ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಯೋಜನೆ ಗಳೆಲ್ಲ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲರತಕ್ಕ ಜನಬಲವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಜನನಾಯಕರು ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಾತಾವರಣ, ಹೊಸ ವಿಚಾರವನ್ನು, ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲರುವ ಜನಬಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಆಗುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ಬೇಕು. ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಯಂತ್ರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ತರುಣರು ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ವಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಊರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಾವಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ರಸ್ತೆ ಬೇಕು ಎಂದರೆ ರಸ್ತೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೆ ರಸ್ತೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಲುವಾಗಿಯೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಲ ತಂದು ಜನಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಪರಿಹಾರವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ತೀವ್ರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅನುಭವ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ನಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ದಿವಂಗತ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಅವರು ಹೇಳಿದರು, ಎಲ್ಲ ಕಾಳಸಂತೆಕೋರರಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಗಲ್ಲಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದ್ದರೂ

ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೂ ಯಾವುದೇ ರೀ ಯ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲ ಯಾವರೀತಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪರಿಹಾರಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಬೇಕು. ನಾನು ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲ ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಬರಗಾಲದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳು ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನೋಡು ತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಮಿಟಿಯಿಂದ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳು ಬರಬೇಕು, ಅದೆಲ್ಲ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ವಿಳಂಬವಾಗು ತ್ತದೆ. ಅಭಾವ ಇರುವ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಿಳಂಬವಾದರೆ ಜನ ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕು ? ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ನದಸ್ಯರು ರೇಟುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಷೆಡ್ಯೂರ್ ರೇಟ್ ಏನಿದೆ ಅದು 10 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದು ವರೆಗೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅವರು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವ ದರಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಜನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲಸದ ರೀತಿಯೂ ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಅನ್ನವಿಲ್ಲದೆ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜನ ನಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ ದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ನಲುವಾಗಿ, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಅನ್ನ ಅಂಥವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ನಲುವಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲ ರೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇರಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 15 ದಿವಸ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಮೆಷರ್‌ಮೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮೇಲಿನವರ ಅಪ್ರೂವರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಮೇಲೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ದುಡಿದವನಿಗೆ ಹಣ ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋದರೆ ಅವನು ಬದುಕುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬರಗಾಲದಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ, ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ ಅದೇ ದಿವಸ ಆಹಾರದ ರೂಪದಲ್ಲ ನಂಬಳ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲ 8–10 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲ ನೀರಿನ ತೊಂದರೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲರುವ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲ ನೀರು ಬತ್ತಿ ಹೋಗಿದೆ. ಒಂದು ಗುಂಡಿ ತೆಗೆದರೆ ರಾತ್ರಿ ಯೆಲ್ಲ ಕಾದು ಬೆಳಗಾಗುವವರೆಗೂ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಕೊಡ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಬಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಜನ ಗುಡಿನಲು ಹಾಕಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಯೇ ಕಾಳಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಏದಾರು ಮೈಲಿಯಿಂದ ನೀರು ಬರಬೇಕು. ಅಲ್ಲಗೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮೇರೆ ಟ್ರಕ್‌ನಲ್ಲ ನೀರನ್ನು ಒಯ್ಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಹಣ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂರ್ ರೇಟುಗಳು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿದಂಥ ಟ್ರಕ್ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಹಣ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಯಾರು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬರಗಾಲ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮದಲ್ಲ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸೂಚನೆ ಏನೆಂದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲ ಪರಿಹಾರ ನಮಿತಿಗಳು ಎಂದು ಏನಿವೆ—ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡೂ ಬೇಡ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಬೇಡ—ತಾಲ್ಲೂಕು ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ; ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ಅಮಲನಲ್ಲ ಬರುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರವಿದೆ. ಅಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳಿಲ್ಲ, ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗು ವುದಿಲ್ಲ. ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವ ರೀತಿ ಎಂದರೆ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲ ಒಡ್ಡು ಹಾಕ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಇದ್ದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರೈತರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲ ಒಡ್ಡು ಹಾಕುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಕೂಲ ಮಾಡುವ ಜನರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಉಪವಾಸ ನಾಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ತೀವ್ರ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಜಮೀನು ಮಾಲೀಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಮೀನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ನಲುವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಯಂತೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ)

ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಯೋಜನೆಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗದೆ 20 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 10 ಕೆಲಸಗಳಾಗಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲ ಬಾವಿಗಳನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು (ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :

> "There is no human problem that cannot be sloved by determination and dedicated effort."

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ :

> "Government have therefore suggested that relief works of an estimated cost of twice or thrice the total funds available may be authorised for execution so that relief may go to the people promptly from out of the funds available."

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ದಿಟ್ಟತನದ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರುಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೇ ಒಂದು ಪ್ರಯಾರಿಟಿ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇರೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಥಮತಃ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ದಿನೇ ದಿನೇ ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರಿ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನರಿಯಾದ ಒಂದು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಗಾರನು 4 ದಿವಸ ದುಡಿದರೂ, ಅದರಿಂದ ಬರುವ ದುಡ್ಡು ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೂ ಸಾಲದು. 4—6 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ರೈತನು ಏನು ಒಂದು ಸುಖಜೀವನ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತೋ ಅಂತಹ ಸುಖಜೀವನವನ್ನು ಈ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿಯಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾಡಲಾರದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು ಬಫರ್‌ಸ್ಟಾಕ್ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿ ಆಹಾರವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಏರುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

[Mr. CHAIRMAN (DR. R. NAGAN GOUDA) took the Chair]

ಇನ್ನು ಡ್ರಿಂಕಿಂಗ್ ವಾಟರ್ ವರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಸ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಗೆ 1968ನೇ ಇಸವಿ ಜೂನ್‌ವರೆಗೆ 29,822 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿರುವ ಪೈಕಿ 5 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳು ಆಗಿವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ 6/1 ಭಾಗವೂ ಕೂಡ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಂತೆ ಶೀಘ್ರವಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಬೇಕಾದರೆ ಸವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಮೆಶಿನ್ ಬೇಕು. ಈ ಮೆಷನ್ ತರಿಸಲು ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಬಾವಿ ತೋಡಿಸುವ ಮೆಷನ್ ತರಿಸಿಕೊಡುವ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ವಿಷಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ವರ್ಷ ಒಂದಕ್ಕೆ 110 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 6.5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮಳೆ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಎರೋಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಟೂರು ಬಂಡಿಂಗ್ ಕೆಲಸ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತಾದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವೆಲ್ಲಾ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಾಲೆಗಳಿಗೆ ಕರೆಗಳಿಗೆ ನಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೇರತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲರತಕ್ಕಂಥ ಭೂಸಾರವೆಲ್ಲಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ 6.5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಂದನೀರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲೇ ನಿಲ್ಲುವಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದರೆ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೂ ನೆರವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ನೆರವು ಏನು ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮತಃ ಈ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್‌ಗೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯದಾಗಿ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಬೇಕು, ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೆಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಡಿಲೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ರಿಲೀಫ್ ಕಮಿಟಿಯೊಳಗೆ ತಾಸೀಲ್ದಾರ್, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು, ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಮಿಟಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಲಿಬರಲೈಸ್ ಮಾಡಿ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ 9ನೇ ಹೇಜಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಒಂದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದರ ಅರ್ಧ ಭಾಗವಾಗಲಿ ½ ಭಾಗವಾಗಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ವಿಷಯ. ಸರ್ಕಾರದವರು ರೈತರಿಂದ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಏನು ಒಂದು ಅಂದಾಜನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ರೈತರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುಖಾಂತರ ಕೊಡಿಸಿ ಆಮೇರೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ಅಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕು, ವ್ಯವಸಾಯ ಉದ್ಯೋಗ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ರೈತರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಂದಲೇ ಕೊಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ. ಇದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚಾಮರಾಜ ಲಿಫ್ಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ನಾಲೆಗೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಇರಾಖೆಯವರು 11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ 48 ಐ. ಪಿ. ಸೆಟ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಟೈರ್ ಎಂಡ್‌ನಲ್ಲರತಕ್ಕಂಥ ರೈತರಿಗೆ 4 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರೇ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಭತ್ತದ ಬೆಳೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ 11 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೂಲಕ ಕೊಡಿಸಿ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ದುಡ್ಡು ಸಿಕ್ಕಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ, ಜನಗಳಿಗೂ ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಜರೂರು

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು)

ಕ್ಕೆಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ ಅರಕಲಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೂದನೂರು ಟ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ನೀರು ಪೋಲಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ನೀರು 1 ಸಾವಿರ 2 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಈ ನೀರು ಕಾವೇರಿ ಹೊಳೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪೋಲಾಗುವ ನೀರನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಫೀಡರ್ ಛಾನಲ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆ. ಆರ್. ನಗರ ಒಂದರಲ್ಲೇ 1 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇರತಕ್ಕ ಅಭಾವಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ನೆರವಾಗಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆ. ಆರ್. ನಗರದ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಏರಿಯಾಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಆಶೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಿ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕೆಂದು ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ಟಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದ ವಿಚಾರ. ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡೆ ಮಾಚದೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲವೆ ನತ್ತರು, ಎಂದು ಹೇಳದೆ ಪ್ಲೇಗ್ ಬಂದು ನತ್ತರು, ಹಾವು ಕಡಿದು ನತ್ತರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ, ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದನ್ನು ಇದ್ದಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇಂಗ್ಲಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಕ್ಷಾಮಗಳು ತಲೆದೋರಿ, ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಕಮಿಷನ್ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದರಾಗಾಯಿತು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಎರಡು ಮೂರು ನಲ ಅಭಾವದ ಅನುಭವ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ನಲದ ಅಧಿವೇಶನದ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸದಸ್ಯರು ವಾಸ್ತವಾಂಶವನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದು ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ 20 ವರ್ಷದಿಂದ ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಇಂಥ ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಕೃತಿಯು ಏಕೋಪಪೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಇದೆ. ಮಾನವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಈ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ದಕ್ಷಿಣ ವಲಯದ ಅಂವರೆ ಮೈನೂರು, ಮದ್ರಾಸ್ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರದ ಎರ್ನಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಭೆಯು ತಿರುಪತಿಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದಾಗ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

Sri B. B. SAYANAK.—Sir, on a point of order. No Minister is here while the discussion is going on. Only the Deputy Ministers are here.

Sri MANIK RAO PATIL (Deputy Minister for Home).—Don't worry. There are four Deputy Ministers and they are also collectively responsible.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು 'ಡೋಂಟ್ ವರಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದು ನುಮ್ಮನೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ; ಅಥವಾ ತಮಾಷೆಗೋಸ್ಕರ ಇಲ್ಲಿ ಕೂತಿಲ್ಲ. ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು. ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಂದು ಇಲ್ಲರಬೇಕು, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ಏನೇನು ಅಂಶಗಳು ಸಭೆಯು ಮುಂದಿಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯು ಮುಂದಿಡುವಾಗ ಹೇಳಿದಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಇವರು ಈ ರೀತಿ 'ಡೋಂಟ್ ವರಿ' ಎಂದು

ಹೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಇವರು ಅದನ್ನು ತಮಾಷೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಒಂದು ಆದೇಶ ಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

Mr. CHAIRMAN.—It is a very serious subject and I am informed that the Ministers are coming immediately. Now that Mr. Mohamed Ali is here.....

Sri M. S. KRISHNAN.—How can the Deputy Minister make that remark? He should not take it so lightly.

Sri K. H. PATIL.—May I make a request, Sir? When this House is considering this question seriously at least the Revenue Minister, though not the Hon'ble Chief Minister if it is not possible for him, or the Minister for Co-operation or the Minister for Food should be present. They are very necessary here. We are not concerned with other Ministers. The Transport Minister who is present here, at best can provide some buses. His presence will not help us. Therefore, I would like the Chair to give a direction to the Ministers, at least one of these three Ministers should be present. I have seen in the newspapers today the tour programme of the Minister for Co-operation who is going on tour of Dharwar District to have garlands. This shows that they have no interest in this very important matter. I am therefore appealing to the Hon'ble Chair to give a direction to the council of Ministers to be present, as far as possible.

Mr. CHAIRMAN.—I will communicate the opinion of this House to the Chief Minister. I believe, I can assure the Hon'ble Whip of the Opposition Party, that no Deputy Minister wants to take it very lightly, because this is too serious a matter and I will see that these views are communicated to the Chief Minister and that at least the Revenue Minister or the P. W. D. Minister or the Chief Minister himself is present here.

Sri B. L. NARAYANASWAMY.—Sir, I expressed myself in order to seek redress from the Government. But when the concerned Minister is not there, what is it that I get, is a matter for consideration. So Mr. Speaker, I respectfully submit that I may be permitted to continue my speech tomorrow when all the Ministers are present here.

Sri MOHAMED ALI.—May I submit, Sir, that we all work here under joint responsibility. The question of presence of other Ministers is not material. Whatever the member says I am going to take note of.

Mr. CHAIRMAN.—I can suggest to Sri Narayanaswamy, that his speech will be recorded and the concerned Ministers will look into it, and I would like him to continue his speech, so that let there not be any break in his thoughts.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ನಮಗೆ ಡಾಯಿಂಟ್ ರೆಸ್ಪಾನ್ಸಿಬಲಿಟಿ ಇದೆ, ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಈ ವಿಚಾರವಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ)

ಹಾಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆ 100 ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು, ಪರಿಹಾರ ಹೇಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದು ಚರ್ಚೆಯಾಗುವಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿದ್ದು ಏನೇನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ಮುಖ್ಯ. ನಾಳೆ ರಿಪೋರ್ಟು ಓದಿಕೊಂಡು ಬರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವ ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಖುದ್ದಾಗಿ ಹಾಜರಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಜಾಯಿಂಟ್ ರೆಸ್ಪಾನ್ಸಿಬಿಲಿಟಿ ಇದೆ, ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಸಭೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆದ ಹಾಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಯಾರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಕು. ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

Mr. CHAIRMAN.—I agree that it is too serious a matter. I would request the Ministers concerned, especially, the Revenue Minister, Public Works Minister and also the Industries Minister, because we will have to find out some way to help the poor people in all respects. The work has to be taken up now. The member may continue his speech now.

Sri M. S. KRISHNAN.—We thank very much for the sentiments expressed by you, in this behalf.

Sri B. L. NARAYANASWAMY.—Then Sir, I do obey the Chair.

6·00 P.M.

ಹಿಂದೆ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ರಾಚಯ್ಯನವರು 100 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು ಅದರ ರೂಪರೇಷೆಗಳು ಏನಾದುವೋ ಆ ವಿಷಯವೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನ ನುಮಾರು ಎಂಟೂವರೆ ಕೋಟಿಗೆ ಇಳಿಸಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬ ಅರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಮನೋವ್ಯತ್ತಿ ಇವರಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಇರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈಗಿನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡಲಾಗುವುದು ಎಂಬ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಅಥವಾ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದರೆ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಗಂಜಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತೆರೆದರೆ ಇದು ಒಂದು ರೀತಿ ಶಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಏನಿದೆ ಇದು ಹಿಂದೆ ಇಂಗ್ಲೀಷರ ಕಾಲದ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನು ಮಾಡಿದರು? ಇದೇನು ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಪೂರೈಸುವುದು ಅಲ್ಲ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವುದೂ ಅಲ್ಲ. 10 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ದೀರ್ಘ ಯೋಜನೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು. ಅದರಂತೆ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ನಾವು ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಹಾಕಿ, ಅದರಂತೆ ಮುಂದುವರಿದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಕ್ಷಾಮದ ಭೀತಿಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನಾವೂ ಆಗ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯಿಂದರಾದರೂ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮವರು ಎಂಬುದಾಗಿ ಏಕೆ ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕು? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತತ್ಪಃಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಇರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲ. ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕ್ಷಾಮ

ವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರೇ ಇಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಇಲ್ಲ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೇವು ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ವಲಸೆ ಹೋಗುವಾಗ ಎಲ್ಲಿ ಕುರಿ, ಮೇಕೆಗಳು ನತ್ತುಹೋಗುತ್ತವೋ ಎಂದು ಅವನ್ನು ಅರ್ಧ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿ ಜೀವನವಂಥ ದಾರುಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎನ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಮೊದಲನೆಯ ಸಲವಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ.—ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಜನಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಷ್ಟವೇನಾದರೂ ಜನಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತಟ್ಟಿದರೆ ದೇವರು ಕನಿಕರಪಡುತ್ತಾನೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಭಾವವೆಂದು ಕೇಳದೆ, ಇದನ್ನು ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿವೆ, ಇದರಿಂದೇನೇನು ಆಗುತ್ತಿವೆಯೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬಂದಿವೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನತ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ, ಖಾನಗಿ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರೆಂದೆನಿಕೊಂಡಿರುವವರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆಂದು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕೇವಲ ಸೇಕಡ ಐದರಷ್ಟೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಈಗ ಮೋಸವಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಬಡವ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೋ ಅಂತಹವನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮಧ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರ ವಿಚಾರವೇ ಬೇರೆ. ಈಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಡವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಕೂಲ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಲ್ಲ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ದ್ದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಮಿನಿಮಂ ವೇಜಸ್ ಆಕ್ಟ್ 1956ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. 12 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಧಾರಣೆವಾಸಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಕೂಲ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇರಾಜಯ ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿಗೆ ಏನು ಕೂಲ ದರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದೇ ದರವನ್ನು ಇತರ ಇರಾಜೆಗಳಲ್ಲ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಿ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಡವ ಕೇಳಿದರೆ ಅವನಿಗೆ ಉದಾರವಾಗಿ ಕೂಲ ಕೊಡಿ. ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದಾಗತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಏಜೆಂಟ್‌ರಿಂದ ಮಾಡಿಸುವುದೇ ಅಥವಾ ಬರೀ ಪೀಸ್ ವರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದೇ ಅದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ. ದಯವಿಟ್ಟು ಬಡವನಿಗೆ ಅವನ ಕಷ್ಟದ ಫಲ ದೊರಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಾಯರ್ ಕಸ್ಟರ್‌ವೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ನತದೃಷ್ಟವಾದುದಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಮಿಷನರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ಸ್ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಹೊರಡಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ. ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಕೂಲಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒದಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದಲೇ ಇವತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರದಲ್ಲಿ ಸಾಯರ್ ಕನ್‌ಸರ್‌ವೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಯಾವುದೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಇಂತಹ ತುರ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಮಾಸರಾಗಿಡಬೇಕು. 1 ಲಕ್ಷ 33 ಸಾವಿರ 600 ಮಂದಿಯ ಪೈಕಿ 72 ಸಾವಿರದ 325 ಮಂದಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದರಿಂದ ಉಳಿದ 61 ಸಾವಿರದ 275 ಮಂದಿಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಹಣವನ್ನು ಮಾಸರಾಗಿಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ)

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಈಗ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಆಳ ತೋಡಿದರೂ ನೀರು ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲ. ಕೋರಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಗೋರಿಬಿದನೂರು, ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ—ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ 400 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಚಿಂತಾಮಣಿಯಲ್ಲಿ 650 ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳಿಗೂ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇರಾಖೆಯವರು ಒಂದು ಟಾರ್ಗೆಟ್ಟನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇವಲ 40 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡಲು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಪಸಚಿವರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಪರಮೇಶ್ವರಪನವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಆಗ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಕೇವಲ 40 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 650 ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಫೈನಾನ್ಸಿಂಗ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಸರಬರಾಜಿಗೋಸ್ಕರ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮಗೂ ಹಣ ಕೊಡಿಸಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಉಪಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು. ಪಕ್ಕದ ತಾಲ್ಲೂಕು ಎಷ್ಟೋ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೀವು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಏನೆಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದರು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಮುಂದೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕ್ರೂರವಾದ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದೀತು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತಹ ಕ್ಷಾಮ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಇಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಇಷ್ಟೆ.

ಇನ್ನು ಆಹಾರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ $1\frac{1}{2}$ ಕೆ.ಜಿ.ಯಂತೆ ಸರಾಸರಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತೆನಾಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕುದುರೆ ಸಾಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಜನಗಳು ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದಾಸೀನದಿಂದ ನೋಡಬಾರದು. ಜನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದವರು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ 12 ಪವರ್ ಪುರ್ ಜೆಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಜೆಕ್ಸ್‌ಗಳಿಂದ ಒಂದು ದಿವನಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಆಡಿ ಆಳದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ನೆರೆಪ್ರಾಂತ್ಯದವರಾದ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರು ನಾಲ್ಕು ಜೆಕ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ತಂದು ಬಾವಿಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರಿನವರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಇವುಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದವರನ್ನಾಗಲಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ, ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ತರಿಸಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕ್ಷಾಮವನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೂಲಿಸಿಕ್ಕುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಜನಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಹೋಗರಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ನೆರವನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಸೂ ಬಡವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತಾಗಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಕೈವಾಡ ಇದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಇದೆ. ಆದಷ್ಟೂ ಬಡಜನಗಳಿಗೆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸತ್ಯಗೌಡ ಸಾತಗೌಡ ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಕ್ಕೇರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗುಂಚಾಗಿರತಕ್ಕ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೂ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪರ್ಯಾಲೋಚನ

ಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿರುವ ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 2-3 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಉಳಿದ ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೇಳದೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಈಗ್ಗೆ 8 ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಬೆಳೆ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿತ್ತು, ಈಗ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿ ಇಡೀ ಬೆಳಗಾವ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಕ್ಷಾಮ ಬಂದಿದೆ. ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೂರ್ವ ಭಾಗದಲ್ಲ ಮಳೆ ಆಗದೆ ಬತ್ತನೆ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲ ಬತ್ತನೆಯಾಗಿತ್ತು, ಆ ಭಾಗದಲ್ಲ ಇದುವರೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಈಗ ಮಳೆ ಬಾರದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಣಗಿ ಹೋಗಿವೆ. ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ. ಬೆಳಗಾವ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ಹೊಳೆಗಳಿಗೆ ಬಂದಾರ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲ ನೂರಾರು ಹೊಳೆಗಳಿವೆ. ಈ ಹೊಳೆಗಳಿಗೆ ಬಂದಾರ ಹಾಕಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆ ಆಗಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಅದೂ ಸಹ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಕ್ಟಿಜಿಷನ್ ಪ್ರಕರಣಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಅವು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿವೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ಟಿಜಿಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇರಾಖೆಯವರು ಸ್ಪೆಷರ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು ಬಂದಾರ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಕ್‌ಲೈನ್ ಹಾಕಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತಿ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಇದೆಯೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡ ಯೋಜನೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಈಗ ಯಾರಾದರೂ ಖಾಸಗೀ ಜನರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿದರೆ ಅವರು ಬೇರೆಯವರ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೋಮಾಳಗಳಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ ನುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತುಂಬಿಹೋಗಿ ನೀರು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ಅಂಥಾ ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳನ್ನು (ಸಿಲ್ಟನ್ನು) ತೆಗೆದು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಬರಗಾಲ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಹಾರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 5 ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ಉಚಿತ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬರೀ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆಯೋ ಅಂಥಾ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಆಹಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಇದೆ. ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲ ಕೃತಕ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವು ಕಂಪೆನಿಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರದವತಿಯಿಂದ, ತಜ್ಞರ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅಮೇರಿಕಾದೇಶದ ಆ ಕಂಪೆನಿಗಳವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೃತಕಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮುಂಬೈ ಮತ್ತು ಪೂನಾ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೆರ್ಜ್ ಖರಿಯಾದಲ್ಲ ಮುಡಿಸಿಕೆರೆಯಲ್ಲ ನೀರು ಹೋದಾಗ ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದವರು ಅಮೇರಿಕಾದವರ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದು ಅಲ್ಲ ಆರ್ಟಿಫಿಷಿಯಲ್ ರೈನ್ ಫಾರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥಾ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೆಂದು ಸಾರಬೇಕು. ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೂ ಬರಗಾಲದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಡೆಪ್ಯುಟಿಕಮೀಷನರ ರ್ಯಾಂಕಿನ ಸ್ಪೆಷರ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ಈ ಅಭಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri N. B. SIRDESAI (Khanapur).—Mr. Speaker, Sir, I rise to offer certain remarks on the Motion moved by the hon. Chief Minister regarding scarcity conditions prevailing in the State. Due to failure of rains in many parts of the State, they are subjected to severe scarcity. It is shocking and painful to know from the statement of the Chief Minister that over 100 out of 174 talukas are experiencing scarcity conditions. It is mentioned in the statement that a Central Study Team visited this State and during that time a comprehensive programme for scarcity relief works was formulated costing to the tune of Rs. 8.3 crores and was presented to the Team. But, Sir, I submit here that neither the Central Team nor any Team in the State has properly assessed the situation and the requirement of funds. If the situation and requirement of funds had been properly assessed and then the programme had been formulated, it would have been better and the relief would have gone to those people.

Now Sir, it is again stated that the Central Government have not conceded the demands for funds for the irrigation works and the energising of wells. The Central Government must assist the State Government and it is quite essential to do so. But, I submit, the State Government must find a way out till the Central assistance is made available. This is the most appropriate time to pay much more attention to irrigation facilities being provided if the State wants to combat the scarcity condition. More and more irrigation facilities must be extended so that more food crops could be grown. Sir, I would like to submit here that to extend more irrigation facilities the rules introduced by the Mysore State Electricity Board must be scrapped. Now Rs. 1,000 or 50 per cent of the cost of the work of electrification work is demanded by the M.S.E.B.....

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Minister for Finance).—It is not correct. I have repeatedly made it clear that this scheme has been given up. We have given instructions to the Electricity Board and they have also issued a statement in the press that this scheme has been given up.

Sri N. B. SIRDESAI.—Thank you Sir. Then Sir, in Khanapur taluka there are 265 second class tanks and 6 smaller irrigation projects. Almost 95 per cent of the tanks are dried up due to failure of rains and there is no water in them. Wells are also dried up for want of rain. Deepening of such wells is quite essential in Khanapur taluka but sufficient funds are not provided by the Government. Desilting of these tanks is also quite essential but Government is not making any provision of funds for desilting of these tanks. At least during this scarcity condition Government must make funds available for desilting of tanks. It is stated in the statement that for distress relief works one crore six lakhs rupees has been given to four divisions under scarcity relief. But only Rs. 17,31,000 has been provided to Belgaum and it is a very meagre amount when taken into consideration the vast area and population of Belgaum Division. Since last year in Khanapur, rains have failed but our taluka has not been declared as scarcity area. Government has stated that there is too much delay in the matter of

sanctioning estimates and drawal of funds for disbursal in such areas and so much of the relief work is slowed down. My submission is, that the hon'ble Chief Minister should be bold enough to take severe action against the concerned officers who indulge in red-tapism; otherwise, the schemes will remain on paper and nothing would be brought under execution; that is my humble submission.

Further, it is said that 25 per cent of the irrigation works is to be treated as subsidy and 75 per cent as loan. It will be a heavy burden on the cultivator. I humbly suggest that Government should increase the subsidy amount and decrease the loan amount.

It is said in the statement that the powers of granting remission or suspension of land revenue have been delegated to the Deputy Commissioners, and in 7,000 villages remission of land revenue has been granted. But I would like to submit here that though there is scarcity condition in my taluka and though such remission was warranted because of wild elephants having damaged crops and though the Tahsildar had also recommended for such remission in land revenue and though the previous Revenue Minister had promised to give remission on the floor of this House, till this date no remission is given. So, it looks as though all the schemes and statements and promises remain on paper only. It is very miserable and deplorable.

Then, Sir, there is feasibility of lift irrigation in my taluka but Government has not prepared a plan for lift irrigation for my taluka. Though there are water resources, they are not utilised and the Government is to be blamed for that. Sir, it is most miserable to note that in the maps showing the affected areas presented to the Study Team, Khanapur taluka has not been included in the map. Though 50 per cent of the crop is being damaged by wild elephants and more than 30 per cent of the yield is recovered in the shape of levy by Government from the agriculturists, Government is not treating our taluka as scarcity area and people are subjected to injustice and put to trouble. In spite of my repeated requests, Milo is not supplied to the poor cultivators. They are toiling under the Sun and whatever crop they grow is being taken away in the form of levy. These people do not have even a good loin cloth to wear. This is the miserable condition of the people of my taluka. In spite of this, the Government has filed cases against the agriculturists in Belgaum and Khanapur talukas for not giving levy. I submit, at least in such scarcity affected areas all such cases should be withdrawn and they should be given proper relief. Otherwise people will think that statements and promises are made only on the floor of the House and nothing would be implemented in practice. Even when Government sanctions funds for these affected areas, it is not properly utilised by the officers concerned and so no relief would reach the people in need. So, I submit that the Hon'ble Minister should take severe action against such officers who indulge in red-tapism and neglect their work and they must see that sanctioned schemes are properly implemented. With these words I thank you and conclude.

6-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಆರ್. ಹಾಲಸ್ವಾಮಿ (ಜಗಳೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದ ಘೋರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಏನೇನು ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೈಗೊಂಡಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ತಪ್ಪದೆಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೀರ್ಘವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಹಾ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿನಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳತಕ್ಕ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸ ಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಲದು. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಹಾಲಿ ಕೇಳಿರತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗು ಏತಕ್ಕೂ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದೇನೂ ತಪ್ಪಾಗರಾರದು. ಹೀಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವತ್ತೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗೇ ಕೇಳಬೇಕು. ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ 10-12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು ಎಂದಾಗ ನಾವು 20-25 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಆಗ ನಮಗೆ 10-12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಆದರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಹುಡುಗರು ಅವರಿಗೆ 4 ಆಣೆ ದುಡ್ಡು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಒಂದು ರೂಪಾಯನ್ನೇ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಗಳೂ ಕೂಡ ಈ ರಾಜಿಕ್ಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ 10 ಕೋಟಿ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು 20 ಕೋಟಿಯನ್ನೇ ಕೇಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಪತ್ರವ್ಯವ ಹಾರಮಾಡುತ್ತಾ ಕುಳಿತರೆ ಕೆಲಸಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹಣವೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಖುದ್ದಾಗಿ ದಿಹಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇ ಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನಮಗೆ ಪೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಘೋರ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದಲ್ಲ; ಅದ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ದಿಟ್ಟತನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಇರತಕ್ಕ ಬಾವಿಗಳು ಬಹಳ ಆಳವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಆಳಮಾಡುವು ದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಇಂಥ ಕಡೆಗಳ ಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವೆರ್‌ಬೋರಿಂಗ್ ಮಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಆಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಅಡಿ ಆಳವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಯಿಂದ ಹಾರೆ ಹಾಕಿ ಆಳಪಡಿಸಲು 4-5 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಬಹುದು. ಪಿ.ಡಬ್ಲು.ಡಿ. ಯವರನ್ನು ಒಂದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಅವರು ಅದು ನಮಗೆ ನಂಬಂಧವಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಕೋಡಿನಲ್ಲಿ ಅದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ನಾವಿನ್ನೂ ಓಬರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲೇಬೇಕು; ಹಾಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಷಣವೇ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವೀಗ ಮೂರು ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 3-4 ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ. ಇದೇ ನಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿಗಳವರು ಸೇಕಡ 10 ರಷ್ಟು ಖರ್ಚನ್ನು ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಚೈತನ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಜಾಮಾಡಿ ಈ ವರ್ಷ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 3 ಸಾವಿರ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಸುಮಾರು 15 ಲಕ್ಷ ಆಗಬಹುದು, ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಇನ್ನು 2-3 ವರ್ಷಗಳೊಳಗಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡತಕ್ಕ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರ ಗಳು ಬೇರೆ ಬಂದಿವೆ ಅದರಿಂದ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪೋಲಪ್ ರಿಗ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಇಂಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಒಂದೆರಡು ಟ್ಯೂಬ್ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂತೂ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ—ಟ್ಯೂಬ್ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಅರೂವರೆ ಏಳು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಬಾವಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಒಟ್ಟು 6-7 ಸಾವಿರ ಖರ್ಚುಬರುತ್ತೆ. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ರೈತರಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರನ್ನು ಸಾಲ ಕೇಳಿದರೆ 4 ಸಾವಿರದ ಮೇರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮೆಷಿನ್‌ಗಳನ್ನು ತರಿಸತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ 4 ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಯೊರಾಜಿಕರ್ ಇರಾಖಿಯವರು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಡೀಪ್ ಬೋರ್ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಹೈಪು ಗಳಿಗೆ 4-5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಕಾನೂನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನಡಿಲಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ 4-5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡೀಪ್‌ವೆಲ್ ಪಂಪು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಲದರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆರೆಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ —ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮಂಜೂರಾತಿಯ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗಿದ್ದು ಅಂದಾಜುಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜವೇನರಿ. ಅದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮಂಜೂರಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರದಿದ್ದ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳ ಅಂದಾಜು ತಯಾರಾಗಿದ್ದು ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕ್ಷಾಮಪರಿಹಾರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕ್ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಿಲೀಫ್‌ಕಾಮುಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನೆಲ ಒಣಗಿ ಗಡುಸಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆರೆ ಅಂಗಳಗಳಲ್ಲಿ ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮುಗಾರಿಯ ತರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟೆಕ್ನಿಕರ್ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನುಮಾರು 7 ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ನೆರವಿನಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಲ್ಲನ ಹೊಳೆ ಮತ್ತು ಬಸವನ ಕೋಚೆ ಎಂಬ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಲಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಅಭಾವಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಟಾಪ್ ಪ್ರಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ನಡೆಸಬೇಕು, ಮತ್ತು ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಫ್ಯಾಮಿನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಂದು ಕೂಡಲೆ ಸಾರಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ, ಸಬ್‌ಡಿವಿಜನ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಬೇಕು ಅಭಾವಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕ್ಷಾಮಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೀವ್ರವಾಗಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಜೀ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ರೆಡ್‌ಕ್ರಾಸ್ ಯೂನಿಸೆಫ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ನಡೆಸಬೇಕು. ಕೂಲಿದರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯ್ತಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಕಾಳನ್ನು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ 4-5 ಹಳ್ಳಿಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ, ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಗ್ರೂಪ್ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ, ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಕಾಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೋ ರಾಸ್ ನೋಪ್ರಾಫಿಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಯಾರಾದರೂ

(ಶ್ರೀ ಜೆ. ಆರ್. ಹಾಲಸ್ವಾಮಿ)

ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಇದನ್ನು ವಹಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಕಾಳನ್ನು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ಅದ್ಯ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ; ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಈ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್‌ನ್ನು ವಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ಬಹಳ ಜನರು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕರೂ ಕೂಡ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶ ಇಷ್ಟೆ, ಅಲ್ಲ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರಿ ಸ್ಟಾಫ್ ಇರುತ್ತದೆ, ಎಕ್ಸಟನ್‌ಷನ್ ಸ್ಟಾಫ್ ಇರುತ್ತದೆ, ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಮುಂದುವರಿಸುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 65 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಕೂಡ ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡದಂತೆ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಭಾಪತಿಗಳವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—Mr. Speaker, Sir, the statement made by the Chief Minister no doubt gives so many facts and figures and it also shows how the works are in progress. But I want to say one thing on this occasion that whatever works are stated to be taken up and are in progress, are all in such constituencies from where Congress M. L. As. are elected.

Sri K. PUTTASWAMY.—Mostly in those areas scarcity conditions prevail.

Sri D. B. KALMANKAR.—The Party in power is interested in making capital out of the works so taken up. This attitude of the party in power should be given a go-by. The party in power should be very anxious to ameliorate the conditions of the people irrespective of whether it has got its representatives elected from particular areas or not and irrespective of whether that party is in power in the particular area or not. They must take all the facts into consideration and start works in other areas also where they are not in power. I am saying this because most of the Ministers including the Chief Minister had toured in our part. They had gone to the extent of saying to the people: "Because we are here in power we are able to do these things; your M.L.A. is simply crying, he can simply speak and cannot do anything for you." If this is the attitude of the party in power we have got very strong doubt about these works. For example, in my taluka I have been saying time and again that there are some lift irrigation works which are very useful for improvement of agriculture. I have been saying that the work of the Salegaon tank in my taluka requires to be taken up. It has been sanctioned, but still they are reluctant to take it up because they think that if something is done in this area the credit may go to the local M.L.A. concerned. This is their attitude and that is why we have got misgivings about the *bona fides* of this Government, whether they are going to utilise these works

for their party ends and whether they are going to help only those constituencies where they have got interest. This attitude of the Government is not helpful for the progress of our State and for the amelioration of the condition of the common man.

Sri K. PUTTASWAMY.—I would request the hon. member to give concrete instances, instead of making a general statement. Scarcity is scarcity. Wherever people are in distress, it is our bounden duty to create employment opportunities by taking up such works which would provide labour and rush relief to them.

Sri D. B. KALMANKAR.—It is stated in the statement made by the Chief Minister that "my district of Gulbarga is also one of the districts which is affected by drought conditions." I know that in Aland taluka because there are no works in agricultural lands so many people are coming forward seeking employment. They want grains at cheap rates. They want that some works must be taken up in this area so as to give them employment. I have written to the Government also in this connection. But they say that there is no work in Aland taluka. Of course, some small bunding work is going on, but that is not enough. It is nothing compared to the size of the works taken up in other places.

Mr. CHAIRMAN.—The member may suggest some works.

Sri D. B. KALMANKAR.—I have suggested some lift irrigation works. I have suggested the taking up of the Salegaon tank work, but they are reluctant to take up that work. My submission is that this attitude of the Government must be given up and they must take all members of this House into confidence and they must distribute the amount equally in all the taluks of the State, affected by drought conditions.

Sri K. PUTTASWAMY.—Trust begets trust. You trust us.

Sri D. B. KALMANKAR.—I am saying this so that you may hereafter at least give up this attitude. This attitude is manifested in all the developmental works so far taken up.

Secondly, I oppose these works being taken up by the Taluk Board because in some of the Taluks, the M.L.As. are from the Opposition and the Taluk Board is in the hands of the Congress. Consequently, there is rift in the Taluk Board. There they do not want to co-operate for the best interest of the common man.

Sri K. PUTTASWAMY.—The same thing must apply to Government also.

Sri D. B. KALMANKAR.—In order that the crores of rupees that you spend may reach the common man for whom it is meant. I suggest that you set up Taluk Famine Committees irrespective of party affiliations and take in that Committee—people of integrity and sincerity. Let this Committee carry out this work. With the assistance of the Tahsildar let this Committee carry out all the works. I am not concerned with who is the Taluk Board President, but I am particular that the

(SRI D. B. KALMANKAR)

members of this Committee who should be people of integrity and sincerity. Otherwise there is every possibility that more than 50 per cent of the funds allotted, may be misused. For instance, recently one work was taken up in one village in my taluk. There, a particular contractor who has taken up the work came to me and said: "There you have friends. Please give me a chit saying that this man should not be obstructed in the work or trouble created." I thought that he was interested in the work and I gave him a chit and said, "You can go and approach him and he will help you to get the work". Later on, I came to know from that friend that this man has offered Rs. 200 and told him, "You please take these Rs 200 and keep quiet". As my predecessor said much of the work in Rural Communications is of this type. They go on digging put, mud from the adjoining field and no real work is done. The objective of the works undertaken under the Rural Communication Schemes must be of a durable character. But what happens actually is that they do some work and much of the money that is spent goes into private pockets. That being the condition taking the gravity of the situation into consideration, such works should be entrusted to people who are of known integrity. I do not mind whether he belongs to this party or that party. Let us do some justice to the people who are affected. If care is not taken to see that the works are properly executed, the money that is spent may be misspent and the people may not get the benefit. What most of the officers who are in charge of these works do is that they pay Rs. 1.50 or something like that and they take back a rupee from each labourer. But they make them sign in token of having received the whole amount. Actually, they do not pay whatever has to be paid as per the rules. If such types of loopholes that are there are to be rectified, I urge upon the Government that responsible people must be associated with such works. If complaints are made against the officers, they must be immediately attended to and some exemplary punishment to some officers at least must be given so that the work may improve.

Sri K. PUTTASWAMY.—Is it the view of the hon. Member that the members of the Taluk Boards are not responsible ?

Sri D. B. KALMANKAR.—I am not saying about the members o the Taluk Boards. What I am saying is that even in the case of Taluk Boards there are hundreds of complaints. Reports are called for, but no enquiry is made. A report was made by a B.D.O. but that was not looked into. Fifty per cent of the work is not done and overpayments are made. Regarding Rural Housing Cell, the Engineer has made a report that the money has gone into the hands of the common man. There is no proper identification but the Government is not prepared to go through that report and it is not prepared to take steps.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಐದಾರು ವರ್ಷವಾಗಿದೆ, ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಅಲ್ಲೇನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ.

Sri D. B. KALMANKAR.—If we say something about that, you are prone to say that it is only a partial statement. If you are sincere about that, you must look at the problem cutting across political and other considerations. The number of relief works in progress in Bangalore Division is 1,076; those in progress in Mysore Division is 760; those in Belgaum Division 358 and those in Gulbarga only 140. In view of the scarcity that is prevalent there, I submit that the Gulbarga Division is neglected. The other day I spoke to the Minister of State for Food and told him that we are given only 500 grams of jowar per individual. We received 220 quintals of jowar last month. Before that we did not receive any jowar at all. He said that it was a difficult matter. The Governnent is taking jowar from our part and they say that jowar will be distributed among the vulnerable sections of the society. But actually they are not getting even 500 grams per individual. That is the type of distribution. What about the vulnerable sections of the villages, especially the Harijans and the huge army of unemployed people? They are actually getting no grains at all. Out of Rs. 10 crores of Central Assistance asked for, you have not been able to get more than Rs. 2 crores whereas the magnitude of scarcity in our State is of such dimensions that we require at least 50 to 60 crores of rupees. My submission therefore is that the Government has utterly failed to know the magnitude of the problem. The Government has made a very conservative estimate of the sufferings of the people hit by scarcity in our State, and it has failed to get what is due to our State. Take for example the Andhra Pradesh. I read in today's papers that in Andhra Pradesh they have opened fair price shops in villages. I submit that if the Government want to do justice to the vulnerable sections of the society, they must start such shops in every village in order that foodgrains may reach the man who is in distress. Government must form committees and ask them to give foodgrains to such people. Employment opportunites must also be increased. The people are in such a mood that in case the rains fail there is every possibility that there will be an upheaval in the villages. They may even loot and commit certain offences even against their wishes. I therefore submit that Government should take note of the grave situation and keeping aside political considerations, must see to it that works are executed in real spirit and people who are of known integrity must be put in charge of Taluk Relief Committees that are to be formed and they must be made to do this work.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ (ಭಾಲ್ಕಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನೀರಡಿಕೆಯಾದಾಗ ಬಾವಿ ತೆಗೆಸಿ ನೀರನ್ನು ತಂದುಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ಅದರಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿ ನಿರ್ಣಯಮಾಡಿ ಆರ್ಡರನ್ನು ಕಳಿಸಿ ರೊಕ್ಕ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ತಂದು ಇಲ್ಲಿರುವ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನವ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಷೇವರ್ಷೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೋಡಿದಂತೆ ವರ್ಷೇವರ್ಷೇ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಬರುತ್ತಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಮಾಡಲು ಒಂದು ಖಾಯಮಾದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸ ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು, ಆಹಾರಧಾನ್ಯ ಅಥವಾ ದನಗಳ ಮೇವು ಸಾಕಷ್ಟು ಒದಗಿಸಲು ಏನು ಕ್ರಮ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ)

ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಯೋಜನೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾವು ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದು ಕಲೋ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಸಹ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಜನರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ, ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮನವಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸಂತೋಷಕರ. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದಲೂ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ಮಾತು. ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿರುವ ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಭೂಪಟವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬಿದರೆ ಭಾಗಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳ 19, 20, 21 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿ ಸಸಿಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಭಾವ ಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ತೋರಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದರೆ, ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗಿದ್ದು ಸಸಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದು ಜನ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಜುಲೈ, ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಂಗುಲ, ಒಂದಂಗುಲ ಕೂಡ ಮಳೆಯಾಗದೆ ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಉದ್ದು, ಹೆಸರು, ಜೋಳ ಯಾವುದೂ ಬಾರದಂಥ ಸಂಕಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ.

7-00 P.M.

ದನಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರಿಲ್ಲ, ಕಳಕೆ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರ್ಕಾರ ತುರ್ತು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ವಾಸ್ತವ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಬರೀ ದೈವಿಕ ಕೋಪ, ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಯಾರು ಆಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದರೂ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ, ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು, ಜನತೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೂಡ ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ, ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ಜನರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಬರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಒಬ್ಬಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಹೊರಿಸಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಲ್ಲವೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಾವುದೇ ಇರಲಿ ಪಕ್ಷ, ಜಾತಿ, ಈ ಭಾಗ, ಆ ಭಾಗ ಎಂದು ನೋಡದೆ, ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಈ ಎರಡು ನದಿಗಳಿಗೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಲಗೂ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗಬಹುದಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು 4 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಕೆಲಸವನ್ನು 2 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎರಡು, ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸಗಳು ಎಷ್ಟು ಲಗುವಾಗಿ ಆಗಬೇಕೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾದ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಲಗುವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬಿದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಕಾರಂಜ ಮತ್ತು ಮಾಂಜ್ರ ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಕೆಲಸವನ್ನು 10 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ 4ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಲಗುವಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಡಮೆ ಬಿದ್ದರೆ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಕಡಮೆ

ಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ತೊಂದರೆ ದೂರವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಲಗುವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಲಾರದು.

ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಕೊಡುವಾಗ ಎಲ್ಲ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತವೆ, ಎಲ್ಲೆ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾಗಿಲ್ಲ ಅಂಥ ಕಡೆ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಬಂಧವನ್ನು ಹಾಕಲಾರದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಿಂದಲೇ ನಮಿಯ ಎರಡೂ ದಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಆ ಭಾಗದ ಜನರ ಸಂಕಟವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು.

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಹಣವನ್ನು ರೈತರು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಮೇಲಾದರೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಿವರೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಯಾಪ್ರದೇ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಬಿಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು, ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮ ಕಡೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕಡಿದು ಹೋಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಾಲ್ಕು ನಾಲ್ಕು ದಿನ, ಎರಡೆರಡು ದಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಇಲ್ಲದೆ ಬತ್ತದ ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿ ಲಕ್ಷಾವಧಿ ರೂಪಾಯಿ ಲುಕ್ಸಾನಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಲಗುವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿದ್ಯುತ್ ಒದಗಿಸಲು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಲ್ಲ ಎಂದರೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವ ದರಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಏನು ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕೋ ಅದು ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಇರುವಂಥ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಕು.

ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇರಾಖೆಯಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆ ಬಾವಿಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಡ್ರಿಲಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಂದು ಅಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕಾರು ಬಾವಿ ಹೊಡೆದು ತುಂಬ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ಲಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಂದೆರಡು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಾವಿ ಹೊಡೆಯುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಬಾವಿ ಕೆಲಸ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಕಾಲು ಭಾಗವಾಗಿ ಕೈ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಲಾರದೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೀಗಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವೇ ಬಾವಿ ಹೊಡೆದು ಕೊಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗಲಾರದು.

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಡೀಸಲ್ ಮಿಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಇಂಜಿನ್‌ಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳ ನಿಂದಲೂ ಏನು ಒಂದು ಆಯಿಲ್ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೋ ಆ ಆಯಿಲ್ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಅಮೇರಿಕಾದಿಂದ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಇಲ್ಲದೇ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಆಯಿಲ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟಲೆಯಾದರೂ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಆಯಿಲ್ ತರಿಸಲು ಏನು ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ)

ಇನ್ನು ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ದನಗಳಿಗೆ ಹುಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಜೆಲಗ್ಯಾಂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಆ ಭಾಗದ ಜನತೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗೂ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನ್‌ರವರ ಮೂಲಕ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಹಂಚುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಧಿಗಂಬರರಾವ್ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಂಚಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಟೈಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

Mr. CHAIRMAN.—The House now stands adjourned to meet tomorrow at 8-30 A.M.

The House adjourned at Fifteen Minutes past Seven of the Clock to meet again at Thirty Minutes past Eight of the Clock on Saturday the 7th Sepetember 1968.

KSA LIBRARY, B'lore
B004855
328.32402 548 LAD,1968
JJ35

WD 11302—GPB—600—30-10-1968